



7^ο Πανελλήνιο Φοιτητικό Συνέδριο
Ψυχολογικής Έρευνας

[<https://elpse2025.gr>]

Βιβλίο Περιλήψεων

5-7 Μαΐου 2025



Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
University of Ioannina

Για τη σύνταξη του Βιβλίου Περιλήψεων εργάστηκαν εθελοντικά οι φοιτήτριες του Τμήματος Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Μαρίνα Ζυγούρα, Μαρία Λογδανίδου, Ελπίδα Μήτση, Φιλαρέτη Παντιού και Ευθυμία Παπακώστα. Την εποπτεία της σύνταξης είχε η Άννα Καλτσούδα.

Πίνακας περιεχομένων

Χαιρετισμός	4
Ευχαριστίες	5
Προσκεκλημένοι Ομιλητές.....	6
Συνοπτικό Επιστημονικό Πρόγραμμα.....	7
Αναλυτικό Επιστημονικό Πρόγραμμα.....	10
Περιλήψεις Προσκεκλημένων Ομιλιών	33
Περιλήψεις Προφορικών Ανακοινώσεων	35
Δευτέρα 5 Μαΐου 2025 10.45-12.00.....	35
Θεματική Συνεδρία 1 Αναπτυξιακή Ψυχολογία.....	35
Θεματική Συνεδρία 2A Συμβουλευτική Ψυχολογία.....	38
Θεματική Συνεδρία 3A Εργασιακή και Οργανωσιακή Ψυχολογία.....	41
Δευτέρα 5 Μαΐου 2025 12.15-13.30.....	45
Θεματική Συνεδρία 4 Νευροψυχολογία.....	45
Θεματική Συνεδρία 5 Ψυχολογία της Υγείας.....	48
Θεματική Συνεδρία 6A Εκπαιδευτική Ψυχολογία	52
Δευτέρα 5 Μαΐου 2025 16.45-18.00.....	55
Θεματική Συνεδρία 7A Σχολική Ψυχολογία	55
Θεματική Συνεδρία 2B Συμβουλευτική Ψυχολογία: Αναπτυξιακές και κοινωνικές προεκτάσεις.....	58
Θεματική Συνεδρία 8A Κλινική Ψυχολογία και Ψυχοπαθολογία: Ψυχοθεραπευτικές παρεμβάσεις	62
Τρίτη 6 Μαΐου 2025 09.00-10.15	65
Θεματική Συνεδρία 6B Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Ειδικά θέματα και κλινικές προεκτάσεις	65
Θεματική Συνεδρία 9 Τραύμα και πένθος	68
Θεματική Συνεδρία 10 Πολιτική Ψυχολογία.....	71
Τρίτη 6 Μαΐου 2025 11.45-13.00	75
Θεματική Συνεδρία 11 Αθλητική Ψυχολογία.....	75

Θεματική Συνεδρία 12 Γνωστική και Πειραματική Ψυχολογία – Μεθοδολογία Έρευνας και Ανάλυσης στην Ψυχολογία.....	77
Θεματική Συνεδρία 13 Νευροεπιστήμες της Συμπεριφοράς.....	80
Τρίτη 6 Μαΐου 2025 14.00-15.15	83
Θεματική Συνεδρία 14 Θετική Ψυχολογία	83
Θεματική Συνεδρία 7B Σχολική Ψυχολογία: Πολυπολιτισμικότητα και συμπερίληψη.....	86
Θεματική Συνεδρία 15 Διαδίκτυο και Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης: Κοινωνικές και κλινικές προεκτάσεις	89
Τρίτη 6 Μαΐου 2025 16.45-18.15	93
Θεματική Συνεδρία 3B Εργασιακή και Οργανωσιακή Ψυχολογία	93
Θεματική Συνεδρία 16 Κοινωνική Ψυχολογία: Ισότητα, Διαφορετικότητα και Ενσωμάτωση	97
Θεματική Συνεδρία 8B Κλινική Ψυχολογία και Ψυχοπαθολογία: Στοιχεία ψυχοπαθολογίας ...	100
Τετάρτη 7 Μαΐου 2025 09.00-10.15.....	105
Θεματική Συνεδρία 3Γ Εργασιακή και Οργανωσιακή Ψυχολογία.....	105
Θεματική Συνεδρία 17 Φροντίδα παιδιών με διαταραχή αυτιστικού φάσματος, συντροφική/συζυγική σχέση και ψυχική υγεία.....	108
Θεματική Συνεδρία 8Γ Κλινική Ψυχολογία και Ψυχοπαθολογία: Συμπεριφορές Εξάρτησης	112
Τετάρτη 7 Μαΐου 2025 10.30-12.00.....	115
Θεματική Συνεδρία 18 Ειδική Εκπαίδευση.....	115
Θεματική Συνεδρία 3Δ Εργασιακή και Οργανωσιακή Ψυχολογία	119
Θεματική Συνεδρία 8Δ Κλινική Ψυχολογία και Ψυχοπαθολογία: Σεξουαλικότητα και έμφυλη ταυτότητα.....	123
Περιλήψεις Αναρτημένων Ανακοινώσεων.....	127
Δευτέρα 5 Μαΐου 2025 14.00-15.00.....	127
Συνεδρία Κ1.....	127
Τρίτη 6 Μαΐου 2025 13.00-14.00	140
Συνεδρία Κ2.....	140

Χαιρετισμός

Με ιδιαίτερη χαρά και ενθουσιασμό σας καλωσορίζουμε στο 7ο Πανελλήνιο Φοιτητικό Συνέδριο Ψυχολογικής Έρευνας της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας, στο Τμήμα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων!

Σκοπός του συνεδρίου είναι να προσφέρει το πλαίσιο, όπου οι φοιτητές και οι φοιτήτριες των Τμημάτων Ψυχολογίας και άλλων συναφών Πανεπιστημιακών Τμημάτων θα έχουν τη δυνατότητα να παρουσιάσουν τις πρώτες ολοκληρωμένες ερευνητικές προσπάθειές τους, να ανταλλάξουν απόψεις και να εμπνευστούν.

Η διοργάνωση του συνεδρίου υπήρξε αποτέλεσμα πολύμηνης προσπάθειας, ομαδικής εργασίας και ενθουσιασμού, με κοινό στόχο τη δημιουργία ενός πεδίου σύνδεσης της μαθητείας και της επιστημονικής έρευνας σε μια ζωντανή και εξελισσόμενη επιστημονική κοινότητα. Το μεγάλο ενδιαφέρον συμμετοχής, καθώς και ο επιστημονικός ενθουσιασμός των φοιτητών και φοιτητριών επιστέγασε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο αυτή την προσπάθεια.

Με την ευχή για μια δημιουργική συμμετοχή στις εργασίες του συνεδρίου και μια ευχάριστη παραμονή στα Ιωάννινα,

Η Ομάδα Οργάνωσης του Συνεδρίου

Σταύρος Νικολακόπουλος, Πρόεδρος

Ελένη Αρετούλη, Μέλος

Άννα Καλτσούδα, Μέλος

Ευχαριστίες

Η Ομάδα Οργάνωσης του 7ου Πανελλήνιο Φοιτητικού Συνεδρίου Ψυχολογικής Έρευνας ευχαριστεί θερμά τις εταιρείες για την ευγενική χορηγία τους:



Επίσης, ευχαριστεί τους φοιτητές και τις φοιτήτριες του Τμήματος Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων για την εθελοντική εργασία τους,

(α) στην οργάνωση του συνεδρίου:

Ζυγούρα Μαρίνα

Θεμελή Κωνσταντίνα

Θεοδωρίδου Δέσποινα

Καλλιοντζή Ευαγγελία

Καραπάνου Ναταλία

Κεχαγιά Άννα

Κολιτσοπούλου Χριστίνα

Κυριακίδου Ελένη

Κωστοπούλου Αθανασία

Λαζαρίδου Παρθένα

Λιάκου Άννα

Λογδανίδου Μαρία

Μαντασά Ιωάννα

Μήτση Ελπίδα

Μπέλλου Ευαγγελία

Γεωργία

Μυριούνη Δέσποινα

Παντιού Φιλαρέτη

Παπακώστα Ευθυμία

Πάσσιου Μαρία Δέσποινα

Πασσοπούλου Ανατολή

Σμαρνάκη Αναστασία

Τσαπώνη Ερμιόνη

(β) στην προώθηση του συνεδρίου στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης:

Αργυροπούλου Μαρία

Γουβέτα Βασιλική

Γραμμένου Στέλλα

Μαντζιάρας Κυριάκος

Μπόκα Πετρούλα

Τσάμη Νεφέλη

Προσκεκλημένοι Ομιλητές

Είναι ιδιαίτερη τιμή και χαρά η παρουσία και η συμβολή των προσκεκλημένων ομιλητών:



Κώστας Κωνσταντίνος, Επίκουρος Καθηγητής Παιδοψυχιατρικής
Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων



Σιαφάκα Βασιλική, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Κλινικής Ψυχολογίας της Υγείας Τμήμα
Λογοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων



Nikolaidis Aki, Research Scientist
Center for the Developing Brain, Child Mind Institute

Συνοπτικό Επιστημονικό Πρόγραμμα

Δευτέρα 5 Μαΐου 2025			
	Αίθουσα 2 (Ισόγειο)	Αίθουσα 4 (Ισόγειο)	Αμφιθέατρο Φιλοσοφίας (1 ^{ος} όροφος)
08.00-10.00			Καφές - Εγγραφές
10.00-10.30			Καλωσόρισμα & Οδηγίες
10.45-12.00	Παράλληλες Συνεδρίες		
	1 Αναπτυξιακή Ψυχολογία Προεδρείο: Θ. Μπαρέκα	2A Συμβουλευτική Ψυχολογία Προεδρείο: Φ. Ντάγκας	3A Εργασιακή και Οργανωσιακή Ψυχολογία Προεδρείο: Ρ. Κονταξής
12.00-12.15	Διάλειμμα		
12.15-13.45	Παράλληλες Συνεδρίες		
	4 Νευροψυχολογία Προεδρείο: Μ. Κουτσονίδα	5 Ψυχολογία της Υγείας Προεδρείο: Ι. Μπιτσαβά	6A Εκπαιδευτική Ψυχολογία Προεδρείο: Χ. Ρέντζιος
13.30-13.45	K1-1 έως K1-7 Poster pitching	K1-8 έως K1-14 Poster pitching	K1-15 έως K1-21 Poster pitching
13.45-14.15	Διάλειμμα (ελαφρύ γεύμα)		
14.00-15.00			K1 Συνεδρία Αναρτημένων Ανακοινώσεων
15.00-15.30			Τελετή Έναρξης- Χαιρετισμοί
15.30-16.15			Κεντρική Ομιλία Ψυχική υγεία παιδιών και εφήβων: Προκλήσεις στη σύγχρονη κλινική πραγματικότητα Προεδρείο: Ε. Καραγιάννη-Καραγιαννοπούλου
16.15-16.45	Διάλειμμα (καφές)		
16.45-18.00	Παράλληλες Συνεδρίες		
	7A Σχολική Ψυχολογία Προεδρείο: Β. Μάντη	2B Συμβουλευτική Ψυχολογία: Αναπτυξιακές και κοινωνικές προεκτάσεις Προεδρείο: Η. Γάλλιου	8A Κλινική Ψυχολογία και Ψυχοπαθολογία: Ψυχοθεραπευτικές παρεμβάσεις Προεδρείο: Σ. Σακκά
19.30	Beer Brothers (Γαριβάλδι 22, Ιωάννινα): Welcome event με Pub Quiz και live band (Τελευταίος Όροφος + guests!)		

Τρίτη 6 Μαΐου 2025

	Αίθουσα 2 (Ισόγειο)	Αίθουσα 4 (Ισόγειο)	Αμφιθέατρο Φιλοσοφίας (1 ^{ος} όροφος)
08.00-09.00			Καφές - Εγγραφές
09.00-10.15	Παράλληλες Συνεδρίες		
	6B Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Ειδικά θέματα και κλινικές προεκτάσεις Προεδρείο: Α. Παπαθεοδώρου	9 Τραύμα και πένθος Προεδρείο: Μ. Αναγνωστίδου	10 Πολιτική Ψυχολογία Προεδρείο: Ε. Αναγνώστου
10.15-10.30	Διάλλειμα		
10.30-11.15			Κεντρική Ομιλία Εστιάζοντας στη σωματική και ψυχική υγεία των γυναικών: Προτεραιότητες και προκλήσεις Προεδρείο: Ε. Καραγιάννη-Καραγιαννοπούλου
11.15-11.45	Διάλλειμα		
11.45-12.45	Παράλληλες Συνεδρίες		
	11 Αθλητική Ψυχολογία Προεδρείο: Η. Γάλλιου	12 Γνωστική και Πειραματική Ψυχολογία – Μεθοδολογία Έρευνας και Ανάλυσης στην Ψυχολογία Προεδρείο: Α. Τσάτση	13 Νευροεπιστήμες της Συμπεριφοράς Προεδρείο: Μ. Κουτσουνίδα
12.45-13.00	K2-1 έως K2-7 Poster pitching	K2-8 έως K2-14 Poster pitching	K2-15 έως K2-20 Poster pitching
13.00 -13.30	Διάλλειμα (ελαφρύ γεύμα)		
13.00-14.00			K2 Συνεδρία Αναρτημένων Ανακοινώσεων
14.00-15.15	Παράλληλες Συνεδρίες		
	14 Θετική Ψυχολογία Προεδρείο: Κ. Τσέβη	7B Σχολική Ψυχολογία: Πολυπολιτισμικότητα και συμπερίληψη Προεδρείο: Β. Μάντη	15 Διαδίκτυο και Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης: Κοινωνικές και κλινικές προεκτάσεις Προεδρείο: Φ. Ντάγκας
15.15-15.30	Διάλλειμα		
15.30-16.15			Κεντρική Ομιλία Establishing the joint reliability bottleneck for reproducible neuroscience Προεδρείο: Σ. Νικολακόπουλος
16.15-16.45	Διάλλειμα (καφές)		
16.45-18.15	Παράλληλες Συνεδρίες		
	3B Εργασιακή και Οργανωσιακή Ψυχολογία Προεδρείο: Γ. Κρύος	16 Κοινωνική Ψυχολογία: Ισότητα, Διαφορετικότητα και Ενσωμάτωση Προεδρείο: Σ. Μπέφας	8B Κλινική Ψυχολογία και Ψυχοπαθολογία: Στοιχεία ψυχοπαθολογίας Προεδρείο: Σ. Σακκά
18.45			Προβολή και σχολιασμός της ταινίας μικρού μήκους «Άγγιξέ με» (Σενάριο/Σκηνοθεσία: Γιώργος Τριανταφύλλου) Προεδρείο: Π. Λιανός

Τετάρτη 7 Μαΐου 2025

	Αίθουσα 2 (Ισόγειο)	Αίθουσα 4 (Ισόγειο)	Αμφιθέατρο Φιλοσοφίας (1 ^{ος} όροφος)
08.00-09.00			Καφές - Εγγραφές
09.00-10.15	Παράλληλες Συνεδρίες		
	3Γ Εργασιακή και Οργανωσιακή Ψυχολογία Προεδρείο: Κ. Τσέβη	17 Φροντίδα παιδιών με διαταραχή αυτιστικού φάσματος, συντροφική / συζυγική σχέση και ψυχική υγεία Προεδρείο: Χ. Λουζιώτη	8Γ Κλινική Ψυχολογία και Ψυχοπαθολογία: Συμπεριφορές Εξάρτησης Προεδρείο: Π. Μανιάκη
10.15-10.30	Διάλλειμα		
10.30-12.00	Παράλληλες Συνεδρίες		
	18 Ειδική Εκπαίδευση Προεδρείο: Ν. Σεφέρη	3Δ Εργασιακή και Οργανωσιακή Ψυχολογία Προεδρείο: Γ. Κρύος	8Δ Κλινική Ψυχολογία και Ψυχοπαθολογία: Σεξουαλικότητα και έμφυλη ταυτότητα Προεδρείο: Κ. Μαντζιάρας
12.00-12.15	Διάλλειμα		
12.15-12.45			Κλείσιμο Εργασιών Συνεδρίου

Αναλυτικό Επιστημονικό Πρόγραμμα

Προφορικές Ανακοινώσεις

Δευτέρα 5 Μαΐου 2025

Αμφιθέατρο Φιλοσοφίας

08.00-10.00 | Εγγραφές (θα προσφέρεται καφές)

10.00-10.30 | Καλωσόρισμα - Έναρξη εργασιών

Αίθουσα 2

10.45-12.00 | Θεματική Συνεδρία 1 | Αναπτυξιακή Ψυχολογία

Προεδρείο: Μπαρέκα Θεοδώρα

Αντιλαμβανόμενες σχέσεις με αδέρφια και τάσεις βίωσης συναισθημάτων αυτοσυνειδησίας στην αναδυόμενη ενηλικίωση

Στρατάκη Μαρία, Πατρική Παναγιώτα

Επιβλέπουσα: Χρυσόχου Ελισάβετ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ηθική κρίση, ενσυναίσθηση και συμπάθεια στην αναδυόμενη ενηλικίωση: Ποιος ο ρόλος του κοινωνικού φύλου;

Δομενικιώτου Άννα, Ξανθοπούλου Μαρία, Χρυσόχου Ελισάβετ

Επιβλέπουσα: Χρυσόχου Ελισάβετ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η επίδραση της εσωτερικευμένης ομοφοβίας στη διαμόρφωση της ταυτότητας και των σχέσεων μεταξύ των μελών της gay κοινότητας: Μια ποιοτική μελέτη

Καλλονιάτης Κωνσταντίνος

Επιβλέπων: Παπασταθόπουλος Ευστάθιος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Μια ποιοτική μελέτη της έμφυλης μικροεπιθετικότητας σε προπτυχιακές φοιτήτριες

Σπυριδωνίδου Όλγα

Επιβλέπων: Παπασταθόπουλος Ευστάθιος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

«Can't touch this»: Μια ποιοτική μελέτη της συναίνεσης σε φοιτητές και φοιτήτριες ψυχολογίας

Καραμήτσου Ελένη

Επιβλέπων: Παπασταθόπουλος Ευστάθιος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Αίθουσα 4

10.45-12.00 | Θεματική Συνεδρία 2A | Συμβουλευτική Ψυχολογία

Προεδρείο: Ντάγκας Φώτιος

Μαζικές καταστροφές και ψυχική υγεία: Οι επιπτώσεις των μαζικών καταστροφών και η συνδρομή της συμβουλευτικής διαδικασίας υπό το πρίσμα των θεραπειών

Κριεζια Βασιλική

Επιβλέπουσα: Δούμου Κυριακή, Μητροπολιτικό Κολλέγιο

Η νοητικοποίηση της χρήσης παράνομων ναρκωτικών ουσιών από ενεργούς και πρώην χρήστες/τριες

Βουδαντάς Ιάσων

Επιβλέπουσα: Αναγνωστάκη Λήδα, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η αντιληπτή κοινωνική υποστήριξη και η αυτοεκτίμηση ως προβλεπτικοί παράγοντες του υποκειμενικού αισθήματος μοναξιάς μεταξύ των φύλων

Γκαζέλη Χρήστος

Επιβλέπουσα: Τζίτζικα Μερόπη, Μητροπολιτικό Κολλέγιο

Μαθημένη αβοηθησία, ψυχική ανθεκτικότητα και αυτοσυμπόνια νεαρών ενηλίκων με οικογενειακό ιστορικό ψυχικών προβλημάτων: Ο ρόλος της αντιλαμβανόμενης κοινωνικής υποστήριξης

Τεμπονέρα Μαρίνα, Παρπούλα Χριστίνα

Επιβλέπουσα: Παρπούλα Χριστίνα, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Ύψος σύναψης δεσμού, αλεξιθυμία και σχεσιακή προσαρμογή συντροφικών ζευγαριών

Μόσχος Μάρκος

Επιβλέπων: Κορδούτης Παναγιώτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Αμφιθέατρο Φιλοσοφίας

10.45-12.00 | Θεματική Συνεδρία 3A | Εργασιακή και Οργανωσιακή Ψυχολογία

Προεδρείο: Κονταξής Ραφαήλ

Εργασιακός εκφοβισμός και νοσηλευτικό προσωπικό: Επιδράσεις στη φροντίδα ασθενών και ο ρυθμιστικός ρόλος της εμπιστοσύνης στη διοίκηση και του νοήματος στην εργασία

Καμάνικα Μαρία Ελένη

Επιβλέπουσα: Γεωργαντά Κατερίνα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Συσχέτιση μεταξύ τοξικής ηγεσίας και εργασιακής δέσμευσης στις ιδιωτικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα

Κόρδη Χρυσοβαλάντου

Επιβλέπων: Δεδελούδης Σωτήρης, City Unity College

Παιγνιώδης τρόπος εργασίας, εργασιακή δέσμευση και εργασιακή απόδοση: Ο ρυθμιστικός ρόλος του νευρωτισμού

Παλαιολόγου Παρασκευάς

Επιβλέπουσα: Λαζανάκη Βέρα, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η σχέση μεταξύ της ψυχολογικής ενδυνάμωσης και της Οργανωσιακής Συμπεριφοράς Πολιτών (OCB) ως προς την εργασιακή απόδοση: Μια ποιοτική μελέτη σχετικά με τους εργαζόμενους σε ξενοδοχεία στην Ελλάδα

Μαμμή Σμαρούλα

Επιβλέπουσα: Κρίστη Πόπη, American College of Thessaloniki (ACT)

Η επίδραση της οργανωσιακής σιωπής στην ομαδική επικοινωνία και βιωσιμότητα και ο ρυθμιστικός ρόλος της συναισθηματικής ρύθμισης: Μια έρευνα ημερολογίου

Κονταξής Ραφαήλ

Επιβλέπουσα: Βακόλα Μαρία, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

12.00-12.15 | Διάλειμμα

Αίθουσα 2

12.15-13.30 | Θεματική Συνεδρία 4 | Νευροψυχολογία

Προεδρείο: Κουτσονίδα Μυρτώ

Ψυχομετρικές ιδιότητες της ελληνικής έκδοσης του SATURN, μιας αυτοχορηγούμενης δοκιμασίας γνωστικής αξιολόγησης

Δημάκη Βασιλική

Επιβλέποντες: Μαλεγιαννάκη Αμαρυλλίς Χρυσή, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Ζυγούρης Στυλιανός, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Αξιολόγηση των γνωστικών λειτουργιών Ελλήνων ηλικιωμένων με αυτοχορηγούμενες ηλεκτρονικές δοκιμασίες και παραδοσιακές δοκιμασίες χορηγούμενες από εξεταστή

Γαλάνη Αλεξάνδρα

Επιβλέποντες: Μαλεγιαννάκη Αμαρυλλίς Χρυσή, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Ζυγούρης Στυλιανός, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Αυτο-αναφορά γνωστικής ικανότητας σε ηλικιωμένους: Διερεύνηση της σχέσης με δοκιμασίες γνωστικής αξιολόγησης αυτοχορηγούμενες και χορηγούμενες από εξεταστή

Τερζή Χρύσα

Επιβλέποντες: Μαλεγιαννάκη Αμαρυλλίς Χρυσή, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Ζυγούρης Στυλιανός, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Η επίδραση του φύλου, της ηλικίας και του μορφωτικού επιπέδου στη Δοκιμασία Λεκτικής Ροής: Κανονιστικά δεδομένα για τον ελληνικό πληθυσμό από τη Μελέτη Υγείας Ηπείρου

Ευθυμίου Δήμητρα, Τσιάρας Ιωάννης, Κουτσονίδα Μυρτώ, Τσιλίδης Κωνσταντίνος, Αρετούλη Ελένη

Επιβλέπουσα: Αρετούλη Ελένη, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Ασθενείς τελικού σταδίου με άνοια: προσδόκιμο επιβίωσης στο σπίτι μετά την αρχική διάγνωση και τελική αιτία θανάτου

Ουζούνη Μαγδαληνή

Επιβλέπουσα: Τσολάκη Μαγδαληνή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

13.30-13.45 | Σύντομη παρουσίαση αναρτημένων εργασιών (poster pitching): K1-1 έως K1-7

Αίθουσα 4

12.15-13.30 | Θεματική Συνεδρία 5 | Ψυχολογία της Υγείας

Προεδρείο: Μπιτχαβά Ιωάννα

Διεπιστημονική προσέγγιση: Ποιοτική διερεύνηση των απόψεων επαγγελματιών υγείας στην Ελλάδα

Μαλλιώρα Ασπασία

Επιβλέπουσα: Γκλιατη Αλεξάνδρα, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Αντιληπτή κοινωνική υποστήριξη και επιβάρυνση οικογενειακών φροντιστών ατόμων με άνοια

Ντόντορου Νικολέττα

Επιβλέπουσα: Καλτσούδα Άννα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Μετατραυματικό στρες και μετατραυματική ανάπτυξη γονέων παιδιών με νεοπλασματική νόσο

Παπακώστα Ευθυμία

Επιβλέπουσα: Καλτσούδα Άννα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Διατροφική συμπεριφορά και συναισθηματικό φαγητό σε σχέση με τον τύπο δεσμού: Μια συγχρονική μελέτη σε φοιτητές και φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Ρεμούνδου Αγλαΐα

Επιβλέπουσα: Καλτσούδα Άννα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Διερεύνηση της σχέσης της σεξουαλικής ικανοποίησης και της ικανοποίησης από την ζωή στον Ελληνικό πληθυσμό

Φουντουλάκη Μαργαρίτα

Επιβλέπων: Θεοφιλόπουλος Σπυρίδων, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

13.30-13.45 | Σύντομη παρουσίαση αναρτημένων εργασιών (poster pitching): K1-8 έως K1-14

Αμφιθέατρο Φιλοσοφίας

12.15-13.30 | Θεματική Συνεδρία 6A | Εκπαιδευτική Ψυχολογία

Προεδρείο: Ρέντζιος Χρήστος

Τα κίνητρα ανάγνωσης, τα ακαδημαϊκά συναισθήματα και η επίδοση μαθητών γυμνασίου με και χωρίς μαθησιακές δυσκολίες στο μάθημα της νέας ελληνικής γλώσσας

Κατσίκη Αλεξάνδρα, Πολυχρόνη Φωτεινή, Φιλιππάτου Διαμάντω, Ρούσσος Πέτρος

Επιβλέπουσα: Πολυχρόνη Φωτεινή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Αυτό-αποτελεσματικότητα, ανθεκτικότητα και ψυχική υγεία. Η σχέση τους με την ακαδημαϊκή επίδοση των πρωτοετών φοιτητών

Μιχάλη Γεωργία

Επιβλέπουσα: Καραγιάννη-Καραγιαννοπούλου Ευαγγελία, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Αυτορρύθμιση, Αυτό-αποτελεσματικότητα, Ανθεκτικότητα. Η Σχέση τους με τις Στρατηγικές Μάθησης

Τσαντηλά Ουρανία

Επιβλέπουσα: Καραγιάννη-Καραγιαννοπούλου Ευαγγελία, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Αυτο-αποτελεσματικότητα, αυτορρύθμιση, έλλειψη ρύθμισης και δυσκολία στην ρύθμιση συναισθημάτων ως προγνωστικοί παράγοντες της ακαδημαϊκής αναβλητικότητας στους προπτυχιακούς φοιτητές/φοιτήτριες
Κολοβού Ανθή

Επιβλέπουσα: Καραγιάννη-Καραγιαννοπούλου Ευαγγελία, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Εμπειρίες φοιτητών/-τριών από τη διαδικτυακή εκπαίδευση την περίοδο του COVID-19 και των καταλήψεων των Πανεπιστημιακών μονάδων στην Ελλάδα

Μαντασά Ιωάννα, Γαβριώτου Κωνσταντίνα Βασιλική, Μηλιώνη Βασιλική, Παπακωνσταντίνου Γεώργιος

Επιβλέπουσα: Κάβουρα Άννα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

13.30-13.45 | Σύντομη παρουσίαση αναρτημένων εργασιών (poster pitching): K1-15 έως K1-21

Εξωτερικός Χώρος Αμφιθεάτρου Φιλοσοφίας

13.45-14.15 | Διάλειμμα (θα προσφέρεται ελαφρύ γεύμα)

14.00-15.00 | Συνεδρία Αναρτημένων Ανακοινώσεων K1

Αμφιθέατρο Φιλοσοφίας

15.00-15.30 | Τελετή Έναρξης – Χαιρετισμοί

15.30-16.15 | Κεντρική Ομιλία

Προεδρείο: Καραγιάννη-Καραγιαννοπούλου Ευαγγελία, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Ψυχική υγεία παιδιών και εφήβων: Προκλήσεις στη σύγχρονη κλινική πραγματικότητα

Κώτσης Κωνσταντίνος, Επίκουρος Καθηγητής Παιδοψυχιατρικής, Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

16.15-16.45 | Διάλειμμα (θα προσφέρεται καφές)

Αίθουσα 2

16.45-18.00 | Θεματική Συνεδρία 7Α | Σχολική Ψυχολογία

Προεδρείο: Μάντη Βασιλική

Η συσχέτιση γονικής διαπαιδαγώγησης και σχεσιακής επιθετικότητας στο σχολείο μεταξύ μαθητών γυμνασίου
Νικολούδη Ασημένια

Επιβλέπων: Λιανός Παναγιώτης, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα σε προβλήματα ελλειμματικής προσοχής/υπερκινητικότητας και ακαδημαϊκής εξουθένωσης σε μαθητές/-τριες λυκείου

Μαντασά Ιωάννα

Επιβλέπων: Λιανός Παναγιώτης, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Προαγωγή της ψυχικής υγείας παιδιών στο σχολικό πλαίσιο: Ο αντιλαμβανόμενος ρόλος των εκπαιδευτικών και η αναζήτηση υποστήριξης

Ανθοπούλου Βασιλική, Χριστίδου Πασχαλίνα

Επιβλέπουσα: Μιχαλοπούλου Λητώ Ελένη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Χαρούμενα σχολεία και προγράμματα ανάπτυξης νέων: Προκαταρκτικά δεδομένα από πρόγραμμα παρέμβασης σε μαθητές/τριες Ε και ΣΤ' Δημοτικού σχολείου

Ασσαριωτάκη Μαρία, Βασιλάκη Ελένη, Βάσιου Κατερίνα

Επιβλέπουσα: Βασιλάκη Ελένη, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Ανθίζοντας στην Α' τάξη: Ένα πρόγραμμα θετικής εκπαίδευσης

Ραπτόπουλος Βασίλειος

Επιβλέπουσα: Δεληγιάννη Κουϊμτζή Βασιλική, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Αίθουσα 4

16.45-18.00 | Θεματική Συνεδρία 2B | Συμβουλευτική Ψυχολογία: Αναπτυξιακές και κοινωνικές προεκτάσεις

Προεδρείο: Γάλλιου Ηλιάνα

Η επίδραση των παρακοινωνικών σχέσεων, όπως επηρεάζονται από την κορεατική ψυχαγωγική κουλτούρα, στην αντίληψη της εικόνας σώματος σε ένα σύνολο νέων ενηλίκων από την Ελλάδα και τη Νότια Κορέα

Χριστοδουλοπούλου Δέσποινα

Επιβλέπουσα: Χατζηδημητρίου Χριστίνα, Αμερικανικό Κολλέγιο Θεσσαλονίκης

Ghosting: Η συσχέτιση του φαινομένου με τον δεσμό προσκόλλησης στους ενήλικες

Λαδοπούλου Ελένη

Επιβλέπων: Άδωνης Μάριος, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

«Κι αν αποκαλυφθώ;» Αυτοεκτίμηση, Εσωτερικευμένη Ντροπή, Τελειοθηρία κι Αυτοσυμπόνια ως Προγνωστικοί Παράγοντες του Φαινομένου του Απατεώνα σε Έλληνες Προπτυχιακούς Φοιτητές

Χατζηθεοδώρου Ειρήνη

Επιβλέπουσα: Σουμελίδου Ευγενία, University of Derby (Mediterranean College)

Η διερεύνηση της σχέσης των πεποιθήσεων για τον θάνατο με το υπαρξιακό άγχος και τον δεσμό στις ενήλικες ερωτικές σχέσεις

Θεοχαρίδου Σοφία

Επιβλέπουσα: Γεωργιάδου Τριανταφυλλιά, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Επιλεκτική εμπιστοσύνη σε θρησκευόμενους πληροφορητές κατά τη διάρκεια της ενήλικης ζωής

Βαρελά Αναστασία

Επιβλέπουσα: Γεωργιάδου Τριανταφυλλιά, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Αμφιθέατρο Φιλοσοφίας

16.45-18.00 | Θεματική Συνεδρία 8A | Κλινική Ψυχολογία και Ψυχοπαθολογία: Ψυχοθεραπευτικές παρεμβάσεις

Προεδρείο: Σακκά Σοφία

Η Ενσυνείδητη αυτοσυμπόνια και η θεραπεία αποδοχής και δέσμευσης στην αυτοσυμπόνια και την ψυχολογική ευημερία: Μία συγκριτική μελέτη

Τσάντζαλου Στυλιανή Κασσιανή, Azadfar Zahra, Baetens Imke, Castiglione Lydia, Van Heel Martijn, Theuns Peter

Επιβλέπων: Baetens Imke, Vrije Universiteit Brussel

Αποτελεσματικότητα της CBT και των SSRIs στη θεραπεία της Διαταραχής Πανικού: Σύγκριση μονοθεραπειών και συνδυαστικής θεραπείας

Αραπογιάννη Δήμητρα, Ταμπάκη Μαρία

Επιβλέπουσα: Μπακοπούλου Φλώρα, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Μουσικοθεραπεία στη διαχείριση της ψύχωσης: Μελέτη περίπτωσης σε α-σθενή με σχιζοφρένεια

Αρβανιτίδου Φωτεινή

Επιβλέπουσα: Παλαιολόγου Αγγελική Μαρία, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Στάσεις ψυχολόγων και φοιτητών ψυχολογίας προς την χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στις υπηρεσίες ψυχικής υγείας

Κουνάβη Κωνσταντίνα

Επιβλέπουσα: Γκαρή Αικατερίνη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Αντιλήψεις των φοιτητών της ψυχολογίας για τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στην ψυχοθεραπεία

Σαραντίδου Φωτεινή

Επιβλέπων: Ταχματζίδης Δημήτριος, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

19.30 | Εκδήλωση καλωσορίσματος

Μουσική βραδιά στο Beer Brothers (Γαριβάλδη 22, Ιωάννινα):

- > Live band «Τελευταίος Όροφος»
- > Pub Quiz «Πόσα ξέρεις από Ψυχολογία;»

Τρίτη 6 Μαΐου 2025

Εξωτερικός Χώρος Αμφιθεάτρου Φιλοσοφίας

08.00-9.00 | Εγγραφές (θα προσφέρεται καφές)

Αίθουσα 2

09.00-10.15 | Θεματική Συνεδρία 6B | Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Ειδικά θέματα και κλινικές προεκτάσεις

Προεδρείο: Παπαθεοδώρου Αναστασία

Διερεύνηση της επίδοσης φοιτητών ψυχολογίας σε μαθήματα στατιστικής: Ο ρόλος των ατομικών παραγόντων και των παραγόντων που αφορούν στο ακαδημαϊκό πλαίσιο

Κατοίκου Βασιλική, Ανδριοπούλου Πανωραία, Λιανός Παναγιώτης, Νικολακόπουλος Σταύρος, Καραμήτσου Ελένη, Τσαντηλά Ουρανία, Πασσοπούλου Ανατολή, Καλλιωντζή Ευαγγελία

Επιβλέπουσα: Καραγιάννη-Καραγιαννοπούλου Ευαγγελία, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Άγχος για τα μαθηματικά: Ο ρόλος ατομικών παραγόντων και παραγόντων που αφορούν στο ακαδημαϊκό πλαίσιο

Παπαδημητρίου Αναστασία, Ανδριοπούλου Πανωραία, Λιανός Παναγιώτης, Νικολακόπουλος Σταύρος, Μυριούνη Δέσποινα, Καραπάνου Ναταλία, Κεχαγιά Άννα, Σμαρνάκη Αναστασία

Επιβλέπουσα: Καραγιάννη-Καραγιαννοπούλου Ευαγγελία, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Κοινωνική τριάδα, ατομικά χαρακτηριστικά και μεταβλητές που αφορούν στο ακαδημαϊκό πλαίσιο: Ο ρόλος τους στο άγχος για τη στατιστική

Μπούγλα Δέσποινα, Ανδριοπούλου Πανωραία, Λιανός Παναγιώτης, Νικολακόπουλος Σταύρος, Μαντασά Ιωάννα, Μποβολή Μαρία, Νικολούδη Ασημένια, Ζορμπά Θεοδώρα Ανθήμη

Επιβλέπουσα: Καραγιάννη-Καραγιαννοπούλου Ευαγγελία, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Στάσεις φοιτητών ψυχολογίας απέναντι στην ψυχική ασθένεια σε σχέση με τον εγγραμματισμό προς την ψυχική νόσο και το φύλο

Σαμορέλη Αρετή

Επιβλέπουσα: Βούσουρα Ελένη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η Επίδραση του COVID-19 στην Επιθετικότητα των Εφήβων στην Ελλάδα: Η οπτική των μαθητών για την επιθετικότητα

Ζεκιάι Άννα

Επιβλέπουσα: Γκάτσα Τατιανή, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Αίθουσα 4

09.00-10.15 | Θεματική Συνεδρία 9 | Τραύμα και πένθος

Προεδρείο: Αναγνωστίδου Μαρία

Τα βιώματα της παιδικής μας ηλικίας και πώς αυτά υποβόσκουν στην ενήλικη ζωή

Ρουσμένη Ελευθερία

Επιβλέπουσα: Φλωρά Αικατερίνη, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

«Δουλεύοντας με το τραύμα»: Μια ποιοτική ανάλυση θεσμικών και συναισθηματικών δυσκολιών των ψυχολόγων σε ιδρύματα και δομές υποστήριξης

Ανδριοπούλου Κατερίνα

Επιβλέπουσα: Χατζηδημητρίου Χριστίνα, American College of Thessaloniki

Διαμεσολαβητικοί παράγοντες εκδήλωσης ψυχοπαθολογίας ή φυσιολογικού πένθους έπειτα από απώλεια

Δουλιγέρáκη Ζαχαρένια, Τσαγκαράκης Εμμανουήλ, Μιτζέλου Μαγδαληνή, Κατσούλα Ελένη

Επιβλέπουσα: Βούσουρα Ελένη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Το βίωμα του πένθους έπειτα από την απώλεια ενός ζώου συντροφιάς

Κτενά Μάρα

Επιβλέπουσα: Βούσουρα Ελένη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Μετά θάνατον νεκροπολιτική και απένθητες ζωές: Μια κριτική ψυχολογική ανάλυση της απώλειας και του συνεχούς τραύματος της προσφυγικής εμπειρίας στην Ελλάδα

Παληκίδης Αλέξανδρος

Επιβλέπων: van Veen Daudi, Πανεπιστήμιο της Ουτρέχτης

Αμφιθέατρο Φιλοσοφίας

09.00-10.15 | Θεματική Συνεδρία 10 | Πολιτική Ψυχολογία

Προεδρείο: Αναγνώστου Ελένη

Αστυνομία: Θεσμός προστασίας ή άσκησης βίας: Θεματική ανάλυση του λόγου πολιτών στην Ελλάδα

Συροπούλου Αργυρή, Ανθουλάκη Κυριακή

Επιβλέπουσα: Μπάκα Αφροδίτη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Οικοδομώντας στο σήμερα τον κόσμο του αύριο: Διερευνώντας την προεικονιστική πολιτική στην Ελλάδα μέσα από τον λόγο ακτιβιστών

Ηλιοπούλου Ειρήνη, Γουλή Μαρία

Επιβλέπουσα: Μπάκα Αφροδίτη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η επίδραση της προσωπικότητας στην πολιτική συμπεριφορά

Τίγκας Κωνσταντίνος

Επιβλέπων: Ταχματζίδης Δημήτριος, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Ρητορικές κατασκευές πολιτειότητας και πολιτικής συμμετοχής στον λόγο νέων ενηλίκων

Κρανάς Δημήτρης

Επιβλέπουσα: Ξενιτίδου Μαρία, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Αναπαραστάσεις κοινωνικών διαμαρτυριών και αστυνομικής βίας: διερεύνηση βιωμάτων νέων

Μπέρτου Αθανασία, Λουκά Χριστίνα

Επιβλέπουσα: Μπάκα Αφροδίτη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

10.15-10.30 | Διάλειμμα

Αμφιθέατρο Φιλοσοφίας

10.30-11.15 | Κεντρική Ομιλία

Προεδρείο: Καραγιάννη-Καραγιαννοπούλου Ευαγγελία, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Εστιάζοντας στη σωματική και ψυχική υγεία των γυναικών: Προτεραιότητες και προκλήσεις

Σιαφάκα Βασιλική, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Κλινικής Ψυχολογίας της Υγείας, Τμήμα Λογοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

11.15-11.45 | Διάλειμμα

Αίθουσα 2

11.45-12.45 | Θεματική Συνεδρία 11 | Αθλητική Ψυχολογία

Προεδρείο: Γάλλιου Ηλιάννα

Η ψυχοεκπαίδευση των προπονητών ως μέσο ενίσχυσης της σχέσης με τους αθλητές: Μια μικτή ερευνητική προσέγγιση

Τσαμπούρης Θοδωρής

Επιβλέπουσα: Γκόλτση Βίκυ, Μητροπολιτικό Κολλέγιο

Η επίδραση της φυσικής άσκησης στην ψυχική υγεία, άγχος, στρες και κατάθλιψη

Καραμάνι Ματέο

Επιβλέπουσα: Μεντή Δέσποινα, City Unity College

Ο ρόλος του ύπνου στην αθλητική απόδοση και η σχέση με την ψυχική υγεία

Μαλλιάρκα Ελένη Άννα, Φανιάδου Μαρία

Επιβλέπων: Τσορμπατζούδης Χαράλαμπος, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Προσανατολισμός στόχων, παρακίνηση και άγχος στον αγωνιστικό αθλητισμό

Παπαδημητρίου Αναστασία

Επιβλέπουσα: Ψυχουντάκη Μαρία, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

12.45-13.00 | Σύντομη παρουσίαση αναρτημένων εργασιών (poster pitching): K2-1 έως K2-7

Αίθουσα 4

11.45-12.45 | Θεματική Συνεδρία 12 | Γνωστική και Πειραματική Ψυχολογία – Μεθοδολογία Έρευνας και Ανάλυσης στην Ψυχολογία

Προεδρείο: Τσάτση Αφροδίτη

Ανταγωνισμός πόρων ή αμοιβαιότητα κατά τη νοητική ανάπτυξη;

Λάζαρη Μαγδαληνή, Kievit Rogier, Judd Nicholas

Επιβλέπων: Kievit Rogier, Donders Institute for Brain, Cognition and Behaviour

Προσομοιώσεις δεδομένων στην ψυχολογία: Διερεύνηση του σφάλματος στην τεχνική bootstrapping

Μουντακης Αναστάσιος

Επιβλέπων: Μυλωνάς Κωνσταντίνος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η χρονική αντίληψη σε χρήστες ψυχοτρόπων ουσιών σε ανάρρωση

Καρυπίδου Ευαγγελία, Σιμούδη Χριστίνα, Θανόπουλος Βασίλειος, Βατάκη Αργυρώ

Επιβλέπουσα: Βατάκη Αργυρώ, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Διερεύνηση της σχέσης μεταξύ οπτικο-χωρικής ικανότητας και διαστάσεων χαρισματικότητας

Παπαθεοδώρου Αναστασία

Επιβλέπουσα: Παπαντωνίου Γεωργία, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

12.45-13.00 | Σύντομη παρουσίαση αναρτημένων εργασιών (poster pitching): K2-8 έως K2-14

Αμφιθέατρο Φιλοσοφίας

11.45-12.45 | Θεματική Συνεδρία 13 | Νευροεπιστήμες της Συμπεριφοράς

Προεδρείο: Κουτσουνίδα Μυρτώ

Ασυμμετρία και ισορροπία του σώματος κατά τη στήριξη και ανάρτησή του από τα κάτω και άνω άκρα

Δούκα Ιωάννα

Επιβλέπων: Γρούιος Γεώργιος, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ο νευροπροστατευτικός ρόλος της διαβίωσης σε εμπλουτισμένα περιβάλλοντα στα επίπεδα έκφρασης της πρωτεΐνης GFAP του έσω προμετωπιαίου φλοιού μετά από έκθεση σε χρόνιο απρόβλεπτο στρες

Παπάζογλου Ειρήνη Χρυσοβαλάντου, Ραχατοπούλου Ξανθή, Δάνδη Ευγενία, Τατά Α. Δέσποινα

Επιβλέπουσα: Τατά Δέσποινα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η επίδραση του εμπλουτισμένου περιβάλλοντος στα επίπεδα έκφρασης της πρωτεΐνης MAP2 στον έσω προμετωπιαίο φλοιό μετά την έκθεση σε χρόνιο απρόβλεπτο στρες

Τουλάκη Δήμητρα, Ζώη Ελένη, Δάνδη Ευγενία, Τατά Α. Δέσποινα

Επιβλέπουσα: Τατά Δέσποινα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Αστικά κέντρα – περιφέρειες: Ποιο είναι το πιο πρόσφορο έδαφος για την επίτευξη υψηλών επιδόσεων στις ιεραρχικά ανώτερες γνωστικές ικανότητες;

Βλοντάκη Βασιλική, Μαχαιρίδου Μαρία, Τραϊανού Κατερίνα, Κωνσταντίνου Μάριος, Γωνίδα Ελευθερία, Κοσμίδου Μαρία Ελένη

Επιβλέπουσα: Κοσμίδου Μαρία Ελένη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

12.45-13.00 | Σύντομη παρουσίαση αναρτημένων εργασιών (poster pitching): K2-15 έως K2-20

Εξωτερικός Χώρος Αμφιθεάτρου Φιλοσοφίας

13.00-13.30 | **Διάλειμμα** (θα προσφέρεται ελαφρύ γεύμα)

13.00-14.00 | **Συνεδρία Αναρτημένων Ανακοινώσεων K2**

Αίθουσα 2

14.00-15.15 | **Θεματική Συνεδρία 14 | Θετική Ψυχολογία**

Προεδρείο: Τσέβη Κωνσταντίνα

Η σχέση της έννοιας της αυτοσυμπόνιας, της ενσυναίσθησης και της υποκειμενικής ευτυχίας σε δείγμα Ελλήνων φοιτητών

Αλβανού Παναγιώτα

Επιβλέπων: Τσίτσας Γεώργιος, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Η σχέση του άγχους με τις στρατηγικές αντιμετώπισης και τη θετική στάση ζωής

Γκατζούλη Δέσποινα, Λάιους Ρόζα

Επιβλέπουσα: Λάιους Ρόζα, Κολλέγιο Ανθρωπιστικών Επιστημών ICPS

Ο ρόλος των διαστάσεων του συναισθηματικού δεσμού και της ψυχικής ανθεκτικότητας στην ικανοποίηση από τη ζωή γονέων

Σάγγου Μαρία Ραφαηλία

Επιβλέπων: Παρπόττας Παναγιώτης, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Διερεύνηση της ψυχικής ανθεκτικότητας, της αυτοεκτίμησης και του στρες σε δείγμα φοιτητών σε ελληνικά πανεπιστημιακά ιδρύματα

Γιαννημαρα Φωτεινή, Κορδούτης Παναγιώτης, Χριστοπούλου Μαρία

Επιβλέπων: Κορδούτης Παναγιώτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Ψυχική ανθεκτικότητα στις στρατιωτικές οικογένειες. Θεωρητικά ευρήματα και ερευνητικές προοπτικές

Μπούρα Ευθυμία

Επιβλέπουσα: Ιγνατίου-Καραμανώλη Βασιλική, Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων

Αίθουσα 4

14.00-15.15 | **Θεματική Συνεδρία 7B | Σχολική Ψυχολογία: Πολυπολιτισμικότητα και συμπερίληψη**

Προεδρείο: Μάντη Βασιλική

Εθνοτική ταυτότητα, εθνική ταυτότητα και αυτοεκτίμηση εφήβων με μεταναστευτικό υπόβαθρο

Κάκκου Αναστασία

Επιβλέπων: Παυλόπουλος Βασίλειος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Δουλεύοντας με παιδιά και εφήβους από διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα στην πρωτοβάθμια και την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Διαστάσεις πολυπολιτισμικής επάρκειας

Παντελίδου Ευαγγελία, Κωστοπούλου Ιωάννα, Χατζηκωνσταντίνου Χρυσάνθη, Γκαρλέμου Ευδοξία

Επιβλέπουσα: Μιχαλοπούλου Λητώ Ελένη

Ψυχοκοινωνικά ζητήματα και σχολικές εμπειρίες παιδιών προσφυγικής προέλευσης στην Ελλάδα και η θεραπεία μέσω του χορού ως μέθοδος προαγωγής της συμπερίληψης

Μπαρέκα Θεοδώρα, Παπασταθόπουλος Ευστάθιος

Επιβλέπων: Παπασταθόπουλος Ευστάθιος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Χρονικές συγκρίσεις και κατασκευές της ένταξης μεταναστριών/τών μαθητριών/τών και της διομαδικής συνύπαρξης στον λόγο εκπαιδευτικών

Αναγνώστου Ελένη, Αψόκαρδου Νίκη

Επιβλέπουσα: Φίγγου Ευαγγελία, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η αποδοχή των παιδιών με ιδιαιτερότητες από τους συνομηλίκους τους

Δαμιανάκη Αικατερίνα, Δαμιανάκη Χριστίνα

Επιβλέπων: Θεοδοσοάκης Δημήτριος, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Αμφιθέατρο Φιλοσοφίας

14.00-15.15 | Θεματική Συνεδρία 15 | Διαδίκτυο και Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης: Κοινωνικές και κλινικές προεκτάσεις

Προεδρείο: Ντάγκας Φώτιος

Η διαρκής έκθεση των αναδυόμενων ενηλίκων σε ειδήσεις βίαιου, εγκληματικού περιεχομένου στα μέσα ενημέρωσης & κοινωνικής δικτύωσης και η επίδρασή της στον φόβο για το έγκλημα και το δευτερογενές τραυματικό στρες

Νικολοπούλου Μαρία Ελένη

Επιβλέπουσα: Παπαστυλιανού Αντωνία, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ενασχόληση με τυχερά παιχνίδια στο διαδίκτυο και η επίδραση στην ψυχική υγεία

Ζαφειράκη Σοφία

Επιβλέπουσα: Βούσουρα Ελένη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ο λόγος νεαρών γυναικών για τα κοινωνικά δίκτυα: Μια ματιά στον κόσμο του Instagram

Μάρκου Αλεξάνδρα, Βλησίδη Εμμανουέλα

Επιβλέπουσα: Μπάκα Αφροδίτη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Το βίωμα της εικόνας του σώματος μέσα από την κοινωνική σύγκριση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Τσολακίδου Στυλιανή, Κανελλοπούλου Βασιλική

Επιβλέπουσα: Κανελλοπούλου Βασιλική, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η σχέση του βαθμού χρήσης του Instagram και των σωματικών ανησυχιών, καθώς και ο προστατευτικός ρόλος της αυτοσυμπόνιας

Σαραντέλλη Αναστασία

Επιβλέπουσα: Επιφανίου Ελένη, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

15.15-15.30 | Διάλειμμα

Αμφιθέατρο Φιλοσοφίας

15.30-16.15 | Κεντρική Ομιλία

Προεδρείο: Νικολακόπουλος Σταύρος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Establishing the joint reliability bottleneck for reproducible neuroscience

Nikolaidis Aki, Research Scientist, Center for the Developing Brain, Child Mind Institute

16.15-16.45 | Διάλειμμα (θα προσφέρεται καφές)

Αίθουσα 2

16.45-18.15 | Θεματική Συνεδρία 3B | Εργασιακή και Οργανωσιακή Ψυχολογία

Προεδρείο: Κρύος Γιάννος

Εμπειρίες στρες στο στρατιωτικό περιβάλλον

Πρασσάς Ευάγγελος, Τσιμενίδης Βλαδίμηρος

Επιβλέπουσα: Ιγνατίου-Καραμανώλη Βασιλική, Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων

Η σχέση ανάμεσα στη διασκέδαση στον χώρο εργασίας και τη φωνή των εργαζομένων: Ο διαμεσολαβητικός ρόλος της αίσθησης του ανήκειν

Ντιντιούμη Παναγιώτα

Επιβλέπουσα: Γεωργαντά Κατερίνα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η αίσθηση του ανήκειν και η κοινωνική σκηνή των δημοσίων υπαλλήλων και η διαμεσολάβησή τους από άλλες μεταβλητές

Σπηλιοπούλου Γεωργία

Επιβλέπουσα: Παπαστυλιανού Αντωνία, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Νοητική περιπλάνηση στην εργασία: Επαναπροσδιορισμός της έννοιας και εξέταση της εγκυρότητάς της

Ιλαρίδης Κωνσταντίνος Ευφραίμ, Καλομοίρης Γεώργιος Μάριος

Επιβλέπουσα: Ξανθοπούλου Δέσποινα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Στρατηγικές συναισθηματικής ρύθμισης, εργασιακή ευημερία και εμπειρίες ανάρρωσης: Οι εργασιακές απαιτήσεις-πόροι και η ανάγκη για ανάρρωση στο τέλος της

Αλεξίου Ελένη Μαρία, Κακούσιου Δήμητρα

Επιβλέπουσα: Ξανθοπούλου Δέσποινα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ημερήσια εργασιακά χαρακτηριστικά, ενέργεια στο τέλος της δουλειάς και ψυχολογική ευημερία: Η αισιοδοξία και η ανθεκτικότητα ως ρυθμιστές

Ματσούκη Μαγδαληνή, Καριωτάκη Χρυσή

Επιβλέπουσα: Ξανθοπούλου Δέσποινα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Αίθουσα 4

16.45-18.15 | Θεματική Συνεδρία 16 | Κοινωνική Ψυχολογία: Ισότητα, Διαφορετικότητα και Ενσωμάτωση

Προεδρείο: Μπέφας Στέργιος

«Γυναίκες στην αφάνεια;»: Μια φαινομενολογική διερεύνηση της εμπειρίας των γυναικών στις επιστήμες STEM
Καραμήτσου Ελένη, Σουλίου-Σίμου Μυρτώ, Ιωαννίδου Σμαρώ, Ανδρίκου Στέφανος, Γκιούλης Άγγελος, Preda Bianca

Επιβλέπουσα: Κάβουρα Άννα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Οι αναπαραστάσεις των ΛΟΑΤΚΙ+ γυναικών για τις έμφυλες διακρίσεις στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία

Παπαδοπούλου Μαριάννα, Καρατάιρη Γεωργία

Επιβλέπουσα: Φίγγου Ευαγγελία, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ο ρόλος του hegemonic masculinity στις κατασκευές για τις transgender γυναίκες και τους θηλυπρεπείς άνδρες

Γκεσούλη Ιωάννα

Επιβλέπουσα: Ξεντίδου Μαρία, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Η τέχνη του drag: Επαναπροσδιορίζοντας φύλο και αυτοέκφραση

Γκαδίνης Σταύρος, Νικοπούλου Τρικαλιώτου Εβελίνα

Επιβλέπουσα: Μπάκα Αφροδίτη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Κατασκευές θύματος και θύτη στο πλαίσιο της εκδικητικής πορνογραφίας: Έμφυλες διακρίσεις στον λόγο

Μητροπούλου Σταματία

Επιβλέπουσα: Ξεντίδου Μαρία, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Συμμετέχοντας στον Ίκαρο: Προοπτικές προς την κοινωνική ενσωμάτωση και δικαιοσύνη για άτομα με αναπηρία

Κουτσόγιαννης Γιώργος, Λιαμή Αρετή, Μπίρμπα Ζωή, Κουτεντάκη Μαρία, Θεοδώσης Διονύσης

Επιβλέπουσα: Τριλίβα Σοφία, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Αμφιθέατρο Φιλοσοφίας

16.45-18.15 | Θεματική Συνεδρία 8B | Κλινική Ψυχολογία και Ψυχοπαθολογία: Στοιχεία ψυχοπαθολογίας

Προεδρείο: Σακκά Σοφία

Η σχέση ανάμεσα στα αποσυνδεδετικά συμπτώματα και τη συναισθηματική ρύθμιση

Τσιγάρος Ιωάννης

Επιβλέπουσα: Βούσουρα Ελένη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα σε συμπεριφορές που χαρακτηρίζουν τη φοβία με την κοινωνική τιμωρία και την αρνητική ενίσχυση

Δέδε Αθηνά

Επιβλέπων: Μέλλον Ρόμπερτ, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Συσχέτιση δημιουργικότητας, σχιζοτυπίας και υπομανίας σε φοιτητές ψυχολογίας και καλλιτεχνικών σπουδών

Κατσούλης Ιωάννης

Επιβλέπουσα: Βούσουρα Ελένη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Συσχέτιση Σχιζότυπων και Ιδεοψυχαναγκαστικών Τάσεων: ο Ρόλος της Μαγικής Σκέψης

Πανιεράκης Αντώνης

Επιβλέπουσα: Βούσουρα Ελένη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Διερεύνηση της σχέσης μεταξύ επιστημικής στάσης, παρανοϊκού ιδεασμού και ψυχοδιανοητικοποίησης

Γαλιώτη Δανάη

Επιβλέπουσα: Βούσουρα Ελένη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ναρκισσιστικά στοιχεία προσωπικότητας και γονεϊκός δεσμός

Κολοβού Ευαγγελία

Επιβλέπουσα: Βούσουρα Ελένη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Αμφιθέατρο Φιλοσοφίας

18.45-20.00 | Προβολή και σχολιασμός της ταινίας μικρού μήκους «Άγγιξε με» (Σενάριο/Σκηνοθεσία: Γιώργος Τριανταφύλλου)

Προεδρείο: Λιανός Παναγιώτης, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Συζήτηση: Ανδριοπούλου Πανωραία, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Γκαντώνια Γεωργία, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Λιανός Παναγιώτης, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Τετάρτη 7 Μαΐου 2025

Εξωτερικός Χώρος Αμφιθεάτρου Φιλοσοφίας

08.00-9.00 | Εγγραφές (θα προσφέρεται καφές)

Αίθουσα 2

09.00-10.15 | Θεματική Συνεδρία 3Γ | Εργασιακή και Οργανωσιακή Ψυχολογία

Προεδρείο: Τσέβη Κωνσταντίνα

Εργασιακές απαιτήσεις και επαγγελματική εξουθένωση: Ο ρυθμιστικός ρόλος της εργασίας με νόημα και της αφοσίωσης στην καριέρα

Μηλιώνη Βασιλική

Επιβλέπουσα: Γεωργαντά Κατερίνα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Ανισορροπία εργασιακής και προσωπικής ζωής, επαγγελματική εξουθένωση και ποιότητα ύπνου: Ο ρυθμιστικός ρόλος της ροής και της κατάστασης ενσυνειδητότητας

Βασιλείου Δήμητρα

Επιβλέπουσα: Γεωργαντά Κατερίνα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Προβλέπουν τα σκορ του Parenting Bonding Instrument τα επίπεδα του οργανωσιακού κυνισμού των εργαζομένων στην Ελλάδα; Ο διαμεσολαβητικός ρόλος της συναισθηματικής νοημοσύνης

Αλεξίου Αλεξάνδρα

Επιβλέπουσα: Δαμασκηνού Νικολέτα, City college, University of York

Η επίδραση της τηλεργασίας στην ψυχική ευημερία των εργαζομένων: Διαφορές στην κοινωνική υποστήριξη, τις μικρο-συζητήσεις, την κοινωνική απομόνωση και την συναισθηματική εργασία μεταξύ τριών τύπων εκτέλεσης της εργασίας

Σκουρλά Δανάη Δέσποινα, Κρύος Ιωάννης

Επιβλέπουσα: Γεωργαντά Κατερίνα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Ενδογενή και εξωγενή κίνητρα της ενασχόλησης με το θέατρο για επαγγελματίες ηθοποιούς, ερασιτέχνες και φοιτητές Σχολών Θεάτρου και Υποκριτικής

Σαράντου Κωνσταντίνα, Γκαρή Αικατερίνη, Mrvoljak Θεοδωροπούλου Ιρίνα

Επιβλέπουσα: Γκαρή Αικατερίνη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Αίθουσα 4

09.00-10.15 | Θεματική Συνεδρία 17 | Φροντίδα παιδιών με διαταραχή αυτιστικού φάσματος, συντροφική/συζυγική σχέση και ψυχική υγεία

Προεδρείο: Λουζιώτη Χριστίνα

Η αμφίδρομη σχέση του έρωτα με το άγχος, το στρες και τα καταθλιπτικά αισθήματα

Τζιλή Αναστασία

Επιβλέπουσα: Μπαξεβανίδου Μαρία, University of East London (Μητροπολιτικό Κολλέγιο)

Ο ρόλος της κοινωνικής υποστήριξης και της ποιότητας της συζυγικής σχέσης στην ψυχική υγεία των γυναικών και η ανάπτυξη επιλόχειου κατάθλιψης

Λογδανίδου Μαρία

Επιβλέπουσα: Ανδριοπούλου Πανωραία, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Ικανοποίηση στον γάμο και στρες μεταξύ των γονιών παιδιών με διαταραχή αυτιστικού φάσματος (ΔΑΦ)

Βασιλείου Ευαγγελία

Επιβλέπουσα: Φλωρά Αικατερίνη, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Η συναισθηματική κατάσταση των γονέων παιδιών με αυτισμό και η σχέση της με την ύπαρξη ή την έλλειψη δομών υποστήριξης στην περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας

Τυριγιάννη Ραφαηλία

Επιβλέπουσα: Φλωρά Αικατερίνη, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Διερεύνηση των επιπτώσεων του τύπου διαβίωσης στην ευημερία Ελλήνων φροντιστών απόμων με διαταραχή αυτιστικού φάσματος (ΔΑΦ)

Ωραιοπούλου Δανάη

Επιβλέπουσα: Ορφανίδου Ελένη, Deree-The American College of Greece

Αμφιθέατρο Φιλοσοφίας

09.00-10.15 | Θεματική Συνεδρία 8Γ | Κλινική Ψυχολογία και Ψυχοπαθολογία: Συμπεριφορές Εξάρτησης

Προεδρείο: Μανιάκη Παναγιώτα

Εθισμός στο διαδίκτυο και ψυχολογική δυσφορία: Εμπειρικά στοιχεία από αναλύσεις μονοπατιού σε Έλληνες εφήβους σε διαφορετικά αναπτυξιακά στάδια

Αδαμοπούλου Φοίβη Ελένη, Παρπούλα Χριστίνα, Γιωτσίδα Βασιλική

Επιβλέπουσα: Παρπούλα Χριστίνα, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Τύπος προσωπικότητας (A/B) και εθισμός στα έξυπνα κινητά τηλέφωνα (smartphones): Ο ρυθμιστικός ρόλος των συμπεριφορών εξάρτησης

Σταυροπούλου Ελένη Αναστασία, Κάλλη Κυριακή, Μανωλάκη Δέσποινα

Επιβλέπων: Νικολακόπουλος Σταύρος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Ο εθισμός στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στην Ελλάδα: Ο ρόλος της ικανοποίησης ψυχολογικών αναγκών και του φόβου μην μείνω εκτός

Νταλαμαγκα Αικατερίνη

Επιβλέπουσα: Τζιτζικα Μοιρα, University of Derby, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η επίδραση του νευρωτισμού και της προθυμίας στην αντίληψη του εαυτού και του επιπέδου της τάσης εθισμού στα τυχερά παιχνίδια

Πέτκογλου Αναστάσιος

Επιβλέπων: Θωμάς Γεώργιος, University of Derby, Mediterranean College

Διερεύνηση της εξάρτησης στο φαγητό (food addiction) ως τρόπος συμπεριφοράς στον ελληνικό πληθυσμό
Λαϊνά Σπυριδούλα

Επιβλέπουσα: Σιδέρη Ελένη, Cardiff Metropolitan University, City Unity College

10.15-10.30 | Διάλειμμα

Αίθουσα 2

10.30-12.00 | Θεματική Συνεδρία 18 | Ειδική Εκπαίδευση

Προεδρείο: Σεφέρη Νικολέτα

Διερεύνηση απόψεων επαγγελματιών ψυχικής υγείας για τη σεξουαλική αγωγή ατόμων με ΔΑΦ στην Ελλάδα

Δεληκούρα Σταυρούλα Λάουρα

Επιβλέπουσα: Αναγνωστάκη Λήδα, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ιστορίες ζωής φοιτητών με αναπηρίες: Μια ποιοτική μελέτη

Ευαγγελάκη Λαμπρινή

Επιβλέπων: Παπασταθόπουλος Ευστάθιος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Πόσο έτοιμα είναι τα παιδιά για μια συμπεριληπτική εκπαίδευση;

Κώτση Σοφία

Επιβλέπων: Σούλης Σπυρίδων Γεώργιος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η συναισθηματική νοημοσύνη των ειδικών παιδαγωγών

Σεφερη Νικολέτα

Επιβλέπων: Σούλης Σπυρίδων Γεώργιος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Μαθησιακή ετοιμότητα και αυτόνομη διαβίωση: Εφαρμογή εκπαιδευτικού υλικού μαθησιακής ετοιμότητας σε μελέτη περίπτωσης εφήβου με νοητική αναπηρία

Λουζιώτη Χριστίνα

Επιβλέπουσα: Ζακοπούλου Βικτωρία, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Ειδικοί παιδαγωγοί και ψυχική ανθεκτικότητα: Μια ποσοτική μελέτη

Σεφερη Νικολέτα

Επιβλέπων: Σούλης Σπυρίδων Γεώργιος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Αίθουσα 4

10.30-12.00 | Θεματική Συνεδρία 3Δ | Εργασιακή και Οργανωσιακή Ψυχολογία

Προεδρείο: Κρύος Γιάννος

Συναισθηματική Νοημοσύνη, Επαγγελματική Ικανοποίηση και Επαγγελματική Εξουθένωση Εκπαιδευτικών

Ζαμανή Έλενα Μιχαέλα, Ζαμανή Μυροφόρα

Επιβλέπων: Βογαζιανός Πάρις, European University Cyprus

Η διαδικασία ανάρρωσης των εργαζόμενων γονέων: Ο ρόλος του εργασιακού και του οικογενειακού φόρτου και η γονεϊκή εξουθένωση ως ρυθμιστής

Λίταινα Βασιλική, Βουλγαράκη Γεωργία

Επιβλέπουσα: Ξανθοπούλου Δέσποινα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Σύγκρουση εργασίας-οικογένειας, επαγγελματική εξουθένωση και συμπεριφορές υγείας: Βοηθά το υβριδικό μοντέλο εργασίας;

Μάστορα Μαρία, Τσέβη Κωνσταντίνα, Μανιάκη Παναγιώτα

Επιβλέπουσα: Γεωργαντά Κατερίνα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Διερεύνηση της σχέσης του συνδρόμου εργασιακής εξουθένωσης με την εξισορρόπηση της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής: Μελέτη απόψεων ανώτερων στελεχών του ιδιωτικού τομέα

Σουλιμιώτη Νίκη

Επιβλέπων: Αλεξόπουλος Χρήστος, Cardiff Metropolitan University, City Unity College

Η διαμεσολαβητική επίδραση της σιωπηρής αποχώρησης στην σχέση ανάμεσα στην επαγγελματική εξουθένωση, την οργανωσιακή φωνή και σιωπή και την υπό-βέλτιστη φροντίδα των νοσηλευτών

Αναστασίου Μαρίνα

Επιβλέπουσα: Γεωργαντά Κατερίνα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Αμφιθέατρο Φιλοσοφίας

10.30-12.00 | Θεματική Συνεδρία 8Δ | Κλινική Ψυχολογία και Ψυχοπαθολογία: Σεξουαλικότητα και έμφυλη ταυτότητα

Προεδρείο: Μαντζιάρης Κυριάκος

Αρρενωπότητα και ψυχοσωματική υγεία

Χατζηιωαννίδου Μαγδαληνή

Επιβλέπουσα: Παλαιολόγου Αγγελική Μαρία, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Το βίωμα του διεμφυλικού άνδρα ως προς τις διαπροσωπικές του σχέσεις πριν και μετά την φυλομετάβαση

Παπαδάκη Ελένη

Επιβλέπουσα: Κανελλοπούλου Βασιλική, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Δεσμός, εαυτοαντικειμενοποίηση, ενοχή και ντροπή εικόνας σώματος: Μια συγχρονική μελέτη του ελληνικού ΛΟΑΤΚΙ+ πληθυσμού

Ηλιόπουλος Γεώργιος

Επιβλέπουσα: Ανδριοπούλου Πανωραία, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Τρανς ταυτότητα και κοινωνικός δεσμός στη μέση ενήλικη ζωή

Μαυράκη Χαρίκλεια

Επιβλέπουσα: Κανελλοπούλου Βασιλική, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Αναζήτηση διέγερσης, κοινωνικοσεξουαλικός προσανατολισμός και σεξουαλικοποιημένη χρήση ουσιών
Παρασυράκη Μαρία
Επιβλέπουσα: Βούσουρα Ελένη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σχέση τύπου ενήλικου δεσμού με το είδος των σεξουαλικών φαντασιώσεων σε νεαρούς ενήλικες (18-29 ετών)
Τσιργιάννη Πολυξένη
Επιβλέπουσα: Βούσουρα Ελένη, Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

12.00-12.15 | Διάλειμμα

Αμφιθέατρο Φιλοσοφίας

12.15-12.45 | Κλείσιμο Εργασιών Συνεδρίου

Αναρτημένες Ανακοινώσεις

Δευτέρα 5 Μαΐου 2025

Εξωτερικός Χώρος Αμφιθεάτρου Φιλοσοφίας

14.00-15.00 | Συνεδρία Κ1 | Αναρτημένες Ανακοινώσεις

K1-1. Διαστάσεις γονεϊκότητας και βιώματα ψυχολογικής / συναισθηματικής κακομεταχείρισης
Νένου Σουλτάνα, Κολιούλη Φλώρα
Επιβλέπουσα: Κολιούλη Φλώρα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

K1-2. Η σχέση της συναισθηματικής κατάστασης των γονέων με τους ψυχολογικούς παράγοντες των παιδιών πρώτης παιδικής ηλικίας κατά τη σχολική προσαρμογή
Χαραλάμπους Μάριος
Επιβλέπουσα: Γκάτσα Τατιανή, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

K1-3. Στάσεις και αντιλήψεις γονέων για τον σχολικό εκφοβισμό: Ο ρόλος της εθνοπολιτισμικής διαφορετικότητας στον Νομό Ροδόπης
Μουρατίδου Τζωρτζίνα
Επιβλέπουσα: Γκάτσα Τατιανή, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

K1-4. Το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού: Η σχέση του με τη ψυχική ανθεκτικότητα και τη συναισθηματική νοημοσύνη μαθητών σχολικής ηλικίας
Ραχιώτη Σπυριδούλα
Επιβλέπουσα: Γκάτσα Τατιανή, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

K1-5. Κατανοώντας την αναβλητικότητα: ο ρόλος της τελειομανίας και της μη ανοχής στην αβεβαιότητα στην πρόβλεψη της αναβλητικής συμπεριφοράς
Ταουκτσή Φιολιτάκη Ευαγγελία, Παυλίδης Γεώργιος
Επιβλέπουσα: Σουμελίδου Ευγενία, Mediterranean College

K1-6. Βαθμός συμφωνίας της μεταγνωστικής εκτίμησης νεαρών ενηλίκων για την επίδοσή τους με την πραγματική επίδοση στην έκθεση και σε έργο προφορικής έκφρασης

Γεωργία Μπάκα, Τραϊανού Κατερίνα, Γωνίδα Ελευθερία, Κωνσταντίνου Μάριος, Κοσμίδου Μαρία Ελένη
Επιβλέπουσα: Κοσμίδου Μαρία Ελένη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

K1-7. Οι κοινωνικές δεξιότητες παιδιών με Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητα: στρατηγικές ανάπτυξης και βελτίωσής τους

Ρέντζου Ηλέκτρα

Επιβλέπων: Ευθυμίου Αχιλλέας, Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

K1-8. Εσωτερικευμένα και εξωτερικευμένα προβλήματα παιδιών προσχολικής ηλικίας σε κίνδυνο εμφάνισης ειδικής μαθησιακής διαταραχής / δυσλεξίας

Χριστοδούλου Αντωνίνα Μαρία, Κύτταρη Σοφία

Επιβλέπουσα: Ζακοπούλου Βικτωρία, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

K1-9. Ψυχολογική ανθεκτικότητα. Μοντέλα ανάπτυξης της και αποτελέσματα στο σύγχρονο κοινωνικό και εργασιακό πλαίσιο

Σπανός Παναγιώτης

Επιβλέπων: Γαλανάκης Μιχάλης, Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

K1-10. Κατασκευή και στάθμιση της Ελληνικής Κλίμακας Επίτευξης πρώτα δεδομένα

Τραϊανού Κατερίνα, Κωνσταντίνου Μάριος, Γωνίδα Ελευθερία

Επιβλέπουσα: Κοσμίδου Μαρία Ελένη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

K1-11. Διαδικασία επισημάνσης χαρισματικότητας/υψηλής ικανότητας και το βίωμά της σε ενήλικες στον ελληνικό πληθυσμό

Βιριράκη Ελένη

Επιβλέπουσα: Νικολοπούλου Βασιλική, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

K1-12. Εκπαίδευση με εστίαση στο τραύμα: Δευτερογενές τραυματικό στρες, πνευματικές στρατηγικές και ευγνωμοσύνη

Αβάτζου Στυλιανή, Μισουρίδου Ευδοκία, Αντωνοπούλου Αικατερίνη, Κουτρούμπα Κωνσταντίνα

Επιβλέπουσα: Μισουρίδου Ευδοκία, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

K1-13. Ψυχολογικοποίηση και εξατομίκευση: Ο κατακερματισμός του υποκειμένου στην σύγχρονη καπιταλιστική κοινωνία

Κατσαράκη Αλίκη

Επιβλέπων: Δαφερμάκης Εμμανουήλ, Πανεπιστήμιο Κρήτης

K1-14. Η επίδραση των κοινωνικών αναπαραστάσεων του ελληνικού πληθυσμού στην ανάπτυξη της συμπόνιας προς τους μετανάστες

Μπέφας Στέργιος

Επιβλέπων: Χατζημπύρος Βασίλειος, City College, University of York

K1-15. Η κόπωση συμπόνιας και το δευτερογενές τραύμα σε κοινωνικούς επιστήμονες δομών ασυνόδευτων προσφύγων

Μεταλλινού Μαρία

Επιβλέπουσα: Τουλουμάκου Άννα, Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

K1-16. Η σχέση των γνωρισμάτων της ιδιοσυγκρασίας και του χαρακτήρα με την κοινωνική νόηση

Μαζαρακιώτη Δήμητρα, Καρακάρα Μαργαρίτα

Επιβλέπουσα: Γιακουμάκη Στέλλα, Πανεπιστήμιο Κρήτης

K1-17. Επιτελεστικότητα και ταυτότητες φύλου: παρεμβατική τέχνη στον δημόσιο χώρο

Μαντζιάρας Κυριάκος

Επιβλέπων: Μπούζας Βασίλειος, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

K1-18. Στερεότυπα φύλου των εκπαιδευτικών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Δημητρακοπούλου Ελένη

Επιβλέπουσα: Λαμπροπούλου Αικατερίνη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

K1-19. Η οπτική των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για το φαινόμενο των μικρο-διακρίσεων

Τζημαγιώργη Αναστασία, Κοντοκόστα Χριστίνα

Επιβλέπουσα: Μιχαλοπούλου Λητώ Ελένη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

K1-20. Η σχέση σιωπηρής γνώσης και ηγεσίας: Μία συστηματική ανασκόπηση

Μπέλτσιου Γεωργία

Επιβλέπουσα: Παπαντωνίου Γεωργία, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

K1-21. Αναπαραστάσεις της υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας στον λόγο νέων στην Ελλάδα

Ιατρίδης Οδυσσέας, Κατσαούνη Δάφνη

Επιβλέπουσα: Φίγγου Ευαγγελία, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Τρίτη 6 Μαΐου 2025**Εξωτερικός Χώρος Αμφιθεάτρου Φιλοσοφίας****13.00-14.00 | Συνεδρία K2 | Αναρτημένες Ανακοινώσεις****K2-1. Ψυχανάλυση και κινηματογράφος: Το βλέμμα, η ταύτιση και το βίωμα του θεατή**

Κατερέλου Μαρία Ιωάννα

Επιβλέπουσα: Κανελλοπούλου Βασιλική, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

K2-2. Η τεχνητή νοημοσύνη στο κλινικό πλαίσιο: Εφαρμογές, δεοντολογικά ζητήματα και στάσεις επαγγελματιών

Γαζή Βασιλική, Αδαμάκη Αλεξάνδρα

Επιβλέπουσα: Παπαχρήστου Χριστίνα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

K2-3. Τεχνητή νοημοσύνη στην ψυχική υγεία και ψυχοθεραπεία

Θεοδώρου Ιωάννα

Επιβλέπων: Ταχματζίδης Δημήτριος, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

K2-4. Εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης στην πρόβλεψη και ανίχνευση ψυχικών διαταραχών: Μια μελέτη απευθυνόμενη σε επαγγελματίες ψυχικής υγείας

Τσιγγένη Κορνηλία

Επιβλέπων: Σεβρής Κωσταντίνος, University of East London, Μητροπολιτικό Κολλέγιο

K2-5. Η χρήση του διαδικτύου και η σχέση του με τον εθισμό στο διαδίκτυο, το cyberbullying και την ψυχική υγεία

Δρακωνάκη Νεφέλη Γεωργία

Επιβλέπουσα: Γκάτσα Τατιανή, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

K2-6. Η αναπαραγωγή και η επαναδιαπραγμάτευση των έμφυλων ρόλων στην BDSM πρακτική: Μια κριτική ψυχολογική προσέγγιση

Χατζηγιαννίδου Ελευθερία

Επιβλέπων: Παπασταθόπουλος Ευστάθιος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

K2-7. Διαφορές με βάση τη σεξουαλική προτίμηση, ως προς την αυτοεκτίμηση και την ικανοποίηση από τη ζωή

Χριστόπουλος Στέφανος

Επιβλέπουσα: Μεντή Δέσποινα, City Unity College

K2-8. Η οικογενειακή ανθεκτικότητα στη διαμόρφωση σεξουαλικής ταυτότητας νέων της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας
Ζαπάντης Ραφαήλ

Επιβλέπουσα: Γκιντώνη Ευγενία, Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Πατρών

K2-9. Εικόνα σώματος, σεξουαλική ικανοποίηση και ριψοκίνδυνες σεξουαλικές πράξεις

Καρατσαλου-Λεγακι Φωτεινή, Νέγκα Χρυσάνθη, Μαρτίνος Μαρίνα Ματθίλδη

Επιβλέπουσα: Μαρτίνος Μαρίνα Ματθίλδη, American College of Greece Deree

K2-10. Η επίδραση του σεξισμού στην παραμονή σε κακοποιητικές σχέσεις: Αυτοαντίληψη και ψυχολογικές θεωρίες

Παπαχριστοφόρου Ζήνα

Επιβλέπουσα: Κανελλοπούλου Βασιλική, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

K2-11. Η ψυχαναλυτική κατανόηση των διαταραχών διατροφής: Η σχέση τους με το φύλο και το βλέμμα

Μπαλη Θεοδώρα Βασιλεία

Επιβλέπουσα: Κανελλοπούλου Βασιλική, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

K2-12. Καταθλιπτική συμπτωματολογία και ανάπτυξη της κοινωνιοψυχολογικής ταυτότητας κατά την αναδυόμενη ενηλικίωση

Σιβρήκας Θεόφιλος, Σιβρήκας Θεόφιλος, Παρπούλα Χριστίνα

Επιβλέπουσα: Παρπούλα Χριστίνα, Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

K2-13. Η επίδραση της δυαδικής προσαρμογής στην εμφάνιση συμπτωμάτων περιγεννητικής κατάθλιψης

Σταυρακάκη Θεοδώρα Δανάη

Επιβλέπουσα: Βούσουρα Ελένη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

K2-14. Αντιλήψεις ειδικών ψυχικής υγείας για το βιωμένο πένθος και την σύνδεση του με την συμπτωματολογία διαταραχής μετατραυματικού στρες

Αναγνωστίδου Μαρία

Επιβλέπουσα: Νίκου Αικατερίνη, University of East London, Μητροπολιτικό Κολλέγιο

K2-15. Η ψυχοεκπαίδευση και η συνεισφορά της στη διπολική διαταραχή

Κουρτίδου Σοφία

Επιβλέπουσα: Γκιντώνη Ευγενία, Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Πατρών

K2-16. Στάσεις και αντιλήψεις των μουσουλμάνων της Θράκης απέναντι στη χρήση υπηρεσιών ψυχικής υγείας

Αχμέτ Εμινέ Δεριά

Επιβλέπων: Μπρούζος Ανδρέας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

K2-17. Διερεύνηση των επιπτώσεων της ποιότητας του ύπνου στην ψυχική υγεία (στρες, άγχος, κατάθλιψη) και στη συνολική ποιότητα ζωής σε Έλληνες ενήλικες

Ζαίρη Βενετία

Επιβλέπουσα: Σιδέρη Ελένη, City Unity College

K2-18. Αυτοσυγχώρηση και ψυχολογική ευεξία: Μια συσχετιστική έρευνα σε δείγμα ελληνικού πληθυσμού
Σταΐκου Χριστίνα

Επιβλέπων: Αλεξόπουλος Χρήστος, City Unity College, Cardiff Metropolitan University

K2-19. Ιατρική χειραγώγηση των γυναικών: Μια αφηγηματική ανασκόπηση στο φαινόμενο του Medical Gaslighting

Καλλέργη Ευανθία, Μπερέτσος Θεόδωρος, Νασιάκος Γεώργιος

Επιβλέπουσα: Βούσουρα Ελένη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

K2-20. Μελέτη αντιλήψεων αιμοκαθαιρόμενων ασθενών σχετικά με τη γενική τους υγεία και την ποιότητα ζωής τους

Παγώνα Πηγή

Επιβλέπων: Ανδρουτσάκος Ιωάννης, Aegean College

Περίληψεις Προσκεκλημένων Ομιλιών

Δευτέρα 5 Μαΐου 2025 | 15.30-16.15

Ψυχική υγεία παιδιών και εφήβων: Προκλήσεις στη σύγχρονη κλινική πραγματικότητα

Κωνσταντίνος Κώτσης

Επίκουρος Καθηγητής Παιδοψυχιατρικής, Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Ο επιπολασμός των ψυχιατρικών διαταραχών της παιδικής και εφηβικής ηλικίας υπολογίζεται περίπου στο 15%, ενώ είναι γνωστό ότι περίπου το 50% των ψυχιατρικών διαταραχών εμφανίζεται πριν την ηλικία των 18 ετών. Οι ψυχιατρικές διαταραχές εάν δεν αντιμετωπιστούν μπορεί να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στη σχολική και κοινωνική λειτουργικότητα. Ωστόσο η βιβλιογραφία επισημαίνει ότι ένα μεγάλο ποσοστό παιδιών και εφήβων δεν λαμβάνουν την κατάλληλη θεραπεία. Αυτό το «θεραπευτικό κενό» τονίζει τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα παιδιά, οι έφηβοι και οι φροντιστές τους στην πρόσβαση στα συστήματα ψυχικής υγείας. Παράλληλα, είναι γνωστό ότι οι διαταραχές συμπεριφοράς, οι αγχώδεις διαταραχές και η κατάθλιψη αποτελούν τις τρεις κύριες ψυχικές διαταραχές με τη μεγαλύτερη επιβάρυνση στην Ελλάδα. Αυτές τις παθολογίες καθώς και άλλες που μοιάζει να επιδεινώθηκαν από την πολυετή οικονομική και υγειονομική κρίση στη χώρα μας καλείται να αντιμετωπίσει το σύστημα ψυχικής υγείας το οποίο ακολουθεί μια κοινοτική και διεπιστημονική κατεύθυνση, όμως ταυτόχρονα αντιμετωπίζει πολλές προκλήσεις (ανισοκατανομή επαγγελματιών, υποστελέχωση, ανισότητες στην παροχή υπηρεσιών). Η παρούσα εισήγηση στοχεύει να συζητήσει την σύγχρονη ψυχοπαθολογία και τις επιστημονικά τεκμηριωμένες θεραπευτικές προσεγγίσεις, τα εμπόδια στην πρόσβαση και να αναδείξει την κατάσταση του συστήματος ψυχικής υγείας στην Ελλάδα.

Τρίτη 6 Μαΐου 2025 | 10.30-11.15

Εστιάζοντας στη σωματική και ψυχική υγεία των γυναικών: Προτεραιότητες και προκλήσεις

Βασιλική Σιαφάκα

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Κλινικής Ψυχολογίας της Υγείας, Τμήμα Λογοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Παρά τις προόδους στον τομέα της φροντίδας υγείας, τα θέματα υγείας των γυναικών —τόσο σωματικά όσο και ψυχικά— παραμένουν σε σημαντικό βαθμό υποεκτιμημένα και, συχνά, παρεξηγημένα. Οι σύγχρονες κατευθύνσεις της ψυχολογίας υγείας για την υγεία και την ευημερία των γυναικών περιλαμβάνουν μια

πολύπλευρη προσέγγιση που αφορά τόσο στη σωματική όσο και την ψυχική υγεία, λαμβάνοντας υπόψη τις μοναδικές προκλήσεις και εμπειρίες που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες. Έμφαση δίνεται στην κατανόηση του αντίκτυπου των κοινωνικών ρόλων, των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων και των βιολογικών διαφορών που προδιαθέτουν τις γυναίκες για την εκδήλωση ορισμένων παθήσεων, ενώ τις προστατεύουν από άλλες. Ενώ είναι αλήθεια ότι η θνησιμότητα των ανδρών υπερβαίνει της γυναικείας θνησιμότητας, η επιβίωση των γυναικών έχει το τίμημα της αυξημένης ψυχικής και σωματικής ασθένειας. Γίνεται προσπάθεια ανάδειξης των ειδικών για τις γυναίκες ψυχοκοινωνικών παραγόντων που εμπλέκονται στα ζητήματα της υγείας τους και επηρεάζουν την πρόληψη, την εκδήλωση των συμπτωμάτων, τη διάγνωση, την πρόγνωση και την αποτελεσματικότητα της θεραπείας, με στόχο την ενίσχυση των κατάλληλων στρατηγικών πρόληψης και παρέμβασης. Γίνεται αναφορά σε περιόδους ορόσημα στη ζωή των γυναικών που αποτελούν μοναδικές προκλήσεις για τη φυσιολογία και την ψυχική κατάστασή τους, από την εφηβεία ως την εμμηνόπαυση, σε κοινά γεγονότα αναπαραγωγικής ζωής (π.χ. υπογονιμότητα), σε προκλήσεις υγείας (π.χ. HPV λοίμωξη), καθώς και στις σχέσεις των γυναικών με το σύστημα φροντίδας υγείας, τους παρόχους υπηρεσιών υγείας και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Τέλος, γίνεται συζήτηση σχετικά με τις μελλοντικές ερευνητικές κατευθύνσεις και τις κλινικές εφαρμογές της ψυχολογίας της γυναικείας υγείας, τονίζοντας τη σημασία των υπηρεσιών ψυχικής υγείας, της εξατομικευμένης φροντίδας και των πρωτοβουλιών που βασίζονται στην κοινότητα.

Τρίτη 6 Μαΐου 2025 | 15.30-16.15

Establishing the joint reliability bottleneck for reproducible neuroscience

Aki Nikolaidis

Research Scientist, Center for the Developing Brain, Child Mind Institute

Biomarkers of behavior and mental health remain difficult to identify in cognitive and clinical neuroscience. While efforts to optimize MRI reliability and increase sample sizes are underway, they are insufficient without improving behavioral measurement reliability. Through simulations and empirical studies using neuroimaging data, we demonstrate that even with high-reliability neuroimaging measurements and large sample sizes, behavioral data (e.g., surveys, symptoms, cognition, objective markers of behavior) often has test-retest reliability levels that are suboptimal for the discovery of reproducible brain-behavior associations and biomarkers. Developing new assessments is critical for improving the validity, specificity, and reliability of our characterization of the brain, behavior, and mental health, but in the short term, other solutions can be pursued as well. Specifically, we emphasize the power of using existing assessments in ways that optimize their reliability, for example, aggregating across repeated measurements or following established guidelines for improving behavioral data quality. These improvements are becoming increasingly feasible with recent innovations in data acquisition (e.g., web- and smartphone-based administration, ecological momentary assessment, burst sampling, wearable devices, multimodal recordings). Although this study has been motivated by ongoing developments in neuroimaging, prioritizing reliable measurements of behavior can transform human neuroscience and broader scientific and clinical endeavors focused on the brain and behavior.

Περιλήψεις Προφορικών Ανακοινώσεων

Δευτέρα 5 Μαΐου 2025 | 10.45-12.00

Θεματική Συνεδρία 1 | Αναπτυξιακή Ψυχολογία

Αντιλαμβανόμενες σχέσεις με αδέρφια και τάσεις βίωσης συναισθημάτων αυτοσυνειδησίας στην αναδυόμενη ενηλικίωση

Μ. Στρατάκη & Π. Πατρίκη

Επιβλέπουσα: Ε. Χρυσόχου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η παρούσα μελέτη εξετάζει τα συναισθήματα αυτοσυνειδησίας της ντροπής, της ενοχής και της υπερηφάνειας σε σχέση με τις αναπαραστάσεις αναδυόμενων ενηλίκων για την ποιότητα των αδερφικών τους σχέσεων στο παρόν και αναδρομικά, κατά την παιδική ηλικία. Τα σχετικά ευρήματα παραμένουν ιδιαίτερα περιορισμένα για περιόδους ανάπτυξης πέραν της παιδικής ηλικίας. Χορηγήθηκε σειρά ερωτηματολογίων σε 255 γυναίκες και άνδρες 18-25 ετών. Πολυμεταβλητές αναλύσεις διακύμανσης έδειξαν σημαντική διαφοροποίηση των μετρήσεων της ντροπής και της ενοχής ως προς το φύλο, όπως αναμενόταν, με τις γυναίκες να τείνουν να βιώνουν σε υψηλότερα επίπεδα τα δύο αυτά συναισθήματα, συγκριτικά με τους άνδρες. Επιβεβαιώθηκαν επίσης οι υποθέσεις περί μη διαφοροποίησης των μετρήσεων αυθεντικής και υβριστικής υπερηφάνειας ως προς το φύλο. Ωστόσο, τα δύο φύλα δεν διαφοροποιήθηκαν ως προς την αντιλαμβανόμενη ποιότητα των αδελφικών σχέσεων, παρά το ότι αυτή αναμενόταν υψηλότερη για τις γυναίκες. Αναλύσεις συσχέτισης δεν έδειξαν σημαντική συμμεταβολή των μετρήσεων των συναισθημάτων αυτοσυνειδησίας με την ηλικία των αναδυόμενων ενηλίκων, αλλά διαπιστώθηκε αρνητική συσχέτιση μεταξύ αυτής και της μέτρησης της αντιλαμβανόμενης ποιότητας των αδελφικών σχέσεων κατά την παιδική ηλικία. Η μέτρηση της ντροπής δεν συσχετίστηκε αρνητικά με τις μετρήσεις των αντιλαμβανόμενων αδερφικών σχέσεων στο παρόν ή αναδρομικά, όπως αναμενόταν. Αντιθέτως, καταγράφηκε η αναμενόμενη θετική συμμεταβολή της τάσης βίωσης ενοχής με την αντιλαμβανόμενη ποιότητα των αδελφικών σχέσεων και στις δύο ηλικιακές περιόδους, αλλά μόνο στο δείγμα των ανδρών. Τέλος, η τάση των γυναικών, αλλά όχι και των ανδρών που συμμετείχαν να βιώνουν αυθεντική υπερηφάνεια συσχετίστηκε θετικά με τις αναπαραστάσεις τους για την ποιότητα των αδερφικών σχέσεων στην τρέχουσα φάση, καθώς και στην παιδική ηλικία. Τα ευρήματα συζητούνται στο πλαίσιο της περιορισμένης σχετικής βιβλιογραφίας με στόχο τη βαθύτερη κατανόηση της αναπτυξιακής πλαisiώσης αυτών των σύνθετων, περισσότερο ή λιγότερο προσαρμοστικών, συναισθηματικών βιωμάτων, με τις τόσο σημαντικές ηθικές προεκτάσεις.

Λέξεις-Κλειδιά: Αναδυόμενη ενηλικίωση, Συναισθήματα αυτοσυνειδησίας, Αδέρφια

Ηθική κρίση, ενσυναίσθηση και συμπάθεια στην αναδυόμενη ενηλικίωση: Ποιος ο ρόλος του κοινωνικού φύλου;

A. Δομενικιώτου, Μ. Ξανθοπούλου & Ε. Χρυσοχόου

Επιβλέπουσα: Ε. Χρυσοχόου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η παρούσα έρευνα είχε ως στόχο τη διερεύνηση του ρόλου του κοινωνικού φύλου τόσο στη διαμόρφωση μετρήσεων ηθικής κρίσης (ωριμότητας ηθικού συλλογισμού και εκτίμησης ηθικών αξιών), ενσυναίσθησης (γνωστικής και θυμικής) και συμπάθειας, όσο και στη συσχέτιση των μετρήσεων αυτών μεταξύ τους, καθώς και με την ηλικία των αναδυόμενων ενηλίκων ανδρών (N = 62) και γυναικών (N = 57) που συμμετείχαν. Χορηγήθηκε σειρά σχετικών ερωτηματολογίων αυτοαναφοράς. Οι αναλύσεις διακύμανσης που πραγματοποιήθηκαν έδειξαν υψηλότερες τάσεις βίωσης γνωστικής και θυμικής ενσυναίσθησης και συμπάθειας από τις γυναίκες συμμετέχουσες, αλλά μη σημαντικές διαφοροποιήσεις ανδρών και γυναικών στις μετρήσεις της ωριμότητας του ηθικού συλλογισμού και της εκτίμησης ηθικών αξιών. Η ηλικία των συμμετεχόντων/ουσών συσχετίστηκε αρνητικά με τις μετρήσεις θυμικής ενσυναίσθησης και εκτίμησης ηθικών αξιών, αλλά δεν καταγράφηκαν σημαντικές συσχετίσεις της με τις υπόλοιπες μετρήσεις στο συνολικό δείγμα. Θετικές ήταν τόσο οι συσχετίσεις της τάσης βίωσης συμπάθειας με τις μετρήσεις γνωστικής και θυμικής ενσυναίσθησης και εκτίμησης ηθικών αξιών, όσο και η συσχέτιση των μετρήσεων ωριμότητας ηθικού συλλογισμού και εκτίμησης ηθικών αξιών. Οι μόνες που διατηρήθηκαν σημαντικές εντός κάθε δείγματος φύλου, ήταν οι θετικές συσχετίσεις της τάσης βίωσης συμπάθειας με τις μετρήσεις θυμικής ενσυναίσθησης και εκτίμησης ηθικών αξιών, με το φύλο των συμμετεχόντων/ουσών να μην ρυθμίζει την ισχύ τους. Τα ευρήματα συζητούνται σε σχέση με την περιορισμένη σχετική βιβλιογραφία και διεργασίες έμφυλης κοινωνικοποίησης. Διατυπώνονται προτάσεις για μελλοντική έρευνα και συζητούνται προεκτάσεις των σχετικών ευρημάτων σε θεωρητικό και εφαρμοσμένο επίπεδο, στο πλαίσιο της θετικής ανάπτυξης των αναδυόμενων ενηλίκων.

Λέξεις-Κλειδιά: Αναδυόμενη ενηλικίωση, Ηθικός συλλογισμός, Εκτίμηση ηθικών αξιών, Ενσυναίσθηση, Συμπάθεια

Η επίδραση της εσωτερικευμένης ομοφοβίας στη διαμόρφωση της ταυτότητας και των σχέσεων μεταξύ των μελών της gay κοινότητας: Μια ποιοτική μελέτη

K. Καλλονιάτης

Επιβλέπων: Ε. Παπασταθόπουλος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η ομοφοβία και τα στερεότυπα σε σχέση με τα γκέι άτομα που αναπαράγονται στα πλαίσια του ετεροκανονικού λόγου, έχουν ισχυρή παρουσία στον ευρύτερο κοινωνικό χώρο, αλλά και εντός της γκέι κοινότητας. Η ομοφοβία ορίζεται από την ILGA ως «ο φόβος, ο παράλογος θυμός, η δυσανεξία ή/και το μίσος προς την ομοφυλοφιλία» και αφορά εκτός από τον στερεοτυπικό λόγο και ένα ευρύ σύνολο προσβλητικών, απειλητικών και βίαιων συμπεριφορών. Όσον αφορά τα ίδια τα γκέι άτομα η εσωτερικευμένη ομοφοβία συνδέεται με την αποστροφή για τον εαυτό με βάση τη σεξουαλική ταυτότητα, αλλά και με δυσλειτουργικές διαπροσωπικές σχέσεις. Η παρούσα μελέτη αποσκοπεί στη διερεύνηση των επιδράσεων της εσωτερικευμένης ομοφοβίας στην διαμόρφωση της ταυτότητας των ομοφυλόφιλων ανδρών και στην διαμόρφωση των διαπροσωπικών σχέσεων, ευρύτερα, αλλά και εντός της γκέι κοινότητας. Η παρούσα ποιοτική μελέτη επιχειρεί να απαντήσει στο παραπάνω ερώτημα μέσα από τη χρήση ημιδομημένων συνεντεύξεων 10 ανδρών που αυτοπροσδιορίζονται ως γκέι, ηλικίας 18-30 ετών. Η συλλογή των

συνεντεύξεων βρίσκεται εν εξελίξει και τα δεδομένα θα αναλυθούν με τη χρήση της θεματικής ανάλυσης. Τα αποτελέσματα της μελέτης θα παρουσιαστούν κατά τη διάρκεια του συνεδρίου.

Λέξεις-Κλειδιά: Ομοφοβία, Σεξουαλική ταυτότητα, Διαπροσωπικές σχέσεις, Γκέι κοινότητα

Μια ποιοτική μελέτη της έμφυλης μικροεπιθετικότητας σε προπτυχιακές φοιτήτριες

Ο. Σπυριδωνίδου

Επιβλέπων: Ε. Παπασταθόπουλος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η βιβλιογραφία στον τομέα της έμφυλης βίας και του σεξισμού είναι ευρεία, ωστόσο, λιγότερες είναι οι μελέτες που εξετάζουν πιο «αδιόρατες» μορφές έμφυλης παρενόχλησης, όπως η μικροεπιθετικότητα. Η έννοια της έμφυλης μικροεπιθετικότητας αναφέρεται σε « σύντομες, καθημερινές αλληλεπιδράσεις που στέλνουν υποτιμητικά μηνύματα σε συγκεκριμένα άτομα», εξαιτίας της υπαγωγής τους ή μη σε κάποια κατηγορία φύλου. Η «διακριτική» φύση και η αμφισημία της μικροεπιθετικότητας την καθιστούν πολλές φορές αόρατη, με αποτέλεσμα να κανονικοποιείται, περνώντας απαρατήρητη στις καθημερινές αλληλεπιδράσεις και επηρεάζοντας αρνητικά την σωματική και ψυχική υγεία των ατόμων που τη δέχονται αλλά και την εικόνα του εαυτού τους. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η μελέτη των εμπειριών της έμφυλης μικροεπιθετικότητας που έχουν πιθανώς βιώσει προπτυχιακές φοιτήτριες από ανδρικά υποκείμενα και των πεποιθήσεών τους σχετικά με αυτές, καθώς και η μελέτη των απόψεών τους για τον τρόπο με τον οποίο επηρεάζεται η διαμόρφωση της ταυτότητας φύλου τους από αυτές τις εκδηλώσεις μικροεπιθετικότητας. Η παρούσα έρευνα στοχεύει στον εμπλουτισμό της υφιστάμενης βιβλιογραφίας σχετικά με τις έμφυλες σχέσεις και το ζήτημα της βίας, όπως και να αποτελέσει ένα μέσο απόδοσης φωνής στα γυναικεία υποκείμενα με σκοπό χειραφετικό. Η μεθοδολογία της μελέτης είναι ποιοτική και η μέθοδος συλλογής δεδομένων είναι η ημιδομημένη συνέντευξη, προκειμένου να αναδειχθούν οι προσωπικές εμπειρίες των φοιτητριών με την έμφυλη μικροεπιθετικότητα. Το δείγμα της έρευνας θα αποτελέσουν 10 προπτυχιακές φοιτήτριες που φοιτούν σε κάποιο τμήμα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Η μέθοδος ανάλυσης των δεδομένων είναι η θεματική ανάλυση περιεχομένου. Η έρευνα είναι εν εξελίξει και τα αποτελέσματα θα παρουσιαστούν κατά τη διάρκεια του συνεδρίου.

Λέξεις-Κλειδιά: Έμφυλη μικροεπιθετικότητα, Σεξισμός, Έμφυλη βία, Ταυτότητα φύλου

«Can't touch this»: Μια ποιοτική μελέτη της συναίνεσης σε φοιτητές και φοιτήτριες ψυχολογίας

Ε. Καραμήτσου

Επιβλέπων: Ε. Παπασταθόπουλος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η συγκεκριμένη μελέτη πραγματεύεται το ζήτημα της νοηματοδότησης της συναίνεσης και των εμπειριών που σχετίζονται με αυτή, στο πλαίσιο των διαπροσωπικών σχέσεων μεταξύ νεαρών ατόμων φοιτητικής ηλικίας. Η συναίνεση αποτελεί έννοια που επιδέχεται πολλαπλούς ορισμούς ωστόσο, μπορεί να οριστεί αδρά ως η διαπραγμάτευση της εθελούσιας συμμετοχής ενός ατόμου σε διαπροσωπικές καταστάσεις και συνθήκες. Συνήθως, αναφερόμαστε στην συναίνεση όταν γίνεται λόγος για τις σεξουαλικές σχέσεις αλλά ωστόσο, αφορά σε οποιαδήποτε διαπροσωπική συνθήκη. Η συναίνεση περιλαμβάνει μια ποικιλία συναισθημάτων, σκέψεων και εμπειριών, καθώς και τους τρόπους που το άτομο βιώνει τον εαυτό του εντός

τους. Σκοπός αυτής της ποιοτικής μελέτης είναι να διερευνήσει και να περιγράψει μέσα από ένα φεμινιστικό πρίσμα το πως φοιτήτριες και φοιτητές Τμημάτων Ψυχολογίας νοηματοδοτούν την έννοια της συναίνεσης και τους τρόπους με τους οποίους αυτή λαμβάνει χώρα (λεκτικά και μη λεκτικά) στις διαπροσωπικές τους σχέσεις. Τα ερευνητικά ερωτήματα είναι τα εξής: Πώς ορίζεται η συναίνεση; Πώς βιώνεται η συναίνεση στο πλαίσιο των διαπροσωπικών σχέσεων και ποια συναισθήματα προκύπτουν; Πώς επιλέγουν τα άτομα να δίνουν τα ίδια την συναίνεση τους; Πως ερμηνεύουν συμπεριφορές άλλων ατόμων σε σχέση με την συναίνεση; και Τι ρόλο διαδραματίζει η σωματική επαφή και το άγγιγμα στις διαπροσωπικές σχέσεις και πώς συνδέεται με την συναίνεση; Η συγκεκριμένη έρευνα εντάσσεται στην κατηγορία της ποιοτικής μεθοδολογίας και αποτελεί την πτυχιακή εργασία της γράφουσας. Το δείγμα της μελέτης αποτελείται από φοιτήτριες και φοιτητές Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και η συλλογή δεδομένων έγινε με την χρήση ημιδομημένων συνεντεύξεων και της μεθόδου του body-mapping. Στην ανάλυση ακολουθείται η μέθοδος της θεματικής ανάλυσης. Η μελέτη βρίσκεται εν εξελίξει και τα τελικά αποτελέσματα θα παρουσιαστούν κατά τη διάρκεια της ανακοίνωσης.

Λέξεις-Κλειδιά: Συναίνεση, Διαπροσωπικές σχέσεις, Άγγιγμα, Φεμινισμός

Θεματική Συνεδρία 2A | Συμβουλευτική Ψυχολογία

Μαζικές καταστροφές και ψυχική υγεία: Οι επιπτώσεις των μαζικών καταστροφών και η συνδρομή της συμβουλευτικής διαδικασίας υπό το πρίσμα των θεραπειών

Β. Κριεζία

Επιβλέπουσα: Κ. Δούμου, Μητροπολιτικό Κολλέγιο

Σκοπός της παρούσης έρευνας είναι η διερεύνηση των επιπτώσεων των μαζικών καταστροφών στην ψυχική υγεία των θεραπευόμενων και των θεραπειών/-τριών και της συνδρομής της συμβουλευτικής διαδικασίας στην αντιμετώπιση αυτών. Πραγματοποιήθηκαν 12 συνεντεύξεις με ψυχοθεραπευτές/-τριες, οι οποίοι εντοπίστηκαν μέσω της διαδικασίας της χιονοστιβάδας. Τα αποτελέσματα στηρίχτηκαν στις θεωρητικές αρχές της ερμηνευτικής φαινομενολογικής ανάλυσης. Τα κύρια θέματα που εντοπίστηκαν έδειξαν ότι οι μαζικές καταστροφές επηρεάζουν, άμεσα αλλά και έμμεσα την ψυχική υγεία των ατόμων. Τα συναισθήματα που αναφέρθηκαν ήταν κοινά, με τους συμμετέχοντες να αναφέρονται στο συναίσθημα του φόβου, της αγωνίας, της θλίψης και της ανησυχίας. Επίσης, αναφέρθηκε η ύπαρξη μετά-τραυματικών εμπειριών, με τις επιπτώσεις να εμφανίζονται τόσο στα άτομα που βρίσκονται στο γεγονός, όσο και στα άτομα που δεν είναι άμεσα εμπλεκόμενα. Αναδύθηκε η επίδραση της ψυχικής υγείας των ίδιων των θεραπειών και οι ελλείψεις στα συστήματα ψυχικής υγείας σε μια μαζική καταστροφή. Ως προς τη συμβουλευτική διαδικασία, η έρευνα κατέδειξε πως βοηθά τα άτομα τόσο στο τραύμα ως προς την επεξεργασία και την ανάλυση του γεγονότος με σκοπό την ανακούφιση και την αλλαγή της συμπεριφοράς και σκέψης, όσο στην διαχείριση των έντονων συναισθημάτων και των αλλαγών στην καθημερινότητα και στις ανθρώπινες σχέσεις που συνεπάγονται μετά από γεγονότα μαζικής καταστροφής, εμφυσώντας ξανά την ελπίδα και την αισιοδοξία.

Λέξεις-Κλειδιά: Μαζικές καταστροφές, Θεραπεία, Ψυχική υγεία, Επιπτώσεις

Η νοητικοποίηση της χρήσης παράνομων ναρκωτικών ουσιών από ενεργούς και πρώην χρήστες/τριες

Ι. Βουδαντάς

Επιβλέπουσα: Λ. Αναγνωστάκη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η έρευνα που παρουσιάζεται, που γίνεται στο πλαίσιο της διπλωματικής μου εργασίας στο διδρυματικό ΜΠΣ «Συμβουλευτική» των Τμημάτων ΤΕΑΠΗ/ΕΚΠΑ, Ψυχολογίας/Πανεπιστημίου Κρήτης και Κοινωνικής Εργασίας/Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, διερευνάται η ποιότητα της διαδικασίας της νοητικοποίησης (mentalizing capacity) πρώην και νυν συστηματικών χρηστών παράνομων ναρκωτικών ουσιών. Πιο συγκεκριμένα, τα ερευνητικά ερωτήματα είναι: α. Ποια η ικανότητα νοητικοποίησης των πρώην και νυν χρηστών αναφορικά με τη χρήση των παράνομων ναρκωτικών ουσιών, τον εαυτό τους και τους σημαντικούς άλλους; β. Ποια είναι τα νοήματα που αποδίδονται από τους/τις πρώην και ενεργούς χρήστες στη συστηματική χρήση των παράνομων ναρκωτικών ουσιών; γ. Διαφοροποιείται η ικανότητα νοητικοποίησης και το περιεχόμενο της νοηματοδότησης μεταξύ πρώην και ενεργών συστηματικών χρηστών παράνομων ναρκωτικών ουσιών; Με ποιόν τρόπο; Η έρευνα ακολουθεί ποιοτική μεθοδολογία. Το δείγμα αποτελούν 9 άτομα, 1 γυναίκα και 8 άντρες, 18-34 ετών. Από αυτούς οι 5 είναι πρώην συστηματικοί/ή χρήστες και οι 4 ενεργοί συστηματικοί χρήστες παράνομων ναρκωτικών ουσιών. Οι δειγματοληπτικές τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν είναι η σκόπιμη δειγματοληψία και η μέθοδος της χιονοστιβάδας. Ερευνητικό εργαλείο είναι οι ημιδομημένες συνεντεύξεις και η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιείται μέσω της Ερμηνευτικής Φαινομενολογικής Ανάλυσης (ΕΦΑ). Στα πλαίσια της ανάλυσης δημιουργήθηκε μία κλίμακα για πιο εξειδικευμένη μελέτη της διαδικασίας νοητικοποίησης. Τα έως τώρα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι πρώην χρήστες ναρκωτικών ουσιών τείνουν να νοητικοποιούν σε πιο έντονο, επαρκές ή και υψηλό βαθμό, σε αντίθεση με την ομάδα των ενεργών χρηστών που νοητικοποιούν λιγότερο ποιοτικά ή και με μεγαλύτερη δυσκολία. Η συζήτηση της παρουσίασης επικεντρώνεται: α. στην εξέταση της ικανότητας της νοητικοποίησης, β. στο γεγονός της διαφοροποίησης που παρατηρείται ανάμεσα στις δύο ομάδες υποκειμένων, γ. στα εκάστοτε νοήματα που αποδίδονται αναφορικά με τη χρήση παράνομων ναρκωτικών ουσιών. Τέλος θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στη κατηγοριοποίηση των δεδομένων με βάση τη ποιότητα της νοητικής διεργασίας.

Λέξεις-Κλειδιά: Νοητικοποίηση, Mentalizing capacity, Παράνομες ναρκωτικές ουσίες, Νοήματα

Η αντιληπτή κοινωνική υποστήριξη και η αυτοεκτίμηση ως προβλεπτικοί παράγοντες του υποκειμενικού αισθήματος μοναξιάς μεταξύ των φύλων

Χ. Γκαζέλη

Επιβλέπουσα: Μ. Τζιτζικα, Μητροπολιτικό Κολλέγιο

Εισαγωγή: Η μοναξιά αποτελεί ένα σημαντικό ψυχολογικό και κοινωνικό ζήτημα, το οποίο συνδέεται με αρνητικές επιπτώσεις στην ψυχική και σωματική υγεία. Προηγούμενες έρευνες υποδεικνύουν ότι η αντιληπτή κοινωνική υποστήριξη και η αυτοεκτίμηση παίζουν καθοριστικό ρόλο στη μείωση της μοναξιάς. Επιπλέον, οι διαφορές φύλου ενδέχεται να επηρεάζουν τη σχέση ανάμεσα στη μοναξιά, την κοινωνική υποστήριξη και την αυτοεκτίμηση. Ωστόσο, περιορισμένες μελέτες έχουν διερευνήσει αυτές τις σχέσεις σε ένα ενιαίο μοντέλο, με μεγάλο εύρος ηλικιακών ομάδων, στην Ελλάδα. Σκοπός: Η παρούσα μελέτη στοχεύει στη διερεύνηση του κατά πόσο η αντιληπτή κοινωνική υποστήριξη και η αυτοεκτίμηση προβλέπουν τη μοναξιά, καθώς και στην εξέταση των διαφορών φύλου σε αυτές τις μεταβλητές. Μέθοδος: Ένα δείγμα 60

ατόμων ηλικίας 18-50 ετών θα συμπληρώσει σταθμισμένα εργαλεία μέτρησης της μοναξιάς (UCLA Loneliness Scale), της κοινωνικής υποστήριξης (MSPSS) και της αυτοεκτίμησης (Rosenberg Self-Esteem Scale). Η πολλαπλή γραμμική παλινδρόμηση θα χρησιμοποιηθεί για να εξετάσει τον προβλεπτικό ρόλο της κοινωνικής υποστήριξης και της αυτοεκτίμησης στη μοναξιά, ενώ τρία t-test εξαρτημένων δειγμάτων θα συγκρίνουν τις διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών. Υποθέσεις: (1) η κοινωνική υποστήριξη και η αυτοεκτίμηση θα προβλέπουν στατιστικά σημαντικά τα επίπεδα μοναξιάς. (2) Οι άνδρες θα εμφανίζουν υψηλότερα επίπεδα μοναξιάς και χαμηλότερη κοινωνική υποστήριξη και αυτοεκτίμηση σε σύγκριση με τις γυναίκες. Αναμενόμενα Αποτελέσματα: Αναμένεται ότι και οι δύο μεταβλητές θα προβλέπουν στατιστικά σημαντικά την μοναξιά. Επιπλέον, ενδέχεται να επιβεβαιωθεί ότι οι άνδρες βιώνουν υψηλότερη μοναξιά και χαμηλότερη κοινωνική υποστήριξη και αυτοεκτίμηση. Συμπέρασμα: Τα ευρήματα της μελέτης μπορούν να συμβάλουν στη διαμόρφωση ψυχολογικών παρεμβάσεων για τη μείωση της μοναξιάς, δίνοντας έμφαση στην ενίσχυση των κοινωνικών δικτύων και της αυτοεκτίμησης, ιδιαίτερα στο πλαίσιο των διαφορών φύλου.

Λέξεις-Κλειδιά: Μοναξιά, Κοινωνική υποστήριξη, Αυτοεκτίμηση, Φύλο

Μαθημένη αβοηθησία, ψυχική ανθεκτικότητα και αυτοσυμπόνια νεαρών ενηλίκων με οικογενειακό ιστορικό ψυχικών προβλημάτων: Ο ρόλος της αντιλαμβανόμενης κοινωνικής υποστήριξης

Μ. Τεμπονέρα & Χ. Παρπούλα

Επιβλέπουσα: Χ. Παρπούλα, Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Στις μέρες μας, περίπου ένας στους τέσσερις ανθρώπους μεγαλώνει με γονέα που αντιμετωπίζει προβλήματα ψυχικής υγείας. Η μέχρι τώρα έρευνα υποδεικνύει ότι η περίοδος της αναδυόμενης ενηλικίωσης μπορεί να είναι ιδιαίτερα απαιτητική για αυτόν τον πληθυσμό, ο οποίος αντιπροσωπεύει περίπου το 12-37% των νεαρών ενηλίκων. Εμπειρικά δεδομένα δείχνουν ότι η γονική ψυχοπαθολογία αποτελεί ισχυρό παράγοντα ευαλωτότητας για την ανάπτυξη μελλοντικών ψυχολογικών δυσκολιών, ενώ τα θετικά χαρακτηριστικά και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει αυτός ο πληθυσμός παραμένουν πεδίο που χρήζει περαιτέρω διερεύνησης. Στο πλαίσιο αυτό, στην παρούσα μελέτη, ένα δείγμα ευκολίας 161 αναδυόμενων ενηλίκων, οι οποίοι είχαν ή έχουν γονέα με προβλήματα ψυχικής υγείας, συμπλήρωσε διαδικτυακά κλίμακες αυτοαναφοράς για τη μαθημένη αίσθηση αβοήθητου, την ψυχική ανθεκτικότητα, την αυτοσυμπόνια και την αντιλαμβανόμενη κοινωνική υποστήριξη. Τα αποτελέσματα έδειξαν ισχυρές συσχετίσεις μεταξύ της μαθημένης αίσθησης αβοήθητου, της ψυχικής ανθεκτικότητας και της αυτοσυμπόνιας, ενώ η κοινωνική υποστήριξη δεν βρέθηκε να σχετίζεται σημαντικά με καμία από τις παραπάνω μεταβλητές. Επιπλέον, δεν διαπιστώθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές στα επίπεδα αυτοσυμπόνιας μεταξύ φύλων. Η αυτοσυμπόνια αναδείχθηκε αρνητικός προβλεπτικός παράγοντας για τη μαθημένη αίσθηση αβοήθητου, ενώ η κοινωνική υποστήριξη φαίνεται να παίζει ρυθμιστικό ρόλο στη σχέση μεταξύ ψυχικής ανθεκτικότητας και μαθημένης αίσθησης αβοήθητου. Τα ευρήματα αυτά συμπληρώνουν τα υπάρχοντα ερευνητικά δεδομένα και συμβάλλουν στον σχεδιασμό στοχευμένων παρεμβάσεων πρόληψης και θεραπείας για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της ψυχολογικής δυσφορίας στους αναδυόμενους ενήλικες με οικογενειακό ιστορικό προβλημάτων ψυχικής υγείας.

Λέξεις-Κλειδιά: Μαθημένη αβοηθησία, Ψυχική ανθεκτικότητα, Αυτοσυμπόνια, Αντιλαμβανόμενη κοινωνική υποστήριξη, Προβλήματα ψυχικής υγείας γονέων

Ύφος σύναψης δεσμού, αλεξιθυμία και σχεσιακή προσαρμογή συντροφικών ζευγαριών

Μ. Μόσχος

Επιβλέπων: Π. Κορδούτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Καθώς το ύφος σύναψης δεσμού αντικατοπτρίζεται κυρίως μέσω των συναισθηματικών αποκρίσεων, υπογραμμίζονται οι δυσκολίες κατανόησης και περιγραφής των συναισθημάτων που παρουσιάζουν οι ενήλικες με ανασφαλή δεσμό, στις στενές τους σχέσεις. Η συγκεκριμένη μελέτη διερευνά την συμβολή της αλεξιθυμίας, στην ικανοποίηση που λαμβάνουν από την σχέση οι σύντροφοι με ανασφάλειες στο ύφος σύναψης δεσμού. Βασικός της στόχος είναι να εξετάσει τον ρυθμιστικό ρόλο της αλεξιθυμίας στη σχέση μεταξύ ύφους σύναψης δεσμού και δυαδικής προσαρμογής. Με την εφαρμογή Μοντέλων Αλληλεξάρτησης Δρώντος-Συντρόφου, εξετάστηκε η ύπαρξη άμεσων και έμμεσων αποτελεσμάτων στη σχέση μεταξύ αλεξιθυμίας και σχεσιακής ικανοποίησης. Στην έρευνα συμμετείχαν 112 άτομα (56 ζευγάρια), που διατηρούσαν σταθερή συντροφική σχέση, για διάστημα τουλάχιστον 6 μηνών. Τα αποτελέσματα των δυαδικών αναλύσεων υποδεικνύουν ότι η αλεξιθυμία έχει διαπροσωπικές συνέπειες, οι οποίες επιδεινώνουν την ποιότητα της σχέσης των συντρόφων. Τα άτομα με υψηλά επίπεδα αλεξιθυμίας παρουσιάζουν μειωμένη συναισθηματική εγγύτητα λόγω των δυσκολιών κατανόησης και περιγραφής των συναισθημάτων, με αποτέλεσμα οι σύντροφοί τους να λαμβάνουν μειωμένη ικανοποίηση από τη σχέση. Τα ευρήματα υποστηρίζουν ότι, εκτός από τη δυσφορία που βιώνουν τα άτομα με υψηλή αλεξιθυμία στις στενές σχέσεις, οι δυσκολίες συναισθηματικής επικοινωνίας και οι συναισθηματικές ελλείψεις των συντρόφων, μπορεί να έχουν αμοιβαίες επιπτώσεις πάνω στη σχεσιακή προσαρμογή του ζευγαριού. Όσον αφορά τις πρακτικές προεκτάσεις, υποστηρίζεται ότι η ενίσχυση της συναισθηματικής έκφρασης μπορεί να μετριάσει τη δυσφορία που βιώνουν στις στενές σχέσεις, τα άτομα με ανασφαλή δεσμό. Στο πεδίο των ψυχοθεραπευτικών παρεμβάσεων τονίζεται η σημασία της ενθάρρυνσης των ατόμων με αλεξιθυμικά χαρακτηριστικά να διακρίνουν τις συναισθηματικές καταστάσεις και να αναπτύσσουν σχετικές ερμηνείες για αυτές. Συμπερασματικά, τα ευρήματα υποδεικνύουν τον προληπτικό ρόλο των παρεμβάσεων κοινωνικής υποστήριξης, καθώς και την ευαισθητοποίηση των οικογενειών στην προώθηση μιας ασφαλούς βάσης.

Λέξεις-Κλειδιά: Δεσμός, Αλεξιθυμία, Σχεσιακή ικανοποίηση, Συναισθημα

Θεματική Συνεδρία 3Α | Εργασιακή και Οργανωσιακή Ψυχολογία

Εργασιακός εκφοβισμός και νοσηλευτικό προσωπικό: Επιδράσεις στη φροντίδα ασθενών και ο ρυθμιστικός ρόλος της εμπιστοσύνης στη διοίκηση και του νοήματος στην εργασία

Μ. Ε. Καμάνικα

Επιβλέπουσα: Κ. Γεωργαντά, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Ο εργασιακός εκφοβισμός, μία από τις πιο επιθετικές συμπεριφορές που μπορούν να παρατηρηθούν στο πλαίσιο της εργασίας αποτελεί έναν από τους πιο κρίσιμους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους με αρνητικές επιπτώσεις σε ατομικό, οργανωσιακό και κοινωνικό επίπεδο. Στην παρούσα εργασία θα μελετηθεί το φαινόμενο του εργασιακού εκφοβισμού στο νοσηλευτικό προσωπικό και οι επιπτώσεις του στην ποιότητα

της φροντίδας υγείας των ασθενών. Επιπλέον, θα εξετασθεί η επίδραση της εμπιστοσύνης στη διοίκηση, του νοήματος στην εργασία και των πολιτικών για την πρόληψη και αντιμετώπιση του εκφοβισμού στη σχέση αυτή. Οι σχέσεις ερευνώνται με βάση τη Θεωρία Εργασιακών Απαιτήσεων-Πόρων σύμφωνα με την οποία οι εργασιακές απαιτήσεις, όπως ο εκφοβισμός, δύνανται μέσω της διαδικασίας εξασθένησης της υγείας λόγω της έντασης τους να οδηγήσουν σε εξάντληση και εν συνεχεία σε μειωμένη απόδοση ένας δείκτης της οποίας είναι η χαμηλή ποιότητα φροντίδας υγείας. Η θεωρία προτείνει ότι η διαδικασία εξάντλησης δύναται να μετριασθεί όταν υπάρχουν εργασιακοί και οργανωσιακοί πόροι. Οι στόχοι της έρευνας είναι να διερευνηθεί η σχέση του εργασιακού εκφοβισμού και η επίδρασή του στην ποιότητα της φροντίδας υγείας των ασθενών, και το πώς αυτή μπορεί να ρυθμιστεί από τις πολιτικές για την πρόληψη και αντιμετώπιση του εκφοβισμού, την εμπιστοσύνη στη διοίκηση και το νόημα στην εργασία. Η εργασία αυτή αποτελεί μια συγχρονική έρευνα ποσοτικού τύπου η οποία θα διεξαχθεί με τη χρήση ερωτηματολογίων. Η δειγματοληψία θα είναι ευκολίας. Το μέγεθος του δείγματος υπολογίσθηκε με αναλύσεις δύναμης. Ο έλεγχος των υποθέσεων θα πραγματοποιηθεί με αναλύσεις παλινδρόμησης και αναλύσεις ρύθμισης. Η παρούσα έρευνα έχει εγκριθεί από την Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Τα αποτελέσματα αναμένεται να συμβάλλουν στην πληρέστερη κατανόηση εργασιακών και οργανωσιακών χαρακτηριστικών που μπορούν να συντελέσουν στη διαχείριση των επιπτώσεων του εργασιακού εκφοβισμού.

Λέξεις-Κλειδιά: Εργασιακός εκφοβισμός, Ποιότητα φροντίδας υγείας, Εμπιστοσύνη στη διοίκηση, Νόημα στην εργασία, Νοσηλευτικό προσωπικό

Συσχέτιση μεταξύ τοξικής ηγεσίας και εργασιακής δέσμευσης στις ιδιωτικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα

Χ. Κόρδη

Επιβλέπων: Σ. Δεδελούδης, City Unity College

Εισαγωγή: Η έρευνα εξετάζει τη συσχέτιση μεταξύ τοξικής ηγεσίας και εργασιακής δέσμευσης σε ιδιωτικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα, εστιάζοντας στο αν η τοξική ηγεσία από στελέχη επηρεάζει την ευημερία, τη δέσμευση και την παραγωγικότητα των εργαζομένων. Προηγούμενες μελέτες έχουν δείξει αρνητικές επιπτώσεις της τοξικής ηγεσίας, ωστόσο δεν είχε διερευνηθεί το φαινόμενο στο ελληνικό πλαίσιο. Η μελέτη στοχεύει στον εντοπισμό των αρνητικών συνεπειών και τη διαχείρισή τους, συμβάλλοντας στην κατανόηση του φαινομένου. *Μεθοδολογία:* Η μεθοδολογία βασίζεται σε πειραματικό σχεδιασμό με δείγμα 113 εργαζομένων (41,6% άνδρες, 58,4% γυναίκες), οι οποίοι αξιολογήθηκαν με τη χρήση του μοντέλου Toxic Leadership Shortened του Schmidt και της Κλίμακας Εργασιακής Δέσμευσης της Ουτρέχτης (UWES). Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω συσχετίσεων και παλινδρομήσεων. *Αποτελέσματα:* Τα αποτελέσματα έδειξαν στατιστικά σημαντική επίδραση της ναρκισσιστικής και αυταρχικής ηγεσίας στις διαστάσεις της εργασιακής δέσμευσης ($p < 0,001$), με την πρώτη να επηρεάζει αρνητικά την αφοσίωση και την απορρόφηση, και τη δεύτερη να μειώνει το σθένος των εργαζομένων. Παρά την αρνητική αυτή επίδραση, τα συνολικά επίπεδα εργασιακής δέσμευσης κυμάνθηκαν από μέτρια έως υψηλά, υποδεικνύοντας την παρουσία μεσολαβητικών παραγόντων. *Συμπεράσματα:* Η συζήτηση των ευρημάτων επιβεβαιώνει τη σύνθετη σχέση μεταξύ τοξικής ηγεσίας και δέσμευσης, συμφωνώντας με προγενέστερες μελέτες. Τονίζεται η ανάγκη δημιουργίας υποστηρικτικών ομαδικών περιβαλλόντων και ενίσχυσης της οργανωτικής κουλτούρας, ώστε να μετριαστούν οι αρνητικές επιπτώσεις της τοξικής ηγεσίας. Η μελέτη προτείνει την ανάπτυξη προγραμμάτων κατάρτισης ηγεσίας, ενίσχυση της ομαδικής δυναμικής, προτεραιότητα στην ψυχική υγεία των εργαζομένων και σαφείς πολιτικές ενάντια στις τοξικές συμπεριφορές, με στόχο τη βελτίωση της δέσμευσης και της απόδοσης.

Λέξεις-Κλειδιά: Τοξική ηγεσία, Εργασιακή δέσμευση, Οργανωσιακή ψυχολογία

Παιγνιώδης τρόπος εργασίας, εργασιακή δέσμευση και εργασιακή απόδοση: Ο ρυθμιστικός ρόλος του νευρωτισμού

Π. Παλαιολόγου

Επιβλέπουσα: Β. Λαζανάκη, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η συγκεκριμένη έρευνα διερευνά τον παιγνιώδη τρόπο εργασίας (playful work design), μια αρκετά νέα τάση της οργανωσιακής ψυχολογίας, έναν προσωπικό εργασιακό πόρο, ο οποίος αποσκοπεί στην αλλαγή της ψυχολογικής εμπειρίας του εργαζομένου, αναμορφώνοντας την εργασία του σε περισσότερο διασκεδαστική ή ανταγωνιστική. Βασισμένη στη πρότερη βιβλιογραφία, η παρούσα έρευνα αποσκοπεί στη διερεύνηση της σχέσης του τόσο με την εργασιακή δέσμευση, όσο και με την εργασιακή απόδοση, σε ημερήσιο επίπεδο. Ειδικότερα, μελετάται ο διαμεσολαβητικός ρόλος της εργασιακής δέσμευσης στη σχέση μεταξύ του παιγνιώδους σχεδιασμού εργασίας (διάσταση που αποβλέπει σε διασκέδαση και διάσταση που αποβλέπει σε πρόκληση/ανταγωνισμό) και στην εργασιακή απόδοση (εντός και εκτός ρόλου απόδοση), σε ημερήσιο επίπεδο. Επιπλέον, μελετάται το πως αυτή η έμμεση σχέση, ρυθμίζεται από την ύπαρξη ή όχι του στοιχείου του νευρωτισμού στους συμμετέχοντες. Προκειμένου να ελεγχθούν οι παραπάνω υποθέσεις, χρησιμοποιήθηκε η μεθοδολογία του ποσοτικού ημερολογίου, όπου οι 66 συμμετέχοντες συμπλήρωναν για 5 συνεχόμενες εργάσιμες ημέρες το ίδιο ερωτηματολόγιο. Αναφορικά με τις στατιστικές αναλύσεις, πραγματοποιήθηκαν απλές γραμμικές παλινδρομήσεις, ιεραρχικές παλινδρομήσεις, καθώς και πολυεπίπεδες αναλύσεις διαμεσολάβησης και ρύθμισης. Τα αποτελέσματα ανέδειξαν τον ημερήσιο παιγνιώδη τρόπο εργασίας ως προβλεπτικό παράγοντα τόσο της ημερήσιας εργασιακής δέσμευσης, όσο και της ημερήσιας εργασιακής απόδοσης, επιβεβαιώνοντας τα πρόσφατα ερευνητικά ευρήματα. Τέλος, αναδείχθηκε ο διαμεσολαβητικός ρόλος της ημερήσιας εργασιακής δέσμευσης μόνο επάνω στη σχέση των δύο ειδών παιγνιώδους εργασίας και της εντός ρόλου εργασιακής απόδοσης, ενώ ο νευρωτισμός δε φάνηκε να έχει κάποια στατιστικά σημαντική ρυθμιστική ισχύ στη σχέση μεταξύ ημερήσιου παιγνιώδους τρόπου εργασίας και ημερήσιας εργασιακής δέσμευσης. Τα αποτελέσματα αυτά συμβάλλουν στη διεύρυνση της βιβλιογραφίας αναφορικά με τον παιγνιώδη τρόπο εργασίας, βοηθώντας στη βαθύτερη κατανόηση και ερμηνεία της νέας αυτής έννοιας και του τρόπου με τον οποίο η χρήση του μπορεί να συμβάλλει στην ευημερία τόσο των εργαζομένων, όσο και των οργανισμών.

Λέξεις-Κλειδιά: Παιγνιώδης τρόπος εργασίας, Εργασιακή δέσμευση, Εργασιακή απόδοση, Νευρωτισμός, Ημερολόγιο

Η σχέση μεταξύ της ψυχολογικής ενδυνάμωσης και της Οργανωσιακής Συμπεριφοράς Πολιτών (OCB) ως προς την εργασιακή απόδοση: Μια ποιοτική μελέτη σχετικά με τους εργαζόμενους σε ξενοδοχεία στην Ελλάδα

Σ. Μαμμή

Επιβλέπουσα: Π. Κρίστη, American College of Thessaloniki (ACT)

Η παρούσα ποιοτική μελέτη είχε ως στόχο να διερευνήσει τη σχέση μεταξύ ψυχολογικής ενδυνάμωσης και Οργανωσιακής Συμπεριφοράς του Πολίτη (OCB), καθώς και τον τρόπο που αυτά τα στοιχεία επηρεάζουν την εργασιακή απόδοση του προσωπικού ελληνικών ξενοδοχείων. Συγκεκριμένα, οι σύγχρονες βιομηχανίες

φιλοξενίας χρειάζεται να κατανοήσουν τους ψυχολογικούς παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν τη συμπεριφορά των εργαζομένων, προκειμένου να δημιουργήσουν ένα ευχάριστο εργασιακό περιβάλλον και, κατά συνέπεια, να βελτιώσουν την αποδοτικότητα της επιχείρησης. Αυτή η ποιοτική μελέτη εξετάζει σε βάθος την πολύπλοκη σχέση που υπάρχει μεταξύ εργασιακής απόδοσης, οργανωσιακής συμπεριφοράς του πολίτη (OCB) και ψυχολογικής ενδυνάμωσης στους υπαλλήλους ελληνικών ξενοδοχείων. Η μελέτη αναλύει σε βάθος τις συνθήκες υπό τις οποίες τα άτομα ενδυναμώνονται και συμβάλλουν στη συνολική απόδοση της βιομηχανίας τους, εξετάζοντας την αλληλεπίδραση μεταξύ ψυχολογικής ενδυνάμωσης και OCB. Οι ημιδομημένες διαδικτυακές συναντήσεις περιλάμβαναν 10 ερωτήσεις και απευθύνονταν σε 8 εργαζόμενους από την πολυτελή ξενοδοχειακή βιομηχανία στην Ελλάδα. Το δείγμα προέρχεται από το Τμήμα Τροφίμων και Ποτών. Τα ευρήματα έδειξαν ότι οι ενδυναμωμένοι εργαζόμενοι είναι πιο πιθανό να επιδεικνύουν OCB, το οποίο αυξάνει την παραγωγικότητα. Επιπλέον, η μελέτη υπογραμμίζει τον ρόλο που διαδραματίζει η ψυχολογική ενδυνάμωση στην ενίσχυση τόσο των ατομικών όσο και των οργανωσιακών αποτελεσμάτων, παρέχοντας πολύτιμες πληροφορίες στη διοίκηση ξενοδοχείων που στοχεύει στη βελτίωση της ικανοποίησης και της απόδοσης των εργαζομένων. Προσφέροντας πρακτικές συστάσεις για τη βελτίωση των εργασιακών δυναμικών στη βιομηχανία φιλοξενίας, τα συμπεράσματα αυτά συμβάλλουν στην απόκτηση γνώσεων σχετικά με την OCB και την ενδυνάμωση. Τα ευρήματα της έρευνας μπορεί να έχουν σημαντικές επιπτώσεις για τον τομέα της φιλοξενίας, συμπεριλαμβανομένων συμβουλών για τη βελτίωση της ψυχολογικής ενδυνάμωσης, την καλλιέργεια μιας κουλτούρας οργανωσιακής συμπεριφοράς του πολίτη και, τελικά, τη βελτίωση της απόδοσης των εργαζομένων στα ξενοδοχεία.

Λέξεις-Κλειδιά: Ψυχολογική ενδυνάμωση, Οργανωσιακή συμπεριφορά του πολίτη (OCB), Εργασιακή απόδοση

Η επίδραση της οργανωσιακής σιωπής στην ομαδική επικοινωνία και βιωσιμότητα και ο ρυθμιστικός ρόλος της συναισθηματικής ρύθμισης: Μια έρευνα ημερολογίου

P. Κονταξής

Επιβλέπουσα: Μ. Βακόλα, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η οργανωσιακή σιωπή (ΟΣ) αποτελεί ένα σύνθετο οργανωσιακό φαινόμενο, κατά το οποίο οι εργαζόμενοι/-ες σκόπιμα αποφεύγουν να εκφραστούν αυθεντικά αναφορικά με συμπεριφορικές, γνωστικές και/ή συναισθηματικές αξιολογήσεις των οργανωσιακών συνθηκών προς τα μέλη του οργανισμού που φαίνεται να είναι ικανά να αλλάξουν την κατάσταση. Η οργανωσιακή σιωπή είναι ένα σημαντικό φαινόμενο, γιατί φαίνεται να επηρεάζει αρνητικά την ομαδική απόδοση και καινοτομία. Η παρούσα έρευνα βασίζεται στο θεωρητικό υπόβαθρο της θεωρίας εργασιακών απαιτήσεων και πόρων (Job Demands-Resources Model). Σκοπός της είναι να διερευνήσει την καθημερινή επίδραση της ΟΣ και των επιμέρους κατηγοριών της στην ομαδική επικοινωνία και βιωσιμότητα. Επιπλέον, σκοπός της έρευνας είναι να εξετάσει τον ρόλο της συναισθηματικής ρύθμισης στη σχέση μεταξύ της ΟΣ και της ομαδικής επικοινωνίας. Για τις ανάγκες της έρευνας χρησιμοποιήθηκε η μεθοδολογία των ποσοτικών ημερολογίων, τα οποία συμπληρώθηκαν από 139 εργαζόμενους/-ες, για 5 συνεχόμενες εργάσιμες ημέρες. Για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν αναλύσεις απλής ιεραρχικής παλινδρόμησης, αναλύσεις πολυεπίπεδης ρύθμισης και αναλύσεις διακύμανσης μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων της έρευνας. Οι ερευνητικές υποθέσεις επιβεβαιώθηκαν μερικώς από τα αποτελέσματα. Πιο συγκεκριμένα, τα αποτελέσματα ανέδειξαν την αρνητική σχέση ανάμεσα στην ημερήσια οργανωσιακή σιωπή και την ημερήσια επικοινωνία της ομάδας, καθώς και την θετική σχέση ανάμεσα στην ημερήσια οργανωσιακή σιωπή και την ημερήσια βιωσιμότητα της ομάδας. Επιπλέον, επιβεβαιώθηκε ο ρυθμιστικός ρόλος της ημερήσιας επαναξιολόγησης στην αρνητική σχέση ανάμεσα στην ημερήσια οργανωσιακή σιωπή και την ημερήσια ομαδική επικοινωνία. Τα ευρήματα

αυτά συμβάλλουν στην ανάπτυξη της βιβλιογραφίας της οργανωσιακής σιωπής και αποτελούν δεδομένα για την ανάπτυξη αποτελεσματικών πρακτικών ενίσχυσης της επικοινωνίας στις ομάδες. Βασικό συμπέρασμα της έρευνας αποτελεί η πιθανή χρήση της ΟΣ ως στρατηγικής εξοικονόμησης εργασιακών πόρων, η οποία μπορεί, υπό προϋποθέσεις, να αυξήσει την ομαδική βιωσιμότητα.

Λέξεις-Κλειδιά: Οργανωσιακή σιωπή, Ομαδική επικοινωνία, Ομαδική βιωσιμότητα, Συναισθηματική ρύθμιση, Ποσοτικό ημερολόγιο

Δευτέρα 5 Μαΐου 2025 | 12.15-13.30

Θεματική Συνεδρία 4 | Νευροψυχολογία

Ψυχομετρικές ιδιότητες της ελληνικής έκδοσης του SATURN, μιας αυτοχορηγούμενης δοκιμασίας γνωστικής αξιολόγησης

Β. Δημάκη

Επιβλέποντες: Α. Χ. Μαλεγιαννάκη, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας & Σ. Ζυγούρης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Η δημιουργία ευαίσθητων εργαλείων για τη διαφοροποίηση μεταξύ της φυσιολογικής και της παθολογικής γνωστικής έκπτωσης στους ηλικιωμένους καθίσταται επιτακτική λόγω της αύξησης του επιπολασμού των νοητικών διαταραχών. Στόχος της παρούσας έρευνας, ήταν ο έλεγχος των ψυχομετρικών ιδιοτήτων της Ελληνικής έκδοσης της αυτοχορηγούμενης ηλεκτρονικής νευροψυχολογικής δοκιμασίας Self-Administered Tasks Uncovering Risk of Neurodegeneration (SATURN). Στην παρούσα μελέτη συμμετείχαν συνολικά N=159 υγιείς ηλικιωμένοι, από τους οποίους οι 129 ήταν γυναίκες και οι 30 άνδρες (Μ.Ο. ηλικίας = 68.11 έτη, Τ.Α. = 6.17 και Μ.Ο. εκπαίδευσης = 13.72, Τ.Α. = 3.74 έτη). Στους/στις συμμετέχοντες/συμμετέχουσες χορηγήθηκαν το Mini-Mental State Examination (MMSE), το Montreal Cognitive Assessment (MOCA), το Short Anxiety Screening Test (SAST) και το Geriatric Depression Scale (GDS), καθώς και το SATURN. Για τη διερεύνηση της συγκλίνουσας εγκυρότητας υπολογίστηκαν οι συντελεστές συνάφειας ρ του Spearman μεταξύ της βαθμολογίας στο SATURN και των βαθμολογιών στο MMSE και το MOCA. Για τη διερεύνηση της αποκλίνουσας εγκυρότητας υπολογίστηκαν οι συσχετίσεις μεταξύ της βαθμολογίας στο SATURN και των βαθμολογιών στο GDS για την κατάθλιψη και στο SAST για το άγχος. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το SATURN διαθέτει καλή συγκλίνουσα εγκυρότητα με δοκιμασίες αξιολόγησης γενικής νοητικής ικανότητας και καλή αποκλίνουσα εγκυρότητα με κλίμακες που αξιολογούν συναισθηματικές διαταραχές. Συμπερασματικά, τα αποτελέσματα της παρούσας μελέτης επιβεβαιώνουν ότι το εργαλείο SATURN είναι έγκυρο και αξιόπιστο για τη χρήση σε υγιή ελληνικό πληθυσμό. Τέλος, μελλοντικές έρευνες με μεγαλύτερο δείγμα και εστίαση σε κλινικούς πληθυσμούς θα έδιναν περισσότερες πληροφορίες για την κλινική χρησιμότητα του εργαλείου.

Λέξεις-Κλειδιά: Γήρανση, Νοητική έκπτωση, Ηλεκτρονικά εργαλεία, Αυτοχορηγούμενα εργαλεία γνωστικής αξιολόγησης, SATURN.

Αξιολόγηση των γνωστικών λειτουργιών Ελλήνων ηλικιωμένων με αυτοχορηγούμενες ηλεκτρονικές δοκιμασίες και παραδοσιακές δοκιμασίες χορηγούμενες από εξεταστή

Α. Γαλάνη

Επιβλέποντες: Α. Χ. Μαλεγιαννάκη, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας & Σ. Ζυγούρης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Η γήρανση οδηγεί σε σταδιακή νοητική έκπτωση και αύξηση των πιθανοτήτων εμφάνισης νοητικών διαταραχών όπως η ήπια νοητική διαταραχή και η άνοια. Με την εξέλιξη της τεχνολογίας τα διαθέσιμα εργαλεία γνωστικής αξιολόγησης διακρίνονται σε παραδοσιακά εργαλεία χορηγούμενα από τον/την εξεταστή/τρια και σε ηλεκτρονικώς αυτοχορηγούμενα ή ηλεκτρονικώς χορηγούμενα από τον/την εξεταστή/τρια. Στόχος, λοιπόν, της παρούσας έρευνας ήταν τόσο η αξιολόγηση της γενικής γνωστικής λειτουργικότητας των ηλικιωμένων, όσο και η σύγκριση των αποτελεσμάτων ανάμεσα στις δυο διαφορετικές μεθόδους αξιολόγησης, τα παραδοσιακά χορηγούμενα από τον/την εξεταστή/τρια γνωστικά εργαλεία και το ηλεκτρονικώς αυτοχορηγούμενο γνωστικό εργαλείο σάρωσης Self-Administered Tasks Uncovering Risk of Neurodegeneration (SATURN). Στη μελέτη συμμετείχαν εθελοντικά 126 υγιείς ηλικιωμένοι: 19 άνδρες και 107 γυναίκες (Μ.Ο. ηλικίας = 67.48 έτη, Τ.Α. = 5.23, Μ.Ο. εκπαίδευσης = 4.37 έτη, Τ.Α. = 3.36). Το δείγμα συλλέχθηκε από κέντρα ημέρας για άνοια και από γενικό πληθυσμό. Στους συμμετέχοντες/ουσες χορηγήθηκαν το SATURN και οι γνωστικές δοκιμασίες Montreal Cognitive Assessment, Mini Mental State Examination, Rey Auditory Verbal Learning Test, Rey-Osterrieth Complex Figure Test, Trail Making Test και Verbal Fluency Test. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι επιδόσεις στις υποδοκιμασίες της ηλεκτρονικώς αυτοχορηγούμενης δοκιμασίας νοητικής σάρωσης SATURN που συσχετίστηκαν σημαντικά με τις επιδόσεις στις παραδοσιακές γνωστικές δοκιμασίες χορηγούμενες από τον/την εξεταστή/τρια αφορούσαν τη μνήμη και την εκτελεστική λειτουργία. Ωστόσο, δεν βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις με επιδόσεις σε άλλους γνωστικούς τομείς, όπως ο προσανατολισμός, η προσοχή, η οπτικοχωρική ικανότητα και ο υπολογισμός. Το αποτέλεσμα αυτό ερμηνεύτηκε στηριζόμενοι στην κατασκευή και την δομή του εργαλείου νοητικής αξιολόγησης, που είναι φανερό πως διαφοροποιούνται από τις αντίστοιχες των παραδοσιακών γνωστικών εργαλείων. Μελλοντικές έρευνες με μεγαλύτερο εύρος ηλικιών και αριθμό δείγματος, και αξιοποίηση παραδοσιακών γνωστικών εργαλείων που εξετάζουν άλλους γνωστικούς τομείς, θα διευρύνουν τις υπάρχουσες γνώσεις μας για τη σχέση μεταξύ των δυο διαφορετικών μεθόδων γνωστικής εκτίμησης και την συνδυαστική χρησιμότητά τους.

Λέξεις-Κλειδιά: Γήρανση, Έκπτωση νοητικής λειτουργίας, Αξιολόγηση, Ηλεκτρονικώς αυτοχορηγούμενα εργαλεία

Αυτο-αναφορά γνωστικής ικανότητας σε ηλικιωμένους: Διερεύνηση της σχέσης με δοκιμασίες γνωστικής αξιολόγησης αυτοχορηγούμενες και χορηγούμενες από εξεταστή

Χ. Τερζή

Επιβλέποντες: Α. Χ. Μαλεγιαννάκη, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας & Σ. Ζυγούρης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Η σχετιζόμενη με τη γήρανση έκπτωση γνωστικών λειτουργιών μπορεί να εξελιχθεί σε παθολογικές καταστάσεις όπως η υποκειμενική νοητική διαταραχή (ΥΝΔ), η ήπια νοητική διαταραχή (ΗΝΔ) και η άνοια.

Η παρούσα έρευνα εστιάζει στην αυτο-αναφορά της γνωστικής ικανότητας των ηλικιωμένων με στόχο τη διερεύνηση της σχέσης της με δοκιμασίες γνωστικής αξιολόγησης αυτοχορηγούμενες και χορηγούμενες από εξεταστή μέσα από τη χρήση του ηλεκτρονικού αυτοχορηγούμενου εργαλείου Self-Administered Task Uncovering Risk of Neurodegeneration (SATURN). Συγκεκριμένα, διερευνήθηκε κατά πόσο οι αυτο-αναφορές σε ένα ερωτηματολόγιο μνήμης, το Cognitive Failures Questionnaire (CFQ) και ένα ερωτηματολόγιο προσοχής, το Attention-Related Cognitive Errors Scale (ARCES) συσχετίζονται με την επίδοση στο Montreal Cognitive Assessment (MoCA) και στο SATURN. Στο δείγμα της μελέτης (N=172) συμπεριλήφθηκαν 135 υγιείς ηλικιωμένοι και 38 με διάγνωση ΗΝΔ. Την πλειοψηφία του δείγματος αποτέλεσαν γυναίκες, συγκεκριμένα 108 υγιείς και 28 με ΗΝΔ. Ο μέσος όρος ηλικίας των συμμετεχόντων ήταν 69.09 έτη (Τ.Α. = 6.32 έτη). Στο δείγμα χορηγήθηκαν το εργαλείο SATURN, οι κλίμακες αξιολόγησης γενικής νοητικής λειτουργικότητας Mini Mental State Examination (MMSE) και MoCA, τα ερωτηματολόγια μέτρησης άγχους Short Anxiety Screening Tests (SAST) και κατάθλιψης Geriatric Depression Scale (GDS) καθώς και τα ερωτηματολόγια αυτο-αναφοράς γνωστικών σφαλμάτων CFQ και ARCES. Τα αποτελέσματα κατέδειξαν στατιστικώς σημαντικές αρνητικές συσχετίσεις μεταξύ των αυτο-αναφορών και των εργαλείων αντικειμενικής αξιολόγησης. Εξετάζοντας αν υπάρχει διαφορά στις επιδόσεις ανάμεσα στις διαφορετικές διαγνώσεις, βρέθηκε ότι η ομάδα των ηλικιωμένων με ΗΝΔ σημείωσε σημαντικά υψηλότερες βαθμολογίες στα ερωτηματολόγια αυτο-αναφοράς και σημαντικά χαμηλότερες στα εργαλεία αντικειμενικής αξιολόγησης. Με την παρούσα μελέτη υποδεικνύεται ότι οι αυτο-αναφορές δίνουν χρήσιμες πληροφορίες για την υποκειμενική εμπειρία της γνωστικής έκπτωσης προσφέροντας μια πιο ολιστική και πολύπλευρη εικόνα στην διαδικασία της αξιολόγησης.

Λέξεις-Κλειδιά: Γήρανση, Νοητική έκπτωση, Γνωστική αξιολόγηση, Αυτο-αναφορές, SATURN

Η επίδραση του φύλου, της ηλικίας και του μορφωτικού επιπέδου στη Δοκιμασία Λεκτικής Ροής: Κανονιστικά δεδομένα για τον ελληνικό πληθυσμό από τη Μελέτη Υγείας Ηπείρου

Δ. Ευθυμίου, Ι. Τσιάρας, Μ. Κουτσονίδα, Κ. Τσιλίδης & Ε. Αρετούλη

Επιβλέπουσα: Ε. Αρετούλη, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Σκοπός: Το μικρό μέγεθος δείγματος και η έλλειψη αντιπροσωπευτικότητας ως προς τα χαρακτηριστικά του γενικού πληθυσμού περιορίζουν συχνά την εγκυρότητα των προτεινόμενων κανονιστικών δεδομένων στις νευροψυχολογικές μελέτες. Ο στόχος της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση της επίδρασης των δημογραφικών χαρακτηριστικών στην επίδοση στη Δοκιμασία Λεκτικής Ροής (ΔΛΡ) χρησιμοποιώντας δεδομένα από τη Μελέτη Υγείας Ηπείρου, μια προοπτική επιδημιολογική μελέτη μεγάλης κλίμακας, με στόχο τη συναγωγή κατάλληλων κανονιστικών δεδομένων. Μέθοδος: Συνολικά 1744 υγιείς εξεταζόμενοι [1038 γυναίκες (59.5%), μέση ηλικία: 46.2 (\pm 11.6) και στην πλειονότητα τους το 40,4% απόφοιτοι Λυκείου] συμπλήρωσαν τη σημασιολογική και τη φωνολογική συνθήκη της ΔΛΡ. Η συσχέτιση του φύλου, της ηλικίας και του μορφωτικού επιπέδου με το συνολικό αριθμό απαντήσεων και με τον αριθμό των ομάδων, των εναλλαγών, των εμμονών και των παρεισφρήσεων διερευνήθηκε με ανάλυση πολλαπλής γραμμικής παλινδρόμησης. Αποτελέσματα: Το φύλο προέβλεψε σημαντικά τον αριθμό ομάδων ($\beta=-.13$, $p=.009$) και εναλλαγών ($\beta=.15$, $p=.001$) στη σημασιολογική συνθήκη και τον αριθμό απαντήσεων ($\beta=.17$, $p=.001$), εναλλαγών ($\beta=.17$, $p<.001$) και εμμονών ($\beta=.13$, $p=.007$) στη φωνολογική συνθήκη. Η ηλικία προέβλεψε σημαντικά τον αριθμό απαντήσεων ($\beta=-.12$, $p<.001$), εναλλαγών ($\beta=-.23$, $p<.001$) και εμμονών ($\beta=.06$, $p=.020$) στη σημασιολογική συνθήκη και τον αριθμό απαντήσεων ($\beta=-.14$, $p<.001$) εναλλαγών ($\beta=-.13$, $p<.001$), εμμονών ($\beta=.06$, $p=.020$) και παρεισφρήσεων ($\beta=.09$, $p=.003$) στη φωνολογική συνθήκη. Το

μορφωτικό επίπεδο προέβλεψε σημαντικά τον αριθμό απαντήσεων ($\beta=1.11$, $p<.001$) ομάδων ($\beta=.82$, $p=.003$), εναλλαγών ($\beta=.72$, $p=.009$) και εμμονών ($\beta=-.66$, $p=.021$) στη σημασιολογική συνθήκη και τον αριθμό απαντήσεων ($\beta=.93$, $p<.001$) και εναλλαγών ($\beta=.83$, $p=.002$) στη φωνολογική συνθήκη. Συμπεράσματα: Πρώτα το μορφωτικό επίπεδο και έπειτα η ηλικία και το φύλο προέβλεψαν σημαντικά τις επιδόσεις στη ΔΛΡ. Τα αποτελέσματα της μελέτης συζητούνται συγκριτικά με προηγούμενες μελέτες στον ελληνικό πληθυσμό και με μελέτες από άλλους εθνικούς πληθυσμούς.

Λέξεις-Κλειδιά: Δοκιμασία λεκτικής ροής, Κανονιστικά δεδομένα, Νευροψυχολογική εκτίμηση, Μελέτη Υγείας Ηπείρου

Ασθενείς τελικού σταδίου με άνοια: προσδόκιμο επιβίωσης στο σπίτι μετά την αρχική διάγνωση και τελική αιτία θανάτου

Μ. Ουζούνη

Επιβλέπουσα: Μ. Τσολάκη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Το προσδόκιμο επιβίωσης σε ασθενείς με άνοια τελικού σταδίου εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, όπως η ηλικία του ασθενούς, η γενική του υγεία και η παρουσία ενός υποστηρικτικού περιβάλλοντος. Στο τελικό στάδιο της άνοιας, οι ασθενείς συνήθως χάνουν την ικανότητα για αυτοεξυπηρέτηση και αντιμετωπίζουν σοβαρές επιπλοκές, όπως λοιμώξεις ή καρδιαγγειακά προβλήματα. Ο μέσος όρος επιβίωσης από τη διάγνωση της άνοιας είναι περίπου τα 7 χρόνια, ενώ το προσδόκιμο στο τελικό στάδιο κυμαίνεται μεταξύ 1 και 3 ετών, με κάποιες περιπτώσεις να φτάνουν ή ακόμα και να ξεπερνούν τα 5 χρόνια, ανάλογα με την κατάσταση του ασθενούς, γεγονός που επιβεβαιώθηκε και από την παρούσα περιγραφική μελέτη 1.042 αποθανόντων άνοιας μέσω του εργαλείου SPSS 27. Η αυξημένη ευπάθεια σε λοιμώξεις και η αδυναμία του οργανισμού να ανταπεξέλθει σε βασικές ανάγκες καθιστούν τα άτομα με άνοια τελικού σταδίου ιδιαίτερα ευάλωτα σε σοβαρές επιπλοκές, οι οποίες τελικά οδηγούν στον θάνατο. Η τελική αιτία θανάτου συνήθως σχετίζεται με επιπλοκές όπως πνευμονία, αναπνευστική ανεπάρκεια ή καρδιαγγειακές παθήσεις. Σε κάθε περίπτωση, η οικογενειακή υποστήριξη, η συμβουλευτική από επαγγελματίες υγείας και η σωστή ιατρική παρακολούθηση είναι κρίσιμες για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ασθενών και για τη διαχείριση των επιπλοκών του τελικού σταδίου άνοιας στο σπίτι.

Λέξεις-Κλειδιά: Άνοια, Προσδόκιμο επιβίωσης, Αιτίες θανάτων

Θεματική Συνεδρία 5 | Ψυχολογία της Υγείας

Διεπιστημονική προσέγγιση: Ποιοτική διερεύνηση των απόψεων επαγγελματιών υγείας στην Ελλάδα

Α. Μαλλιώρα

Επιβλέπουσα: Α. Γκλιατη, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Η διεπιστημονική προσέγγιση ενσωματώνει γνώσεις από διάφορους επιστημονικούς κλάδους, προκειμένου να προσφέρει πιο ολοκληρωμένες και εξατομικευμένες λύσεις σε περίπλοκα προβλήματα. Στον τομέα της υγείας, η συνεργασία αυτή κρίνεται απαραίτητη λόγω των σύνθετων αναγκών που αντιμετωπίζουν οι

ασθενείς. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να εξετάσει τις αντιλήψεις των επαγγελματιών υγείας στην Ελλάδα για την αξία και τη σημασία της διεπιστημονικής προσέγγισης, καθώς και τους παράγοντες που θα μπορούσαν να τους ενθαρρύνουν να ενταχθούν σε διεπιστημονικές ομάδες με στόχο την εφαρμογή εξατομικευμένων θεραπευτικών προγραμμάτων. Η έρευνα ακολούθησε ποιοτική μεθοδολογία, με χρήση ημιδομημένων συνεντεύξεων που πραγματοποιήθηκαν με επαγγελματίες υγείας από διάφορους κλάδους. Τα δεδομένα αναλύθηκαν με θεματική ανάλυση, η οποία ανέδειξε τις κύριες τάσεις και αντιλήψεις σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ διαφορετικών ειδικοτήτων. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι επαγγελματίες υγείας θεωρούν τη διεπιστημονική προσέγγιση όχι μόνο αναγκαία αλλά και επιθυμητή για την παροχή ολοκληρωμένης και ποιοτικής φροντίδας στους ασθενείς. Εντοπίστηκαν επίσης παράγοντες, όπως η εκπαίδευση και η κατάλληλη οργανωτική υποστήριξη, που θα μπορούσαν να διευκολύνουν την ευρύτερη εφαρμογή της. Συμπερασματικά, ενώ η διεπιστημονική προσέγγιση έχει θεωρητική αποδοχή στην Ελλάδα, η εφαρμογή της παραμένει περιορισμένη λόγω οργανωτικών δυσκολιών και έλλειψης υποστήριξης. Η έρευνα υπογραμμίζει την ανάγκη για περαιτέρω μελέτη και ανάπτυξη στρατηγικών που θα μπορούσαν να ενισχύσουν την ένταξη της διεπιστημονικής συνεργασίας στο ελληνικό σύστημα υγείας. Βάση των ευρημάτων της έρευνας προτείνεται η δημιουργία οργανωμένων κέντρων διεπιστημονικής υγειονομικής φροντίδας, τα οποία θα υποστηρίζονται θεσμικά, συμβάλλοντας στην καλύτερη φροντίδα και ποιότητα ζωής των ασθενών στην Ελλάδα.

Λέξεις-Κλειδιά: Διεπιστημονική προσέγγιση, Επαγγελματίες υγείας, Ποιοτική έρευνα

Αντιληπτή κοινωνική υποστήριξη και επιβάρυνση οικογενειακών φροντιστών ατόμων με άνοια

Ν. Ντόντορου

Επιβλέπουσα: Α. Καλτσούδα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η γήρανση του πληθυσμού συνδέεται με αύξηση των προβλημάτων υγείας και της ανάγκης για συστηματική φροντίδα των ηλικιωμένων ατόμων. Η φροντίδα παρέχεται συνήθως από μέλη της οικογένειας και μπορεί να επιφέρει σημαντικό φορτίο στους άτυπους φροντιστές με αναγνωρισμένο αντίκτυπο στη σωματική και ψυχική υγεία και ευεξία τους. Τα υψηλά επίπεδα επιβάρυνσης των οικογενειακών φροντιστών ατόμων με άνοια έχουν τεκμηριωθεί από πλήθος ερευνών. Πέραν της βαρύτητας της νόσου και της διάρκειας της φροντίδας, πρόσθετοι παράγοντες φαίνεται να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην αναφερόμενη επιβάρυνση. Μεταξύ αυτών, ορισμένοι ερευνητές έχουν υποστηρίξει ότι όσο μεγαλύτερη είναι η κοινωνική υποστήριξη των φροντιστών τόσο μικρότερη είναι η επιβάρυνση της φροντίδας. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να εξετάσει πώς η αντιληπτή κοινωνική υποστήριξη των οικογενειακών φροντιστών ατόμων με άνοια, καθώς και οι πηγές από τις οποίες αυτή αντλείται (δηλ. οικογένεια, φίλοι και σημαντικοί άλλοι) σχετίζονται με τον βαθμό της επιβάρυνσης που βιώνουν συνολικά αλλά και στους ειδικότερους τομείς αυτής (δηλ. προσωπικό, κοινωνικό, ρόλο του φροντιστή και διαχείριση της φροντίδας). Η έρευνα έχει συγχρονικό σχεδιασμό συνάφειας με συλλογή ποσοτικών δεδομένων. Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από οικογενειακούς φροντιστές ατόμων με άνοια, και τα ερευνητικά εργαλεία είναι τα εξής: α) η Κλίμακα Επιβάρυνσης Zarit, β) η Πολυδιάστατη Κλίμακα Αντίληψης Κοινωνικής Υποστήριξης και γ) Ερωτηματολόγιο δημογραφικών χαρακτηριστικών των φροντιστών και των ληπτών της φροντίδας, καθώς στοιχείων για την άνοια και τη φροντίδα. Τα αποτελέσματα θα συζητηθούν στο πλαίσιο της υπάρχουσας βιβλιογραφίας, με στόχο την πληρέστερη κατανόηση του ρόλου της κοινωνικής υποστήριξης στην επιβάρυνση των οικογενειακών φροντιστών ατόμων με άνοια, καθώς και την ενδεχόμενη συμβολή τους στον σχεδιασμό παρεμβάσεων για την μείωση της επιβάρυνσης και τη βελτίωση της παρεχόμενης φροντίδας.

Λέξεις-Κλειδιά: Κοινωνική υποστήριξη, Επιβάρυνση, Οικογενειακοί φροντιστές, Άνοια

Μετατραυματικό στρες και μετατραυματική ανάπτυξη γονέων παιδιών με νεοπλασματική νόσο

Ε. Παπακώστα

Επιβλέπουσα: Α. Καλτσούδα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η διάγνωση ενός παιδιού με νεοπλασματική ασθένεια αποτελεί μία δυνητικά τραυματική εμπειρία όχι μόνο για το ίδιο το παιδί, αλλά και για την οικογένειά του. Οι περισσότερες μελέτες διεθνώς εστιάζουν στις μετατραυματικές αντιδράσεις παιδιών και εφήβων που έχουν επιβιώσει από τον καρκίνο, ενώ λιγότερα είναι τα δεδομένα που αφορούν τους γονείς τους. Παρότι στην Ελλάδα καταγράφονται ετησίως περίπου 300 με 350 περιπτώσεις παιδικού καρκίνου, δεν έχουν ακόμη διεξαχθεί σχετικές έρευνες. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να μελετήσει τα επίπεδα μετατραυματικού στρες και μετατραυματικής ανάπτυξης, καθώς και τη μεταξύ τους σχέση σε γονείς παιδιών με νεοπλασματική νόσο. Επίσης, εξετάζει τον ρόλο του φύλου των γονέων και σχετικών με τη νόσο παραγόντων ως προς το αναφερόμενο στρες και την αναφερόμενη μετατραυματική ανάπτυξη. Η έρευνα είναι ποσοτική και έχει συγχρονικό σχεδιασμό. Το δείγμα αποτελούν γονείς-μέλη του συλλόγου «Φλόγα» από διάφορες πόλεις της Ελλάδας. Η συλλογή των δεδομένων είναι ηλεκτρονική και χρησιμοποιούνται τα ακόλουθα ερωτηματολόγια αυτοαναφοράς: α) μια αυτοσχέδια κλίμακα κοινωνικο-δημογραφικών χαρακτηριστικών των γονέων και των παιδιών, καθώς και στοιχείων για τη νόσο (διάγνωση, χρόνος από τη διάγνωση, θεραπεία και έκβαση), β) η Αναθεωρημένη Κλίμακα Επίδρασης Γεγονότων, και γ) η Κλίμακα Μέτρησης Μετατραυματικής Ανάπτυξης. Τα αποτελέσματα της μελέτης αναμένεται να συμβάλλουν στην καλύτερη κατανόηση των ψυχολογικών αντιδράσεων των γονέων απέναντι στην ασθένεια του παιδιού τους, καθώς και στην αναγνώριση πιθανών παραγόντων που σχετίζονται με τη θετική αξιοποίηση αυτής της ιδιαίτερα ψυχοπιεστικής και ενδεχομένως τραυματικής εμπειρίας. Η γνώση αυτή μπορεί δυνητικά να αξιοποιηθεί για την ψυχολογική υποστήριξη και την προαγωγή της ψυχολογικής ανάπτυξης των οικογενειών παιδιών που αντιμετωπίζουν μια σοβαρή ασθένεια.

Λέξεις-Κλειδιά: Μετατραυματικό στρες, Μετατραυματική ανάπτυξη, Γονείς, Νεοπλασματική νόσος, Παιδικός καρκίνος

Διατροφική συμπεριφορά και συναισθηματικό φαγητό σε σχέση με τον τύπο δεσμού: Μια συγχρονική μελέτη σε φοιτητές και φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Α. Ρεμόνδου

Επιβλέπουσα: Α. Καλτσούδα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Πολλές μελέτες έχουν εξετάσει τις διαταραχές πρόσληψης τροφής σε σχέση με τη θεωρία δεσμού. Είναι λίγες, ωστόσο, εκείνες που μελετούν τη διατροφική συμπεριφορά και πτυχές αυτής, όπως το συναισθηματικό φαγητό, υπό το πρίσμα της συγκεκριμένης θεωρίας. Η διερεύνηση του θέματος κρίνεται σημαντική, καθώς έχει βρεθεί πως αφενός η ποιότητα του δεσμού που αναπτύσσεται ήδη από τα πρώτα χρόνια ζωής του ατόμου επηρεάζει τη μετέπειτα εξέλιξη και συμπεριφορά του, αφετέρου το φαγητό επιλέγεται συχνά ως μέσο διαχείρισης αρνητικών καταστάσεων και συναισθημάτων. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να μελετήσει τη σχέση του δεσμού με τη συναισθηματική υπερφαγία, καθώς και με άλλες

διατροφικές συνήθειες, όπως η ανεξέλεγκτη υπερφαγία και η περιοριστική διατροφική συμπεριφορά. Οι ερευνητικές υποθέσεις που εξετάζονται είναι οι εξής: α) αν τα άτομα με ασφαλή τύπο δεσμού διαφέρουν από εκείνα με ανασφαλή τύπο δεσμού ως προς την περιοριστική διατροφική συμπεριφορά, την ανεξέλεγκτη υπερφαγία και τη συναισθηματική υπερφαγία, β) αν το άγχος δεσμού και η αποφυγή δεσμού σχετίζονται με την περιοριστική διατροφική συμπεριφορά, την ανεξέλεγκτη υπερφαγία και τη συναισθηματική υπερφαγία, και γ) αν οι ατομικές διαφορές στην περιοριστική διατροφική συμπεριφορά, στην ανεξέλεγκτη υπερφαγία και στη συναισθηματική υπερφαγία εξηγούνται από τις τιμές του άγχους δεσμού και της αποφυγής δεσμού, αφού ελεγχθεί η επίδραση δημογραφικών και ανθρωπομετρικών παραγόντων. Η έρευνα είναι ποσοτική και έχει συγχρονικό σχεδιασμό. Το δείγμα αποτελείται από φοιτητές και φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και επιλέχθηκε με δειγματοληψία ευκολίας. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε ηλεκτρονικά μέσω των ακόλουθων ερωτηματολογίων: α) αυτοσχέδιο ερωτηματολόγιο δημογραφικών και ανθρωπομετρικών χαρακτηριστικών, β) το αναθεωρημένο ερωτηματολόγιο Three-Factor Eating Questionnaire για την αξιολόγηση της διατροφικής συμπεριφοράς, και γ) το αναθεωρημένο ερωτηματολόγιο Experiences in Close Relationships για την αξιολόγηση του συναισθηματικού δεσμού. Τα αποτελέσματα της έρευνας συζητούνται στο πλαίσιο της θεωρίας δεσμού, προηγούμενων ευρημάτων και συγκεκριμένων μεθοδολογικών περιορισμών.

Λέξεις-Κλειδιά: Θεωρία δεσμού, Συναισθηματικό φαγητό, Διατροφική συμπεριφορά

Διερεύνηση της σχέσης της σεξουαλικής ικανοποίησης και της ικανοποίησης από την ζωή στον Ελληνικό πληθυσμό

Μ. Φουντουλάκη

Επιβλέπων: Σ. Θεοφιλόπουλος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Η παρούσα πτυχιακή εργασία θα εξετάσει τη σχέση μεταξύ της σεξουαλικής ικανοποίησης και της συνολικής ευχαρίστησης από τη ζωή, εστιάζοντας στο πώς η πρώτη επηρεάζει τη δεύτερη. Η μελέτη θα βασιστεί σε δειγματοληψία μέσω τυχαίου δείγματος, με τη συλλογή δεδομένων να πραγματοποιείται μέσω ερωτηματολογίου που θα διανεμηθεί στα κοινωνικά δίκτυα. Η έρευνα απευθύνεται σε άντρες και σε γυναίκες ηλικίας 18-80. Τα δεδομένα που θα συλλεχθούν θα αναλυθούν με τη χρήση περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής. Αρχικά, θα δημιουργηθούν διαγράμματα συχνοτήτων και ιστογράμματα για την οπτικοποίηση της κατανομής των δεδομένων. Στη συνέχεια, θα εφαρμοστεί επαγωγική στατιστική για τη διερεύνηση της σχέσης μεταξύ της σεξουαλικής ζωής και της συνολικής ικανοποίησης από τη ζωή. Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις κανονικότητας και ομοσκεδαστικότητας, θα χρησιμοποιηθεί απλή γραμμική παλινδρόμηση για την εξέταση της προβλεπτικής σχέσης μεταξύ της σεξουαλικής ικανοποίησης (ανεξάρτητη μεταβλητή) και της ικανοποίησης από τη ζωή (εξαρτημένη μεταβλητή). Τα αναμενόμενα αποτελέσματα της μελέτης προβλέπεται να αναδείξουν μια θετική συσχέτιση μεταξύ της σεξουαλικής ικανοποίησης και της συνολικής ευχαρίστησης από τη ζωή. Συγκεκριμένα, εκτιμάται ότι όσο αυξάνεται η σεξουαλική ικανοποίηση, τόσο θα βελτιώνεται και το επίπεδο ικανοποίησης από τη ζωή, υπογραμμίζοντας τη σημασία της σεξουαλικής υγείας ως παράγοντα που συνεισφέρει ουσιαστικά στη γενική ευημερία και ψυχική ισορροπία.

Λέξεις-Κλειδιά: Σεξουαλική ικανοποίηση, Ικανοποίηση από την ζωή, Σεξουαλική λειτουργία, Ψυχική ευημερία

Θεματική Συνεδρία 6Α | Εκπαιδευτική Ψυχολογία

Τα κίνητρα ανάγνωσης, τα ακαδημαϊκά συναισθήματα και η επίδοση μαθητών γυμνασίου με και χωρίς μαθησιακές δυσκολίες στο μάθημα της νέας ελληνικής γλώσσας

Α. Κατσίκη, Φ. Πολυχρόνη, Δ. Φιλιππάτου & Π. Ρούσσο

Επιβλέπουσα: Φ. Πολυχρόνη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Οι περισσότεροι μαθητές σήμερα βιώνουν πλήθος αλλαγών και μεταβατικών σταδίων κατά τη διάρκεια της δωδεκαετούς εκπαίδευσής τους, οι οποίες επηρεάζουν σημαντικά την ανάπτυξη των κινήτρων τους και τις στάσεις τους απέναντι στο σχολείο. Τέτοιοι παράγοντες είναι η μετάβαση από τη μία σχολική βαθμίδα στην άλλη, οι αλληλεπιδράσεις με τους εκπαιδευτικούς και το σχολικό περιβάλλον, αναπτυξιακοί παράγοντες (π.χ., μαθησιακές δυσκολίες), ψυχοκοινωνικοί και συναισθηματικοί παράγοντες (π.χ., σχέσεις με τους σημαντικούς άλλους, άγχος). Η παρούσα ερευνητική μελέτη βασίστηκε σε πολλαπλό θεωρητικό μοντέλο κινήτρων το οποίο περιλαμβάνει τη Θεωρία Προσδοκιών και Αξιών – ΘΠΑ, την Κοινωνικογνωστική Θεωρία και τη Θεωρία Ελέγχου – Αξιών. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση των σχέσεων μεταξύ των κινήτρων ανάγνωσης, των συναισθημάτων επίτευξης, και της επίδοσης μαθητών γυμνασίου με και χωρίς Μαθησιακές Δυσκολίες (ΜΔ), στο μάθημα της Νέα Ελληνικής Γλώσσας. Στην παρούσα ανακοίνωση θα παρουσιαστούν τα ποσοτικά αποτελέσματα από μια ευρύτερη μελέτη η οποία περιλάμβανε ποσοτική και ποιοτική μεθοδολογία. Το δείγμα αποτέλεσαν 400 μαθητές και μαθήτριες Α΄ και Β΄ Γυμνασίου στους οποίους χορηγήθηκαν ερωτηματολόγια αυτοαναφοράς. Από αυτούς 30 είχαν διάγνωση Μαθησιακών Δυσκολιών. Για τη μέτρηση των κινήτρων ανάγνωσης χορηγήθηκε η κλίμακα Motivation for Reading Questionnaire – MRQ, για τη μέτρηση των ακαδημαϊκών συναισθημάτων χορηγήθηκε η κλίμακα Achievement Emotions Questionnaire for Pre Adolescents – AEQ-PA και για την επίδοση στη Νέα Ελληνική Γλώσσα συλλέχθηκαν οι βαθμοί τετραμήνου που έλαβαν οι μαθητές στο εν λόγω μάθημα. Αναμένεται ότι τα αποτελέσματα της έρευνας θα συμβάλλουν στην καλύτερη κατανόηση της ψυχοκοινωνικής διάστασης της μάθησης και στην ανάπτυξη ψυχοπαιδαγωγικών παρεμβάσεων σε πρωτογενές και δευτερογενές επίπεδο με στόχο την υποστήριξη των μαθητών ιδιαίτερα όσων αντιμετωπίζουν δυσκολίες στη διαδικασία της μάθησης.

Λέξεις-Κλειδιά: Κίνητρα ανάγνωσης, Ακαδημαϊκά συναισθήματα, Νέα Ελληνική γλώσσα, Μαθησιακές δυσκολίες

Αυτό-αποτελεσματικότητα, ανθεκτικότητα και ψυχική υγεία. Η σχέση τους με την ακαδημαϊκή επίδοση των πρωτοετών φοιτητών

Γ. Μιχάλη

Επιβλέπουσα: Ε. Καραγιάννη-Καραγιαννοπούλου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η έρευνα μελέτησε την σχέση μεταξύ αυτό-αποτελεσματικότητας, ψυχικής υγείας (άγχος, κατάθλιψη) και ανθεκτικότητας και πως αυτές οι μεταβλητές συνδέονται με την ακαδημαϊκή επίδοση πρωτοετών φοιτητών. Στην έρευνα συμμετείχαν 316 πρωτοετείς φοιτητές/φοιτήτριες από τμήματα των Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Η συλλογή δεδομένων πραγματοποιήθηκε με χορήγηση online ερωτηματολογίων αυτό-αναφοράς μέσω της πλατφόρμας google forms. Τα ερωτηματολόγια που

αξιολογήθηκαν, είναι το MSLQ (Pintrich, 1991) για την αυτό-αποτελεσματικότητα, το RS (Wagnild & Young, 1987) για την ανθεκτικότητα και το DASS (Lovibond & Lovibond, 1995) για τη μέτρηση του άγχους και της κατάθλιψης. Η επίδοση των φοιτητών/φοιτητριών μετρήθηκε με τις απαντήσεις τους σε σχετικές ερωτήσεις. Για τη διερεύνηση των σχέσεων μεταξύ των μεταβλητών, πραγματοποιήθηκε συσχετιστική ανάλυση, ενώ, για την επίδραση πολλαπλών ανεξάρτητων μεταβλητών στην ακαδημαϊκή επίδοση, χρησιμοποιήθηκε πολλαπλή γραμμική παλινδρόμηση. Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν αναλύθηκαν μέσω του προγράμματος JASP. Οι ενδείξεις ανέδειξαν πως στατιστικά σημαντικά θεωρήθηκαν τα αποτελέσματα με $p < 0.05$. Συγκεκριμένα, η έρευνα αποκάλυψε σημαντικές συσχετίσεις μεταξύ των μεταβλητών, με στατιστικά σημαντικότερες την σχέση κατάθλιψης και άγχους με την ανθεκτικότητα ($p < 0.001$), την σχέση ανθεκτικότητας με αυτό-αποτελεσματικότητα ($p < 0.001$), και την σχέση κατάθλιψης και άγχους με αυτό-αποτελεσματικότητα ($p < 0.001$). Η λιγότερο στατιστικά σημαντική σχέση εντοπίστηκε μεταξύ κατάθλιψης και ακαδημαϊκής επίδοσης ($p = 0.668$), ενώ η μεταβλητή που έδειξε την σημαντικότερη πρόβλεψη για την ακαδημαϊκή επίδοση ήταν η αυτό-αποτελεσματικότητα ($p = 0.166$). Τα αποτελέσματα συζητιούνται στο πλαίσιο της σύγχρονης βιβλιογραφίας.

Λέξεις-Κλειδιά: Αυτό-αποτελεσματικότητα, Ανθεκτικότητα, Ψυχική υγεία, Ακαδημαϊκή επίδοση

Αυτορρύθμιση, Αυτό-αποτελεσματικότητα, Ανθεκτικότητα. Η Σχέση τους με τις Στρατηγικές Μάθησης

Ο. Τσαντηλά

Επιβλέπουσα: Ε. Καραγιάννη-Καραγιαννοπούλου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η είσοδος στην τριτοβάθμια εκπαίδευση απαιτεί την υιοθέτηση κατάλληλων στρατηγικών μάθησης από τους φοιτητές/τριες προκειμένου να ανταποκριθούν στις ακαδημαϊκές απαιτήσεις. Οι στρατηγικές μάθησης συνιστούν μαθησιακά μοτίβα που αναφέρονται στη γνωστική επεξεργασία των εισερχόμενων μαθησιακών ερεθισμάτων. Στη σύγχρονη βιβλιογραφία, οι στρατηγικές μάθησης σχετίζονται κυρίως με γνωστικούς και εκπαιδευτικούς παράγοντες ενώ η μελέτη ατομικών παραγόντων συνήθως απουσιάζει. Σκοπός της παρούσας ποσοτικής, συγχρονικής έρευνας ήταν να διαφωτίσει το βιβλιογραφικό κενό, παρέχοντας πληρέστερη εικόνα για την πρόβλεψη των στρατηγικών μάθησης σε βάθος, βήμα βήμα, απτή, από ατομικούς παράγοντες. Η έρευνα εστίασε σε ατομικούς παράγοντες που συνδέονται με τη μάθηση όπως η αυτορρύθμιση, η αυτο-αποτελεσματικότητα και η ανθεκτικότητα καθώς η μετάβαση στην ανώτατη εκπαίδευση αντιμετωπίζεται ως στρεσογόνα.. Η διερεύνηση αυτών των παραγόντων θα επιτρέψει σε ερευνητές την δημιουργία προτάσεων παρέμβασης για την καλλιέργεια αποτελεσματικών στρατηγικών μάθησης μέσω της μελέτης και κατανόησης του ρόλου των ψυχολογικών μεταβλητών της αυτορρύθμισης, της αυτό-αποτελεσματικότητας, της ανθεκτικότητας. Το δείγμα αποτέλεσαν τριακόσιοι δεκαέξι πρωτοετείς φοιτητές/τριες της σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, ενώ η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με τη χορήγηση ερωτηματολογίων αυτοαναφοράς. Τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν ήταν τα Inventory of Learning Strategies- ILS, The Resilience Scale- RS, Motivated Strategies for Learning Questionnaire – MSLQ, ως επίσης ένα αυτοσχέδιο ερωτηματολόγιο δημογραφικών χαρακτηριστικών. Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν υποβλήθηκαν σε στατιστική ανάλυση μέσω του προγράμματος JASP, ενώ μόνο αποτελέσματα κάτω του 0.05 θεωρήθηκαν στατιστικά σημαντικά. Η έρευνα οδήγησε στην εξαγωγή αποτελεσμάτων που αποκάλυπταν συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών. Πιο συγκεκριμένα, η σε βάθος (deep) και η απτή (concrete) στρατηγικές μάθησης προβλέπονταν περισσότερο από την αυτορρύθμιση και λιγότερο από την ανθεκτικότητα, ενώ η βήμα βήμα (stepwise) προβλεπόταν περισσότερο από την αυτο-αποτελεσματικότητα και λιγότερο από την αυτορρύθμιση. Στατιστικά σημαντικότερη ήταν η πρόβλεψη της σε βάθος και της απτής στρατηγικής μάθησης από την διάσταση της

αυτορρύθμισης. Τέλος, τα αποτελέσματα της έρευνας συζητούνται στο πλαίσιο της σύγχρονης βιβλιογραφίας.

Λέξεις-Κλειδιά: Αυτορρύθμιση, Αυτο-αποτελεσματικότητα, Ανθεκτικότητα, Στρατηγικές μάθησης

Αυτο-αποτελεσματικότητα, αυτορρύθμιση, έλλειψη ρύθμισης και δυσκολία στην ρύθμιση συναισθημάτων ως προγνωστικοί παράγοντες της ακαδημαϊκής αναβλητικότητας στους προπτυχιακούς φοιτητές/φοιτήτριες

A. Κολοβού

Επιβλέπουσα: E. Καραγιάννη-Καραγιαννοπούλου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Αυτό-αποτελεσματικότητα, αυτορρύθμιση, έλλειψη ρύθμισης, δυσκολία στην ρύθμιση συναισθημάτων ως προγνωστικοί παράγοντες της ακαδημαϊκής αναβλητικότητας σε πρωτοετείς φοιτητές/ φοιτήτριες. Πρόσφατες μελέτες έχουν εστιάσει στο ρόλο της ακαδημαϊκής αναβλητικότητας και στη σχέση της με ατομικούς παράγοντες καθώς και με την επίδοση των φοιτητών/τριών. Ένας αριθμός ερευνών επικεντρώνεται στη μελέτη της ακαδημαϊκής αναβλητικότητας σε σχέση με την προσαρμογή πρωτοετών φοιτητών/τριών. Στόχος της παρούσας έρευνας είναι να εξετάσει τον ρόλο της αυτό-αποτελεσματικότητας (self-efficacy), της αυτορρύθμισης (self-regulation), της έλλειψης ρύθμισης (lack of regulation) και της δυσκολίας στην ρύθμιση των συναισθημάτων (emotion dysregulation) ως προγνωστικοί παράγοντες της ακαδημαϊκής αναβλητικότητας στους πρωτοετείς φοιτητές/φοιτήτριες. Πιο συγκεκριμένα, η έρευνα, εστιάζει στην διερεύνηση του αν αυτοί οι ψυχολογικοί παράγοντες επηρεάζουν την ακαδημαϊκή αναβλητικότητα, δηλαδή την τάση των φοιτητών/τριών να αναβάλλουν τις ακαδημαϊκές τους υποχρεώσεις τους. Στην έρευνα λάβαν μέρος 300 πρωτοετής προπτυχιακοί φοιτητές/τριες των τμημάτων κοινωνικών επιστημών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Η συλλογή δεδομένων πραγματοποιήθηκε με την χορήγηση Online ερωτηματολογίων αυτοαναφοράς. Η στατιστική ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με τη χρήση των στατιστικών λογισμικών JASP. Τα αποτελέσματα με p-value κάτω του 0.05 θεωρήθηκαν στατιστικά σημαντικά. Πιο αναλυτικά, παρατηρήθηκε συσχέτιση μεταξύ όλων των μεταβλητών, ενώ στατιστικά σημαντικότερη ήταν η έλλειψη αυτορρύθμισης σε σχέση με την ακαδημαϊκή αναβλητικότητα, στην συνέχεια λιγότερο προβλεπτικές η αυτό-αποτελεσματικότητα και η δυσκολία στην ρύθμιση συναισθημάτων σε σχέση με την ακαδημαϊκή αναβλητικότητα και με χαμηλότερη πρόβλεψη από όλες η αυτορρύθμιση σε σχέση με την ακαδημαϊκή αναβλητικότητα. Τα αποτελέσματα συζητούνται στο πλαίσιο της σύγχρονης βιβλιογραφίας.

Λέξεις-Κλειδιά: Αυτοαποτελεσματικότητα, Αυτορρύθμιση, Έλλειψη ρύθμισης, Έλλειψη ρύθμισης συναισθημάτων, Ακαδημαϊκή αναβλητικότητα

Εμπειρίες φοιτητών/-τριών από τη διαδικτυακή εκπαίδευση την περίοδο του COVID-19 και των καταλήψεων των Πανεπιστημιακών μονάδων στην Ελλάδα

I. Μαντασά, K. Β. Γαβριώτου, Β. Μηλιώνη & Γ. Παπακωνσταντίνου

Επιβλέπουσα: A. Κάβουρα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η εξ αποστάσεως διδασκαλία, τις τελευταίες δεκαετίες, σημειώνει σημαντική άνθιση, με την εφαρμογή της να είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η διά ζώσης παράδοση μαθημάτων δείχνει να μην είναι δυνατή. Η ίδια μάλιστα σταδιακά έχει εξελιχθεί σε μία σημαντική εναλλακτική συνθήκη

μάθησης, ιδιαίτερα όσον αφορά στη βαθμίδα της ανώτατης εκπαίδευσης. Στην Ελλάδα, συνθήκες της επικαιρότητας, όπως εκείνες της επιδημίας COVID-19 και των μαζικών καταλήψεων σε πανεπιστημιακά τμήματα της χώρας, ανέδειξαν την εξ αποστάσεως διδασκαλία ως μία διέξοδο για την απρόσκοπτη συνέχιση του ακαδημαϊκού έργου. Η παρούσα μελέτη διερευνά τη βιωμένη εμπειρία τριών φοιτητριών του Τμήματος Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κατά τη διαδικτυακή διδασκαλία την περίοδο του COVID-19 και των καταλήψεων, αντίστοιχα. Η μελέτη αυτή εκπονήθηκε στα πλαίσια του μαθήματος «Εργαστήριο Ποιοτικής Έρευνας και Ανάλυσης Δεδομένων». Υιοθετώντας μία φαινομενολογική επιστημολογική προσέγγιση, στόχος της μελέτη ήταν η σε βάθος κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι συμμετέχοντες βιώνουν και νοηματοδοτούν τη συμμετοχή τους στην εξ αποστάσεως διδασκαλία. Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν ημι-δομημένες συνεντεύξεις, ενώ η ανάλυση πραγματοποιήθηκε με βάση τις αρχές της θεματικής ανάλυσης, προσαρμοσμένες στο φαινομενολογικό πλαίσιο. Η έρευνα ανέδειξε αξιοσημείωτα ευρήματα. Πιο συγκεκριμένα, η εξ αποστάσεως διδασκαλία φάνηκε ότι επηρέασε αρνητικά την ακαδημαϊκή επίδοση, τη μαθησιακή ικανοποίηση, την αλληλεπίδραση με την ακαδημαϊκή κοινότητα και την προσωπική επάρκεια. Συνδέθηκε, επίσης, με συναισθήματα αποδιοργάνωσης, ανίας και αβεβαιότητας, κυρίως την περίοδο του COVID-19, αν και περιγράφεται γενικά ως απαραίτητη και μερικές φορές ευνοϊκή. Κλείνοντας την παρουσίαση, συζητάμε πιθανές πρακτικές επιπτώσεις, αλλά και τους περιορισμούς της παρούσας μελέτης, καθώς και προτάσεις για μελλοντικές έρευνες.

Λέξεις-Κλειδιά: Διαδικτυακή διδασκαλία, Φαινομενολογία, COVID-19, Κατάληψη

Δευτέρα 5 Μαΐου 2025 | 16.45-18.00

Θεματική Συνεδρία 7A | Σχολική Ψυχολογία

Η συσχέτιση γονικής διαπαιδαγώγησης και σχεσιακής επιθετικότητας στο σχολείο μεταξύ μαθητών γυμνασίου

Α. Νικολούδη

Επιβλέπων: Π. Λιανός, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Το στυλ ανατροφής που επιλέγουν οι γονείς προκειμένου να διαπαιδαγωγήσουν τα παιδιά τους φαίνεται να επηρεάζει τη συμπεριφορά των παιδιών τόσο στο οικογενειακό, όσο και στο σχολικό πλαίσιο. Η βιβλιογραφία επισημαίνει τα αυξημένα ποσοστά εμφάνισης επιθετικότητας μεταξύ των έφηβων μαθητών γυμνασίου. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση της σχέσης της γονικής διαπαιδαγώγησης, (μέσω του στυλ ανατροφής), και της επιθετικότητας σχέσεων, η οποία αποτελεί διάσταση του έμμεσου σχολικού εκφοβισμού και έχει σκοπό μέσω της κοινωνικής περιθωριοποίησης και απομόνωσης του θύματος να επιτύχει την χειραγώγηση του. Οι προαναφερθείσες μεταβλητές εξετάστηκαν με την χρήση ποσοτικής μεθοδολογίας και συγκεκριμένα μέσω της ηλεκτρονικής χορήγησης των παρακάτω ερωτηματολογίων αυτό-αναφοράς σε μαθητές γυμνασίου. Με το EMBU-C ερωτηματολόγιο εξετάστηκε το είδος της γονικής διαπαιδαγώγησης που επιλέγεται από τους γονείς, ενώ το Relational Aggression Scale αξιολόγησε την επιθετικότητα σχέσεων των μαθητών. Αναμένεται ότι η χαμηλής ποιότητας μητρική διαπαιδαγώγηση (υψηλά επίπεδα υπερπροστασίας, υψηλά επίπεδα απόρριψης, υψηλά επίπεδα αγχώδους ανατροφής και χαμηλά επίπεδα συναισθηματικής ζεστασιάς) θα συνδεθεί θετικά με υψηλά επίπεδα επιθετικότητας

σχέσεων των μαθητών. Αντίστοιχα, η χαμηλής ποιότητας πατρική διαπαιδαγώγηση (υψηλά επίπεδα υπερπροστασίας, υψηλά επίπεδα απόρριψης, υψηλά επίπεδα αγχώδους ανατροφής και χαμηλά επίπεδα συναισθηματικής ζεστασιάς) αναμένεται να συνδέεται θετικά με υψηλά επίπεδα επιθετικότητας σχέσεων των μαθητών. Τέλος, οι μαθήτριες αναμένεται να εμφανίσουν υψηλότερα ποσοστά επιθετικότητας σχέσεων συγκριτικά με τα αγόρια μαθητές. Τα αποτελέσματα συζητούνται ως προς την εφαρμογή τους σε συμβουλευτικές παρεμβάσεις στον χώρο του σχολείου και της οικογένειας, μέσα από την συνεργασία των δυο πλαισίων.

Λέξεις-Κλειδιά: Σχισιακή επιθετικότητα, Σχολικός εκφοβισμός, Γονική διαπαιδαγώγηση, Μαθητές γυμνασίου

Διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα σε προβλήματα ελλειμματικής προσοχής/υπερκινητικότητας και ακαδημαϊκής εξουθένωσης σε μαθητές/-τριες λυκείου

I. Μαντασά

Επιβλέπων: Π. Λιανός, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Οι αυξημένες ακαδημαϊκές απαιτήσεις στα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έχουν φέρει στο προσκήνιο την εμφάνιση του «Συνδρόμου Ακαδημαϊκής Εξουθένωσης/ Burnout» και σε μαθητές/-τριες λυκείου. Συγκεκριμένα, έχει αποδειχθεί ότι οι μαθητές/-τριες λυκείου και ιδιαίτερα οι μαθήτριες τρίτης λυκείου εμφανίζουν συναισθηματική εξάντληση, κυνισμό και αίσθημα ανεπάρκειας. Επίσης, σύμφωνα με τη βιβλιογραφία η εμφάνιση του «Συνδρόμου Επαγγελματικής Εξουθένωσης» φαίνεται να συσχετίζεται θετικά με την Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας σε ενήλικες. Η περιορισμένη βιβλιογραφία σχετικά με τη σύνδεση μεταξύ ακαδημαϊκής εξουθένωσης και προβλημάτων ελλειμματικής προσοχής/υπερκινητικότητας στους εφήβους αναδεικνύει την ανάγκη για περαιτέρω έρευνα. Στόχος της παρούσας μελέτης είναι να διερευνήσει τη σχέση ανάμεσα στην ακαδημαϊκή εξουθένωση και τις δυσκολίες ελλειμματικής προσοχής και υπερκινητικότητας σε μαθητές και μαθήτριες (16-18 ετών) Γενικών Λυκείων στην Ελλάδα. Μέσω ποσοτικής μεθοδολογίας, η έρευνα περιλαμβάνει τη χρήση δύο ψυχομετρικών εργαλείων: το “Ερωτηματολόγιο Ακαδημαϊκής Εξουθένωσης” (9 δηλώσεις) και την “Κλίμακα Αυτοαναφοράς Εφήβων Conners-Wells (Σύντομη μορφή)” (18 δηλώσεις). Εξετάζονται ο ρόλος του φύλου, της τάξης και του κοινωνικοοικονομικού επιπέδου ως προς την ακαδημαϊκή εξουθένωση μέσα από τη σύγκριση των μέσων όρων. Στο τέλος, τα ευρήματα της έρευνας συζητούνται ως προς την εφαρμογή τους σε προγράμματα παρέμβασης και συμβουλευτικής στη σχολική κοινότητα.

Λέξεις-Κλειδιά: Ελλειμματική προσοχή, Ακαδημαϊκή εξουθένωση, Κοινωνικοοικονομικό επίπεδο, Μαθητές λυκείου

Προαγωγή της ψυχικής υγείας παιδιών στο σχολικό πλαίσιο: Ο αντιλαμβανόμενος ρόλος των εκπαιδευτικών και η αναζήτηση υποστήριξης

B. Ανθοπούλου & Π. Χριστίδου

Επιβλέπουσα: Λ. Ε. Μιχαλοπούλου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ένας σημαντικός αριθμός μαθητών και μαθητριών, συμπεριλαμβανομένων αυτών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης παρουσιάζει συμπτώματα ψυχικής υγείας (π.χ. συμπτώματα άγχους και κατάθλιψης). Η

πρόληψη, ο εντοπισμός και η υποστήριξη τέτοιων δυσκολιών μέσα στο σχολικό πλαίσιο θεωρούνται κρίσιμα, καθώς το σχολείο είναι συνήθως το πρώτο και μοναδικό μέρος όπου τα παιδιά λαμβάνουν υποστήριξη. Η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών φαίνεται να αντιλαμβάνεται ότι η προαγωγή της ψυχικής υγείας των μαθητών/τριών τους είναι διάσταση του ρόλου τους. Ωστόσο μπορεί επίσης να αισθάνονται ότι χρειάζονται και οι ίδιοι στήριξη σε αυτόν τον ρόλο. Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να εξετάσει πώς οι στάσεις και οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας σχετικά με δυσκολίες ψυχικής υγείας των μαθητών/τριών τους επηρεάζουν την αναζήτηση στήριξής τους, όταν δηλαδή αναζητούν υπηρεσίες τεχνικής συμβουλευτικής και επιδιώκουν τη συνεργασία με επαγγελματίες ψυχικής υγείας στο σχολείο (π.χ., ψυχολόγους). Εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στη Δυτική Θεσσαλονίκη (N = 127) συμπλήρωσαν ηλεκτρονικά ένα ερωτηματολόγιο που αποτελούνταν από δημογραφικού τύπου ερωτήσεις, κλίμακες που μετρούσαν την αντιλαμβανόμενη επάρκεια, ευθύνη και τα αρνητικά συναισθήματά τους ως προς τη ψυχική υγεία των μαθητών/τριών τους καθώς και τρεις σύντομες κλίμακες (αποδοχή, καταλληλότητα, αποτελεσματικότητα) που αφορούσαν την αξιολόγηση της τεχνικής συμβουλευτικής ως παρεχόμενη ψυχολογική υπηρεσία στο σχολείο. Τα αποτελέσματα, τα οποία συνάδουν με την υπάρχουσα βιβλιογραφία, ανέδειξαν ότι το υψηλό αίσθημα ευθύνης των εκπαιδευτικών για ζητήματα ψυχικής υγείας των μαθητών/τριών τους φαίνεται να προβλέπει στατιστικώς σημαντικά και θετικά την απόφασή τους να αξιοποιήσουν την τεχνική συμβουλευτική. Επιπλέον, το εάν αξιολογούν αυτή την υπηρεσία ως κατάλληλη και εάν την αποδέχονται δε φάνηκε να επηρεάζει την επιλογή τους για αξιοποίησή της. Τέλος, παρουσιάζονται πιθανές προεκτάσεις και προτάσεις για εφαρμογή, όπως η ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών γενικής αγωγής στον πολυδιάστατο ρόλο τους και η αναπλαισίωση της συνεργασίας μεταξύ ειδικών ψυχικής υγείας και εκπαιδευτικών εντός της σχολικής μονάδας.

Λέξεις-Κλειδιά: Ψυχική υγεία, Μαθητές/τριες, Τεχνική συμβουλευτική, Εκπαιδευτικοί, Πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Χαρούμενα σχολεία και προγράμματα ανάπτυξης νέων: Προκαταρκτικά δεδομένα από πρόγραμμα παρέμβασης σε μαθητές/τριες Ε και ΣΤ' Δημοτικού σχολείου

Μ. Ασσαριωτάκη, Ε. Βασιλάκη & Κ. Βάσιου

Επιβλέπουσα: Ε. Βασιλάκη, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Τα προγράμματα «Happy Schools» και «Youth Development Programs» αποτελούν τη βάση της παρέμβασης που παρουσιάζεται. Επιχειρούμε να διερευνήσουμε την επίδραση παρέμβασης, η οποία περιλαμβάνει ερεθίσματα που αντλούνται από τις ανθρωπιστικές επιστήμες, τις θετικές επιστήμες και την τέχνη, στη σχέση της συναισθηματικής νοημοσύνης με την υποκειμενική ευτυχία εφήβων πρώιμης φάσης. Παράλληλα, εξετάζεται ο διαμεσολαβητικός ρόλος των στρατηγικών αντιμετώπισης, του άγχους και του ενδιαφέροντος. Η ερευνητική μέθοδος που αξιοποιείται είναι η τριγωνοποίηση, καθώς συνδυάζεται η χρήση ερωτηματολογίων και ημιδομημένων συνεντεύξεων πριν και μετά τη παρέμβαση. Ταυτόχρονα γίνεται συλλογή επιπλέον δεδομένων με τη χρήση των παρακάτω ερευνητικών εργαλείων: Ερωτηματολόγιο μέτρησης της Συναισθηματικής Νοημοσύνης του Bar – On, Κλίμακα Στρατηγικών Αντιμετώπισης Καταστάσεων Άγχους, Ερωτηματολόγιο Άγχους Κατάστασης και Προδιάθεσης για Παιδιά και Εφήβους, Ερωτηματολόγιο Υποκειμενικής Ευτυχίας. Στην πειραματική ομάδα συμμετέχουν 25 μαθητές Ε' και ΣΤ' δημοτικού, , ενώ 25 μαθητές αποτελούν την ομάδα ελέγχου. Έχουμε συλλέξει τα προκαταρκτικά δεδομένα, σύμφωνα με τα οποία η επαφή και η δέσμευση με τις ανθρωπιστικές επιστήμες, την τέχνη, τη λογοτεχνία και τη μουσική συντείνει στη παραγωγή της συγκίνησης της ευτυχίας. Καταγράφονται χαρούμενες και ουσιαστικές εμπειρίες, οι οποίες θεωρούμε ότι μακροπρόθεσμα ενισχύουν την ευτυχία μέσω της προώθησης ικανοτήτων και δεξιοτήτων. Η Θεραπεία Τέχνης βελτιώνει τη διάθεση των ατόμων και μειώνει

το στρες, καθώς και η επαφή με τη γραφή. Ταυτόχρονα διαπιστώνεται πρόκληση του ενδιαφέροντος και της απόλαυσης, ως απόρροια της ενασχόλησης με το αντικείμενο μάθησης. Η παρέμβαση προτείνει ότι οι μαθητές και οι μαθήτριες που βιώνουν τις συγκινήσεις της ευτυχίας και του ενδιαφέροντος κατά τη διάρκεια της ενασχόλησης με ένα γνωστικό αντικείμενο, πιθανότατα θα εκδηλώσουν το ενδιαφέρον να διατηρήσουν την επαφή τους με αυτό.

Λέξεις-Κλειδιά: Υποκειμενική ευτυχία, Χαρούμενα σχολεία, Εφηβεία

Ανθίζοντας στην Α' τάξη: Ένα πρόγραμμα θετικής εκπαίδευσης

Β. Ραπτόπουλος

Επιβλέπουσα: Β. Δεληγιάννη Κουϊμτζή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό συνοδεύεται από νέες προκλήσεις για τους/ις μαθητές/ριες, όπως το διαφορετικό σχολικό περιβάλλον, η εκμάθηση νέων δεξιοτήτων και ο αυξημένος φόρτος εργασίας. Παράλληλα, δυσκολίες εμφανίζονται και στο διάλειμμα, όπου τα παιδιά δυσκολεύονται να διαχειριστούν τον ελεύθερο χρόνο, να αναπτύξουν φίλιες και να συμμετέχουν σε μη δομημένες δραστηριότητες. Η παρούσα μελέτη εξετάζει την εφαρμογή ενός δίμηνου προγράμματος παρέμβασης θετικής εκπαίδευσης βασισμένο στις αρχές της Θετικής Ψυχολογίας και συγκεκριμένα στο μοντέλο PERMA του Seligman, με εξαίρεση το στοιχείο του νοήματος, με σκοπό την άνθηση και την ολιστική ευημερία των μαθητών/ριών. Η παρέμβαση εφαρμόστηκε σε τμήμα της Α' τάξης δημοτικού (10 αγόρια & 8 κορίτσια) μέσα από 7 βιωματικά εργαστήρια που εστίαζαν στα θετικά συναισθήματα, τις θετικές σχέσεις, τα δυνατά στοιχεία του χαρακτήρα και την ευγνωμοσύνη. Εφαρμόστηκε διαμορφωτική και τελική αξιολόγηση της παρέμβασης. Η συλλογή δεδομένων πραγματοποιήθηκε με συμμετοχική και μη συμμετοχική παρατήρηση, ενώ τα ευρήματα προσεγγίστηκαν ποιοτικά με επαγωγική θεματική ανάλυση. Με την παρέμβαση τα παιδιά απέκτησαν μια κουλτούρα συνεργασίας και ομαδικότητας και ταυτόχρονα μια ρουτίνα μάθησης με την οποία δεν ήταν εξοικειωμένα. Η αφηγηματική τεχνική λογοτεχνικών κειμένων, η ζωγραφική ως μέθοδος έκφρασης και ο ρόλος του συντονιστή ενίσχυσαν τόσο την εμπλοκή των μαθητών/ριών όσο και την αποτελεσματικότητα της παρέμβασης. Τα ευρήματα υποδεικνύουν ότι τέτοιες παρεμβάσεις μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό εργαλείο για την ολιστική ανάπτυξη και ευημερία των παιδιών, ενισχύοντας τις θετικές εμπειρίες τους στο σχολικό περιβάλλον.

Λέξεις-Κλειδιά: Θετική εκπαίδευση, Παρέμβαση, Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, Άνθηση, Ευημερία

Θεματική Συνεδρία 2B | Συμβουλευτική Ψυχολογία: Αναπτυξιακές και κοινωνικές προεκτάσεις

Η επίδραση των παρακοινωνικών σχέσεων, όπως επηρεάζονται από την κορεατική ψυχαγωγική κουλτούρα, στην αντίληψη της εικόνας σώματος σε ένα σύνολο νέων ενηλίκων από την Ελλάδα και τη Νότια Κορέα

Δ. Χριστοδουλοπούλου

Επιβλέπουσα: Χ. Χατζηδημητρίου, Αμερικανικό Κολλέγιο Θεσσαλονίκης

Η παρούσα ερευνητική μελέτη διερεύνησε πώς η σύνδεση με Κορεάτικες διασημότητες μπορεί να επηρεάσει την αντίληψη της εικόνας του σώματος των νέων ενηλίκων στην Ελλάδα και τη Νότια Κορέα, δεδομένων των διακριτών προτύπων εμφάνισης της Κορέας. Η μελέτη χρησιμοποίησε ποιοτική μεθοδολογία και για τη συλλογή δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν ημι-δομημένες συνεντεύξεις. Οι Έλληνες συμμετέχοντες διέμεναν στη Θεσσαλονίκη, Ελλάδα, ενώ οι Νοτιοκορεάτες συμμετέχοντες ζούσαν στην Γκουανγκτζού, Νότια Κορέα. Η μελέτη εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Ηθικής του Αμερικανικού Κολλεγίου Θεσσαλονίκης (ACT). Με τους Έλληνες συμμετέχοντες πραγματοποιήθηκαν δια ζώσης συνεντεύξεις, ενώ με τους συμμετέχοντες από τη Νότια Κορέα πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακές συνεντεύξεις. Χρησιμοποιήθηκε θεματική ανάλυση για τον προσδιορισμό των ευρημάτων. Τα ευρήματα έδειξαν ότι η στενή σχέση με τις Κορεάτικες διασημότητες μπορεί να επηρεάσει την αντίληψη της εικόνας του σώματος των συμμετεχόντων. Η εικόνα σώματος των Ελλήνων συμμετεχόντων επηρεάστηκε θετικά από τη σύνδεσή τους με τις Κορεάτικες διασημότητες, ενώ η εικόνα σώματος των Κορεατών συμμετεχόντων επηρεάστηκε αρνητικά. Αυτή η διάκριση οφείλεται στην εθνικότητα των διασημοτήτων και στην προσήλωσή τους στα πολιτισμικά αποδεκτά πρότυπα λεπτότητας, μυϊκότητας και ελκυστικότητας προσώπου. Φάνηκε επίσης ότι οι Κορεάτες διασημότητες άνδρες προωθούν περισσότερο τη θετική εικόνα σώματος σε σχέση με τις γυναίκες. Τα ευρήματα έδειξαν ότι τα πρότυπα εμφάνισης της κορεατικής κουλτούρας συνιστούν παράγοντα επιρροής που επηρεάζει την δυσαρέσκεια των νέων ενηλίκων στη Νότια Κορέα σχετικά με την εικόνα του σώματός τους. Έτσι, οι επαγγελματίες ψυχικής υγείας στη Νότια Κορέα μπορεί να ενημερωθούν από αυτή τη μελέτη για τη διατήρηση της ψυχικής υγείας των νέων της χώρας.

Λέξεις-Κλειδιά: Παρακοινωνικές σχέσεις, Κορεατικό κύμα (Hallyu), Ανησυχίες για την εικόνα του σώματος, Νέοι ενήλικες στην Ελλάδα, Νέοι ενήλικες στη Νότια Κορέα

Ghosting: Η συσχέτιση του φαινομένου με τον δεσμό προσκόλλησης στους ενήλικες

Ε. Λαδοπούλου

Επιβλέπων: Μ. Άδωνης, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

Το «Ghosting» αποτελεί τρόπο τερματισμού των σχέσεων και προσδιορίζει τη συμπεριφορά ενός ατόμου που διακόπτει κάθε επικοινωνία με τους φίλους του ή με το άτομο με το οποίο βγαίνει ραντεβού, χωρίς καμία προειδοποίηση ή ειδοποίηση εκ των προτέρων. Η παρούσα μελέτη εξετάζει τη συχνότητα του φαινομένου «Ghosting» σε σχέση με τις διαστάσεις της ανασφαλούς προσκόλλησης, συγκεκριμένα το άγχος και την αποφυγή σε δείγμα 229 συμμετεχόντων (110 άνδρες, 119 γυναίκες). Οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν διαδικτυακά μια σειρά από ερωτηματολόγια συμπεριλαμβανομένων των δημογραφικών στοιχείων, την Αναθεωρημένη Κλίμακα Βιωμάτων στις Κοντινές Σχέσεις (ECR-R), ερωτηματολόγιο εμπλοκής στη συμπεριφορά «Ghosting» και ερωτηματολόγιο για τη συχνότητα χρήσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης με σκοπό την ανεύρεση ερωτικού συντρόφου. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η συμπεριφορά «Ghosting» παρουσιάζει στατιστικά σημαντική συσχέτιση με τον αγχώδη δεσμό προσκόλλησης. Αντίθετα, δε βρέθηκε στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ «Ghosting» και αποφευκτικού δεσμού προσκόλλησης. Τα αποτελέσματα υποδεικνύουν πως άτομα με αγχώδη τύπο προσκόλλησης επιδίδονται περισσότερο σε συμπεριφορές «Ghosting» και σε χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης για την ανεύρεση ερωτικών συντρόφων.

Λέξεις-Κλειδιά: Θεωρία προσκόλλησης, Αγχώδης προσκόλληση, Αποφευκτική προσκόλληση, Ghosting, Μέσα κοινωνικής δικτύωσης

«Κι αν αποκαλυφθώ;» Αυτοεκτίμηση, Εσωτερικευμένη Ντροπή, Τελειοθηρία κι Αυτοσυμπόνια ως Προγνωστικοί Παράγοντες του Φαινομένου του Απατεώνα σε Έλληνες Προπτυχιακούς Φοιτητές

Ε. Χατζηθεοδώρου

Επιβλέπουσα: Ε. Σουμελίδου, University of Derby (Mediterranean College)

Σε μια κοινωνία όπου ακαδημαϊκές και επαγγελματικές επιτυχίες κατέχουν σημαίνοντα ρόλο, το Φαινόμενο του Απατεώνα (ΦΑ) αναδεικνύεται ως ένα ψυχολογικό εμπόδιο που συναντά περίπου το 70% του γενικού πληθυσμού σε κάποιο στάδιο της ζωής του. Αποτελώντας ένα πολυδιάστατο, δυσλειτουργικό μοτίβο συμπεριφοράς ατόμων που αμφισβητούν διαρκώς τις επιτυχίες τους, συνοδευόμενο από επίμονο φόβο αποκάλυψής τους ως «απατεώνες», το ΦΑ επηρεάζει, κυρίως και δυσανάλογα, προπτυχιακούς φοιτητές, παρακωλύοντας την ακαδημαϊκή τους πορεία και απειλώντας τη γενικότερη ψυχική τους υγεία. Αναγνωρίζοντας την πολύπλοκη αλληλεπίδραση του ΦΑ με χαρακτηριστικά προσωπικότητας και στάσεις, η παρούσα μελέτη είχε ως σκοπό να διερευνήσει τη σχέση του με την Αυτοεκτίμηση, την Εσωτερικευμένη Ντροπή, την Τελειοθηρία και την Αυτοσυμπόνια σε δείγμα προπτυχιακών φοιτητών. Υποτέθηκε ότι χαμηλότερα επίπεδα Αυτοεκτίμησης και Αυτοσυμπόνιας, αλλά και υψηλότερα επίπεδα Εσωτερικευμένης Ντροπής και Τελειοθηρίας θα προέβλεπαν εντονότερα βιώματα του ΦΑ. Η έρευνα υλοποιήθηκε μέσω διατομεακού, συσχετιστικού σχεδιασμού με αντιπροσωπευτικό δείγμα ($n = 132$) Ελλήνων προπτυχιακών φοιτητών, ηλικίας 18-30 ετών. Η Ανάλυση Πολλαπλής Γραμμικής Παλινδρόμησης (Forced Entry) παρήγαγε ένα στατιστικά σημαντικό μοντέλο με πολύ μεγάλο μέγεθος επίδρασης. Ωστόσο, η ερευνητική υπόθεση επαληθεύτηκε μόνο μερικώς, καθώς η Αυτοσυμπόνια δεν αναδείχθηκε ως στατιστικά σημαντικός προγνωστικός παράγοντας του φαινομένου. Παρά τους μεθοδολογικούς περιορισμούς και τη μερική απόκλιση των ευρημάτων από την υπάρχουσα βιβλιογραφία, τα αποτελέσματα υπογραμμίζουν την ανάγκη διαμόρφωσης ακαδημαϊκών πλαισίων, πρακτικών και στοχευμένων εκπαιδευτικών-ψυχολογικών παρεμβάσεων που θα ανταποκρίνονται στις ψυχολογικές ανάγκες των φοιτητών. Προτείνεται η διεξαγωγή μελλοντικών ερευνών με διαχρονικές, πειραματικές και μικτής μεθοδολογίας προσεγγίσεις, προκειμένου να διερευνηθεί σε βάθος η αλληλεπίδραση συγχυτικών μεταβλητών στην προσοδευτική επίδραση του ΦΑ στους προπτυχιακούς φοιτητές, καθώς και η αποτελεσματικότητα κλινικών παρεμβάσεων στη μείωση της προκαλούμενης ψυχολογικής δυσφορίας.

Λέξεις-Κλειδιά: Φαινόμενο του απατεώνα, Αυτοεκτίμηση, Ντροπή, Τελειομανία, Αυτοσυμπόνια

Η διερεύνηση της σχέσης των πεποιθήσεων για τον θάνατο με το υπαρξιακό άγχος και τον δεσμό στις ενήλικες ερωτικές σχέσεις

Σ. Θεοχαρίδου

Επιβλέπουσα: Τ. Γεωργιάδου, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Η υιοθέτηση εναλλακτικών πεποιθήσεων για τον θάνατο αποτελεί συχνό φαινόμενο με τις έρευνες να εστιάζουν σε δυο διαστάσεις. Από την μία, ο εγωκεντρικός προσανατολισμός βασίζεται στην ιδέα πως η υιοθέτηση ερμηνευτικών μοντέλων θανάτου αποτελεί απόρροια του υπαρξιακού άγχους και από την άλλη ο αλλοκεντρικός προσανατολισμός εστιάζει στην ιδέα πως η δυσκολία της διακοπής των σχέσεων με τους αποθανόντες ωθεί στις εναλλακτικές ερμηνείες θανάτου. Η παρούσα έρευνα έχει ως στόχο να διερευνήσει το περιεχόμενο των πεποιθήσεων για τον θάνατο και την ζωή μετά τον θάνατο στον ενήλικο πληθυσμό και

την σχέση με δημογραφικά στοιχεία όπως το φύλο και η ηλικία καθώς και τον προσανατολισμό των πεποιθήσεων και εάν αυτές σχετίζονται με το υπαρξιακό άγχος ή/και τον δεσμό στις ενήλικες ερωτικές σχέσεις. Στην έρευνα συμμετείχαν 150 ενήλικες (73 άνδρες και 77 γυναίκες), χωρισμένοι σε τρεις ηλικιακές ομάδες (25χρονοι, N= 50, M.O. = 27,28 έτη, 45χρονοι, N=50, M.O. = 46,82 έτη και 65χρονοι, N=50, M.O. = 63,2 έτη). Στους συμμετέχοντες δόθηκαν 3 ερωτηματολόγια που διερευνούν τις πεποιθήσεις για τον θάνατο και την ζωή μετά τον θάνατο, το επίπεδο του υπαρξιακού άγχους και το είδος του δεσμού στις ενήλικες ερωτικές σχέσεις. Τα αποτελέσματα υπέδειξαν ότι οι ενήλικες υιοθετούν διαφορετικές αναπαραστάσεις για την ζωή μετά τον θάνατο, με κυρίαρχες την βιολογική και την υπερφυσική ερμηνεία ενώ με την αύξηση της ηλικίας παρατηρείται μεταβολή στις πεποιθήσεις τους για τον θάνατο. Ακόμη, φαίνεται πως τόσο παράγοντες με εγωκεντρικό προσανατολισμό, όπως ο φόβος για τον προσωπικό θάνατο, όσο και παράγοντες με αλλοκεντρικό προσανατολισμό, όπως ο φόβος της απώλειας των αγαπημένων προσώπων και η διακοπή των σχέσεων με αυτούς σχετίζονται με εναλλακτικές ερμηνείες του θανάτου. Συνεπώς, θα μπορούσαμε να υποθέσουμε πως ο τύπος του δεσμού σχετίζεται με το υπαρξιακό άγχος και αυτό με την σειρά του με τις πεποιθήσεις που υιοθετούνται για τον θάνατο.

Λέξεις-Κλειδιά: Ερμηνευτικά μοντέλα θανάτου, Υπαρξιακό άγχος, Συνεχιζόμενοι δεσμοί, Δεσμός στις ενήλικες ερωτικές σχέσεις

Επιλεκτική εμπιστοσύνη σε θρησκευόμενους πληροφορητές κατά τη διάρκεια της ενήλικης ζωής

A. Βαρελά

Επιβλέπουσα: T. Γεωργιάδου, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Η παρούσα μελέτη διερεύνησε αν οι ενήλικες αντιλαμβάνονται τη θρησκευτικότητα ενός πληροφορητή ως χαρακτηριστικό που αυξάνει την αξιοπιστία του και την αξιοπιστία της πληροφορίας που αυτός δίνει. Σε συμμετέχοντες (N = 201) δύο ηλικιακών ομάδων (νεαροί ενήλικες και μεσήλικες) παρουσιάστηκαν κείμενα αναφορικά με τη διατροφή, τον καιρό και τη διαπαιδαγώγηση ως δημοσιεύματα σε επιστημονικές ιστοσελίδες. Οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να αξιολογήσουν την αξιοπιστία διαφορετικών τύπων πληροφορητών, επιστήμονα και επιστήμονα με θρησκευτικό ρόλο σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρείχαν, καθώς και να απαντήσουν σε ένα ερωτηματολόγιο που αξιολογεί διαφορετικές πτυχές της θρησκευτικής τους πίστης. Τα αποτελέσματα για τους μεσήλικες έδειξαν ότι η θετική στάση στη θρησκεία τους παροτρύνει στην προτίμηση πληροφοριών από επιστήμονα με θρησκευτικό ρόλο. Για τους νεαρούς ενήλικες τα ευρήματα δεν ήταν τόσο συνεπή όσο των μεσήλικων. Αυτό υποδηλώνει ότι η θρησκεία γίνεται αντιληπτή ως χαρακτηριστικό αξιοπιστίας για όσους έχουν εγγύτητα σε αυτή και ιδιαίτερα για τις μεγαλύτερες ηλικίες, ενώ για τις νεαρές η θρησκεία ίσως δεν θεωρείται σημαντικός παράγοντας που θα μπορούσε δυνητικά να επηρεάσει τη λήψη καθημερινών αποφάσεων.

Λέξεις-Κλειδιά: Επιλεκτική εμπιστοσύνη, Θρησκευτικότητα, Πληροφορητές, Αξιοπιστία

Θεματική Συνεδρία 8A | Κλινική Ψυχολογία και Ψυχοπαθολογία: Ψυχοθεραπευτικές παρεμβάσεις

Η Ενσυνείδητη αυτοσυμπόνια και η θεραπεία αποδοχής και δέσμευσης στην αυτοσυμπόνια και την ψυχολογική ευημερία: Μία συγκριτική μελέτη

Σ. Κ. Τσάντζαλου, Ζ. Azadfar, I. Baetens, L. Castiglione, M. Van Heel & P. Theuns

Επιβλέπων: I. Baetens, Vrije Universiteit Brussel

Οι παρεμβάσεις Ενσυνείδητης Αυτοσυμπόνιας (Mindful Self-Compassion, MSC) και Θεραπείας Αποδοχής και Δέσμευσης (Acceptance and Commitment Therapy, ACT) αποσκοπούν στη βελτίωση ψυχολογικών συμπτωμάτων και συναισθηματικής ευεξίας. Η παρούσα μελέτη συγκρίνει την αποτελεσματικότητά τους στην ενίσχυση της αυτοσυμπόνιας, της συμπόνιας προς τους άλλους, της ρύθμισης συναισθημάτων και της υποκειμενικής ευεξίας. Οι συμμετέχοντες (N=73) κατανεμήθηκαν τυχαία σε παρεμβάσεις MSC ή ACT. Αξιολογήθηκαν πρωτογενή (ψυχολογικά συμπτώματα, αυτοσυμπόνια, συμπόνια προς τους άλλους) και δευτερογενή αποτελέσματα (κοινοπραξία, δυσρύθμιση συναισθημάτων, ικανοποίηση ζωής, υποκειμενική ευεξία) σε πολλαπλά χρονικά σημεία με τη χρήση Πολυομαδικών Γραμμικών Μοντέλων Ανάπτυξης (Multigroup Linear Growth Models, LGMs) και μεικτών αναλύσεων διακύμανσης (mixed-model ANOVAs). Η MSC βελτίωσε σημαντικά τα ψυχολογικά συμπτώματα (slope = -0.92, $p < .001$) και την αυτοσυμπόνια (slope = 1.54, $p < .001$) με την πάροδο του χρόνου. Η ACT εμφάνισε σημαντικές βελτιώσεις στη συμπόνια προς τους άλλους (slope = 0.63, $p < .01$). Τα μεικτά μοντέλα ANOVA υπέδειξαν σημαντική μείωση της δυσρύθμισης συναισθημάτων ($F = 8.73$, $p < .01$) και αύξηση της ικανοποίησης από τη ζωή ($F = 8.35$, $p < .01$) για την ομάδα MSC. Δεν παρατηρήθηκαν σημαντικές αλλαγές για αυτές τις εκβάσεις στην ομάδα ACT. Η ανάλυση Wald ανέδειξε μεγαλύτερη διακύμανση στις αρχικές βαθμολογίες και τις αλλαγές στη συμπόνια προς τους άλλους για την ομάδα ACT ($p < .05$), με τις χαμηλότερες αρχικές βαθμολογίες να προβλέπουν μεγαλύτερες βελτιώσεις. Η MSC επέδειξε ευρείες ωφέλειες στα συναισθηματικά αποτελέσματα, ενώ η ACT βελτίωσε τη συμπόνια προς τους άλλους. Αυτά τα ευρήματα υποδηλώνουν συμπληρωματικά πλεονεκτήματα των παρεμβάσεων, υποστηρίζοντας την εξατομικευμένη εφαρμογή τους βάσει των ατομικών αναγκών.

Λέξεις-Κλειδιά: Ενσυνείδητη αυτοσυμπόνια, Θεραπεία αποδοχής και δέσμευσης, Ρύθμιση συναισθημάτων, Υποκειμενική ευεξία

Αποτελεσματικότητα της CBT και των SSRIs στη θεραπεία της Διαταραχής Πανικού: Σύγκριση μονοθεραπειών και συνδυαστικής θεραπείας

Δ. Αραπογιάννη & Μ. Ταμπάκη

Επιβλέπουσα: Φ. Μπακοπούλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Οι αγχώδεις διαταραχές, συμπεριλαμβανομένης της Διαταραχής Πανικού (ΔΠ), αποτελούν κοινές καταστάσεις ψυχικής υγείας που επηρεάζουν κρίσιμες πτυχές της ζωής. Οι αποτελεσματικές θεραπείες για την ΔΠ περιλαμβάνουν τους εκλεκτικούς αναστολείς επαναπρόσληψης σεροτονίνης (SSRIs), τους αναστολείς επαναπρόσληψης σεροτονίνης και νορεπινεφρίνης (SNRIs), τα τρικυκλικά αντικαταθλιπτικά (TCAs), τις βενζοδιαζεπίνες (BZs) και τη Γνωσιακή-Συμπεριφορική Θεραπεία (CBT) ή έναν συνδυασμό αυτών των θεραπειών. Ωστόσο, οι κατευθυντήριες οδηγίες θεραπείας δίνουν προτεραιότητα στη CBT και τους SSRIs

ως τις προτιμώμενες επιλογές πρώτης γραμμής. Η παρούσα συστηματική ανασκόπηση συγκρίνει την αποτελεσματικότητα της CBT και των SSRIs, τόσο όταν χρησιμοποιούνται μεμονωμένα όσο και σε συνδυασμό (CBT μαζί με SSRIs), για τη θεραπεία της ΔΠ. Η συστηματική ανασκόπηση πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες PRISMA 2020, αξιολογώντας μελέτες από τις βάσεις δεδομένων PubMed και Scopus. Συμπεριλήφθηκαν τυχαιοποιημένες ελεγχόμενες κλινικές δοκιμές με ενήλικες συμμετέχοντες (≥ 18 ετών), που πληρούσαν ως πρωταρχική διάγνωση τη διαταραχή πανικού βάσει των κριτηρίων του DSM-IV ή/και του DSM-V και οι οποίοι συμμετείχαν σε παρεμβάσεις διάρκειας τουλάχιστον 4 εβδομάδων. Επίσης, έγιναν δεκτές μελέτες παρακολούθησης. Στην ανάλυση συμπεριελήφθησαν τελικά 11 μελέτες με 1.094 συμμετέχοντες. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι και οι δύο θεραπείες, όταν χρησιμοποιήθηκαν ως μονοθεραπείες, μείωσαν σημαντικά τα συμπτώματα πανικού. Η CBT αποδείχθηκε αποτελεσματική στη μείωση των συμπτωμάτων της ΔΠ βραχυπρόθεσμα και στην πρόληψη υποτροπών μακροπρόθεσμα, ενώ τα SSRIs βρέθηκε ότι προσφέρουν ταχύτερη ανακούφιση από τα συμπτώματα της ΔΠ, αλλά υστερούν όσον αφορά στη μακροπρόθεσμη ύφεση των συμπτωμάτων. Ο συνδυασμός θεραπείας (CBT και SSRIs) οδήγησε σε ταχύτερη μείωση των συμπτωμάτων, αν και τα μακροπρόθεσμα οφέλη της σε σύγκριση με τη CBT δεν ήταν σαφή. Η ετερογένεια των μελετών, η πιθανή μεροληψία και η μεταβλητότητα σημειώθηκαν ως περιορισμοί. Ωστόσο, απαιτούνται περαιτέρω κλινικές δοκιμές με μεγαλύτερο αριθμό συμμετεχόντων και μακροχρόνιες παρακολουθήσεις.

Λέξεις-Κλειδιά: Διαταραχή πανικού, Γνωσιακή συμπεριφορική θεραπεία, CBT, SSRIs, Συνδυαστική θεραπεία

Μουσικοθεραπεία στη διαχείριση της ψύχωσης: Μελέτη περίπτωσης σε α-σθενή με σχιζοφρένεια

Φ. Αρβανιτίδου

Επιβλέπουσα: Α. Μ. Παλαιολόγου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η Μουσικοθεραπεία αποτελεί αναγνωρισμένη ψυχοθεραπευτική μέθοδο, με θετικά αποτελέσματα σε διάφορες ψυχωτικές διαταραχές, όπως η σχιζοφρένεια. Συμβάλλει στη βελτίωση της επικοινωνίας, της συναισθηματικής έκφρασης και της ευεξίας των α-σθενών, χωρίς τις παρενέργειες που συχνά συνοδεύουν τις φαρμακευτικές θεραπείες. Ωστόσο, η διαχείριση της νόσου παραμένει πρόκληση, λόγω της πολυπλοκότητας των συμπτωμάτων και της έλλειψης σαφούς αιτιολογίας. Η παρούσα εργασία στοχεύει στην παρουσίαση μιας μελέτης περίπτωσης που διερευνά την εφαρμογή της Μουσικοθεραπείας σε έναν ηλικιωμένο α-σθενή με χρόνια σχιζοφρένεια. Ο α-σθενής είναι ένας άνδρας 80 ετών με μακρόχρονο ιστορικό ψυχωτικών επεισοδίων, παραληρητικών ιδεών και απομόνωσης, που ζει σε οικοτροφείο και λαμβάνει ισχυρή αντιψυχωτική και αντικαταθλιπτική αγωγή. Τα κύρια συμπτώματα περιλάμβαναν παραληρητικές σκέψεις, έντονα αρνητικά συναισθήματα και δυσκολία στην κοινωνική αλληλεπίδραση. Στόχος της Μουσικοθεραπείας ήταν η μείωση των αρνητικών συναισθημάτων, η βελτίωση της κοινωνικής αλληλεπίδρασης και η δημιουργική εκτόνωση της επιθετικότητας του α-σθενούς. Η θεραπεία περιλάμβανε εβδομαδιαίες συνεδρίες διάρκειας 40 λεπτών, με τη χρήση κρουστών οργάνων, πιάνου και φωνής. Από την έναρξη των συνεδριών, ο α-σθενής παρουσίασε βελτίωση στον λόγο του κατά τη διάρκεια του τραγουδιού, ενώ ανέφερε πιο σταθερή διάθεση και μεγαλύτερη συμμετοχικότητα σε κοινωνικές δραστηριότητες. Αυτά τα ευρήματα επισημαίνουν ότι η Μουσικοθεραπεία, ως συμπληρωματική θεραπευτική προσέγγιση στη σχιζοφρένεια, επιδρά θετικά στη βελτίωση της ψυχικής και κοινωνικής ευεξίας α-σθενών, ενισχύοντας την επικοινωνία και μειώνοντας την απομόνωση. Η συζήτηση των ευρημάτων επικεντρώνεται στα πλεονεκτήματα της ποιοτικής έναντι της ποσοτικής αποτίμησης της αποτελεσματικότητας της Μουσικοθεραπείας, ειδικά σε περιπτώσεις όπου οι ανάγκες των α-σθενών απαιτούν πιο εξατομικευμένες προσεγγίσεις.

Λέξεις-Κλειδιά: Μουσικοθεραπεία, Ψύχωση-σχιζοφρένεια

Στάσεις ψυχολόγων και φοιτητών ψυχολογίας προς την χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στις υπηρεσίες ψυχικής υγείας

Κ. Κουνάβη

Επιβλέπουσα: Α. Γκαρή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Δεδομένης της ταχείας ανάπτυξης της τεχνητής νοημοσύνης, η δυναμικότερη ένταξή της στον κλάδο της ψυχικής υγείας διαφαίνεται ως μία ρεαλιστική πρόβλεψη, η οποία θα επηρεάσει την επαγγελματική ζωή της νέας γενιάς ψυχολόγων, συμπεριλαμβανομένων και των σημερινών φοιτητών. Σκοπός της μελέτης ήταν η διερεύνηση των στάσεων Ελλήνων ψυχολόγων και φοιτητών ψυχολογίας προς την τεχνητή νοημοσύνη γενικά, καθώς και ειδικά προς την χρήση αυτής στις υπηρεσίες ψυχικής υγείας. Επιπλέον, εξετάστηκε η σχέση των στάσεων αυτών με δημογραφικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων. Το διαδικτυακό ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε για τη συλλογή δεδομένων περιλάμβανε κλίμακες τύπου Osgood, δηλώσεις τύπου Likert, καθώς και μία ερώτηση ανοιχτού τύπου, ώστε να εκφραστούν αναλυτικότερα οι ελπίδες και οι ανησυχίες των συμμετεχόντων. Κατά την ανάλυση των δεδομένων, δεν προέκυψαν σημαντικές διαφορές μεταξύ φοιτητών ($n_1 = 70$) και επαγγελματιών ($n_2 = 51$). Οι άνδρες φάνηκε να αντιλαμβάνονται την τεχνητή νοημοσύνη ως πιο ασφαλές τεχνολογικό μέσο σε σχέση με τις γυναίκες. Ακόμη, οι τελειόφοιτοι αξιολόγησαν πιο θετικά την τεχνητή νοημοσύνη ως προς τις διαστάσεις της συμπαθητικότητας και της εφικτότητας σε σχέση με τους φοιτητές των υπόλοιπων ετών. Τέλος, οι συμμετέχοντες βρέθηκε να αναγνωρίζουν την εξοικονόμηση χρόνου και την αύξηση της προσβασιμότητας των υπηρεσιών ως κάποια πιθανά οφέλη της χρήσης της τεχνητής νοημοσύνης. Ωστόσο, φάνηκε να αμφιβάλλουν έντονα για την ικανότητά της να ανταποκριθεί στις ηθικές και συναισθηματικές απαιτήσεις του ρόλου του ψυχολόγου.

Λέξεις-Κλειδιά: Τεχνητή νοημοσύνη, Στάσεις, Υπηρεσίες ψυχικής υγείας, Τεχνολογία

Αντιλήψεις των φοιτητών της ψυχολογίας για τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στην ψυχοθεραπεία

Φ. Σαραντίδου

Επιβλέπων: Δ. Ταχματζίδης, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Η ενσωμάτωση της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN) στον τομέα της ψυχοθεραπείας αποτελεί ένα ταχέως αναπτυσσόμενο πεδίο, που υπόσχεται νέες δυνατότητες, αλλά προκαλεί και ποικίλες αντιδράσεις και προβληματισμούς. Η χρήση εφαρμογών TN σε διαδικασίες διάγνωσης, παρακολούθησης και ψυχοθεραπείας προσφέρει νέες προοπτικές, αλλά εγείρει και ηθικά, πρακτικά και επαγγελματικά ερωτήματα. Η παρούσα έρευνα εξετάζει τις αντιλήψεις των φοιτητών Ψυχολογίας για την αξιοποίηση της TN στη θεραπεία, διερευνώντας πώς αντιλαμβάνονται τις ευκαιρίες, τις προκλήσεις και τους περιορισμούς αυτής της τεχνολογίας. Η ερευνητική μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε είναι μικτή με τη χρήση ερωτηματολογίου (ποσοτική έρευνα) και τη διεξαγωγή συνεντεύξεων (ποιοτική έρευνα) για τη μεγαλύτερη εμβάθυνση επί του θέματος. Τα ευρήματα της έρευνας αναμένεται να προσφέρουν πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο που οι φοιτητές Ψυχολογίας αντιλαμβάνονται την ενσωμάτωση της TN στην ψυχοθεραπεία, δημιουργώντας μια βάση για περαιτέρω συζήτηση και κατανόηση των δυνατοτήτων και των

περιορισμών της τεχνολογίας στον συγκεκριμένο τομέα. Συμπερασματικά, η χρήση της ΤΝ στην ψυχοθεραπεία ανοίγει νέους δρόμους για την επιστήμη, θέτοντας παράλληλα θεμελιώδη ερωτήματα για το μέλλον της θεραπευτικής σχέσης και της ηθικής πρακτικής.

Λέξεις-Κλειδιά: Τεχνητή νοημοσύνη, Ψυχοθεραπεία, Φοιτητές, Αντιλήψεις

Τρίτη 6 Μαΐου 2025 | 09.00-10.15

Θεματική Συνεδρία 6B | Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Ειδικά θέματα και κλινικές προεκτάσεις

Διερεύνηση της επίδοσης φοιτητών ψυχολογίας σε μαθήματα στατιστικής: Ο ρόλος των ατομικών παραγόντων και των παραγόντων που αφορούν στο ακαδημαϊκό πλαίσιο

Β. Κατοίκου, Π. Ανδριοπούλου, Π. Λιανός, Σ. Νικολακόπουλος, Ε. Καραμήτσου, Ο. Τσαντηλά, Α. Πασσοπούλου & Ε. Καλλιοντζή

Επιβλέπουσα: Ε. Καραγιάννη-Καραγιαννοπούλου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Τα τελευταία χρόνια, το «Άγχος για την Στατιστική (statistical anxiety)» που βιώνουν φοιτητές/τριες κοινωνικών επιστημών και κυρίως ψυχολογίας έχει αποτελέσει διακριτή θεματική έρευνας στο χώρο της εκπαιδευτικής ψυχολογίας. Τα αποτελέσματα των ερευνών καταδεικνύουν ότι το Άγχος για τη Στατιστική συνδέεται με ατομικούς παράγοντες και επηρεάζει την ακαδημαϊκή επίδοση των φοιτητών/τριών και την ψυχολογική ευημερία τους. Οι ατομικοί παράγοντες αποτελούν ένα κρίσιμο πλαίσιο για την κατανόηση της ακαδημαϊκής επίδοσης και της προσαρμογής των φοιτητών/τριών. Η κατανόηση του ρόλου των ατομικών παραγόντων μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της επίδοσης των φοιτητών στατιστικής. Στόχος της παρούσας έρευνας αποτελεί η διερεύνηση ατομικών παραγόντων συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής τριάδας (ψυχικοποίηση, δεσμός, επιστημική εμπιστοσύνη) και παραγόντων που σχετίζονται με το ακαδημαϊκό πλαίσιο. Το δείγμα αποτελείται από φοιτητές κοινωνικών επιστημών, των οποίων το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει τουλάχιστον ένα υποχρεωτικό μάθημα Στατιστικής/Ανάλυσης Ποσοτικών δεδομένων. Η συλλογή δεδομένων θα πραγματοποιηθεί με τη χορήγηση ερωτηματολογίων τα οποία έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί σε ελληνικό πληθυσμό. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων θα γίνει με το JASP v0.19. Θα χρησιμοποιηθεί η μέθοδος της πολλαπλής παλινδρόμησης για να εντοπιστούν οι μεταβλητές που προβλέπουν το Άγχος για τη Στατιστική. Τα αποτελέσματα θα συζητηθούν στο πλαίσιο της σύγχρονης βιβλιογραφίας τόσο όσον αφορά στο ρόλο της κοινωνικής τριάδας και των λοιπών ατομικών παραγόντων όσο και σε σχέση με τις μεταβλητές που αφορούν στο ακαδημαϊκό πλαίσιο.

Λέξεις-Κλειδιά: Άγχος για τη στατιστική, Ατομικοί παράγοντες, Κοινωνική τριάδα, Ακαδημαϊκό πλαίσιο, Φοιτητές κοινωνικών επιστημών

Άγχος για τα μαθηματικά: Ο ρόλος ατομικών παραγόντων και παραγόντων που αφορούν στο ακαδημαϊκό πλαίσιο

Α. Παπαδημητρίου, Π. Ανδριοπούλου, Π. Λιανός, Σ. Νικολακόπουλος, Δ. Μυριούνη, Ν. Καραπάνου, Α. Κεχαγιά & Α. Σμαρνάκη

Επιβλέπουσα: Ε. Καραγιάννη-Καραγιαννοπούλου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Το άγχος για τα μαθηματικά αποτελεί έναν διακριτό παράγοντα άγχους που αφορά στην εκπαίδευση. Έρευνες έχουν δείξει ότι το άγχος για τη στατιστική συνδέεται στενά με το άγχος για τα μαθηματικά, χωρίς να αποτελούν ταυτόσημες έννοιες. Έχει αποδειχθεί ότι οι φοιτητές που χαρακτηρίζονται από υψηλό άγχος μαθηματικών είναι πιθανό να εμφανίσουν αυξημένο άγχος στατιστικής. Τόσο το άγχος για τα μαθηματικά όσο και το άγχος για τη στατιστική οδηγεί σε χαμηλότερη ακαδημαϊκή επίδοση. Στόχος της παρούσας έρευνας αποτελεί η διερεύνηση ατομικών παραγόντων, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής τριάδας (ψυχοκοποίηση, δεσμός, επιστημική εμπιστοσύνη), και παραγόντων που αφορούν στο ακαδημαϊκό πλαίσιο. Το δείγμα αποτελούν φοιτητές κοινωνικών επιστημών, των οποίων το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει τουλάχιστον ένα υποχρεωτικό μάθημα Στατιστικής/Ανάλυσης Ποσοτικών Δεδομένων. Η συλλογή δεδομένων θα πραγματοποιηθεί με ερωτηματολόγια τα οποία έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί σε ελληνικό πληθυσμό. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων θα γίνει με το JASP v0.19. Θα χρησιμοποιηθεί η μέθοδος της πολλαπλής παλινδρόμησης για να εντοπιστούν οι μεταβλητές που προβλέπουν το Άγχος για τα Μαθηματικά. Τα αποτελέσματα θα συζητηθούν στο πλαίσιο της σύγχρονης βιβλιογραφίας τόσο όσον αφορά στο ρόλο της κοινωνικής τριάδας και των λοιπών ατομικών παραγόντων, όσο και σε σχέση με τις μεταβλητές που αφορούν στο ακαδημαϊκό πλαίσιο.

Λέξεις-Κλειδιά: Άγχος για τα μαθηματικά, Ατομικοί παράγοντες, Κοινωνική τριάδα, Ακαδημαϊκό πλαίσιο, Φοιτητές κοινωνικών επιστημών

Κοινωνική τριάδα, ατομικά χαρακτηριστικά και μεταβλητές που αφορούν στο ακαδημαϊκό πλαίσιο: Ο ρόλος τους στο άγχος για τη στατιστική

Δ. Μπούγλα, Π. Ανδριοπούλου, Π. Λιανός, Σ. Νικολακόπουλος, Ι. Μαντασά, Μ. Μποβολή, Α. Νικολούδη & Θ. Α. Ζορμπά

Επιβλέπουσα: Ε. Καραγιάννη-Καραγιαννοπούλου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Για πολλούς φοιτητές/-τριες κοινωνικών επιστημών, η εκμάθηση στατιστικών εννοιών και η εφαρμογή στατιστικών μεθόδων συνοδεύεται από έντονο άγχος, το οποίο είναι γνωστό ως «Άγχος για την Στατιστική (statistical anxiety)» και το οποίο έχει συνδεθεί με μεταβλητές που αφορούν στα κίνητρα, τη μάθηση, ατομικούς παράγοντες και στη ψυχική υγεία. Στόχος της παρούσας έρευνας αποτελεί η διερεύνηση ατομικών παραγόντων, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής τριάδας (ψυχοκοποίηση, δεσμός, επιστημική εμπιστοσύνη), και παραγόντων που αφορούν στο ακαδημαϊκό πλαίσιο. Το δείγμα αποτελείται από φοιτητές κοινωνικών επιστημών, των οποίων το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει τουλάχιστον ένα υποχρεωτικό μάθημα Στατιστικής/Ανάλυσης Ποσοτικών Δεδομένων. Η συλλογή δεδομένων θα γίνει με ερωτηματολόγια τα οποία έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί σε ελληνικό πληθυσμό. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων θα γίνει με το JASP v0.19. Θα χρησιμοποιηθεί η μέθοδος της πολλαπλής παλινδρόμησης για να εντοπιστούν οι μεταβλητές που προβλέπουν το Άγχος για τη Στατιστική. Τα αποτελέσματα θα συζητηθούν στο πλαίσιο της σύγχρονης

βιβλιογραφίας τόσο όσον αφορά στο ρόλο της κοινωνικής τριάδας και των λοιπών ατομικών παραγόντων, όσο και σε σχέση με τις μεταβλητές που αφορούν στο ακαδημαϊκό πλαίσιο.

Λέξεις-Κλειδιά: Άγχος για τη στατιστική, Κοινωνική τριάδα, Ατομικοί παράγοντες, Ακαδημαϊκό πλαίσιο, Φοιτητές κοινωνικών επιστημών

Στάσεις φοιτητών ψυχολογίας απέναντι στην ψυχική ασθένεια σε σχέση με τον εγγραμματισμό προς την ψυχική νόσο και το φύλο

A. Σαμορέλη

Επιβλέπουσα: Ε. Βούσουρα, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ο εγγραμματισμός στην ψυχική υγεία διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση των κοινωνικών στάσεων απέναντι στις ψυχικές ασθένειες. Παράλληλα, το φύλο δυνάμει επιδρά στον τρόπο με τον οποίο τα άτομα αναγνωρίζουν και διαχειρίζονται τις προκλήσεις ψυχικής υγείας. Η παρούσα μελέτη είχε ως στόχο την από κοινού διερεύνηση της επίδρασης του εγγραμματισμού στην ψυχική υγεία και του φύλου στις στάσεις σχετικά με την ψυχική νόσο και την επιθυμητή κοινωνική απόσταση από άτομα με ψυχολογικές δυσκολίες. Διεξήχθη μια διαδικτυακή, ημι-πειραματική μελέτη με τη χρήση βινιέτας μέσω δειγματοληψίας σκοπιμότητας. Το δείγμα αποτελείται από 162 προπτυχιακούς φοιτητές Ψυχολογίας οι οποίοι χωρίστηκαν σε δύο ομάδες [πρωτοετείς και δευτεροετείς (n=58- χαμηλός εγγραμματισμός) vs. τριτοετείς και εξής (n=104- υψηλός εγγραμματισμός)] και βάσει φύλου (n=30 άντρες vs. n=127 γυναίκες). Πραγματοποιήθηκε πειραματικός χειρισμός του φύλου, ώστε σε ορισμένους συμμετέχοντες να παρουσιαστεί βινιέτα με άντρα πάσχοντα (n=77) και σε ορισμένους με γυναίκα πάσχουσα (n=80) (κρατώντας όλα τα υπόλοιπα στοιχεία της βινιέτας όμοια). Για τη μέτρηση των στάσεων απέναντι στην ψυχική νόσο χρησιμοποιήθηκαν οι κλίμακες αυτοαναφοράς <<Κλίμακα Στάσεων Απέναντι στη Σοβαρή Ψυχική Νόσο>> και <<Κλίμακα Κοινωνικής Απόστασης>>. Τα αποτελέσματα κατέδειξαν ότι οι φοιτητές με υψηλότερα επίπεδα εγγραμματισμού απέναντι στην ψυχική νόσο είχαν υψηλότερες βαθμολογίες στον παράγοντα της αισιοδοξίας της κλίμακας Στάσεων Απέναντι στη Σοβαρή Ψυχική Νόσο (U=2372, p=0,024), καθώς και ότι οι γυναίκες συμμετέχουσες είχαν υψηλότερες βαθμολογίες στον υποπαράγοντα της κατανόησης της εν λόγω κλίμακας (U=1450, p=0,04). Η συγκλίνουσα εγκυρότητα των κλιμάκων που αξιοποιήθηκαν ήταν μέτρια προς χαμηλή (rho=-0,385, p<0,001). Συμπερασματικά, οι φοιτητές Ψυχολογίας όλων των ετών είχαν θετικές στάσεις απέναντι στην ψυχική νόσο και δεν επεδίωκαν έντονα κοινωνική απόσταση από τα άτομα με ψυχικές νόσους. Η επιρροή του φύλου τόσο του συμμετέχοντα όσο και του ατόμου με ψυχική νόσο χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης.

Λέξεις-Κλειδιά: Στάσεις, Ψυχική νόσος, Εγγραμματισμός απέναντι στην ψυχική νόσο, Φύλο

Η Επίδραση του COVID-19 στην Επιθετικότητα των Εφήβων στην Ελλάδα: Η οπτική των μαθητών για την επιθετικότητα

A. Ζεκιάι

Επιβλέπουσα: Τ. Γκάτσα, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει την επίδραση της πανδημίας COVID-19 και της καραντίνας στην επιθετικότητα των εφήβων. Το δείγμα αποτελείται από 197 μαθητές της Β' και Γ' Λυκείου (N=197). Χρησιμοποιήθηκαν το ψυχομετρικό εργαλείο Buss & Perry Aggression Questionnaire και η ανάλυση

ποσοτικών δεδομένων με το λογισμικό IBM SPSS Statistics 25.0, ενώ 60 ημι-δομημένες συνεντεύξεις αναλύθηκαν μέσω κωδικοποίησης. Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι η επιθετικότητα κυμάνθηκε σε μέτρια επίπεδα κατά τη διάρκεια της πανδημίας (Μ.Τ. = 76,9, Τ.Α. = 17,5) και μετά (Μ.Τ. = 77,2, Τ.Α. = 16,2). Διαστάσεις όπως η σωματική και λεκτική επιθετικότητα, ο θυμός και η εχθρότητα διατηρούν θετικές συσχετίσεις μεταξύ τους στις δύο περιόδους, π.χ., η σωματική επιθετικότητα κατά την πανδημία συνδέεται με τη μεταπανδημική ($r = ,575$, $p < ,001$). Η ανάλυση ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων ανέδειξε επιβάρυνση ψυχολογική και κοινωνική με ποικίλες εκφάνσεις όπως ο θυμός, η εχθρότητα, οι οικογενειακές εντάσεις και η κοινωνική απομόνωση. Η σύνδεση μεταξύ των διαφορετικών διαστάσεων επιθετικότητας, όπως η ισχυρή συσχέτιση του θυμού πριν και μετά την πανδημία ($r = ,445$, $p < ,001$) και της εχθρότητας ($r = ,620$, $p < ,001$), ενισχύει την υπόθεση ότι η πανδημία λειτούργησε ως ένας ενισχυτικός παράγοντας για την εκδήλωση επιθετικών τάσεων, δημιουργώντας έναν φαύλο κύκλο συναισθηματικής αστάθειας στους εφήβους. Η μελέτη προσφέρει σημαντικά ευρήματα για την κατανόηση της ψυχοκοινωνικής κατάστασης των εφήβων σε περιόδους κρίσης και προτείνει πρακτικές παρεμβάσεις για τη μείωση της επιθετικότητας και την ενίσχυση της ψυχοκοινωνικής ευημερίας.

Λέξεις-Κλειδιά: Επιθετικότητα, Επιπτώσεις Covid-19, Επιθετική συμπεριφορά εφήβων

Θεματική Συνεδρία 9 | Τραύμα και πένθος

Τα βιώματα της παιδικής μας ηλικίας και πώς αυτά υποβόσκουν στην ενήλικη ζωή

Ε. Ρουσμένη

Επιβλέπουσα: Α. Φλωρά, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Τα βιώματα της παιδικής μας ηλικίας, αν και κρυμμένα στο ασυνείδητό μας, είναι οι αόρατοι συνοδοιπόροι στο ταξίδι της ζωής μας. Οι πρωταρχικοί μας δεσμοί είναι αυτοί που καθορίζουν την κοινωνικο-συναισθηματική μας ανάπτυξη. Το παιδί ζει και αντιλαμβάνεται τα πράγματα χωρίς να τα λογοκρίνει ή να τα νοηματοδοτεί και από αυτά τα βιώματα εξαρτάται η μετέπειτα κατασκευή της προσωπικότητάς και ψυχοσύνθεσής του. Ενστερνίζεται τις εμπειρίες του, τις αποθηκεύει μέσα του χωρίς να το αντιλαμβάνεται και μέσω αυτής της ασυνειδησίας πλάθεται ακολούθως και η συνείδησή του. Η έρευνα εξετάζει το θέμα μέσω ποιοτικής μεθοδολογίας και με ερευνητική τεχνική την ημι-δομημένη συνέντευξη. Οι ερωτήσεις είναι 10 στο σύνολό τους, διαιρεμένες σε 5 κατηγορίες μεταξύ των οποίων: 1. Σχέση με οικογένεια στην παιδική ηλικία 2. Αναγνώριση τραύματος 3. Συνέπειες στην ενήλικη ζωή 4. Αποδοχή και αντιμετώπιση 5. Ανθεκτικότητα και ψυχική ανάπτυξη. Απευθύνεται σε δείγμα ευκολίας 10 ατόμων, και πιο συγκεκριμένα 5 κοριτσιών και 5 αγοριών, μεταξύ των ηλικιών 20-25. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι τα άτομα που έχουν μεγαλώσει σε μία οικογένεια με υγιείς και υποστηρικτικές σχέσεις είχαν το περιθώριο να εκφραστούν και να αναπτυχθούν. Αντίθετα, τραυματικά γεγονότα, όπως η παραμέληση, η συναισθηματική κακοποίηση, η σωματική παρενόχληση, ο χωρισμός γονέων και οι συγκρούσεις, παρουσίαζαν αργότερα προβλήματα προσαρμογής, συναισθηματικής σύνδεσης και έκφρασης, χαμηλής αυτοπεποίθησης κ.α. Η αναγνώριση και αντιμετώπιση των βιωμάτων μέσω ψυχοθεραπείας και υποστηρικτικού κοινωνικού περιβάλλοντος συμβάλει σημαντικά, διατηρώντας την συναισθηματική ισορροπία και εξέλιξη του ατόμου. Συμπερασματικά, τα άτομα που μεγαλώνουν σε πιο ασφαλή οικογενειακά περιβάλλοντα μπορούν πιο εύκολα να ανακαλύψουν τον πραγματικό τους εαυτό, τις δεξιότητες, τις ανάγκες και τους προσανατολισμούς τους. Οι δυσλειτουργικές συνθήκες διαβίωσης εμποδίζουν την συνεχή και ομαλή εξέλιξη της ψυχοσύνθεσης του ατόμου και

δυσκολεύουν την προσαρμογή του στην ενήλικη ζωή. Η αναγνώριση, αποδοχή και αντιμετώπιση των τραυματικών βιωμάτων μπορούν να αλλάξουν ολοκληρωτικά την ποιότητα ζωής του ατόμου.

Λέξεις-Κλειδιά: Τραύματα, Παιδική ηλικία, Ενήλικη ζωή, Αναγνώριση, Αποδοχή

«Δουλεύοντας με το τραύμα»: Μια ποιοτική ανάλυση θεσμικών και συναισθηματικών δυσκολιών των ψυχολόγων σε ιδρύματα και δομές υποστήριξης

Κ. Ανδριοπούλου

Επιβλέπουσα: Χ. Χατζηδημητρίου, American College of Thessaloniki

Η παρούσα έρευνα εστίασε σε ψυχολόγους που έχουν δουλέψει σε δομές με πληθυσμούς που έχουν περάσει τραυματικές καταστάσεις. Τα θέματα υπό εξερεύνηση αφορούν τις δυσκολίες και τους κινδύνους, καθώς και παράγοντες οι οποίοι θα μπορούσαν να λειτουργήσουν προστατευτικά για τους επαγγελματίες. Έντεκα (11) ημιδομημένες συνεντεύξεις με φυσική παρουσία διεξήχθησαν στην Θεσσαλονίκη. Εφαρμόστηκε η Θεματική Ανάλυση για την ανάλυση των δεδομένων. Τα αποτελέσματα δείχνουν όμοια μοτίβα στους συμμετέχοντες. Αναφέρθηκαν επανειλημμένα θέματα με συστημικούς παράγοντες, όπως η έλλειψη εποπτείας. Συναισθηματικά θέματα, από σοβαρό άγχος και burnout, μέχρι έμμεσο/δευτερογενές τραύμα. Προέκυψαν, όμως, και σταθεροί προστατευτικοί παράγοντες, όπως η εξωτερική εποπτεία και το μοίρασμα με συναδέλφους. Οι συμμετέχοντες ανέφεραν επίσης δυνατά θετικά συναισθήματα, κυρίως σχετικά με την ανθρώπινη επαφή, καθώς και μια ωρίμανση ή και καθορισμού του χαρακτήρα τους μέσα από αυτή την εμπειρία. Τέλος, οι περισσότεροι συμμετέχοντες ένιωθαν πως η δουλειά τους είχε νόημα, αλλά ταυτόχρονα άλλοι κυριεύονταν από μια αίσθηση ματαιότητας. Τα ευρήματα της έρευνας έχουν θεωρητικές αλλά και πρακτικές εφαρμογές για τους ψυχολόγους που δουλεύουν σε δομές σχετικές με τραύμα στην Ελλάδα. Μελλοντικές έρευνες χρειάζεται να επικεντρωθούν στο πως οι δομές μπορούν να στηρίζουν και να προστατεύουν τους εργαζομένους.

Λέξεις-Κλειδιά: Τραύμα, Ψυχολόγοι, Έμμεσο τραύμα, Θεματική ανάλυση

Διαμεσολαβητικοί παράγοντες εκδήλωσης ψυχοπαθολογίας ή φυσιολογικού πένθους έπειτα από απώλεια

Ζ. Δουλγεράκη, Ε. Τσαγκαράκης, Μ. Μιτζέλου & Ε. Κατσούλα

Επιβλέπουσα: Ε. Βούσουρα, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Στην παρούσα μελέτη διερευνάται η εκδήλωση φυσιολογικού πένθους ή ψυχοπαθολογίας μετά από απώλεια. Ως ψυχοπαθολογία ορίστηκε αποκλειστικά η ύπαρξη Διαταραχών Διάθεσης και η Διαταραχή Περιπεπλεγμένου Πένθους. Σκοπός ήταν η ανάδειξη των παραγόντων που διαμεσολαβούν και που επηρεάζουν την ανταποκρισιμότητα του ατόμου στο πένθος, προκειμένου να υπάρξει ευαισθητοποίηση στην πολυπλοκότητα του ζητήματος και στη λήψη διαγνωστικών αποφάσεων. Αναμένεται έτσι, περιορισμός του θεραπευτικού πεσιμισμού και ελάφρυνση του συστήματος υγείας. Έμφαση δίνεται στο τι ορίζεται ως φυσιολογικό πένθος και πως διακρίνεται από μορφές ψυχοπαθολογίας. Επιλέχθηκαν ποσοτικές και συναφειακές έρευνες, στην αγγλική γλώσσα χρονολογούμενες τα τελευταία 20 χρόνια, οι οποίες αναζητήθηκαν στην πλατφόρμα του EBSCO. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν >200.000 ενήλικες έπειτα από απώλεια προσώπου η κατοικίδιου από χώρες της Ευρώπης, Ασίας, Ωκεανίας και Αμερικής. Στους

συμμετέχοντες χορηγήθηκαν δημογραφικά ερωτηματολόγια, ερωτηματολόγια αυτοαναφοράς και τέλος, έγινε συχνή χρήση των: Inventory of Complicated Grief (Pigerson et al., 1995), Persistent Complex Bereavement Inventory (Lee, 2025), Hospital Anxiety and Depression Scale (Zigmond & Snaith, 1983). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι στους επιβαρυντικούς παράγοντες κατατάσσονται οι συνθήκες κατά την απώλεια (τρόπος θανάτου, προηγούμενο πένθος, πτώση λειτουργικότητας), η προσωπικότητα (δεσμός, στοιχεία προσωπικότητας, στρατηγικές διαχείρισης), τα δημογραφικά χαρακτηριστικά (φύλο, κατάσταση γάμου, οικονομική κατάσταση, ηλικία) και το (Ψυχ)ιατρικό ιστορικό (προηγούμενο τραύμα, αγχώδεις διαταραχές, παραμέληση, ιατρικό ιστορικό). Στους προστατευτικούς παράγοντες αναδείχθηκε η κοινωνική υποστήριξη (οικογένεια, φίλοι, ιατροί, επαγγελματίες υγείας) και η πρόληψη- προετοιμασία. Καταληκτικά, διαπιστώθηκε πως οι απρόσμενες συνθήκες θανάτου, οι προσαρμοστικές στρατηγικές διαχείρισης, το γυναικείο φύλο, η μεγαλύτερη ηλικία, ο αγχώδης δεσμός και το (ψυχ)ιατρικό ιστορικό ήταν οι πιο επιβαρυντικοί παράγοντες για την εκδήλωση ψυχοπαθολογίας σχετιζόμενη με το πένθος. Συνεπώς, η διαχείριση του πένθους είναι ένα πολυδιάστατο ζήτημα και χρειάζεται να δίνεται έμφαση τόσο στα ιδιαίτερα ατομικά χαρακτηριστικά, όσο και σε κοινωνικοπολιτισμικούς παράγοντες.

Λέξεις-Κλειδιά: Φυσιολογικό πένθος, Ψυχοπαθολογία, Προστατευτικοί παράγοντες, Παράγοντες κίνδυνου

Το βίωμα του πένθους έπειτα από την απώλεια ενός ζώου συντροφιάς

Μ. Κτενά

Επιβλέπουσα: Ε. Βούσουρα, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Τα κατοικίδια ζώα είναι πολύτιμα για τους σύγχρονους ανθρώπους –ειδικότερα για τους ανθρώπους νεότερης ηλικίας– και ο θάνατός τους συνιστά ένα ισχυρό πλήγμα για τους/τις κηδεμόνες τους, με πιθανές επιπτώσεις στην ψυχική τους υγεία. Ωστόσο, αν και πρόκειται για ένα σημαντικό κοινωνικό ζήτημα, που απασχολεί ολοένα και περισσότερους ερευνητές, η συγκεκριμένη θεματική είναι σχετικά ανεξερεύνητη. Η παρούσα έρευνα πραγματεύεται την εις βάθος διερεύνηση της υποκειμενικής εμπειρίας της απώλειας ενός αγαπημένου ζώου συντροφιάς. Κύρια ερευνητικά ερωτήματα αποτέλεσαν τα εξής: 1) κατά πόσον το πένθος ενός ζώου συντροφιάς είναι αντίστοιχο με αυτό ενός αγαπημένου ανθρώπου, 2) κατά πόσον οι πενθούντες αισθάνονταν ότι είχαν την κατάλληλη στήριξη και κατανόηση από τον περίγυρό τους, 3) με ποιον τρόπο οι πενθούντες διαχειρίστηκαν το πένθος τους. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 10 συμμετέχοντες (6 γυναίκες και 4 άντρες), ηλικίας από 28-45 ετών, (Μ.Ο.= 32,5 έτη), που έχουν βιώσει την εμπειρία της απώλειας ενός αγαπημένου ζώου συντροφιάς του οποίου ήταν οι κύριοι κηδεμόνες μέσα στο διάστημα 6 μηνών έως 3 ετών. Το υλικό της έρευνας συλλέχθηκε μέσω ημι-δομημένων συνεντεύξεων και αναλύθηκε ακολουθώντας τις αρχές της Θεματικής Ανάλυσης. Οι αφηγήσεις των συμμετεχουσών/-όντων επικεντρώθηκαν σε τέσσερις κεντρικές θεματικές, οι οποίες αφορούν στη σχέση των συμμετεχόντων/-ουσών με το ζώο συντροφιάς τους πριν την απώλεια, το συμβάν του θανάτου, την περίοδο που ακολούθησε την απώλεια και τέλος, τη στάση του περιγύρου. Η παρούσα έρευνα αναδεικνύει την αξία που έχουν τα ζώα συντροφιάς σήμερα, ειδικά για τη γενιά των Millennials, το γεγονός ότι το πένθος για ένα κατοικίδιο ζώο είναι ανάλογο σε βαρύτητα με αυτό ενός αγαπημένου προσώπου καθώς και τη σημασία της στάσης του περιγύρου και του κτηνιατρικού προσωπικού για την πιο ομαλή επεξεργασία του πένθους.

Λέξεις-Κλειδιά: Πένθος, Απώλεια ζώου συντροφιάς, Millennials, Θεματική ανάλυση

Μετά θάνατον νεκροπολιτική και απένθητες ζωές: Μια κριτική ψυχολογική ανάλυση της απώλειας και του συνεχούς τραύματος της προσφυγικής εμπειρίας στην Ελλάδα

A. Παληκίδης

Επιβλέπων: D. van Veen, Πανεπιστήμιο της Ουτρέχτης

Η παρούσα μελέτη εξετάζει τις μεταθανάτιες νεκροπολιτικές πρακτικές που σχετίζονται με τους συνοριακούς θανάτους προσφύγων στην Ελλάδα, εστιάζοντας στις ψυχολογικές, κοινωνικές και υπαρξιακές συνέπειες της αβέβαιης απώλειας (ambiguous loss) και του παρατεταμένου τραύματος για τις οικογένειες και τους επιζώντες. Βασιζόμενη σε ανάλυση συνεντεύξεων, επιστημονική βιβλιογραφία και δημοσιογραφικά δεδομένα, η έρευνα διερευνά πώς η μεταχείριση των σωμάτων των μεταναστών—με ελλιπείς διαδικασίες ταυτοποίησης, παραβιάσεις ταφικών εθίμων και υποβάθμιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων—αντανακλά μια αποανθρωποποιητική πολιτική που πηγάζει από τη λογική της Ευρώπης-φρούριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ελλάδα, λειτουργώντας ως συνοριακό πεδίο διαχείρισης μεταναστευτικών ροών, αναδεικνύεται σε χώρο όπου τα φυλετικοποιημένα (racialized) σώματα καθίστανται αναλώσιμα, ακόμα και μετά τον θάνατο. Μέσα από το πρίσμα της Αποαποικιακής ψυχολογίας και της Ψυχολογίας της Απελευθέρωσης, η μελέτη προσεγγίζει το συνεχές τραύμα που βιώνουν οι οικογένειες των αγνοούμενων και οι επιζώντες, αποκαλύπτοντας τον υπαρξιακό και πολιτισμικό τους αποκλεισμό. Οι διαδικασίες αυτές επιτείνουν την αίσθηση αβεβαιότητας και κοινωνικής ανυπαρξίας, καθιστώντας αδύνατη τη λυτρωτική διαδικασία πένθους και ενισχύοντας την πολιτισμική αποξένωση. Επιπλέον, η παραβίαση των ταφικών και θρησκευτικών παραδόσεων υπογραμμίζει τη διαίωνιση αποικιοκρατικών πρακτικών στις σύγχρονες μεταναστευτικές πολιτικές, στερώντας από αυτούς τους ανθρώπους τη δυνατότητα να πενήσουν και να τιμήσουν τους νεκρούς τους, εντάσσοντάς τους στη σφαίρα του αόρατου και του «απένθητου» (ungrievable lives). Η έρευνα καταλήγει σε έκκληση για κοινωνική δικαιοσύνη και την ανάγκη ανάπτυξης ενός απελευθερωτικού ψυχολογικού πλαισίου για την αντιμετώπιση του ανεπίλυτου τραύματος και της συναισθηματικής οδύνης που προκαλούν αυτές οι πολιτικές. Εστιάζοντας στη διασταύρωση της νεκροπολιτικής, του πένθους και των ψυχολογικών επιπτώσεων, συμβάλλει στον διεπιστημονικό διάλογο για τη μετανάστευση, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και την κοινωνική αλλαγή.

Λέξεις-Κλειδιά: Νεκροπολιτική, Διφορούμενη (αβέβαιη) απώλεια, Τραύμα, Πένθος

Θεματική Συνεδρία 10 | Πολιτική Ψυχολογία

Αστυνομία: Θεσμός προστασίας ή άσκησης βίας: Θεματική ανάλυση του λόγου πολιτών στην Ελλάδα

A. Συροπούλου & Κ. Ανθουλάκη

Επιβλέπουσα: A. Μπάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μεγάλο μέρος της βιβλιογραφίας για τη σχέση μεταξύ αστυνομίας και πολιτών εστιάζει στους τρόπους ερμηνείας της αστυνομικής βίας. Βασικές προσεγγίσεις αναπαριστούν το φαινόμενο ως αποτέλεσμα των ατομικών χαρακτηριστικών των αστυνομικών, του αστυνομικού ρόλου ή/και της κουλτούρας που διατρέχει τον αστυνομικό οργανισμό συλλήβδην. Σε αυτό το πλαίσιο, η παρούσα έρευνα επιχειρεί να μελετήσει τους

τρόπους με τους οποίους τα άτομα της ελληνικής κοινωνίας αναπαριστούν την αστυνομία, τα στελέχη και την δράση της. Τα δεδομένα προέκυψαν μέσα από την διεξαγωγή δέκα ημιδομημένων συνεντεύξεων με κατοίκους της Θεσσαλονίκης, ηλικίας 21-60 ετών, κατά την περίοδο Νοεμβρίου- Δεκεμβρίου 2023. Ακολουθώντας τη μέθοδο της θεματικής ανάλυσης, εντοπίστηκαν τρία κυρίαρχα θέματα στον λόγο των συμμετεχόντων/-ουσών. Οι συνεντευξιαζόμενοι/-ες διαπραγματεύτηκαν τη συσχέτιση των αστυνομικών δυνάμεων με την αίσθηση ασφάλειας, κατασκευάζοντας την ασφάλεια είτε ως πραγματική, αλλά συχνά μεταβαλλόμενη ανάλογα με το πλαίσιο, είτε ως μία ψευδαίσθηση. Επιχείρησαν επίσης να ερμηνεύσουν την αστυνομική βία, παρουσιάζοντάς την άλλοτε ως δικαιολογημένη αντίδραση στην εχθρική στάση του δράστη, που φέρει την πλήρη ευθύνη, κι άλλοτε ως αποτέλεσμα λάθους του εκάστοτε αστυνομικού εξαιτίας της ανθρώπινης φύσης του, ή απόρροια της λαθμενής και ελλιπούς αστυνομικής εκπαίδευσης. Ένα ακόμη επιχείρημα που χρησιμοποίησαν, στηρίζεται στην πεποίθηση ότι η αστυνομική βία αποτελεί προσωπική επιλογή του κάθε αστυνομικού ο οποίος είναι υπεύθυνος των πράξεών του, ενώ η βία θεωρήθηκε και χαρακτηριστικό της προσωπικότητας, το οποίο υπόκειται σε διατομικές διαφορές. Τελικά, κατασκεύασαν την αστυνομία ως θεσμό καταστολής και την βία ως αναπόφευκτο επακόλουθο αυτού του ρόλου. Τα συμμετέχοντα άτομα επεσήμαναν τις διακρίσεις και προκαταλήψεις που εντοπίζονται στην αστυνομική δράση με βάση το φύλο, την εθνική και εθνοτική ταυτότητα, την κοινωνικο-οικονομική κατάσταση, καθώς και τις πολιτικές πεποιθήσεις. Συμπερασματικά, ο διάλογος για την αστυνομία πραγματοποιήθηκε με όρους διπόλου, παρουσιάζοντάς την είτε ως προστατευτική πηγή είτε ως εχθρική αρχή άσκησης βίας.

Λέξεις-Κλειδιά: Αστυνομική βία, Διακρίσεις, Ευθύνη, Αναπαράσταση

Οικοδομώντας στο σήμερα τον κόσμο του αύριο: Διερευνώντας την προεικονιστική πολιτική στην Ελλάδα μέσα από τον λόγο ακτιβιστών

Ε. Ηλιοπούλου & Μ. Γουλή

Επιβλέπουσα: Α. Μπάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η προεικόνιση αναφέρεται στην ενσάρκωση, στο πλαίσιο της συνεχούς πολιτικής πρακτικής ενός κινήματος, των μορφών κοινωνικών σχέσεων, της λήψης αποφάσεων, του πολιτισμού και της ανθρώπινης εμπειρίας, που είναι και ο απώτερος στόχος. Η προεικονιστική πολιτική προτείνει την δημιουργία και την διατήρηση ανθρώπινων σχέσεων και πολιτικών ομάδων με τέτοια μορφή ώστε να ενσαρκώνουν την επιθυμητή κοινωνία. Τα προεικονιστικά κινήματα αγωνίζονται για την δημιουργία εναλλακτικών τρόπων ζωής στο εδώ και τώρα. Σαν έννοια η προεικόνιση εμφανίστηκε στον κλάδο της Κοινωνικής και Πολιτικής Ψυχολογίας εδώ και λίγες δεκαετίες εγείροντας το ενδιαφέρον της διεθνούς βιβλιογραφίας. Στην Ελλάδα, η έρευνα βρίσκεται ακόμη σε πρώιμα στάδια και μόλις πρόσφατα έχουν ξεκινήσει ερευνητικές προσπάθειες με σκοπό να προσεγγίσουν και να κατανοήσουν την έννοια της προεικόνισης. Σε αυτή την κατεύθυνση κινείται και η παρούσα έρευνα. Πιο συγκεκριμένα, αντικείμενο της μελέτης αποτελεί η ανάλυση του λόγου για την προεικονιστική πολιτική στην Ελλάδα ατόμων που είναι μέλη αυτοοργανωμένων ομάδων, οι οποίες χαρακτηρίζονται από την προεικονιστική κατεύθυνση της δράσης τους και την στόχευση στην αλλαγή του κυρίαρχου παραδείγματος. Για την μελέτη αυτών των ομάδων διεξήχθη ποιοτική έρευνα που στηρίχθηκε σε δέκα ημι-δομημένες συνεντεύξεις με επίκεντρο ομάδες με διαφορετικό κοινωνικό πεδίο δράσης και μελετήθηκαν οι στόχοι και οι τρόποι δράσης τους. Με την μέθοδο της θεματικής ανάλυσης αναδείχθηκαν τρία κύρια θέματα, γύρω από τα οποία δομείται ο λόγος για την προεικονιστική πολιτική των ομάδων: την εδαφικοποίηση της δράσης μέσω των καταλήψεων χώρων, την οριζόντια οργάνωση της ομάδας και τις ισότιμες συντροφικές σχέσεις. Η ανάλυση αναδεικνύει τους τρόπους που οι συμμετέχοντες δομούν στο παρόν τις εναλλακτικές μορφές οργάνωσης, που προσομοιάζουν σε αυτές οι οποίες είναι επιθυμητό να κυριαρχήσουν στο μέλλον.

Λέξεις-Κλειδιά: Προεικονιστική πολιτική, Αυτοοργάνωση, Καταλήψεις, Συντροφικές σχέσεις, Οριζόντια οργάνωση

Η επίδραση της προσωπικότητας στην πολιτική συμπεριφορά

Κ. Τίγκας

Επιβλέπων: Δ. Ταχματζίδης, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Τα επαναλαμβανόμενα μοτίβα σκέψης, συναισθημάτων και συμπεριφοράς που συνιστούν την προσωπικότητα επιδρούν τις ανθρώπινες αλληλεπιδράσεις στο σύνολό τους. Ως εκ τούτου ο ρόλος τους στη διαμόρφωση πολιτικών τάσεων είναι καταλυτικός. Η πολιτική ιδεολογία, ο προσανατολισμός δηλαδή του ατόμου στον πολιτικό χάρτη περιλαμβάνει τις θέσεις του ως προς την ηγεσία, τις κοινωνικές νόρμες, τα δικαιώματά του και προσδιορίζεται βάσει των προτιμήσεων του σε επί μέρους τομείς του πολιτικού γίνεσθαι. Μελετώντας τη σχέση των δύο, στόχος είναι να εμπλουτιστούν οι γνώσεις μας σχετικά με την κοινωνικοπολιτική συμπεριφορά. Η εν λόγω έρευνα διεξάγεται ποσοτικά. Τα προς συμπλήρωση αντικείμενα περιλαμβάνουν καταρχάς σταθμισμένο εργαλείο αξιολόγησης της προσωπικότητας βάσει του μοντέλου Big Five, δευτερευόντως ερωτήσεις - σενάρια υπολογισμένα ώστε να εντοπίζουν τον πολιτικό προσανατολισμό του ατόμου και άλλα πεδία δημογραφικού ενδιαφέροντος. Το δείγμα αποτελείται από ενήλικες ηλικίας 18 έως 60 ετών. Τα αποτελέσματα της έρευνας επιβεβαιώνουν τα βιβλιογραφικά δεδομένα τα οποία συνδέουν τα άτομα με συγκεκριμένα έντονα χαρακτηριστικά προσωπικότητας με αντίστοιχους πολιτικούς χώρους. Ωστόσο, ενδιαφέρον συγκεντρώνουν και απρόσμενα βάσει νόρμας αποτελέσματα ή περιπτώσεις στις οποίες άτομα απομακρύνονται από θέσεις που συνάδουν με την πολιτική τους ιδεολογία, ειδικά σε ορισμένες θεματικές. Το συμπέρασμα που προκύπτει από την έρευνα είναι ότι πράγματι η προσωπικότητα επηρεάζει την πολιτική συμπεριφορά του ατόμου. Η συμβολή της όμως δεν τελειώνει εκεί καθώς τα ευρήματα που προκύπτουν ανοίγουν το δρόμο για νέες έρευνες και γενικότερο προβληματισμό σχετικά με τις κοινωνικές επιρροές, την πλαστικότητα και την πρόβλεψη αποτελεσμάτων σε πολιτικές ψηφοφορίες.

Λέξεις-Κλειδιά: Προσωπικότητα, Πολιτική ιδεολογία, Ψηφοφορία, Κοινωνική επιρροή

Ρητορικές κατασκευές πολιτειότητας και πολιτικής συμμετοχής στον λόγο νέων ενηλίκων

Δ. Κρανάς

Επιβλέπουσα: Μ. Ξεντίδου, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Στην παρούσα μελέτη διερευνώνται οι κατασκευές της πολιτειότητας και οι επιχειρηματολογικές γραμμές που αναπτύσσονται στο λόγο νέων ενηλίκων για την πολιτική συμμετοχή και την πολιτική επικοινωνία και ενημέρωση. Το προς ανάλυση υλικό αποτέλεσαν απομαγνητοφωνημένες συζητήσεις σε ομάδες εστίασης αποτελούμενες από 5 άτομα η καθεμία. Οι συμμετέχοντες/ουσες στην έρευνα ήταν 21 άτομα (έντεκα γυναίκες και δέκα άνδρες) με ηλικιακό εύρος από 19 έως 30 ετών. Από αυτούς 19 ήταν φοιτητές/τριες και 4 εργαζόμενοι/μενες στη Θεσσαλονίκη. Οι συζητήσεις αναλύθηκαν με βάση τις αρχές της κριτικής κοινωνικής λογοψυχολογίας. Η ανάλυση ανέδειξε τέσσερις αναλυτικούς άξονες: 1) η κατασκευή του «υπευθύνου, ενεργού πολίτη», 2) νοηματοδοτήσεις συμμετοχής/αποχής και ζητήματα λογοδοσίας, 3) ηλικία και επάρκεια ως εχέγγυα πολιτικής συμμετοχής, 4) το «δρών υποκείμενο» (με ενσώματα ή ασώματα δράση) και η «αποτελεσματικότητα» της συμμετοχής. Μεγάλο μέρος των ευρημάτων που παρήχθησαν στο πλαίσιο της

έρευνας φαίνεται να διατρέχει ένα κυρίαρχο ιδεολογικό δίλημμα γύρω από την πολιτειακή ταυτότητα των συμμετεχόντων: η «ουσιαστική» ή η «κατ' επίφαση» πολιτιότητα. Αυτό το ιδεολογικό δίλημμα εμφανίζεται σε όλους τους παραπάνω άξονες και φαίνεται να αποτελεί κεντρικό τρόπο με τον οποίο οι συμμετέχοντες/ουσες στην έρευνα κατασκευάζουν και λογοδοτούν για το τι συνιστά τον «υπεύθυνο/η πολίτη» στο συγκεκριμένο πολιτικό, κοινωνικό, πολιτισμικό και ιστορικό πλαίσιο. Συζητούνται οι συνέπειες αυτού του λόγου σε σχέση με την πολιτική συμμετοχικότητα.

Λέξεις-Κλειδιά: Πολιτική συμμετοχή, Νέοι ενήλικες, Κριτική κοινωνική λογοψυχολογία, Πολιτιότητα, Ιδεολογικά διλήμματα

Αναπαραστάσεις κοινωνικών διαμαρτυριών και αστυνομικής βίας: διερεύνηση βιωμάτων νέων

A. Μπέρτου & X. Λουκά

Επιβλέπουσα: A. Μπάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Τα τελευταία χρόνια κοινωνιοψυχολογικές μελέτες υπογραμμίζουν τον ρόλο των διαδηλώσεων ως μέσο διαμόρφωσης και ενδυνάμωσης της συλλογικής ταυτότητας, ως μέσο συλλογικής διεκδίκησης και ταυτόχρονα ως μέσο ευαισθητοποίησης της ευρύτερης κοινωνίας. Η παρούσα μελέτη διερευνά τον τρόπο με τον οποίο οι νέοι που συμμετείχαν σε διαμαρτυρίες στο δρόμο κατασκευάζουν στον λόγο τους τις συλλογικές δράσεις, τις συλλογικές ταυτότητες αλλά και την αστυνομική βία στο πλαίσιο αυτών. Συγκεκριμένα, η έρευνα εστιάζει στις εμπειρίες νέων που συμμετείχαν σε πορείες στη Θεσσαλονίκη κατά την περίοδο 2022-2023 και είχαν άμεση εμπλοκή σε περιστατικά αστυνομικής βίας. Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική μεθοδολογία, με χρήση ημιδομημένων συνεντεύξεων για τη συλλογή δεδομένων και της θεματικής ανάλυσης για την επεξεργασία τους. Το δείγμα αποτελούνταν από 10 νεαρούς ενήλικες (6 γυναίκες και 4 άνδρες), με κοινό χαρακτηριστικό τους την προσωπική εμπειρία βίας από αστυνομικούς στα πλαίσια διαδηλώσεων. Η θεματική ανάλυση ανέδειξε ότι ο λόγος των συμμετεχόντων για τις διαμαρτυρίες υπογραμμίζει το ρόλο τους στη συλλογικές διεκδικήσεις και την πολιτική δράση αλλά και στην ενδυνάμωση συλλογικών ταυτοτήτων. Παράλληλα αναδεικνύεται στον λόγο των νέων ο ρόλος της αστυνομίας στις διαδηλώσεις ως όργανο επιβολής κρατικής εξουσίας, με τη δημιουργία ενός κλίματος τρομοκρατίας και μιας συνθήκης πολέμου στη διάρκεια των διαμαρτυριών που οδηγεί τους διαδηλωτές/τριες σε απαντήσεις “μάχης ή φυγής” τόσο σε πρακτικό όσο και σε συναισθηματικό επίπεδο. Κεντρικό ήταν επίσης το δίπολο οργής ή φόβου το οποίο συσχετίστηκε με τη δράση των διαδηλωτών/τριών τη στιγμή της σύγκρουσης με την αστυνομία. Τέλος, αναδείχθηκαν και αναπαραστάσεις για την επίδραση της αστυνομικής βίας στη μακροπρόθεσμη συμμετοχικότητα του κόσμου σε συλλογικές δράσεις. Τα αποτελέσματα παρέχουν σημαντικές γνώσεις για τη δυναμική των συλλογικών δράσεων και τις κοινωνικές αναπαραστάσεις της αστυνομικής καταστολής, προσφέροντας μια βάση για περαιτέρω έρευνες.

Λέξεις-Κλειδιά: Κοινωνικές διαμαρτυρίες, Αστυνομική βία, Συλλογική ταυτότητα, Κοινωνικές αναπαραστάσεις

Τρίτη 6 Μαΐου 2025 | 11.45-13.00

Θεματική Συνεδρία 11 | Αθλητική Ψυχολογία

Η ψυχοεκπαίδευση των προπονητών ως μέσο ενίσχυσης της σχέσης με τους αθλητές: Μια μικτή ερευνητική προσέγγιση

Θ. Τσαμπούρης

Επιβλέπουσα: Β. Γκόλτση, Μητροπολιτικό Κολλέγιο

Η παρούσα έρευνα επικεντρώνεται στην ανάλυση των ψυχοεκπαιδευτικών αναγκών των προπονητών στον αθλητικό τομέα και στην επίδρασή τους στη σχέση με τους αθλητές. Υιοθετώντας μικτή μεθοδολογία, η μελέτη εξετάζει την πολυδιάστατη φύση αυτής της σχέσης. Οι προπονητές που συμμετέχουν προέρχονται από τον χώρο των ατομικών αθλημάτων και αξιολογούνται ως προς τις ψυχοεκπαιδευτικές τους ανάγκες μέσω συνεντεύξεων και ερωτηματολογίων. Τα δεδομένα αναλύονται με θεματική ανάλυση και συνδυάζονται με στατιστικές τεχνικές για τη μέγιστη αξιοπιστία των αποτελεσμάτων. Στόχος είναι να αναδειχθεί η σημασία της ποιοτικής επικοινωνίας, της εμπιστοσύνης και της αλληλοκατανόησης στη διαμόρφωση ενός υγιούς αθλητικού περιβάλλοντος. Το πρόγραμμα αυτό εστιάζει στην εκπαίδευση δεξιοτήτων επικοινωνίας, στη διαχείριση άγχους και στην αναγνώριση συναισθημάτων. Τα αποτελέσματα της μελέτης προσδοκούν να φωτίσουν νέες πτυχές στη σχέση προπονητή-αθλητή, ενισχύοντας την επιστημονική γνώση στον χώρο της συμβουλευτικής ψυχολογίας και της αθλητικής πρακτικής μέσω δομημένων παρεμβάσεων. Το συνδυαστικό μοντέλο ποιοτικής και ποσοτικής ανάλυσης αναμένεται να παράσχει πλούσια και αξιόπιστα δεδομένα, τα οποία θα επιτρέψουν τη διαμόρφωση εξατομικευμένων παρεμβάσεων για τους προπονητές. Η έρευνα αυτή όχι μόνο γεφυρώνει το χάσμα μεταξύ θεωρίας και πρακτικής αλλά και ενισχύει την κατανόηση των ψυχοκοινωνικών παραγόντων που επηρεάζουν την αθλητική επίδοση και την ευημερία. Στο πλαίσιο της έρευνας, παρουσιάστηκε πίνακας αξιοπιστίας, στον οποίο περιλαμβάνονται τα αποτελέσματα ενός πιλοτικού προγράμματος. Η αξιοπιστία των κλιμάκων ελέγχθηκε με τον δείκτη αξιοπιστίας α του Cronbach. Από τον παραπάνω διαφαίνεται ότι ο συντελεστής του Cronbach είναι ικανοποιητικός (0.81). Άρα οι 7 ερωτήσεις συνθέτουν ικανοποιητικά μία κλίμακα και επομένως έχουμε εσωτερική συνέπεια στο ερωτηματολόγιο μας.

Λέξεις-Κλειδιά: Ψυχοεκπαιδευτικές παρεμβάσεις, Διαπροσωπική επικοινωνία, Ρυθμιστικοί ψυχολογικοί παράγοντες, Αθλητική συμβουλευτική, Μικτή μεθοδολογία

Η επίδραση της φυσικής άσκησης στην ψυχική υγεία, άγχος, στρες και κατάθλιψη

Μ. Καραμάνι

Επιβλέπουσα: Δ. Μεντή, City Unity College

Στην παρούσα μελέτη, αναλύθηκε η επίδραση της φυσικής άσκησης στην ψυχική υγεία. Η βιβλιογραφία έχει αποδείξει ότι η φυσική άσκηση ασκεί σημαντική επιρροή στην ψυχική ευημερία. Η ενσωμάτωση της φυσικής άσκησης στην καθημερινή ζωή μπορεί να έχει προληπτική δράση για την ψυχική υγεία και να συμβάλλει στην αντιμετώπιση ψυχικών διαταραχών. Σύμφωνα με προηγούμενες μελέτες, έχει φανεί ότι η

φυσική άσκηση μπορεί να περιορίσει τα συμπτώματα του άγχους, του στρες και της κατάθλιψης. Οι έρευνες αυτές έχουν επίσης αναφέρει ότι υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στα δύο φύλα και τα ποσοστά κατάθλιψης, στρες και άγχος και οι τρεις ψυχικές ασθένειες επηρεάζουν η μία την άλλη. Ο σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας είναι να διερευνηθεί η επίδραση της σωματικής άσκησης στην ψυχική υγεία όσον αφορά τα δύο φύλα σε γενικό πληθυσμό και πως επιδρά η σωματική άσκηση στο άγχος, στην κατάθλιψη και το στρες. Η συγκεκριμένη έρευνα χρησιμοποιεί ένα ερευνητικό σχεδιασμό συσχετίσεων και είχε 176 συμμετέχοντες με ηλικιακό εύρος 18-59 (Μ.Ο.= 28,67 & Τ.Α.= 9,70). Για την έρευνα αυτή χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο DASS-21 και η συλλογή δεδομένων διεξήχθη μέσω της πλατφόρμας Google forms. Δεν βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές $p>0.05$ ανάμεσα στα δύο φύλα και στα ποσοστά τους για το άγχος, για το στρες και την κατάθλιψη. Ωστόσο βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές $p<0.05$ συσχετίσεις ανάμεσα στις τρεις μεταβλητές (άγχος, κατάθλιψη και στρες). Τα ευρήματα συμφωνούν και διαφωνούν με προηγούμενες μελέτες καθώς δεν βρέθηκαν διαφορές ανάμεσα στα δύο φύλα με βάση το άγχος, την κατάθλιψη και το στρες. Ωστόσο συμφωνούν με προηγούμενες μελέτες που αφορούν την σχέση ανάμεσα στις τρεις μεταβλητές. Πιθανοί λόγοι για τα αποτελέσματα αυτά συζητήθηκαν καθώς και οι περιορισμοί, οι επιπτώσεις και οι μελλοντικές έρευνες.

Λέξεις-Κλειδιά: Φυσική άσκηση, Άγχος, Στρες, Κατάθλιψη

Ο ρόλος του ύπνου στην αθλητική απόδοση και η σχέση με την ψυχική υγεία

Ε. Α. Μαλλιάκα & Μ. Φανιάδου

Επιβλέπων: Χ. Τσορμπατζούδης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Τις τελευταίες δεκαετίες εντείνεται το ενδιαφέρον των ερευνητών για τη σχέση του ύπνου με την απόδοση των ανθρώπων. Στόχο της παρούσας έρευνας αποτέλεσε η διερεύνηση της σχέσης μεταξύ του ύπνου, της επίδοσης και της ψυχικής υγείας των αθλητών και των αθλητριών. Ορισμένες από τις μεταβλητές που εξετάστηκαν ήταν το γνωστικό και σωματικό προαγωνιστικό άγχος, η αθλητική επίδοση και η ικανοποίηση που απορρέει από αυτή, η ύπαρξη τραυματισμών και οι ημερήσιες ώρες ύπνου. Συνολικά συμμετείχαν 100 άτομα που αγωνίζονταν σε ατομικά ή ομαδικά αθλήματα, σε ερασιτεχνικό ή επαγγελματικό επίπεδο, συμπληρώνοντας τρία ερωτηματολόγια αυτοαναφοράς (CSAI-2, GR-PSQI, GRIT-O). Τα αποτελέσματα δεν έδειξαν στατιστικώς σημαντικές διαφορές ανάμεσα στην ώρα διεξαγωγής του αγώνα και την επίδοση αλλά και μεταξύ αγωνιστικού επιπέδου και άγχους. Επιπλέον, δεν βρέθηκαν στατιστικώς σημαντικές διαφορές ανάμεσα στους μέσους όρους των εβδομαδιαίων ωρών προπόνησης και της ικανοποίησης από την επίδοση, όπως και ανάμεσα στους μέσους όρους των κατηγοριών των ωρών ύπνου και της επίδοσης. Επιπρόσθετα, δεν βρέθηκαν σχέσεις μεταξύ του παράγοντα φύλου και της ύπαρξης ιστορικού τραυματισμών αλλά και μεταξύ των δυο αυτών μεταβλητών με το άγχος επίδοσης των αθλητών. Τα ευρήματα παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες για την εκπόνηση προγραμμάτων και την ανάπτυξη στρατηγικών βελτίωσης της ψυχικής αλλά και σωματικής ευεξίας των αθλητών, ενώ τονίζεται η ανάγκη ψυχοεκπαίδευσης σχετικά με θέματα ψυχικής υγείας στον χώρο του αθλητισμού.

Λέξεις-Κλειδιά: Άγχος, Ύπνος, Αθλητική επίδοση, CSAI-2, PSQI

Προσανατολισμός στόχων, παρακίνηση και άγχος στον αγωνιστικό αθλητισμό

A. Παπαδημητρίου

Επιβλέπουσα: Μ. Ψυχουντάκη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ο προσανατολισμός στόχων είναι άμεσα συνυφασμένος με τον αθλητισμό και η βιβλιογραφία δείχνει τη σχέση του με τα κίνητρα και το αγωνιστικό άγχος. Δύο θεωρητικά πλαίσια, αποτελούν τη βάση αυτής της έρευνας: η Θεωρία Στόχου Επίτευξης, που υποστηρίζει ότι οι προσωπικοί στόχοι κατευθύνουν το άτομο στην υιοθέτηση προσανατολισμού στραμμένου στο «έργο» ή στο «εγώ», και η Θεωρία Αυτοκαθορισμού, στην οποία περιλαμβάνονται τα ενδογενή και τα εξωγενή κίνητρα, και η απουσία παρακίνησης. Ταυτόχρονα, λαμβάνεται υπ' όψιν το αγωνιστικό άγχος, καθώς επιδρά στην ψυχική υγεία του αθλητή και μπορεί να επηρεάσει την απόδοσή του κατά τη διάρκεια της προπόνησης και του αγώνα. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να διερευνήσει τα κίνητρα και τον προσανατολισμό στόχων σε σχέση με το αγωνιστικό άγχος των αθλητών. Η συλλογή δεδομένων έγινε με την προώθηση ερωτηματολογίου σε ηλεκτρονική μορφή μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Το συνολικό δείγμα ανέρχεται στα 425 άτομα, αθλητές και αθλήτριες ατομικών και ομαδικών αγωνισμάτων. Τα ερωτηματολόγια που χρησιμοποιήθηκαν ήταν: το Ερωτηματολόγιο Αθλητικού Προσανατολισμού, η Κλίμακα Αθλητικής Παρακίνησης-II, και το Ερωτηματολόγιο Αγωνιστικού Άγχους-2. Τα αποτελέσματα αναδεικνύουν υψηλή θετική συσχέτιση του προσανατολισμού στο «έργο» με την ενδογενή παρακίνηση και, σε μικρότερο βαθμό, την εξωγενή, και θετική συσχέτιση του προσανατολισμού στο «εγώ» με την εξωγενή παρακίνηση, την έλλειψη κινήτρων, καθώς και τις τρεις παραμέτρους του άγχους (σωματικό, γνωστικό, προσοχή). Επιπροσθέτως, η απουσία παρακίνησης παρουσιάζει υψηλή θετική συσχέτιση με το αγωνιστικό άγχος. Ταυτόχρονα, φαίνονται διαφυλικές και ηλικιακές διαφορές, αλλά όχι διαφορές ανάλογα τη φύση του αθλήματος (ατομικό, ομαδικό άθλημα). Συμπερασματικά, οι σχέσεις μεταξύ των εξεταζόμενων μεταβλητών (προσανατολισμός στόχου, παρακίνηση και αγωνιστικό άγχος) δίνουν ιδέες σε προπονητές και αθλητικούς ψυχολόγους για την καλύτερη προετοιμασία των αθλητών.

Λέξεις-Κλειδιά: Προσανατολισμός στο έργο, Προσανατολισμός στο εγώ, Κίνητρα, Αγωνιστικό άγχος

Θεματική Συνεδρία 12 | Γνωστική και Πειραματική Ψυχολογία – Μεθοδολογία Έρευνας και Ανάλυσης στην Ψυχολογία

Ανταγωνισμός πόρων ή αμοιβαιότητα κατά τη νοητική ανάπτυξη;

M. Λάζαρη, R. Kievit & N. Judd

Επιβλέπων: R. Kievit, Donders Institute for Brain, Cognition and Behaviour

Ένα από τα πιο σταθερά αναπαραγόμενα ευρήματα στην έρευνα της ανθρώπινης νοημοσύνης είναι οι υψηλές θετικές συσχετίσεις μεταξύ των επιδόσεων σε διακριτές νοητικές δοκιμασίες. Βάσει της θεωρίας της αμοιβαιότητας (mutualism) το παραπάνω μοτίβο προκύπτει ως αποτέλεσμα αμοιβαία επωφελών αλληλεπιδράσεων μεταξύ διακριτών και αρχικά μη συσχετιζόμενων νοητικών τομέων κατά την ανάπτυξη. Προκειμένου να ελεγχθεί η παραπάνω υπόθεση, η πλειονότητα των διαχρονικών μελετών έχει επικεντρωθεί στην επίδραση της αρχικής επίδοσης σε έναν νοητικό τομέα στο ρυθμό ανάπτυξης ενός άλλου, ενώ λιγότερη έμφαση έχει δοθεί στις σχέσεις μεταξύ των ρυθμών ανάπτυξης διαφορετικών νοητικών τομέων. Στόχος της

παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση της σχέσης μεταξύ των αναπτυξιακών πορειών διαφορετικών νοητικών λειτουργιών και των ρυθμών ανάπτυξής τους. Ειδικότερα, υποθέσαμε την εμφάνιση θετικών συσχετίσεων μεταξύ των αρχικών επιδόσεων σε κάθε νοητικό τομέα, μεταξύ της αρχικής επίδοσης σε ένα νοητικό τομέα και το ρυθμό ανάπτυξης σε έναν άλλο και μεταξύ των ρυθμών ανάπτυξης κάθε νοητικού τομέα. Αξιοποιήθηκαν δεδομένα από την κοορτή της διαχρονικής μελέτης Adolescent Brain Cognitive Development (ABCD) (N = 11848), όπου οι συμμετέχοντες αξιολογήθηκαν σε τρία χρονικά σημεία ανά διετία, σε έξι νοητικούς τομείς: ενεργός μνήμη, προσληπτικό λεξιλόγιο, αναστολή, μνήμη επεισοδίων, ταχύτητα επεξεργασίας, αναγνωστική ικανότητα. Χρησιμοποιώντας latent growth modeling, μια εφαρμογή των μοντέλων δομικών εξισώσεων, εκτιμήσαμε τις παραμέτρους της τομής και κλίσης για κάθε νοητική ικανότητα ώστε να διερευνήσουμε πώς οι διαχρονικές πορείες διακριτών νοητικών έργων συσχετίζονται. Τα αποτελέσματα αναλύονται υπό το πρίσμα ανταγωνιστικών θεωριών, συμβάλλοντας στην κατανόηση των δυναμικών αλληλεπιδράσεων που διαμορφώνουν τη νοητική ανάπτυξη.

Λέξεις-Κλειδιά: Νοητική ανάπτυξη, Διαχρονική μελέτη, Μοντέλα δομικών εξισώσεων

Προσομοιώσεις δεδομένων στην ψυχολογία: Διερεύνηση του σφάλματος στην τεχνική bootstrapping

A. Μουντακης

Επιβλέπων: Κ. Μυλωνάς, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Το bootstrapping είναι μια υπολογιστικά εντατική στατιστική τεχνική, η οποία είναι ευρέως διαδεδομένη στις Κοινωνικές Επιστήμες και την Ψυχολογία, εξαιτίας της δυνατότητας που προσφέρει για στατιστικές επαγωγές χωρίς να κάνει υποθέσεις για την κανονικότητα των κατανομών ή να στηρίζεται σε σύνθετους μαθηματικούς τύπους. Στόχος της συγκεκριμένης μελέτης ήταν η διερεύνηση της επίδρασης του bootstrap τυπικού σφάλματος υπό διαφορετικές συνθήκες μεγέθους δείγματος, μορφής ερωτηματολογίων, αριθμού προσομοιωμένων δειγμάτων και επιπέδου ανάλυσης (επίπεδο στοιχείου /μεταβλητής), στην ακρίβεια των επαγωγών. Για τον σκοπό αυτό χορηγήθηκε σε 60 συμμετέχοντες, στους μισούς σε ηλεκτρονική και στους άλλους μισούς σε έντυπη μορφή, η Κλίμακα Συνθηκοεξαρτώμενης Επιθετικότητας, ένα αυτοαναφορικό εργαλείο που εξετάζει τις ατομικές διαφορές σε τύπους συμβάντων και προδιαθέσεων που κάνουν τους ανθρώπους να νιώθουν επιθετικοί. Επιπλέον, χρησιμοποιήθηκαν παλαιότερα δεδομένα από την ελληνική στάθμιση του WISC-III για τις ίδιες αναλύσεις, μετά την σχετική άδεια. Έπειτα, μέσω της έκφρασης του bootstrap τυπικού σφάλματος ως τυπική απόκλιση, υπολογίστηκαν συνθετικά δεδομένα τα οποία συγκρίθηκαν με τα αρχικά δεδομένα ως προς την διαφοροποίησή τους στα περιγραφικά τους στοιχεία και στην θέση τους σε ένα σύστημα. Η Πολυδιάστατη Γεωμετρική Βαθμονόμηση Ομοιοτήτων έδειξε ότι τα συνθετικά δεδομένα σημείωσαν σημαντική σταθερότητα στις αναλύσεις σε επίπεδο στοιχείου, τόσο στην ηλεκτρονική όσο και στην έντυπη μορφή, με τα μέτρα θέσης και διασποράς να μην διαφοροποιούνται σημαντικά σε σχέση με τα αρχικά δεδομένα. Από την άλλη, στην συνθήκη των αναλύσεων σε επίπεδο μεταβλητής φάνηκε να υποτιμάται το μέγεθος της τυπικής απόκλισης και του εύρους των συνθετικών δεδομένων, ενώ σημειώθηκε μεγαλύτερη διαφοροποίηση στη θέση των μεταβλητών στο σύστημα. Συμπερασματικά, φαίνεται ότι οι «bootstrap επαγωγές» είναι πιο αξιόπιστες για μεταβλητές με μικρότερο εύρος και διακύμανση. Αντίθετα, όταν το bootstrapping εφαρμόζεται σε μεταβλητές με μεγάλο εύρος και υψηλή διαστατικότητα, είναι πιθανότερο να υποτιμηθούν τα όρια του τυπικού σφάλματος, των διαστημάτων εμπιστοσύνης ή άλλων δεικτών που περιγράφουν τη συμπεριφορά ενός εκτιμητή.

Λέξεις-Κλειδιά: Bootstrapping, Προσομοιώσεις δεδομένων, Δειγματοληπτικό σφάλμα, Ακρίβεια επαγωγών

Η χρονική αντίληψη σε χρήστες ψυχοτρόπων ουσιών σε ανάρρωση

Ε. Καρυπίδου, Χ. Σιμούδη, Β. Θανόπουλος & Α. Βατάκη

Επιβλέπουσα: Α. Βατάκη, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Η χρονική αντίληψη αφορά στο υποκειμενικό βίωμα του χρόνου και διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην εκτέλεση καθημερινών δραστηριοτήτων. Παρότι διάφοροι παράγοντες, όπως ο εθισμός σε ψυχοτρόπες ουσίες, συχνά επηρεάζουν τη χρονική αντίληψη, τα ευρήματα σχετικά με το είδος αυτών των διαταραχών στους χρήστες ουσιών παραμένουν περιορισμένα. Ορισμένες μελέτες αναφέρουν ότι οι χρήστες τείνουν να υπερεκτιμούν τις χρονικές διάρκειες και να βιώνουν το χρόνο που παρήλθε από την τελευταία λήψη ουσιών ως μεγαλύτερο από ό,τι είναι πραγματικά, γεγονός που ενδέχεται να συντελεί μελλοντικά σε αυξημένη χρήση. Μια πρόσφατη μελέτη σε πρώην χρήστες ουσιών έδειξε ότι, παρόλο που είχαν παρόμοια ακρίβεια στην εκτίμηση του χρόνου με άτομα που δεν είχαν ιστορικό χρήσης, παρουσίασαν μεγαλύτερη μεταβλητότητα στις εκτιμήσεις τους. Στην παρούσα έρευνα αξιολογήσαμε τη χρονική αντίληψη 15 πρώην χρηστών και 15 συμμετεχόντων εξισωμένων με την πειραματική ομάδα, χωρίς όμως ιστορικό χρήσης ψυχοτρόπων ουσιών. Χρησιμοποιήσαμε δοκιμασίες αναδρομικής χρονικής εκτίμησης, με διάρκειες ενός, δύο και τριών λεπτών, και χρονικής διχοτόμησης, διαστημάτων που κυμαίνονταν από 400 έως 800 και από 1000 έως 3000 χιλιοστά του δευτερολέπτου, όπου στην εν λόγω δοκιμασία αξιολογήθηκε επίσης η χρονική μεταβλητότητα των συμμετεχόντων. Υποθέσαμε ότι οι πρώην χρήστες ουσιών θα εμφάνιζαν διαταραχές χρονικής αντίληψης, υπερεκτιμώντας τις χρονικές διάρκειες και επιδεικνύοντας αυξημένη μεταβλητότητα, εκτός εάν το χρονικό διάστημα ανάρρωσης υπερέβαινε το ένα έτος, οπότε αναμέναμε συγκρίσιμες επιδόσεις με την ομάδα ελέγχου. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, δεν παρατηρήθηκαν σημαντικές διαφορές μεταξύ των δύο ομάδων στη χρονική αντίληψη των μικρότερων και μεγαλύτερων διαρκειών, αλλά ούτε στη χρονική μεταβλητότητα. Η παρόμοια επίδοση των δύο ομάδων ενδέχεται να οφείλεται στη μακροχρόνια αποχή των πρώην χρηστών (κατά μέσο όρο 6 έτη περίπου), υποδηλώνοντας την πιθανή αποκατάσταση της χρονικής τους αντίληψης. Η απουσία αυξημένης χρονικής μεταβλητότητας στους συμμετέχοντες της παρούσας έρευνας διαφέρει από τα ευρήματα προηγούμενων μελετών, ενδεχομένως λόγω του σημαντικά μεγαλύτερου χρονικού διαστήματος αποχής τους από τις ουσίες.

Λέξεις-Κλειδιά: Χρονική αντίληψη, Πρώην χρήστες, Ψυχοτρόπες ουσίες, Αποχή, Χρονική μεταβλητότητα

Διερεύνηση της σχέσης μεταξύ οπτικο-χωρικής ικανότητας και διαστάσεων χαρισματικότητας

Α. Παπαθεοδώρου

Επιβλέπουσα: Γ. Παπαντωνίου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Οι περισσότερες αξιολογήσεις για τον εντοπισμό πιθανής χαρισματικότητας σε μαθητές φαίνεται να επικεντρώνονται, κυρίως, σε αποτελέσματα μη λεκτικών τεστ γενικής νοημοσύνης, δίχως να λαμβάνουν υπόψη τους τις επιδόσεις των μαθητών και σε άλλες ικανότητες, όπως η οπτικο-χωρική. Αυτή η πρακτική έχει ως αποτέλεσμα να μένει εκτός μια μεγάλη ομάδα παιδιών «χωρίς διάγνωση», καθώς πρόσφατες έρευνες υποδεικνύουν ότι υπάρχει υψηλός βαθμός συσχέτισης μεταξύ της χωρικής ικανότητας και της χαρισματικότητας. Κατά συνέπεια, όταν πρόκειται για τον εντοπισμό χαρισματικών παιδιών, η χρήση τεστ μέτρησης γενικής γνωστικής ικανότητας θα ήταν σκόπιμο να συνοδεύεται, επίσης, και από δοκιμασίες αξιολόγησης εκφάνσεων της οπτικο-χωρικής τους ικανότητας. Στόχος της παρούσας εργασίας ήταν η διερεύνηση της σχέσης της οπτικο-χωρικής ικανότητας, της ρέουσας νοημοσύνης και της ταχύτητας

επεξεργασίας μαθητών/τριών, 10 έως 13 ετών, με την εκτίμηση πιθανής χαρισματικότητάς τους, εκ μέρους των εκπαιδευτικών τους. Στην έρευνα συμμετείχαν 200 μαθητές, και των δύο φύλων, της Ε΄ και της ΣΤ΄ τάξης Δημοτικού καθώς και της Α΄ και Β΄ τάξης Γυμνασίου που φοιτούν σε δημόσια σχολεία της Ελλάδας, καθώς και ο ίδιος αριθμός εκπαιδευτικών. Οι μαθητές εξετάστηκαν μέσω τριών σύντομων ψυχομετρικών δοκιμασιών (Τεστ Αριθμών, Τεστ Αριθμητικών Πράξεων, Τεστ Διπλώματος Χαρτιού), οι οποίες μετρούν ρέουσα νοημοσύνη και ταχύτητα επεξεργασίας (αριθμητικό συμβολικό σύστημα) καθώς και νοερή περιστροφή. Οι εκπαιδευτικοί των μαθητών κλήθηκαν να συμπληρώσουν τρεις από τις Scales for Rating the Behavioral Characteristics of Superior Students (SRBCSS-R; Renzulli et al., 2013), και ειδικότερα, αυτές που αφορούν τα συμπεριφορικά χαρακτηριστικά των μαθητών/τριών στους τομείς των Μαθηματικών, της Τεχνολογίας και της Επιστήμης. Τα αποτελέσματα βρίσκονται στη φάση των κωδικοποίησης και της στατιστικής επεξεργασίας.

Λέξεις-Κλειδιά: Νοερή περιστροφή, Ρέουσα νοημοσύνη, Χαρισματικότητα

Θεματική Συνεδρία 13 | Νευροεπιστήμες της Συμπεριφοράς

Ασυμμετρία και ισορροπία του σώματος κατά τη στήριξη και ανάρτησή του από τα κάτω και άνω άκρα

Ι. Δούκα

Επιβλέπων: Γ. Γρούιος, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η εργασία εστιάζει στη διερεύνηση της σωματικής ασυμμετρίας στο οβελιαίο επίπεδο κατά τη στήριξη και ανάρτηση του σώματος από τα άνω και κάτω άκρα, γεφυρώνοντας σημαντικά κενά στη βιβλιογραφία. Η συμμετρία και ασυμμετρία αποτελούν κεντρικές έννοιες των επιστημών, ενώ η κατευθυντική ασυμμετρία, ως διεξοδικότερα μελετημένη, έχει συνδεθεί με κινητικές προτιμήσεις όπως η επιλογή χεριού και ποδιού. Στη μελέτη συμμετείχαν 16 αθλητικά δραστήρια ενήλικα άτομα (5 άνδρες, 11 γυναίκες, ηλικίας 18-44 ετών) με δεξιά προτίμηση χεριού και ποδιού. Τα άτομα αξιολογήθηκαν σε τέσσερα πειραματικά έργα: δύο στήριξης (με χέρια και πόδια) και δύο ανάρτησης (με χέρια και πόδια). Οι δυνάμεις που ασκήθηκαν καταγράφηκαν με σύγχρονα δυναμοδάπεδα και δυναμόμετρα. Η στατιστική ανάλυση αποκάλυψε σημαντικές διαφορές στην κατανομή των δυνάμεων μεταξύ προτιμώμενων και μη προτιμώμενων άκρων. Τα ευρήματα ερμηνεύονται υπό το πρίσμα σύγχρονων νευροεπιστημονικών δεδομένων για τη στάση και ισορροπία του σώματος. Η εργασία έχει διττή σημασία. Θεωρητικά, προσφέρει γνώσεις για τους μηχανισμούς που ρυθμίζουν τη στάση και ισορροπία του σώματος. Εφαρμοσμένα, προτείνει κατευθύνσεις για τη βελτίωση κινητικών προγραμμάτων που στοχεύουν στην ενίσχυση και αποκατάσταση της ισορροπίας. Τα ευρήματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν από επιστήμονες διάφορων γνωστικών πεδίων, όπως νευροεπιστημών, βιολογίας, ψυχολογίας, φυσικοθεραπείας, φυσικής αγωγής και αθλητισμού, συμβάλλοντας σε μια πληρέστερη κατανόηση των κινητικών δυναμικών του ανθρώπινου σώματος. Η έρευνα προτείνει νέες κατευθύνσεις για μελλοντικές μελέτες στην αλληλεπίδραση ασυμμετρίας και ισορροπίας σώματος, ωφέλιμης αξίας για τόσο τον τυπικό όσο και τον μη τυπικό πληθυσμό.

Λέξεις-Κλειδιά: Ασυμμετρία σώματος, Προτίμηση χεριού, Προτίμηση ποδιού, Οβελιαίο επίπεδο, Στήριξη και ανάρτηση, Κάτω και άνω άκρα

Ο νευροπροστατευτικός ρόλος της διαβίωσης σε εμπλουτισμένα περιβάλλοντα στα επίπεδα έκφρασης της πρωτεΐνης GFAP του έσω προμετωπιαίου φλοιού μετά από έκθεση σε χρόνια απρόβλεπτο στρες

Ε. Χ. Παπάζογλου, Ξ. Ραχατοπούλου, Ε. Δάνδη & Δ. Α. Τατά

Επιβλέπουσα: Δ. Τατά, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Στόχος της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση του ευεργετικού ρόλου της διαβίωσης σε εμπλουτισμένα περιβάλλοντα ενάντια στις επιπτώσεις της έκθεσης σε χρόνια απρόβλεπτο στρες στην έκφραση GFAP (Glial Fibrillary Acidic Protein), ενός δείκτη αστροκυττάρων. Την 23η μεταγεννητική ημέρα αρσενικοί και θηλυκοί επίμυες τοποθετήθηκαν είτε σε τυπικούς εργαστηριακούς κλωβούς είτε σε κλωβούς εμπλουτισμένου περιβάλλοντος. Την 66η ημέρα, μια υπο-ομάδα από την κάθε συνθήκη διαβίωσης εκτέθηκε σε χρόνια στρες διάρκειας 4 εβδομάδων, ενώ τα υπόλοιπα ζώα παρέμειναν ανενόχλητα στους κλωβούς τους. Μετά την ολοκλήρωση των πειραματικών χειρισμών, έγινε η επεξεργασία του εγκεφαλικού ιστού και ακολούθησε η λήψη τομών (πάχους 5 μm) με τη βοήθεια μικροτόμου από τον μετωπιαίο λοβό. Τα επίπεδα έκφρασης της GFAP ανιχνεύτηκαν με τη μέθοδο της ανοσοιστοχημείας σε δύο υπο-περιοχές του έσω προμετωπιαίου φλοιού και η φωτογράφιση του ιστού έγινε με τη χρήση ψηφιακής κάμερας η οποία ήταν ενσωματωμένη σε μικροσκόπιο. Τόσο η ποσοτικοποίηση της έκφρασης της GFAP με την χρήση ειδικού λογισμικού (Image J) όσο και η στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων είναι σε εξέλιξη. Σύμφωνα με την τρέχουσα βιβλιογραφία, αναμένεται ότι η διαβίωση σε εμπλουτισμένο περιβάλλον θα λειτουργήσει νευροπροστατευτικά ενάντια στις αρνητικές επιδράσεις του χρόνιου στρες στην έκφραση της GFAP, ενώ παράλληλα θα διερευνηθεί και ο ρόλος του φύλου.

Λέξεις-Κλειδιά: GFAP, Εμπλουτισμένο περιβάλλον, Χρόνιο στρες, Ευπλαστικότητα, Έσω προμετωπιαίος φλοιός

Η επίδραση του εμπλουτισμένου περιβάλλοντος στα επίπεδα έκφρασης της πρωτεΐνης MAP2 στον έσω προμετωπιαίο φλοιό μετά την έκθεση σε χρόνια απρόβλεπτο στρες

Δ. Τουλάκη, Ε. Ζώνη, Ε. Δάνδη & Δ. Α. Τατά

Επιβλέπουσα: Δ. Τατά, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση των επιπτώσεων της διαβίωσης σε εμπλουτισμένο περιβάλλον ενάντια στις επιδράσεις του χρόνιου απρόβλεπτου στρες. Ειδικότερα, μελετήθηκε αν η έκθεση σε εμπλουτισμένα περιβάλλοντα δρα νευροπροστατευτικά ενάντια στις αναμενόμενες μειώσεις στην έκφραση της πρωτεΐνης MAP2 (Microtubule-Associated Protein 2), ενός δενδριτικού δείκτη, στον έσω προμετωπιαίο φλοιό. Αρσενικοί και θηλυκοί επίμυες Wistar ηλικίας 23η ημερών στεγάστηκαν είτε σε τυπικούς εργαστηριακούς κλωβούς είτε σε συνθήκες εμπλουτισμένου περιβάλλοντος για 10 εβδομάδες. Την 66η μεταγεννητική ημέρα, μια υποομάδα από την κάθε συνθήκη στέγασης εκτέθηκε καθημερινά σε ένα πρωτόκολλο χρόνιου απρόβλεπτου στρες διάρκειας 4 εβδομάδων. Με το πέρας της πειραματικής διαδικασίας έλαβε χώρα η επεξεργασία του εγκεφαλικού ιστού και ακολούθησε η λήψη τομών πάχους 5μm με τη βοήθεια μικροτόμου από τον μετωπιαίο λοβό. Για τον εντοπισμό της έκφρασης της πρωτεΐνης MAP2 εφαρμόστηκε η μέθοδος της ανοσοιστοχημείας. Ακολούθησε η λήψη φωτογραφιών μέσω ψηφιακής κάμερας ενσωματωμένης σε οπτικό μικροσκόπιο προκειμένου να πραγματοποιηθεί η ποσοτική εκτίμηση της έκφρασης της MAP2, με τη χρήση ειδικού λογισμικού (Image J) σε δύο υποπεριοχές του έσω

προμετωπιαίου φλοιού. Επί του παρόντος, η εκτίμηση της έκφρασης της συγκεκριμένης πρωτεΐνης καθώς και η στατιστική επεξεργασία των αποτελεσμάτων βρίσκονται σε εξέλιξη. Σύμφωνα με την υπάρχουσα βιβλιογραφία, αναμένεται ότι το εμπλουτισμένο περιβάλλον θα επιδράσει νευροπροστατευτικά, περιορίζοντας τις αρνητικές επιπτώσεις του χρόνιου απρόβλεπτου στρες στην έκφραση της πρωτεΐνης MAP2 στον έσω προμετωπιαίο φλοιό.

Λέξεις-Κλειδιά: Εμπλουτισμένο περιβάλλον, Χρόνιο στρες, MAP2, Φύλο, Ευπλαστικότητα

Αστικά κέντρα – περιφέρεια: Ποιο είναι το πιο πρόσφορο έδαφος για την επίτευξη υψηλών επιδόσεων στις ιεραρχικά ανώτερες γνωστικές ικανότητες;

Β. Βλοντάκη, Μ. Μαχαίριδου, Κ. Τραϊανού, Μ. Κωνσταντίνου, Ε. Γωνίδα & Μ. Ε. Κοσμίδου

Επιβλέπουσα: Μ. Ε. Κοσμίδου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η βιβλιογραφία έχει δείξει υπεροχή ατόμων σε αστικά κέντρα έναντι αυτών στην περιφέρεια ως προς τις επιδόσεις τους σε έργα επιτελικών λειτουργιών και μαθηματικών ικανοτήτων. Δεδομένης της πρόσβασης όλων σε αντίστοιχη εκπαίδευση και πληροφόρηση μέσω διαδικτύου, υποθέσαμε πως τέτοιες διαφορές δεν θα υπάρχουν πια. Διερευνήσαμε την υπόθεση αυτή σε άτομα ηλικίας 12 έως 30 ετών με καταγωγή από τα αστικά κέντρα και την περιφέρεια. Το δείγμα αποτελούνταν από 83 συμμετέχοντες/ουσες, εκ των οποίων οι 38 κατάγονταν από αστικά κέντρα και οι 45 από την περιφέρεια. Για την αξιολόγηση των επιτελικών λειτουργιών, χρησιμοποιήσαμε τις δοκιμασίες Λεκτικής Ευχέρειας, το Trail Making Test και τη Δοκιμασία Stroop, ενώ για την αξιολόγηση των μαθηματικών ικανοτήτων τις δοκιμασίες Αριθμητικών Υπολογισμών και Μαθηματικών Συλλογισμών. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι, ως επί το πλείστον, δεν προέκυψαν μετρήσιμες διαφορές στις υπό αξιολόγηση λειτουργίες μεταξύ των προαναφερόμενων πληθυσμιακών ομάδων. Η μόνη διαφορά που εντοπίστηκε αφορούσε τον μέσο όρο λαθών στη δεύτερη συνθήκη του Trail Making Test, όπου τα καταγόμενα από αστικά πλαίσια άτομα έκαναν λιγότερα λάθη από τα άτομα από την περιφέρεια. Τα παραπάνω έρχονται σε αντίθεση με την πλειονότητα της μέχρι σήμερα βιβλιογραφίας, που συνηγορεί υπέρ των ατόμων από αστικά πλαίσια. Συνεπώς, καταλήγουμε ότι οι πρότερες διαφορές στη γνωστική ανάπτυξη με βάση την περιοχή καταγωγής πιθανώς να έχουν μειωθεί σημαντικά έτσι ώστε να μη διαφοροποιούνται ως προς τις επιτελικές λειτουργίες και τις μαθηματικές ικανότητες. Περαιτέρω έρευνα θα μπορούσε να μελετήσει τους ιδιαίτερους παράγοντες που έχουν συντελέσει σε αυτό το εύρημα.

Λέξεις-Κλειδιά: Αστικά κέντρα, Περιφέρεια, Επιτελικές λειτουργίες, Μαθηματικές ικανότητες, Επίδοση

Τρίτη 6 Μαΐου 2025 | 14.00-15.15

Θεματική Συνεδρία 14 | Θετική Ψυχολογία

Η σχέση της έννοιας της αυτοσυμπόνιας, της ενσυναίσθησης και της υποκειμενικής ευτυχίας σε δείγμα Ελλήνων φοιτητών

Π. Αλβανού

Επιβλέπων: Γ. Τσίτσας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Κατά τη διάρκεια της φοιτητικής τους ζωής, οι φοιτητές αντιμετωπίζουν πολλές προκλήσεις, από την πίεση των ακαδημαϊκών τους υποχρεώσεων μέχρι δυσκολίες στις διαπροσωπικές σχέσεις και στη διαχείριση εργασιακών υποχρεώσεων. Η ενσυναίσθηση έχει φανεί, σύμφωνα με προηγούμενες έρευνες, ότι σχετίζεται με την ευημερία των φοιτητών. Παράλληλα, τα τελευταία χρόνια, η ψυχολογία έχει μετατοπίσει το ενδιαφέρον της, όχι μόνο στις δυσκολίες που προκύπτουν, αλλά και στα δυνατά στοιχεία και τις ικανότητες των ανθρώπων, μελετώντας έννοιες όπως η αυτοσυμπόνια και η υποκειμενική ευτυχία. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να μελετήσει τη σχέση της αυτοσυμπόνιας, της υποκειμενικής ευτυχίας και της ενσυναίσθησης στους φοιτητές. Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 188 φοιτητές, οι οποίοι συμμετείχαν μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Google Forms. Η συλλογή του δείγματος πραγματοποιήθηκε από 09/07/2024 έως 30/08/2024. Η ανάλυση των δεδομένων έγινε με το SPSS (έκδοση 29). Από την ανάλυση των δεδομένων προέκυψε ότι η αυτοσυμπόνια είχε θετική συσχέτιση με την υποκειμενική ευτυχία στο δείγμα των φοιτητών. Επιπλέον, η αυτοσυμπόνια και η υποκειμενική ευτυχία είχαν θετική συσχέτιση με την αντίληψη της θέσης του άλλου και αρνητική με την ενσυναισθητική ανησυχία και την προσωπική αγωνία. Δεν βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των φοιτητών και των φοιτητριών του δείγματος όσον αφορά την αυτοσυμπόνια και την υποκειμενική ευτυχία. Ωστόσο, οι φοιτήτριες παρουσίασαν υψηλότερες βαθμολογίες από τους φοιτητές στη φαντασία και την ενσυναισθητική ανησυχία. Η ηλικία βρέθηκε να σχετίζεται θετικά με την αυτοσυμπόνια. Τέλος, οι διδακτορικοί φοιτητές παρουσίασαν υψηλότερα επίπεδα ενσυναισθητικής ανησυχίας σε σύγκριση με τους προπτυχιακούς φοιτητές.

Λέξεις-κλειδιά: Αυτοσυμπόνια, Ενσυναίσθηση, Υποκειμενική ευτυχία, Φοιτητές

Η σχέση του άγχους με τις στρατηγικές αντιμετώπισης και τη θετική στάση ζωής

Δ. Γκατζούλη & Ρ. Λάιους

Επιβλέπουσα: Ρ. Λάιους, Κολλέγιο Ανθρωπιστικών Επιστημών ICPS

Τι σχέση έχουν το άγχος, η θετική στάση ζωής και οι στρατηγικές αντιμετώπισης αγχογόνων καταστάσεων; Αυτή η έρευνα βάζει στο μικροσκόπιο τη δυναμική αυτών των παραγόντων, με στόχο να δώσει απαντήσεις που μπορούν να βελτιώσουν την ψυχική ευημερία. Στη μελέτη συμμετείχαν 115 άτομα (61 γυναίκες και 54 άνδρες) από την Ελλάδα, ηλικίας 19 έως 69 ετών (Μ.Ο.: 38,15), τα οποία συμπλήρωσαν εξειδικευμένα ερωτηματολόγια. Για τη μέτρηση του άγχους χρησιμοποιήθηκε η υποκλίμακα άγχους του DASS-21, ενώ η θετική στάση ζωής αξιολογήθηκε μέσω του PERMA Profiler. Οι στρατηγικές αντιμετώπισης μετρήθηκαν με το εργαλείο Ways of Coping, εστιάζοντας σε προσεγγίσεις όπως η αναζήτηση υποστήριξης, η θετική

αναδιαμόρφωση και η αποδοχή. Τα αποτελέσματα ανέδειξαν μια ισχυρή αρνητική συσχέτιση μεταξύ άγχους και θετικής στάσης ζωής, υποδεικνύοντας ότι άτομα με υψηλότερη θετική στάση εμφανίζουν σημαντικά χαμηλότερα επίπεδα άγχους. Επιπλέον, η θετική στάση ζωής συσχετίστηκε με τη χρήση αποτελεσματικών στρατηγικών, όπως η θετική προσέγγιση και η αναζήτηση κοινωνικής στήριξης, που συμβάλλουν στη μείωση του άγχους. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η διαπίστωση ότι η θετική στάση ζωής και η αναζήτηση θεϊκής βοήθειας προβλέπουν σε σημαντικό βαθμό τα επίπεδα άγχους. Αντίθετα, άλλες στρατηγικές διαχείρισης του άγχους δεν φάνηκε να έχουν αντίστοιχη επίδραση. Με λίγα λόγια, αυτή η μελέτη δείχνει πώς μικρές αλλαγές στη στάση μας μπορούν να κάνουν μεγάλη διαφορά στην καθημερινή μας ζωή. Είτε μέσα από θετική σκέψη, είτε μέσα από ανθρώπινες σχέσεις, υπάρχουν τρόποι να ανθίσει η ψυχική ευημερία.

Λέξεις-Κλειδιά: Άγχος, Θετική στάση ζωής, Στρατηγικές αντιμετώπισης αγχογόνων καταστάσεων, Ευημερία

Ο ρόλος των διαστάσεων του συναισθηματικού δεσμού και της ψυχικής ανθεκτικότητας στην ικανοποίηση από τη ζωή γονέων

Μ. Ρ. Σάγγου

Επιβλέπων: Π. Παρπόττας, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Η αλληλεπίδραση κατά τα πρώτα χρόνια ζωής ενός παιδιού με τον φροντιστή επηρεάζει την μετέπειτα εξέλιξη ενός ενήλικα και τον τρόπο που θα διαμορφώσει τον γονεϊκό του ρόλο, με την ψυχική ανθεκτικότητα να συμβάλλει στην καλύτερη κατανόηση των επιπέδων ικανοποίησης από τη ζωή. Στην βιβλιογραφία παρουσιάζεται έλλειψη σε μελέτες που να έχουν επιδιώξει να μελετήσουν το θέμα αυτό σε γονείς και σκοπός της παρούσας μεταπτυχιακής εργασίας ήταν η διερεύνηση της επίδρασης των διαστάσεων συναισθηματικού δεσμού στην ικανοποίηση από τη ζωή, καθώς και του διαμεσολαβητικού ρόλου της ψυχικής ανθεκτικότητας στη σχέση αυτή. Το δείγμα αποτελούνταν από 211 ενήλικες γονείς με ανήλικα παιδιά, οι 179 εκ των οποίων ήταν γυναίκες ενώ οι 32 ήταν άνδρες, με μέσο όρο ηλικίας τα 43.5 έτη ($SD=8.9$). Η συμμετοχή στην παρούσα έρευνα πραγματοποιήθηκε ηλεκτρονικά και οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να συμπληρώσουν την Αναθεωρημένη Κλίμακα Βιωμάτων στις Διαπροσωπικές Σχέσεις (Experiences in Close Relationships-Revised, G-ECR-R), την Κλίμακα Αξιολόγησης Ανθεκτικότητας RES-Gr (Resilience Evaluation Scale, RES) καθώς και την Κλίμακα Μέτρησης Ικανοποίησης από τη Ζωή (Satisfaction With Life Scale, SWLS). Τα αποτελέσματα ανέδειξαν σημαντικές αρνητικές συσχετίσεις του αγχώδους δεσμού τόσο με τη ψυχική ανθεκτικότητα όσο και με την ικανοποίηση από τη ζωή ($\rho = -0.295$ έως $\rho = -0.358$, $p < 0.001$). Παρομοίως, ο αποφευκτικός δεσμός εμφάνισε αρνητικές συσχετίσεις με τη ψυχική ανθεκτικότητα ($\rho = -0.144$, $p < 0.05$) και την ικανοποίηση από τη ζωή ($\rho = -0.331$, $p < 0.001$). Τέλος, η ψυχική ανθεκτικότητα βρέθηκε να λειτουργεί μερικώς ως διαμεσολαβητής στη σχέση μεταξύ του άγχους προσκόλλησης, όπως και της αποφυγής προσκόλλησης, και της ικανοποίησης από τη ζωή (Έμμεση Επίδραση: $b = -0.43$, 95% CIs [-0.92, -0.04]). Τα ευρήματα αυτά αναλύονται σε σχέση με την υπάρχουσα βιβλιογραφία και προτείνονται πρακτικές εφαρμογές.

Λέξεις-Κλειδιά: Διαστάσεις δεσμού, Ψυχική ανθεκτικότητα, Ικανοποίηση από τη ζωή, Γονείς, Διαμεσολάβηση

Διερεύνηση της ψυχικής ανθεκτικότητας, της αυτοεκτίμησης και του στρες σε δείγμα φοιτητών σε ελληνικά πανεπιστημιακά ιδρύματα

Φ. Γιαννημαρα, Π. Κορδούτης & Μ. Χριστοπούλου

Επιβλέπων: Π. Κορδούτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία ο φοιτητικός πληθυσμός έρχεται αντιμέτωπος με ποικίλους στρεσογόνους παράγοντες στην καθημερινότητά του μιας και βρίσκεται σε περίοδο αλλαγών και μεταβάσεων. Σκοπός της παρούσας ερευνητικής εργασίας ήταν να διερευνηθεί η σχέση της ψυχικής ανθεκτικότητας, του στρες και της αυτοεκτίμησης σε δείγμα φοιτητών των Ελληνικών Πανεπιστημίων. Επιπλέον, διερευνήθηκε και ο ρόλος του παράγοντα του φύλου στις τρεις παραπάνω μεταβλητές. Οι ερευνητικές υποθέσεις της μελέτης ήταν οι εξής: η ψυχική ανθεκτικότητα, το στρες και η αυτοεκτίμηση θα διέφεραν μεταξύ αντρών και γυναικών και αναμενόταν στατιστικά σημαντική συσχέτιση ανάμεσα στις μεταβλητές της ψυχικής ανθεκτικότητας, του στρες και της αυτοεκτίμησης. Στην έρευνα συμμετείχαν 155 φοιτητές από διάφορα τμήματα φοίτησης σε Πανεπιστημιακά Ιδρύματα στην Ελλάδα, εκ των οποίων 119 ήταν γυναίκες και 36 ήταν άνδρες. Ο μέσος όρος ηλικίας τους ήταν τα 22 έτη. Οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν τη Συνοπτική Κλίμακα της Ψυχικής Ανθεκτικότητας (BriefResilienceScale), την Κλίμακα Αυτοεκτίμησης του Rosenberg (RosenbergSelfEsteemScale), ενώ το στρες μετρήθηκε με την υποκλίμακα Στρες του Depression, Anxiety, StressScales-21 (DASS-21). Τα αποτελέσματα έδειξαν στατιστικά σημαντικές διαφορές φύλου στις μεταβλητές της ψυχικής ανθεκτικότητας και του στρες, ενώ αναφορικά με την ανάλυση συσχετίσεων, βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις μεταξύ όλων των μεταβλητών που επιβεβαιώνουν τις υποθέσεις της έρευνας, με την ψυχική ανθεκτικότητα και την αυτοεκτίμηση να εμφανίζουν στατιστικά σημαντική υψηλή θετική συσχέτιση. Αντίθετα, η ψυχική ανθεκτικότητα και η αυτοεκτίμηση είχαν αρνητική συσχέτιση με το στρες. Τα ευρήματα έχουν εφαρμογές ως προς την πράξη αλλά και την έρευνα. Είναι σημαντικό να διερευνηθούν οι παράγοντες της ψυχικής ανθεκτικότητας και της αυτοεκτίμησης ως προστατευτικοί παράγοντες για την ψυχική υγεία και την ευημερία του φοιτητικού πληθυσμού στην Ελλάδα. Επιπλέον, είναι χρήσιμο να δημιουργηθούν τόσο παρεμβάσεις όσο και εκπαιδευτικά και ψυχοεκπαιδευτικά προγράμματα ώστε να υποστηρίξουν τους φοιτητές στην αντιμετώπιση δυσκολιών και στην προσαρμογή τους στο Πανεπιστήμιο.

Λέξεις-Κλειδιά: Ψυχική ανθεκτικότητα, Στρες, Αυτοεκτίμηση, Φοιτητικός πληθυσμός

Ψυχική ανθεκτικότητα στις στρατιωτικές οικογένειες. Θεωρητικά ευρήματα και ερευνητικές προοπτικές

Ε. Μπούρα

Επιβλέπουσα: Β. Ιγνατίου-Καραμανώλη, Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων

Κατά τη διεθνή βιβλιογραφία, οι επικρατέστεροι στρεσογόνοι παράγοντες του στρατιωτικού βίου, ήτοι : α. οι συχνές μεταθέσεις/ γεωγραφικές μετακινήσεις των στελεχών, β. η απουσία του στελέχους από το οικογενειακό περιβάλλον για επιχειρησιακούς ή εκπαιδευτικούς λόγους, γ. το υψηλό ρίσκο σωματικής ή άλλης βλάβης κατά την άσκηση καθηκόντων, δύνανται να επηρεάσουν την ψυχοσωματική υγεία και την ποιότητα ζωής της στρατιωτικής οικογένειας ως σύστημα (στελέχη, σύζυγοι, τέκνα). Σκοπός της παρούσας, είναι η ανάδειξη της οικογενειακής ψυχικής ανθεκτικότητας ως προστατευτικού παράγοντα για την ψυχοσωματική υγεία και την ποιότητα ζωής των στρατιωτικών οικογενειών, αλλά και για την ψυχολογική ευεξία των στελεχών. Διερευνάται ως κεντρικό ερευνητικό ερώτημα, πώς η οικογενειακή ανθεκτικότητα

επιδρά προστατευτικά στην ψυχοσωματική υγεία και την ποιότητα ζωής των οικογενειών και ποιες επιμέρους διαστάσεις της, συνεισφέρουν καλύτερα στον μετριασμό των στρεσογόνων παραγόντων του στρατιωτικού βίου. Διενεργήθηκε συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση μέσα από ηλεκτρονικές βάσεων δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων των MEDLINE, PubMed, PsycINFO, Google Scholar και Scopus. Ως λέξεις - κλειδιά χρησιμοποιήθηκαν οι όροι: “military life stressors”, “military family”, “military family resilience”, “military family well-being”. Περιλήφθησαν άρθρα, δημοσιευμένα μεταξύ 2000 και 2023. Η ανασκόπηση έδειξε ότι η οικογενειακή ανθεκτικότητα φαίνεται να επιδρά προστατευτικά στην ψυχοσωματική υγεία και την ποιότητα ζωής των οικογενειών, ενώ σχετίζεται άμεσα με την ψυχική ευεξία και την οργανωσιακή αφοσίωση των στελεχών. Βρέθηκαν 3 θεωρητικά μοντέλα οικογενειακής ανθεκτικότητας με εφαρμογή στο στρατιωτικό περιβάλλον: το ABCX (double) Model των Mc Cubbin&Patterson, το Μοντέλο οικογενειακής προσαρμογής FAAR και το Μοντέλο Οικογενειακής Ανθεκτικότητας της Walsh (1996), ωστόσο έως σήμερα, δεν έχει επικρατήσει ένας ενιαίος επιστημονικός ορισμός της οικογενειακής ανθεκτικότητας για τις στρατιωτικές οικογένειες. Η διεθνής έρευνα βρίσκεται στο στάδιο της δημιουργίας ενός συνθετικού οικολογικού μοντέλου ψυχικής ανθεκτικότητας, με εφαρμογή στις ιδιαίτερες απαιτήσεις του στρατιωτικού βίου. Μια τέτοια ερευνητική προοπτική σε μελλοντικές έρευνες, θα συνέβαλε ουσιαστικά στη διαμόρφωση και το σχεδιασμό στοχευμένων προγραμμάτων υποστήριξης στο στρατιωτικό περιβάλλον.

Λέξεις-Κλειδιά: Οικογενειακή ανθεκτικότητα, Στρεσογόνοι παράγοντες στρατιωτικού βίου, Ψυχοσωματική υγεία, Ποιότητα ζωής στρατιωτικών οικογενειών, Στρατιωτικές οικογένειες

Θεματική Συνεδρία 7B | Σχολική Ψυχολογία: Πολυπολιτισμικότητα και συμπερίληψη

Εθνοτική ταυτότητα, εθνική ταυτότητα και αυτοεκτίμηση εφήβων με μεταναστευτικό υπόβαθρο

A. Κάκκου

Επιβλέπων: B. Παυλόπουλος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Στην παρούσα μελέτη εξετάζεται η διάσταση της εθνοτικής ταυτότητας, της εθνικής ταυτότητας και της αυτοεκτίμησης σε εφήβους με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Με βάση την ανασκόπηση βιβλιογραφίας υπάρχει στενή σύνδεση της αυτοεκτίμησης με την ταυτότητα, κυρίως την εθνοτική, στους νεαρούς μετανάστες. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 994 έφηβοι Γυμνασίων της Αθήνας, 564 Έλληνες και 430 με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Στα συμμετέχοντα άτομα χορηγήθηκε η Κλίμακα Εθνικής Ταυτότητας (Douglas και Umaña- Taylor, 2015· Fleischmann et al., 2011), η Κλίμακα Εθνοτικής Ταυτότητας (Douglas & Umaña- Taylor, 2015· Fleischmann et al., 2011) και η Κλίμακα Αυτοεκτίμησης (Rosenberg, 1965). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι έφηβοι με μεταναστευτικό υπόβαθρο δεν παρουσιάζουν χαμηλότερα επίπεδα αυτοεκτίμησης από τους γηγενείς συμμαθητές τους. Υψηλότερα επίπεδα εθνοτικής συγκρότησης συνδέονται με αντίστοιχα υψηλότερα επίπεδα εθνικής συγκρότησης, ενώ η υψηλή συγκρότηση εθνοτικής και εθνικής ταυτότητας φαίνεται πως προωθεί γενικά και υψηλά επίπεδα αυτοεκτίμησης στα νεαρά άτομα. Όμως, δεν διαπιστώνεται στατιστικά σημαντική συσχέτιση ανάμεσα στην αυτοεκτίμηση και τη διερεύνηση της εθνοτικής ή της εθνικής ταυτότητας. Τέλος, τα αγόρια υπερέχουν έναντι των κοριτσιών στην εθνοτική συγκρότηση και την αυτοεκτίμηση, ενώ οι έφηβοι μετανάστες πρώτης γενιάς φαίνεται πως έχουν υψηλότερη συγκρότηση εθνοτικής ταυτότητας από τους μετανάστες δεύτερης γενιάς. Τα ευρήματα συζητούνται σε συνάρτηση με την σχετική βιβλιογραφία.

Λέξεις-Κλειδιά: Αυτοεκτίμηση, Εθνοτική ταυτότητα, Εθνική ταυτότητα, Μετανάστευση, Εφηβεία

Δουλεύοντας με παιδιά και εφήβους από διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα στην πρωτοβάθμια και την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Διαστάσεις πολυπολιτισμικής επάρκειας

Ε. Παντελίδου, Ι. Κωστοπούλου, Χ. Χατζηκωνσταντίνου & Ε. Γκαρλέμου

Επιβλέπουσα: Λ. Ε. Μιχαλοπούλου

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να εξετάσει τις διαφορετικές συνιστώσες της πολυπολιτισμικής επάρκειας εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε συνάρτηση με την κατάρτιση (σπουδές και επιμορφώσεις) και την εμπειρίας τους (χρόνια προϋπηρεσίας). Η υπάρχουσα βιβλιογραφία έχει αναδείξει ότι η αντιλαμβανόμενη πολυπολιτισμική επάρκεια των εκπαιδευτικών και κατ' επέκταση η πολιτισμικά ανταποκρινόμενη διδασκαλία και στήριξη συνδέεται με θετικά αποτελέσματα για τη μαθησιακή και σχολική προσαρμογή μαθητών/τριών από πολυπολιτισμικά υπόβαθρα (Fallon et al., 2023. Okken et al., 2022). Στην παρούσα συσχετιστική έρευνα συμμετείχαν 166 εκπαιδευτικοί (Μ.Ο. ηλικίας = 42.7, ΤΑ = 11.9, n = 105 πρωτοβάθμιας και n = 61 δευτεροβάθμιας), από διαφορετικές περιφέρειες της Ελλάδας οι οποίοι δήλωσαν ότι έχουν υπηρετήσει σε σχολεία με υψηλά ποσοστά πολυμορφίας. Οι εκπαιδευτικοί συμπλήρωσαν ηλεκτρονικά ένα ερωτηματολόγιο αυτο-αναφοράς με δημογραφικού τύπου ερωτήσεις, ερωτήσεις σχετικές με την επαγγελματική εμπειρία τους και τα σχολεία στα οποία υπηρετούσαν, καθώς και μία κλίμακα πολυπολιτισμικής επάρκειας (Critical Multicultural Education Competencies Scale, Acar-Ciftci, 2016). Οι αναλύσεις περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής στο συνολικό δείγμα έδειξαν ότι οι εκπαιδευτικοί διαθέτουν υψηλότερα επίπεδα αντιλαμβανομένων δεξιοτήτων και επίγνωσης και χαμηλότερα επίπεδα γνώσεων. Οι διαφορετικές συνιστώσες στο συνολικό δείγμα καθώς και παράγοντες της κατάρτισης και της εμπειρίας συσχετίζονται στατιστικώς σημαντικά σε κάποιες επιμέρους συνθέσεις. Από τις αναλύσεις Mann Whitney προέκυψε ότι οι εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας σε σύγκριση με τους εκπαιδευτικούς δευτεροβάθμιας διαφοροποιούνται όσον αφορά το επίπεδο γνώσεων για την πολυπολιτισμικότητα αλλά όχι σε επίπεδο δεξιοτήτων και επίγνωσης. Τα ευρήματα της παρούσας έρευνας συμβάλουν στην καλύτερη κατανόηση των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών για την πολυπολιτισμική επάρκειά τους και συζητούνται στο πλαίσιο της υπάρχουσας βιβλιογραφίας. Επιπλέον παρουσιάζονται πιθανές προεκτάσεις και εφαρμογές της έρευνας, όπως η δημιουργία στοχευμένων δράσεων για την εφαρμογή συμπεριληπτικών πρακτικών. Μελλοντικές έρευνες μπορεί να απευθυνθούν σε εκπαιδευτικούς που εργάζονται με συγκεκριμένους πληθυσμούς (π.χ. Ρομά, πρόσφυγες), ώστε να διερευνηθούν εστιασμένα οι διαστάσεις της πολυπολιτισμικής επάρκειας.

Λέξεις-Κλειδιά: Πολυπολιτισμική επάρκεια, Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, Εκπαιδευτικοί

Ψυχοκοινωνικά ζητήματα και σχολικές εμπειρίες παιδιών προσφυγικής προέλευσης στην Ελλάδα και η θεραπεία μέσω του χορού ως μέθοδος προαγωγής της συμπερίληψης

Θ. Μπαρέκα & Ε. Παπασταθόπουλος

Επιβλέπων: Ε. Παπασταθόπουλος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η παρούσα μελέτη εστιάζει στην ευρωπαϊκή προσφυγική κρίση και επικεντρώνεται στην ανάγκη για την κοινωνική συμπερίληψη αυτών των πληθυσμών στις χώρες υποδοχής και ειδικά των πλέον ευάλωτων μεταξύ αυτών που είναι τα παιδιά. Σκοπός της είναι να διερευνήσει κατά πόσο η δημιουργία μικτών ομάδων Χοροθεραπείας (Dance Movement Therapy) μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέθοδος για να ενισχύσει την ενδυνάμωση και τη συμπερίληψη των μαθητών/τριών προσφυγικής προέλευσης που διαμένουν στην Ελλάδα και φοιτούν στο γυμνάσιο. Τα παιδιά προσφυγικής προέλευσης βρίσκονται σε ευάλωτη θέση, λόγω της κοινωνικής περιθωριοποίησής τους, της περιορισμένης γνώσης ελληνικών ή και αγγλικών και της έλλειψης κατάλληλων προγραμμάτων εκπαιδευτικής και κοινωνικής συμπερίληψης, όπως και για μια σειρά λόγων που αφορούν τις αναπτυξιακές απαιτήσεις της διαμόρφωσης της ταυτότητας και της επιπολιτισμοποίησης. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε είναι η φαινομενολογική προσέγγιση και η συμμετοχική έρευνα δράσης, οι οποίες επικεντρώνονται στις ενσώματες ιδιότητες της ανθρώπινης εμπειρίας και την μελέτη των φαινομένων σε φυσικά περιβάλλοντα με τρόπο αναστοχαστικό. Τα ερευνητικά εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν είναι η συμμετοχική παρατήρηση και οι ομάδες εστίασης. Η παρέμβαση μας υλοποιήθηκε σε 1 γυμνάσιο των Ιωάννινων, στο οποίο δημιουργήθηκε 1 μικτή ομάδα 18 μαθητών/τριών (8 συναντήσεις, 2 διδακτικές ώρες/κάθε εβδομάδα). Οι μαθητές/τριες στις βιωματικές ομάδες Χοροθεραπείας είχαν τη ευκαιρία να προσεγγίσουν τις έννοιες της ταυτότητας, της διάκρισης, της περιθωριοποίησης, της ανθεκτικότητας και να εμπλακούν ενεργά στη διαδικασία με τέτοιο τρόπο ώστε να γίνουν συν-ερευνητές/τριες σε διάφορες φάσεις της έρευνας. Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων πρόκυψε ένα προτεινόμενο μοντέλο εργασίας που αποτελείται από τα 5 βήματα: Την αναγνώριση των πρωταρχικών αναγκών των συμμετεχόντων, τη δημιουργία μιας κοινής γλώσσας, την υποστήριξη μεταξύ των μελών της ομάδας, τη δημιουργία γεφυρών μεταξύ των συμμετεχόντων και την αναστοχαστική αξιολόγηση της διαδικασίας.

Λέξεις-Κλειδιά: Προσφυγική κρίση, Χοροθεραπεία, Μικτές ομάδες, Σχολικό περιβάλλον, Συμπερίληψη

Χρονικές συγκρίσεις και κατασκευές της ένταξης μεταναστριών/τών μαθητριών/τών και της διομαδικής συνύπαρξης στον λόγο εκπαιδευτικών

Ε. Αναγνώστου & Ν. Αψόκαρδου

Επιβλέπων: Ε. Φίγγου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η παρούσα μελέτη διερευνά τον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί κατασκευάζουν στον λόγο τους τη σχολική ένταξη μεταναστριών/τών μαθητριών/τών και τη διομαδική συνύπαρξη στο σχολείο ως φαινόμενα που διαμορφώνονται στο χρόνο. Το αναλυτικό υλικό της έρευνας αντλήθηκε από 12 ημι-δομημένες συνεντεύξεις (10 ατομικές και δύο ομαδικές), με 15 Ελληνίδες/ες εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ηλικίας 37 έως 62 ετών, ενώ η ανάλυση βασίστηκε στις αρχές της Κριτικής Κοινωνικής Λογοψυχολογίας. Με βάση τα ευρήματα, η σύγκριση στο χρόνο αναδεικνύει στενή σύνδεση της ένταξης των μεταναστριών/τών μαθητριών/τών στο σχολείο με την κοινωνικοοικονομική κατάσταση της οικογένειας, καθώς θεωρείται ότι οι μεταναστευτικές οικογένειες που έχουν εξασφαλίσει ένα ικανοποιητικό επίπεδο διαβίωσης δείχνουν αυξημένο ενδιαφέρον για τη σχολική ένταξη και επίδοση των παιδιών. Το σχολείο κατασκευάζεται ως χώρος αποδοχής της διαφορετικότητας και ο ρατσισμός και οι διακρίσεις ως φαινόμενα αναπόφευκτα που ωστόσο, έχοντας μια γραμμική πορεία, υποχωρούν στο χρόνο. Η κατασκευή του αναπόφευκτου χαρακτήρα του ρατσισμού, ωστόσο, συνυπάρχει με την κατασκευή της (δυτικής ή ανατολικής) προέλευσης των μεταναστριών/τών ως σημαντικού παράγοντα για την ανάπτυξη ρατσισμού και την περιθωριοποίησή τους. Η συζήτηση αναδεικνύει τη συνεισφορά των ευρημάτων και της κριτικής λογοψυχολογικής προσέγγισης εν γένει α) στην εργογραφία της κοινωνικής ένταξης μεταναστριών/τών,

καθώς αναδεικνύονται ενδιαφέρουσες αντινομίες που αφορούν την προτεραιοποίηση κοινωνικοοικονομικών ή πολιτισμικών κριτηρίων και β) στην έρευνα γύρω από την αποποίηση του ρατσισμού στο λόγο και τις ιδεολογικές της επιπτώσεις.

Λέξεις-Κλειδιά: Χρονικότητα, Αποποίηση ρατσισμού, Σχολική ένταξη, Μετανάστριες/τες, Λογοψυχολογία

Η αποδοχή των παιδιών με ιδιαιτερότητες από τους συνομηλίκους τους

A. Δαμιανάκη & Χ. Δαμιανάκη

Επιβλέπων: Δ. Θεοδοσιάκης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Η αποδοχή της διαφορετικότητας μεταξύ των παιδιών σχολικής ηλικίας αποτελεί το αντικείμενο της συγκεκριμένης έρευνας. Σκοπός της αποτελεί η ανάδειξη των παραγόντων που συνδέονται με την εκδήλωση μη θετικής στάσης απέναντι σε άτομα που παρουσιάζουν σωματικές ή ψυχικές ιδιαιτερότητες. Συγκεκριμένα, εξετάζεται η επίδραση των δημογραφικών χαρακτηριστικών ως ανεξάρτητων μεταβλητών (φύλο, ηλικία, τόπος διαμονής, σειρά γέννησης, τύπος οικογένειας) σε σχέση με τον βαθμό αποδοχής των παιδιών με ιδιαιτερότητες από τους συνομηλίκους τους. Επιλέχθηκαν 13 ημιδομημένες συνεντεύξεις ως μεθοδολογικό εργαλείο ποιοτικής έρευνας, σε μαθητές ηλικίας 6 έως 11 ετών (μαθητές δημοτικού και των δυο φύλων, από Αθήνα, Καλαμάτα, Νεάπολη Λακωνίας, Άγιο Νικόλαο Βοιών Λακωνίας, Αγίους Αποστόλους Λακωνίας). Τις ημιδομημένες συνεντεύξεις συνόδευε φωτογραφικό/σχεδιαστικό υλικό για πληρέστερη κατανόηση των ερωτήσεων. Τα αποτελέσματα αποτυπώνουν μια σειρά από ενδιαφέροντα ευρήματα. Το φύλο του δείγματος φαίνεται να συνδέεται με μεγαλύτερη αποδοχή των συνομηλίκων στη διαφορετικότητα (κορίτσια), όπως και τα ευρήματα για τα παιδιά που έχουν αδέρφια. Τα μικρότερα στη σειρά γέννησης εμφανίζουν μεγαλύτερο ποσοστό αποδοχής. Η πόλη ως τόπος διαμονής, η πολυγενεακή και η πυρηνική οικογένεια παρουσιάζουν αντίστοιχα θετική συσχέτιση, με την ηλικιακή κατηγορία των παιδιών να μην ασκεί αξιοσημείωτη επίδραση. Όσον αφορά τα χαρακτηριστικά που επιλέγονται ως κριτήρια στη φιλία, το χιούμορ, η καλοσύνη και η ευγένεια επιλέγονται σε μεγαλύτερο βαθμό. Αντίθετα, το χιούμορ προτιμάται από τα αγόρια και η ευγένεια από τα κορίτσια. Η ομορφιά και η ηρεμία επιλέγονται από τα μικρότερα παιδιά, ενώ η ανταγωνιστικότητα αντιπροσωπεύεται σε πολύ μικρότερο βαθμό. Σαφέστατα, οι περιορισμοί της έρευνας δεν επιτρέπουν να γενικευτούν τα αποτελέσματα, ωστόσο αποτελούν μια προσπάθεια πρώτης προσέγγισης ενός σημαντικού ψυχολογικού θέματος.

Λέξεις-Κλειδιά: Αποδοχή, Διαφορετικότητα, Παιδιών, Ιδιαιτερότητες

Θεματική Συνεδρία 15 | Διαδίκτυο και Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης: Κοινωνικές και κλινικές προεκτάσεις

Η διαρκής έκθεση των αναδυόμενων ενηλίκων σε ειδήσεις βίαιου, εγκληματικού περιεχομένου στα μέσα ενημέρωσης & κοινωνικής δικτύωσης και η επίδρασή της στον φόβο για το έγκλημα και το δευτερογενές τραυματικό στρες

M. E. Νικολοπούλου

Επιβλέπουσα: Α. Παπαστυλιανού, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η παρούσα πτυχιακή εργασία εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο η συνεχής έκθεση σε βίαιες, εγκληματικές ειδήσεις των Μέσων Ενημέρωσης και Κοινωνικής Δικτύωσης επηρεάζει τους αναδυόμενους ενήλικες όσον αφορά τον φόβο τους για το έγκλημα και την εμφάνιση συμπτωμάτων δευτερογενούς τραυματικού στρες. Βασισμένη στη Θεωρία της Καλλιέργειας του Gerbner, που υποστηρίζει ότι η επανειλημμένη έκθεση σε αρνητικού περιεχομένου προγράμματα στα ΜΜΕ μπορεί να διαμορφώσει την αντίληψη των ατόμων για τον κόσμο ως πιο επικίνδυνο απ' ότι είναι πραγματικά, η έρευνα επιδιώκει να απαντήσει σε ερωτήματα σχετικά με την επίδραση του φόβου για το έγκλημα ανά φύλο, τη συμβολή των ειδήσεων βίας και εγκληματικότητας στη δημιουργία δευτερογενούς τραυματικού στρες καθώς και τον ρόλο της αντιλαμβανόμενης αξιοπιστίας αυτών των ειδήσεων στη διαμόρφωση σχετικών αντιλήψεων. Με δείγμα 108 ατόμων, ηλικίας 18-28 ετών, που χρησιμοποιούν τακτικά τα παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης και τα κοινωνικά δίκτυα, η έρευνα συνέλεξε δεδομένα μέσω ενός αυτοσχέδιου ερωτηματολογίου, το οποίο συγκέντρωνε δημογραφικά στοιχεία και αξιολογούσε μέσω κλιμάκων την χρήση των Μέσων Ενημέρωσης, την έκθεση σε ειδήσεις βίας, τον φόβο για το έγκλημα και το δευτερογενές τραυματικό στρες. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι γυναίκες παρουσίασαν μεγαλύτερο φόβο για το έγκλημα απ' ότι οι άντρες, ενώ η συχνή παρακολούθηση βίαιων και εγκληματικών ειδήσεων συνδέθηκε θετικά τόσο με τον φόβο του εγκλήματος όσο και με το δευτερογενές τραυματικό στρες, ανεξαρτήτως του φύλου και της αξιοπιστίας των ειδήσεων. Τα παραπάνω υποδεικνύουν ότι ο φόβος για το έγκλημα και η πιθανότητα εμφάνισης συμπτωμάτων δευτερογενούς τραυματικού στρες οξύνονται ως απόρροια της συνεχούς έκθεσης σε ειδήσεις βίας και εγκληματικότητας και η ένταση, η φύση και ο συναισθηματικός αντίκτυπος του βίαιου αυτού περιεχομένου μπορεί να είναι τόσο έντονα που να υπερκεράσουν την ανάγκη για έλεγχο της αξιοπιστίας των ειδήσεων. Τα ευρήματα της έρευνας συζητούνται στην βάση της προϋπάρχουσας σχετικής βιβλιογραφίας.

Λέξεις-Κλειδιά: Αναδυόμενοι ενήλικες, Ειδήσεις βίας και εγκληματικότητας, Θεωρία της καλλιέργειας, Φόβος για το έγκλημα, Δευτερογενές τραυματικό στρες

Ενασχόληση με τυχερά παιχνίδια στο διαδίκτυο και η επίδραση στην ψυχική υγεία

Σ. Ζαφειράκη

Επιβλέπουσα: Ε. Βούσουρα, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η Διαταραχή Διαδικτυακού Τζόγου ορίζεται σύμφωνα με το DSM-5, ως επίμονη και καταναγκαστική συμμετοχή σε παιχνίδια τύχης, η οποία έχει αρνητικές επιπτώσεις στη ζωή του ατόμου. Η παρούσα εργασία εξετάζει τη συσχέτιση μεταξύ των συμπτωμάτων διαταραχής διαδικτυακού τζόγου με τα συμπτώματα του άγχους, κατάθλιψης και στρες καθώς και με το αίσθημα μοναξιάς στους ενήλικες, ηλικίας 18-65 ετών. Χρησιμοποιήθηκαν τα ερωτηματολόγια αυτοαναφοράς για τη μέτρηση της Διαταραχής Διαδικτυακού Τζόγου (OGD-Q), του Άγχους-Στρες-Κατάθλιψης (DASS-21) και του υποκειμενικού αισθήματος Μοναξιάς (UCLA-20) σε συνδυασμό με ένα αυτοσχέδιο ερωτηματολόγιο για την καταγραφή της δραστηριότητας τζόγου στο διαδίκτυο. Η δειγματοληψία ήταν σκοπιμότητας/ευκολίας μέσω διάχυσης της μελέτης σε καταστήματα τυχερών παιχνιδιών σε Πάτρα και Αθήνα καθώς και στα κοινωνικά δίκτυα και κριτήριο συμπερίληψης στη μελέτη αποτέλεσε η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια στο διαδίκτυο τους τελευταίους 12 μήνες. Συμμετείχαν 131 άτομα με μέση ηλικία τα 26 έτη (Τ.Α.= 12,5). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια στο διαδίκτυο σχετίζεται σημαντικά με τη συμπτωματολογία του άγχους ($p < 0,001$), του στρες ($p < 0,001$) και της κατάθλιψης ($p < 0,001$), καθώς επίσης με την υποκειμενική αίσθηση της μοναξιάς ($p < 0,001$). Επίσης, βρέθηκε ότι το άγχος, το στρες και η κατάθλιψη διαμεσολαβούν μεταξύ της μοναξιάς και του διαδικτυακού τζόγου ($p < 0,001$). Τα αποτελέσματα υπογραμμίζουν τη σύνθετη σχέση μεταξύ μοναξιάς, ψυχολογικής δυσφορίας και διαδικτυακού τζόγου, συμβάλλοντας στην περαιτέρω κατανόηση και αντιμετώπιση του φαινομένου σε ενήλικες πληθυσμούς.

Λέξεις-Κλειδιά: Τζόγος, Διαταραχή διαδικτυακού τζόγου, Άγχος, Stress, Κατάθλιψη, Μοναξιά

Ο λόγος νεαρών γυναικών για τα κοινωνικά δίκτυα: Μια ματιά στον κόσμο του Instagram

A. Μάρκου & E. Βλησίδα

Επιβλέπουσα: A. Μπάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Το Instagram λειτουργεί ως ένα πεδίο καθημερινών αλληλεπιδράσεων νέων, κυρίως, ατόμων. Σκοπός, λοιπόν, της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση του λόγου νεαρών γυναικών για το Instagram και τη δραστηριότητά τους στον χώρο αυτό. Για τους σκοπούς της έρευνας πραγματοποιήθηκαν 10 συνεντεύξεις νεαρών γυναικών χρηστών, οι οποίες διέθεταν προσωπικό λογαριασμό στην πλατφόρμα του Instagram και δραστηριοποιούνταν συστηματικά. Για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της θεματικής ανάλυσης. Σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας, διαπιστώθηκε ότι οι γυναίκες κάνουν λόγο για το Instagram ως ένα χώρο εμπορικών δραστηριοτήτων, στον οποίο αναγνωρίζουν τον εαυτό τους ως καταναλώτριες. Το δεύτερο θέμα γύρω από το οποίο δομούνται οι συζητήσεις αφορά την εικόνα του σώματος στο Instagram που παρουσιάζουν οι χρήστες, η οποία άλλοτε μπορεί να απεικονίζει μια εξιδανικευμένη εικόνα και άλλοτε να αντικατοπτρίζει την πραγματικότητα. Παράλληλα, ένα τρίτο θέμα αφορά το Instagram ως ένα διαδικτυακό τόπο, που προσφέρει στις χρήστριες του τη δυνατότητα βελτίωσης της εικόνας του σώματός τους με πρακτικές που αφορούν άμεσα το σώμα. Η βελτίωση της εικόνας του σώματος επιτυγχάνεται μέσω της πίεσης για παρεμβάσεις στο σώμα και για αλλαγές στις διατροφικές συνήθειες ή μέσω της ευκαιρίας που δίνεται στις συμμετέχουσες για βελτίωση της εικόνας του σώματος και συγχρόνως για αύξηση της αυτοεκτίμησής τους.

Λέξεις-Κλειδιά: Εικόνα σώματος, Instagram, Influencers, Πρότυπα, Διαφήμιση

Το βίωμα της εικόνας του σώματος μέσα από την κοινωνική σύγκριση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Σ. Τσολακίδου & Β. Κανελλοπούλου

Επιβλέπουσα: Β. Κανελλοπούλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η παρούσα εργασία εστιάζει στον τρόπο με τον οποίο, το υποκείμενο βιώνει την εικόνα του σώματος, αξιολογώντας τον εαυτό του σε σχέση με τους άλλους στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης. Διερευνά τη γνωστική και συναισθηματική διάσταση της εικόνας του σώματος και μελετά σκέψεις, αντιλήψεις, πεποιθήσεις και συναισθήματα ικανοποίησης ή δυσαρέσκειας του υποκειμένου για την εικόνα του σώματος, τα οποία αναδύονται μέσα από την αλληλεπίδραση, έκθεση και κοινωνική σύγκριση στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης. Ως μέθοδος έρευνας χρησιμοποιείται η ποιοτική μεθοδολογία, εστιάζοντας στην διερεύνηση της αντανάκλασης του νοήματος της υποκειμενικής εμπειρίας και του προσωπικού βιώματος. Το δείγμα αποτελείται από 7 συμμετέχοντες, 4 γυναίκες και 3 άνδρες, ηλικίας 19 έως 28 ετών. Κριτήρια συμπερίληψης αποτέλεσαν η ηλικία, η δυνατότητα πρόσβασης στο διαδίκτυο, η χρήση των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης, με ελάχιστο όριο τα 30 λεπτά καθημερινής ενασχόλησης, και η γνώση της ελληνικής γλώσσας. Για την διασφάλιση της δεοντολογίας όλοι οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν για τον σκοπό, την διαδικασία, τα πιθανά οφέλη, τους κινδύνους της έρευνας και πληροφόρήθηκαν για την διασφάλιση της ανωνυμίας και της εμπιστευτικότητας με τη χρήση ψευδωνύμων. Βασική μέριμνα της ερευνήτριας υπήρξε

η προστασία των συμμετεχόντων από οποιαδήποτε συναισθηματική ή σωματική βλάβη, ενώ υπογραμμίστηκε το δικαίωμα τους να αποσύρουν την συμμετοχή τους από τη διαδικασία, ανά πάσα στιγμή. Τα ερευνητικά δεδομένα προσεγγίστηκαν με αμεροληψία και διαφάνεια ώστε να διασφαλιστεί η ακεραιότητα της έρευνας. Η θεματική ανάλυση των συνεντεύξεων ανέδειξε ότι η εικόνα του σώματος είναι ο καθρέφτης του ατόμου στους άλλους, ο χαρακτήρας, η προσωπικότητα, η εξωτερική εμφάνιση με την οποία προσελκύει τους άλλους και δημιουργεί μια πρώτη εντύπωση. Οι περισσότεροι χρήστες προβάλλουν μια εξιδανικευμένη, αφεγάδιαστη εικόνα στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης και παράλληλα προωθούν τις ωραίες στιγμές της ζωής τους.

Λέξεις-Κλειδιά: Βίωμα, Εικόνα σώματος, Μέσα κοινωνικής δικτύωσης, Κοινωνική σύγκριση

Η σχέση του βαθμού χρήσης του instagram και των σωματικών ανησυχιών, καθώς και ο προστατευτικός ρόλος της αυτοσυμπόνιας

A. Σαραντέλλη

Επιβλέπουσα: E. Επιφανίου, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Η μελέτη διερευνά τη σχέση μεταξύ της χρήσης του Instagram και των σωματικών ανησυχιών, καθώς και τον προστατευτικό ρόλο της αυτοσυμπόνιας σε νέους ενήλικες στην Κύπρο. Οι σωματικές ανησυχίες είναι συχνές στους νέους και επηρεάζονται από τα κοινωνικά μέσα. Χρησιμοποιήθηκαν ποσοτικές μέθοδοι και ερωτηματολόγια όπως η κλίμακα χρήσης του Instagram, σωματικών ανησυχιών και αυτοσυμπόνιας, σε δείγμα 337 ατόμων ηλικίας 18-35 ετών. Τα αποτελέσματα έδειξαν θετική συσχέτιση μεταξύ χρήσης Instagram και σωματικών ανησυχιών ($p = 0.350$), με τις γυναίκες να σημειώνουν υψηλότερη βαθμολογία. Η δοκιμή Kruskal-Wallis post hoc έδειξε στατιστικά σημαντική διαφορά στις σωματικές ανησυχίες μεταξύ ομάδων χρήσης Instagram ($p = 0.002$). Συγκεκριμένα, η αυξημένη χρήση συσχετίστηκε με αυξημένες σωματικές ανησυχίες, με διαφορές μεταξύ χαμηλής και μέτριας χρήσης. Η χρήση του Instagram ήταν σημαντικός προγνωστικός παράγοντας, με κάθε αύξηση της χρήσης να συνδέεται με 6.1% αύξηση στις πιθανότητες υψηλών σωματικών ανησυχιών. Η αυτοσυμπόνια μείωσε τις πιθανότητες εμφάνισής τους κατά 80.4% ανά μονάδα αύξησης. Τα ευρήματα δείχνουν ότι η αυτοσυμπόνια μπορεί να μετριάσει τη σχέση μεταξύ χρήσης Instagram και σωματικών ανησυχιών. Η προώθηση της είναι σημαντική για τη διαχείριση των ψυχολογικών επιπτώσεων της χρήσης του Instagram, προτείνοντας παρεμβάσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα για τη βελτίωση της ψυχικής ευημερίας.

Λέξεις-Κλειδιά: Αυτοσυμπόνια, Βαθμός χρήσης του Instagram, Σωματικές ανησυχίες, Κλίμακα χρήσης του Instagram, Κλίμακα σωματικών ανησυχιών, Κλίμακα αυτοσυμπόνιας

Τρίτη 6 Μαΐου 2025 | 16.45-18.15**Θεματική Συνεδρία 3B | Εργασιακή και Οργανωσιακή Ψυχολογία****Εμπειρίες στρες στο στρατιωτικό περιβάλλον**

Ε. Πρασσάς & Β. Τσιμενίδης

Επιβλέπουσα: Β. Ιγνατίου-Καραμανώλη, Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων

Εισαγωγή-Σκοπός: Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να αποτυπωθούν οι έννοιες που σχετίζονται με το άγχος και το στρες, ο διαχωρισμός των σύνθετων εννοιών που σχετίζονται με το στρες στο στρατιωτικό περιβάλλον, η μελέτη των κυριότερων παραγόντων - αιτιών που οδηγούν στην εκδήλωση στρεσογόνων καταστάσεων σε ένα άτομο, τις επιπτώσεις που αυτό συνήθως επιφέρει στα συναισθήματα, στη σκέψη και στη συμπεριφορά όπως και τους αποτελεσματικότερους τρόπους αντιμετώπισης του εν λόγω φαινομένου. Θεωρητική Προβληματική: Διερευνάται ως κεντρικό ερευνητικό ερώτημα, ποιες είναι οι ιδιαιτερότητες του στρατιωτικού περιβάλλοντος, οι αυξημένες απαιτήσεις στη διαχείριση αγχωδών καταστάσεων και αν υπάρχει ανάγκη έγκαιρης πρόληψης ώστε η στρατιωτική αποτελεσματικότητα να κινείται σε υψηλά επίπεδα. Μεθοδολογία: Διενεργήθηκε έρευνα με τη χρήση της θεωρίας των κοινωνικών αναπαραστάσεων σε συνδυασμό με το ερωτηματολόγιο DASS (Depression Anxiety Stress Scales) κλίμακας Likert 5 βαθμών. Με τη συνδρομή της επιβλέπουσας καθηγήτριας οικοδομήσαμε ένα νέο ερευνητικό εργαλείο διερεύνησης των αγχωδών περιόδων στην προσαρμογή και την ένταξη στο στρατιωτικό περιβάλλον, κλίμακας Likert 4 βαθμών. Η στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων έγινε μέσω του προγράμματος στατιστικής ανάλυσης SPSS. Στην έρευνα συμμετείχαν 300 Ευέλπιδες όλων των τάξεων στους οποίους κατανεμήθηκαν τα ερωτηματολόγια. Αποτελέσματα: Τα βασικά ευρήματα της έρευνάς ήταν η εμφάνιση αρνητικών σκέψεων των Ευελπίδων, όταν καλούνται να εκφράσουν τους συλλογισμούς τους για θέματα που συναντούν καθημερινά στη στρατιωτική τους ζωή, όπως η προσαρμογή τους στα στρατιωτικά δεδομένα ή η προσπάθειά τους να ανταπεξέλθουν επιτυχώς στις υποχρεώσεις τους. Συμπεράσματα: Επιβεβαιώθηκε, ότι ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό άγχους στους Ευέλπιδες, τόσο κατά την τελευταία τους εβδομάδα στη Σχολή, όσο και κατά το μεγαλύτερο διάστημα φοίτησής τους στη Σχολή. Παρατηρούμε ακόμη μικρότερα ποσοστά άγχους σχετικά με καταστάσεις και περιόδους που απέχουν κυρίως χρονικά από την περίοδο φοίτησής τους στη Σχολή. Τέλος, με τη μελέτη των ερωτηματολογίων, συμπεραίνουμε ότι οι περισσότερες γυναίκες βιώνουν το στρες περισσότερο από την αντίστοιχη πλειοψηφία των ανδρών.

Λέξεις-Κλειδιά: Άγχος, Στρες, Ευθύνη, Προσαρμογή, Εμπειρίες**Η σχέση ανάμεσα στη διασκέδαση στον χώρο εργασίας και τη φωνή των εργαζομένων: Ο διαμεσολαβητικός ρόλος της αίσθησης του ανήκειν**

Π. Ντιντιούμη

Επιβλέπουσα: Κ. Γεωργαντά, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η διασκέδαση στον χώρο εργασίας και συγκριμένα τα τρία στοιχεία της α) η συμμετοχή σε διασκεδαστικές δραστηριότητες, β) η κοινωνικοποίηση των εργαζομένων και γ) η υποστήριξη των προϊσταμένων όσον

αφορά την διασκέδαση έχουν συνδεθεί με μία πληθώρα θετικών αποτελεσμάτων σε ατομικό, ομαδικό και οργανωσιακό επίπεδο. Οι δραστηριότητες αυτές δύνανται να ενισχύουν την αίσθηση του ανήκειν στην εργασία και την εικόνα μιας κοινότητας η οποία εμπνέει ασφάλεια και εμπιστοσύνη. Σε ένα τέτοιο κλίμα υποθέσαμε ότι θα ενισχύεται η φωνή των εργαζομένων. Η φωνή των εργαζομένων, μια έννοια που επίσης έχει κεντρίσει το ενδιαφέρον πολλών ερευνητών τα τελευταία χρόνια, ορίζεται ως η έκφραση των απόψεων και ανησυχιών των εργαζομένων σε άτομο που μπορεί να δώσει λύσεις ή να λάβει αποφάσεις με απώτερο σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η μελέτη της διασκέδασης στον χώρο εργασίας και η σχέση που αυτή έχει με τη φωνή των εργαζομένων. Θα μελετηθεί επίσης ο διαμεσολαβητικός ρόλος της αίσθησης του ανήκειν στον χώρο εργασίας. Θα διερευνηθούν δύο είδη φωνής, η ενθαρρυντική φωνή και η αποτρεπτική φωνή. Η παρούσα έρευνα θα είναι συγχρονική ποσοτικού τύπου με τη χρήση τυποποιημένων ερωτηματολογίων αυτοαναφοράς. Το δείγμα θα αποτελείται από ενήλικες εργαζόμενους/ες. Η δειγματοληψία θα είναι ευκολίας. Πραγματοποιήσαμε ανάλυση δύναμης για να υπολογίσουμε το μέγεθος του δείγματος που απαιτείται για τον εντοπισμό στατιστικά σημαντικών σχέσεων μεταξύ των μεταβλητών. Για τον έλεγχο των υποθέσεων θα πραγματοποιηθούν αναλύσεις παλινδρόμησης και αναλύσεις διαμεσολάβησης. Η παρούσα έρευνα έχει εγκριθεί από την Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Λέξεις-Κλειδιά: Διασκέδαση, Αποτρεπτική φωνή, Ενθαρρυντική φωνή, Αίσθηση του ανήκειν

Η αίσθηση του ανήκειν και η κοινωνική σκηνή των δημοσίων υπαλλήλων και η διαμεσολάβησή τους από άλλες μεταβλητές

Γ. Σπηλιοπούλου

Επιβλέπουσα: Α. Παπαστυλιανού, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η αίσθηση του ανήκειν και η κοινωνική σκηνή είναι φαινόμενα που υπάρχουν στο χώρο εργασίας και έχει παρατηρηθεί αρνητική σχέση μεταξύ τους. Η αίσθηση του ανήκειν σχετίζεται θετικά με τη φιλία, τη συνοχή, τα κίνητρα για απόδοση και την ικανοποίηση από την εργασία και αρνητικά με τον εξοστρακισμό. Αντίθετα, η κοινωνική σκηνή σχετίζεται αρνητικά με τη φιλία, τη συνοχή, τα κίνητρα για απόδοση και την ικανοποίηση από την εργασία και θετικά με τον εξοστρακισμό. Στην παρούσα έρευνα μελετήθηκαν με ποσοτική μεθοδολογία η σχέση της κοινωνικής σκηνής με την αίσθηση του ανήκειν στους δημοσious υπαλλήλους και η διαμεσολάβησή τους από τη φιλία, τη συνοχή, τα κίνητρα για απόδοση, την ικανοποίηση από την εργασία και τον εξοστρακισμό. Από ένα δείγμα 448 ατόμων (339 γυναίκες), ηλικίας $M=48,1$ έτη ($SD=8,05$), επιβεβαιώθηκε η αρνητική συσχέτιση της αίσθησης του ανήκειν με την κοινωνική σκηνή, ενώ βρέθηκε διαμεσολάβηση από την ικανοποίηση από την εργασία (27%) και τον εξοστρακισμό (32%), με ανεξάρτητη μεταβλητή την αίσθηση του ανήκειν και εξαρτημένη την κοινωνική σκηνή. Επίσης, φάνηκε ότι η κοινωνική σκηνή προβλέπεται από τον τόπο κατοικίας, το φύλο και την οικογενειακή κατάσταση (2%) και από την αίσθηση του ανήκειν, την ικανοποίηση από την εργασία και τον εξοστρακισμό (13%). Τα αποτελέσματα ερμηνεύθηκαν με βάση τη θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας που υποστηρίζει ότι ο άνθρωπος δημιουργεί πολλές ταυτότητες, μία για κάθε ομάδα που ανήκει και αν δεν νιώθει ότι ανήκει τότε μπορεί να σκηνεί.

Λέξεις-Κλειδιά: : Αίσθηση του ανήκειν, Κοινωνική σκηνή, Θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας

Νοητική περιπλάνηση στην εργασία: Επαναπροσδιορισμός της έννοιας και εξέταση της εγκυρότητάς της

Κ. Ε. Ιλαρίδης & Γ. Μ. Καλομοίρης

Επιβλέπουσα: Δ. Ξανθοπούλου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Στόχος της παρούσας έρευνας ήταν να επαναπροσδιοριστεί η έννοια της νοητικής περιπλάνησης στην εργασία και να εξεταστεί η εγκυρότητά της. Στη βάση ανασκόπησης των διαφορετικών ορισμών που υπάρχουν στην βιβλιογραφία, προτάθηκε ένας αναθεωρημένος ορισμός και κατασκευάστηκε μια κλίμακα μέτρησης της νοητικής περιπλάνησης στην εργασία στη βάση του αναθεωρημένου ορισμού. Στη συνέχεια, εξετάστηκε η συγκλίνουσα εγκυρότητα του νέου εργαλείου σε σχέση με διαφορετικό εργαλείο που αξιολογεί τη νοητική περιπλάνηση, καθώς και η εγκυρότητα κριτηρίου σε σχέση με την απόδοση έργου και τη δημιουργικότητα. Τέλος, μελετήθηκε η επαυξάνουσα εγκυρότητα της νοητικής περιπλάνησης και διατυπώθηκε η υπόθεση ότι θα σχετίζεται αρνητικά με την απόδοση έργου και θετικά με τη δημιουργικότητα πέρα και πάνω από παρεμφερείς έννοιες. Εργαζόμενα άτομα (N=226) από διαφορετικά εργασιακά πλαίσια συμπλήρωσαν ένα ανώνυμο ερωτηματολόγιο. Τα αποτελέσματα επιβεβαίωσαν τη συγκλίνουσα εγκυρότητα της νέας κλίμακας για την αξιολόγηση της νοητικής περιπλάνησης στην εργασία. Επίσης, όπως αναμενόταν βρέθηκε αρνητική σχέση μεταξύ της νοητικής περιπλάνησης και της απόδοσης έργου αλλά αρνητική (και όχι θετική) σχέση μεταξύ νοητικής περιπλάνησης και δημιουργικότητας. Τέλος, τα αποτελέσματα επιβεβαίωσαν την επαυξάνουσα εγκυρότητα της έννοιας καθώς βρέθηκε ότι η νοητική περιπλάνηση εξηγεί επιπλέον 3% της διακύμανσης της απόδοσης έργου πέρα και πάνω από την επίδραση της απόσπασης προσοχής, των διακοπών, της ταυτόχρονης ενασχόλησης με πολλές εργασίες και του συναισθηματικού μηρυκασμού και 4% της διακύμανσης της δημιουργικότητας πέρα και πάνω από την επίδραση της ταυτόχρονης ενασχόλησης με πολλές εργασίες, της επεξεργασίας επίλυσης προβλήματος και της προοπτικής σκέψης σε σχέση με την εργασία. Τα ευρήματα αυτά επιβεβαιώνουν την προστιθέμενη αξία της έννοιας της νοητικής περιπλάνησης στην εργασία για την κατανόηση εργασιακών συμπεριφορών. **Λέξεις-Κλειδιά:** Νοητική περιπλάνηση στην εργασία, Απόδοση έργου, Δημιουργικότητα, Επαυξάνουσα εγκυρότητα

Στρατηγικές συναισθηματικής ρύθμισης, εργασιακή ευημερία και εμπειρίες ανάρρωσης: Οι εργασιακές απαιτήσεις-πόροι και η ανάγκη για ανάρρωση στο τέλος της

Ε. Μ. Αλεξίου & Δ. Κακούσιου

Επιβλέπουσα: Δ. Ξανθοπούλου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Σκοπός της παρούσας έρευνας ποσοτικών ημερολογίων ήταν η διερεύνηση των διαφορετικών επιπτώσεων των στρατηγικών συναισθηματικής ρύθμισης (δηλ., της επιφανειακής προσποίησης και της βαθιάς εμπλοκής) στην ημερήσια εργασιακή ευημερία (εξάντληση και εργασιακή δέσμευση) και κατ' επέκταση στη διαδικασία ανάρρωσης από τις εργασιακές απαιτήσεις. Στη βάση της θεωρίας εργασιακών απαιτήσεων-πόρων και του μοντέλου προσπάθειας-ανάρρωσης, αναμενόταν ότι η επιφανειακή προσποίηση θα συνδέεται θετικά με την εξάντληση εξαιτίας της θετικής της σχέσης με τις διαπροσωπικές συγκρούσεις στην εργασία (εργασιακή απαίτηση), ενώ η βαθιά εμπλοκή θα συνδέεται θετικά με την εργασιακή δέσμευση εξαιτίας της ενίσχυσης της εκτίμησης από τους σημαντικούς άλλους στη δουλειά (εργασιακός πόρος). Επιπλέον, αναμενόταν ότι η εξάντληση και η εργασιακή δέσμευση θα συνδέονται έμμεσα με τις εμπειρίες ανάρρωσης (το συναισθηματικό μηρυκασμό και την ψυχολογική αποσύνδεση) και ότι η ανάγκη για

ανάρρωση στο τέλος της εργασιακής ημέρας θα διαμεσολαβεί σε αυτές τις σχέσεις. Στην έρευνα συμμετείχαν 37 εργαζόμενα άτομα, τα οποία συμπλήρωσαν ένα γενικό ερωτηματολόγιο και ένα ημερολόγιο δύο φορές την ημέρα: στο τέλος του εργασιακού τους ωραρίου και το βράδυ πριν τον ύπνο. Οι αναλύσεις παλινδρόμησης έδειξαν ότι η επιφανειακή προσποίηση σχετίζεται θετικά με την ημερήσια εξάντληση, όμως δεν βρέθηκε θετική σχέση ανάμεσα στη βαθιά εμπλοκή και την εργασιακή δέσμευση. Επίσης, δεν επιβεβαιώθηκε ο διαμεσολαβητικός ρόλος των εργασιακών χαρακτηριστικών στις σχέσεις ανάμεσα στις στρατηγικές συναισθηματικής ρύθμισης και εργασιακής ευημερίας. Ωστόσο, τα αποτελέσματα επιβεβαίωσαν το διαμεσολαβητικό ρόλο της ανάγκης για ανάρρωση στη θετική σχέση ανάμεσα στην εξάντληση και στον συναισθηματικό μηρυκασμό. Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας αποτελούν μία πρώτη απόπειρα διερεύνησης των διαφορετικών επιπτώσεων της επιφανειακής προσποίησης και της βαθιάς εμπλοκής στην εργασιακή ευημερία και κατ' επέκταση στην ανάρρωση μετά την εργασία.

Λέξεις-Κλειδιά: Επιφανειακή προσποίηση, Βαθιά εμπλοκή, Εργασιακή ευημερία, Διαδικασία ανάρρωσης, Εργασιακές απαιτήσεις-πόροι

Ημερήσια εργασιακά χαρακτηριστικά, ενέργεια στο τέλος της δουλειάς και ψυχολογική ευημερία: Η αισιοδοξία και η ανθεκτικότητα ως ρυθμιστές

M. Ματσούκη & Χ. Καριωτάκη

Επιβλέπουσα: Δ. Ξανθοπούλου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Σκοπός της παρούσας έρευνας ημερολογίου ήταν να μελετηθούν οι διαδικασίες αρνητικής και θετικής υπερχείλισης από την εργασία στην προσωπική ζωή. Στη βάση του μοντέλου πόρων εργασιακής-προσωπικής ζωής, αναμενόταν ότι η ενέργεια στο τέλος του ωραρίου θα διαμεσολαβεί στην αρνητική σχέση ανάμεσα στις εργασιακές απαιτήσεις και την ψυχολογική ευημερία και στη θετική σχέση ανάμεσα στους εργασιακούς πόρους και την ψυχολογική ευημερία. Επιπλέον, διερευνήθηκε ο ρυθμιστικός ρόλος των βασικών πόρων (δηλ., της αισιοδοξίας και της ανθεκτικότητας) στη σχέση ανάμεσα στις εργασιακές απαιτήσεις και τους εργασιακούς πόρους από τη μία και την ενέργεια από την άλλη. Στην έρευνα συμμετείχαν 58 εργαζόμενα άτομα, που αρχικά συμπλήρωσαν ένα γενικό ερωτηματολόγιο και έπειτα ένα ημερολόγιο για τουλάχιστον τρεις διαδοχικές εργάσιμες ημέρες στο τέλος του εργασιακού τους ωραρίου. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η ενέργεια διαμεσολαβεί στην αρνητική σχέση μεταξύ του εργασιακού φόρτου, των συναισθηματικών και των νοητικών απαιτήσεων, από τη μία και της ψυχολογικής ευημερίας, από την άλλη. Επίσης, η αισιοδοξία βρέθηκε να ρυθμίζει τη σχέση ανάμεσα στην αυτονομία και την ενέργεια αλλά προς τη μη αναμενόμενη κατεύθυνση. Συγκεκριμένα, η σχέση ήταν θετική για τα άτομα που έχουν χαμηλότερα επίπεδα αισιοδοξίας και μηδενική για τα άτομα με υψηλότερα επίπεδα αισιοδοξίας. Η παρούσα μελέτη εμπλουτίζει τη βιβλιογραφία σχετικά με τις διαδικασίες αρνητικής και θετικής υπερχείλισης από την εργασία στην προσωπική ζωή αναδεικνύοντας σημαντικούς διαμεσολαβητικούς και ρυθμιστικούς μηχανισμούς.

Λέξεις-Κλειδιά: Μοντέλο πόρων εργασιακής-προσωπικής ζωής, Εργασιακές απαιτήσεις, Εργασιακοί πόροι, Ενέργεια, Ψυχολογική ευημερία, Ανθεκτικότητα, Αισιοδοξία

Θεματική Συνεδρία 16 | Κοινωνική Ψυχολογία: Ισότητα, Διαφορετικότητα και Ενσωμάτωση

«Γυναίκες στην αφάνεια;»: Μια φαινομενολογική διερεύνηση της εμπειρίας των γυναικών στις επιστήμες STEM

Ε. Καραμήτσου, Μ. Σουλίου-Σίμου, Σ. Ιωαννίδου, Σ. Ανδρικού, Α. Γκιούλης & Β. Preda

Επιβλέπουσα: Α. Κάβουρα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η έρευνα που παρουσιάζεται εκπονήθηκε στα πλαίσια του μαθήματος «Εργαστήριο Ποιοτικής Έρευνας και Ανάλυσης», το εαρινό εξάμηνο 2023-2024. Αναλύει τις εμπειρίες φοιτητριών στις θετικές και πολυτεχνικές σχολές (STEM) του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, εστιάζοντας στις έμφυλες διαστάσεις της ακαδημαϊκής τους ζωής. Υιοθετώντας μια φαινομενολογική προσέγγιση, εξετάζει πώς οι φοιτήτριες αντιλαμβάνονται την εμπειρία τους σε τομείς που θεωρούνται παραδοσιακά ανδροκρατούμενοι. Μέσα από ημιδομημένες συνεντεύξεις με τρεις φοιτήτριες και θεματική ανάλυση, αποτυπώνονται οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν. Καταγράφονται τρία κύρια θέματα. Το πρώτο, «Εμπόδια συνυφασμένα με το φύλο», αναφέρεται στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες λόγω στερεοτυπικών προκαταλήψεων. Οι συμμετέχουσες συχνά νιώθουν λιγότερο ικανές, καθώς οι ακαδημαϊκές τους ικανότητες υποτιμούνται. Αυτό το φαινόμενο ενισχύεται από την έλλειψη γυναικείων προτύπων στους τομείς αυτούς, αλλά και από απορριπτικές στάσεις καθηγητών και συμφοιτητών. Τέλος, η κοινωνική τους ζωή, αν και θετική, επηρεάζεται από την ανδρική πλειοψηφία και τον ανταγωνισμό. Το δεύτερο θέμα, «Αποστασιοποίηση από τα έμφυλα στερεότυπα», αναδεικνύει την προσπάθεια των φοιτητριών να απομακρυνθούν από στερεοτυπικές αντιλήψεις που τις θεωρούν ακατάλληλες για τους προαναφερθέντες τομείς, εστιάζοντας στις ατομικές τους ικανότητες και στη θετική εικόνα για τις εαυτές τους, εδραιώνοντας έτσι την παρουσία τους σε έναν κυρίως ανδροκρατούμενο ακαδημαϊκό κλάδο. Το τρίτο θέμα, «Γυναίκες στην αφάνεια», αναφέρεται στη συχνή υποτίμηση και υποεκπροσώπηση των γυναικών στις σχολές STEM. Οι φοιτήτριες βιώνουν αμφισβήτηση για την αξία και τις επιδόσεις τους, και συχνά αντιμετωπίζουν καχυποψία ή έκπληξη όταν πετυχαίνουν. Επιπροσθέτως, παρατηρείται ότι η συμμετοχή τους στις ακαδημαϊκές δραστηριότητες είναι λιγότερο έντονη σε σχέση με τους άνδρες, λόγω των στερεοτύπων που επικρατούν στην εκπαίδευση. Μέσω της έρευνας, καθίσταται φανερό η ποικιλομορφία της νοηματοδότησης των εμπειριών των συμμετεχουσών σε τομείς STEM, υπογραμμίζοντας την ανάγκη περεταίρω έρευνας για την αντιμετώπιση των έμφυλων στερεοτύπων. Τα αποτελέσματα υποδεικνύουν ότι, παρά τις προκλήσεις, οι φοιτήτριες διατηρούν ισχυρό ενδιαφέρον για τις σπουδές τους και παραμένουν προσηλωμένες στους στόχους τους.

Λέξεις-Κλειδιά: STEM, Φοιτήτριες, Σπουδές, Έμφυλες διαστάσεις, Θεματική ανάλυση

Οι αναπαραστάσεις των ΛΟΑΤΚΙ+ γυναικών για τις έμφυλες διακρίσεις στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία

Μ. Παπαδοπούλου & Γ. Καραταΐρη

Επιβλέπουσα: Ε. Φίγγου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η διαθεματικότητα -η οποία περιγράφει πώς οι περιθωριοποιημένες ταυτότητες των ατόμων διασταυρώνονται και αλληλοδιαπλέκονται, διαμορφώνοντας διαφορετικές μορφές καταπίεσης ή

προνομίων- είναι μια έννοια που, σε αντίθεση με άλλες επιστήμες, δεν έχει επηρεάσει σημαντικά την κοινωνιοψυχολογική έρευνα. Αντλώντας από την σχετική βιβλιογραφία και επιχειρώντας να συνεισφέρει στην κάλυψη του υπάρχοντος ερευνητικού κενού, η παρούσα έρευνα εστιάζει στις αναπαραστάσεις των ΛΟΑΤΚΙ+ γυναικών στην Ελλάδα αναφορικά με την επίδραση των διαθεματικών τους ταυτοτήτων σε εκφάνσεις της κοινωνικής τους ζωής. Για τους σκοπούς της έρευνας, πραγματοποιήθηκαν ημι-δομημένες συνεντεύξεις σε 12 γυναίκες που αυτοπροσδιορίζονταν ως μέλη της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας. Η ανάλυση που ακολουθήθηκε ήταν θεματική, με κοινωνικο-κονστρουξιοπιστική οπτική και στοιχεία λογοψυχολογίας, αξιοποιώντας τις επιχειρηματολογικές γραμμές στον λόγο των συμμετεχουσών, ρητορικές στρατηγικές και σχήματα λόγου. Τα κεντρικά θέματα που εντοπίστηκαν κατά την ανάλυση αφορούν τις αναπαραστάσεις των διακρίσεων εις βάρος των συμμετεχουσών, οι οποίες κατασκευάστηκαν ως αποτέλεσμα της άγνοιας και του συντηρητισμού της ελληνικής κοινωνίας, ενώ αποδόθηκαν και στις μεγαλύτερες ηλικιακά γενιές. Η ορατότητα των ατόμων της κοινότητας (ως αποτέλεσμα της εξωτερικής εμφάνισης) θεωρήθηκε παράγοντας που συνδέεται με δυσμενέστερη αντιμετώπιση, ενώ διαφορές εντοπίστηκαν και στη διακριτική αντιμετώπιση ΛΟΑΤΚΙ+ ανδρών και γυναικών. Οι πρώτοι αναπαρίστανται ως πιο ευάλωτοι σε επιθετικές και βίαιες συμπεριφορές, ενώ οι δεύτερες σε πρακτικές σεξουαλικοποίησης και αντικειμενοποίησης. Οι διακρίσεις κατά των ΛΟΑΤΚΙ+ γυναικών αναπαρίστανται ως εμφανείς στον εργασιακό χώρο, τις περιορισμένες ευκαιρίες, την ελλιπή εκπροσώπηση, με επιπλέον επιβάρυνση σε γυναίκες που φέρουν πολλαπλές περιθωριοποιημένες ταυτότητες, ενώ κύρια πτυχή της ταυτότητάς τους θεωρήθηκε εν τέλει το φύλο.

Λέξεις-Κλειδιά: ΛΟΑΤΚΙ+, Γυναίκες, Διαθεματικότητα, Αναπαραστάσεις, Βιώματα

Ο ρόλος του hegemonic masculinity στις κατασκευές για τις transgender γυναίκες και τους θηλυπρεπείς άνδρες

Ι. Γκεσούλη

Επιβλέπουσα: Μ. Ξεντίδου, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Στο σύγχρονο ελληνικό κοινωνικο-πολιτικό τοπίο παρατηρείται μια τάση ενδυνάμωσης των κοινωνικο-πολιτικών κινητοποιήσεων νομικής κατοχύρωσης των δικαιωμάτων της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας. Η τάση αυτή σημειώνεται παράλληλα με την άνοδο ρατσιστικών και ομοφοβικών ρητορικών που αντλούν από πατριαρχικές και ετεροκανονικές νόρμες. Στην παρούσα έρευνα διερευνήθηκαν τα ρητορικά εργαλεία μέσω των οποίων οι συμμετέχοντες/ούσες κατασκευάζουν τις έμφυλες κατηγορίες της αρρενωπότητας, της θηλυκότητας και των μειονοτήτων φύλου με εστίαση στις διεμφυλικές θηλυκότητες. Τα δεδομένα, που προήλθαν από πέντε ομάδες εστίασης με ενήλικες (19-25 ετών), αναλύθηκαν σύμφωνα με τις αρχές της κριτικής κοινωνικής λογοψυχολογίας. Από την ανάλυση βρέθηκε πως κοινά ιδεολογικά αποθέματα κινητοποιούνται στον καθημερινό λόγο για την διαπραγμάτευση των κατασκευών έμφυλων ταυτοτήτων φύλου. Οι συμμετέχοντες αντλούν από πατριαρχικά και ετεροκανονικά αποθέματα αλλά κατασκευάζουν μια πιο ενήμερη αναπαράσταση των έμφυλων κατηγοριών ταυτοτήτων. Κεντρικό σημείο στο λόγο για τις έμφυλες ταυτότητες καταλαμβάνει το ιδεολογικό δίλημμα μεταξύ επιλογής και έμφυτης διάστασης. Στη βάση του ιδεολογικού διλήμματος αυτού οι συμμετέχοντες διαπραγματεύονται δυναμικά τη διεμφυλική ταυτότητα άλλοτε με όρους ενδο-ομάδας και άλλοτε με όρους εξω-ομάδας. Τέλος, η κατασκευή της διεμφυλικής ταυτότητας αντλεί από το επιστημονικό ρεπερτόριο της ψυχολογίας άλλοτε ως εργαλείο κανονικοποίησης και άλλοτε ως εργαλείο παθολογικοποίησης.

Λέξεις-Κλειδιά: Κριτική κοινωνική λογοψυχολογία, Ταυτότητες φύλου, Μειονότητες φύλου, Διεμφυλική ταυτότητα, Περιθωριοποίηση

Η τέχνη του drag: Επαναπροσδιορίζοντας φύλο και αυτοέκφραση

Σ. Γκαδίνης & Ε. Νικοπούλου Τρικαλιώτου

Επιβλέπουσα: Α. Μπάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Από τα drag balls της Αμερικής του 19ου αιώνα, μέχρι τα drag shows του σήμερα, το drag έχει αποτελέσει σύμβολο του queer κινήματος και μέρος πολλών διεκδικήσεων της ΛΟΑΤΚΙΑ+ κοινότητας. Έρευνες στα πεδία των κοινωνικών επιστημών, όπως της κοινωνικής ψυχολογίας και της κοινωνιολογίας, ή στο πιο εξειδικευμένο πεδίο των gender studies διερευνούν το drag, όχι μόνο ως μορφή καλλιτεχνικής έκφρασης, αλλά και ως πολιτική δράση και τοποθέτηση, που αμφισβητεί τις κυρίαρχες κοινωνικές αναπαραστάσεις του φύλου, ενθαρρύνοντας την έμφυλη ρευστότητα και τη διαφοροποίηση από τις παραδοσιακές κατηγορίες. Στο πλαίσιο αυτό η παρούσα έρευνα διερευνά το λόγο των drag performers γύρω από την κουλτούρα του drag, την αποδόμηση των cisnormative δομών του φύλου, την κατασκευή της έμφυλης ταυτότητας, αλλά και τους περιορισμούς που μπορεί να υφίστανται κατά τη διαδικασία δόμησής της. Η έρευνα στηρίζεται σε ημιδομημένες συνεντεύξεις με drag performers, που συζητούν για τα βιώματα περί φύλου των ίδιων, τόσο προσωπικά, in drag και out of drag, όσο και διαπροσωπικά, στην επικοινωνία τους στη δημόσια σφαίρα. Με τη συνδυαστική χρήση της θεματικής ανάλυσης και λογοψυχολογικών πρακτικών, η ανάλυση ανέδειξε κάποια κεντρικά θέματα, όπως η αμφισβήτηση παραδοσιακών έμφυλων αφηγήσεων, οι φιλικά προσκείμενοι χώροι έκφρασης μη κυρίαρχων ταυτοτήτων φύλου, αλλά και η προσωπική και κοινωνική σημασία της drag ταυτότητας. Τα αποτελέσματα αναδεικνύουν, μεταξύ άλλων, το drag ως εργαλείο αντίστασης απέναντι στις κυρίαρχες cisnormative αντιλήψεις, περισσότερο συμπεριληπτικές αναπαραστάσεις του φύλου, καθώς και σχέσεις εξουσίας και καταπίεσης ανάμεσα σε κυρίαρχες και μη κυρίαρχες έμφυλες ταυτότητες. Η έρευνα φιλοδοξεί να εμπλουτίσει την υπάρχουσα βιβλιογραφία γύρω από την ψυχολογία του φύλου, προσφέροντας νέες οπτικές για την κατανόηση της σχέσης μεταξύ τέχνης, ταυτότητας και κοινωνικών δομών.

Λέξεις-Κλειδιά: Drag, Φύλο, Ταυτότητα, Αμφισβήτηση

Κατασκευές θύματος και θύτη στο πλαίσιο της εκδικητικής πορνογραφίας: Έμφυλες διακρίσεις στον λόγο

Σ. Μητροπούλου

Επιβλέπουσα: Μ. Ξεντίδου, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Η παρούσα εργασία εστιάζει στο λεγόμενο φαινόμενο της εκδικητικής πορνογραφίας, με στόχο να μελετήσει (αναμενόμενες) κατασκευές περί «θύματος» και «θύτη» στον καθημερινό λόγο. Η έννοια της εκδικητικής πορνογραφίας (revenge porn) προσεγγίζεται στο συγκεκριμένο ερευνητικό πλαίσιο καταρχάς, ως η μη συναινετική δημοσίευση σεξουαλικού περιεχομένου. Η έρευνα περιλαμβάνει ημι-δομημένες συνεντεύξεις, η ανάλυση των οποίων αντλεί από τη λογοψυχολογία και τη ρητορική ψυχολογία, εστιάζοντας στις κατασκευές των συμμετεχόντων/χουσών, στις ρητορικές στρατηγικές που χρησιμοποιούν αλλά και στα ρητορικά αποθέματα από τα οποία αντλούν. Οι ρητορικές κατασκευές τους στο εκάστοτε εννοιολογικό πλαίσιο αντλούν, κατά κύριο λόγο, από έναν έμφυλο προσανατολισμό. Η κατασκευή της συναίνεσης αναδείχθηκε ως κεντρικό σημείο στην ρητορική των συμμετεχόντων/χουσών, με βασικά χαρακτηριστικά της τον δυναμικό και ατομοκεντρικό της χαρακτήρα. Η απόδοση ευθυνών καθώς και η κατασκευή των αιτιωδών αποδόσεων προσεγγίστηκαν αναπαράγοντας κυρίως πατριαρχικές και σεξιστικές νόρμες, με τις πράξεις θυτών και θυμάτων να διαχωρίζονται και να εξετάζονται μέσα από ποικίλες εννοιολογικές προσεγγίσεις.

Κεντρική στο λόγο των συμμετεχόντων/χουσων αποτελεί μια επίκληση σε ιδεολογική αλλαγή σε κοινωνικό επίπεδο, μεριμνώντας για ζητήματα λογοδοσίας και προσεγγίζοντας την έμφυλη διάκριση με όρους κανονικοποίησης και ουσιοποίησης.

Λέξεις-Κλειδιά: Εκδικητική πορνογραφία, Θύμα, Θύτης, Έμφυλες διακρίσεις, Κοινωνικές κατασκευές

Συμμετέχοντας στον Ίκαρο: Προοπτικές προς την κοινωνική ενσωμάτωση και δικαιοσύνη για άτομα με αναπηρία

Γ. Κουτσόγιαννης, Α. Λιαμή, Ζ. Μπίρμπα, Μ. Κουτεντάκη & Δ. Θεοδώσης

Επιβλέπουσα: Σ. Τριλίβα, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Το σωματείο ΑμεΑ ν. Ρεθύμνης, μαζί με τον αθλητικό του σύλλογο "Ίκαρος", λειτουργούν εντατικά εδώ και 27 χρόνια ως πυλώνας προώθησης της κοινωνικής ενσωμάτωσης, ισότητας και διεκδίκησης προσφέροντας στα μέλη τους τη δυνατότητα ενδυνάμωσης μέσω της συμμετοχής σε ποικίλες δραστηριότητες. Στο πλαίσιο της κοινοτικής ψυχολογίας, η παρούσα έρευνα εξετάζει σχέσεις, τρόπους δράσης, δυνατότητες και περιορισμούς με βασικό ερώτημα πώς η συμμετοχή στο "Ίκαρο" προωθεί την ένταξη στην κοινότητα και την αξία της δικαιοσύνης, εστιάζοντας στη διαδικασία κοινωνικής αλλαγής μέσα από την έννοια της ενδυνάμωσης, της πράξης του Freire και την παρεμποδισμένη ανάπτυξη. Χρησιμοποιήσαμε ποιοτική μεθοδολογία με συμμετοχική παρατήρηση στους χώρους προπόνησης του συλλόγου, καθώς και προφορικές συζητήσεις με αθλητές, προπονητές, γονείς και μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Η θεματική ανάλυση αποκαλύπτει ότι η συμμετοχή στον Ίκαρο ενισχύει την κοινωνικοποίηση και την αυτοεκτίμηση των αθλητών, ενώ δημιουργεί έναν χώρο ορατότητας και συμπερίληψης. Οι σχέσεις εμπιστοσύνης και συνεργασίας που καλλιεργούνται συχνά συμβάλλουν στην υπέρβαση του στίγματος της αναπηρίας, τόσο για τα ίδια τα μέλη όσο και για την τοπική κοινότητα. Παράλληλα, αναδεικνύεται η προοπτική δημιουργίας νέων διασυνδέσεων στοχεύοντας στην ευαισθητοποίηση της κοινότητας για την αποδόμηση των στερεοτύπων. Ωστόσο, η έρευνα καταγράφει πρακτικές δυσκολίες, όπως οικονομικές δυσχέρειες που περιορίζουν τη λειτουργικότητα του συλλόγου και τις παροχές προς τα μέλη του. Επιπλέον, εντός του συλλόγου υπάρχουν σημεία τριβής, όπως διαφωνίες για τις προτεραιότητες μεταξύ αγωνιστικής επιτυχίας, ένταξης αλλά και προστασίας των αθλητών. Ενδεικτικά συμπεραίνουμε ότι, ενώ ο Ίκαρος προάγει τις αξίες της ισότητας και της δικαιοσύνης, η διατήρηση και η διεύρυνση αυτών των αποτελεσμάτων απαιτούν συνεχή στήριξη από την τοπική κοινότητα και το κράτος. Φωτίζεται η ανάγκη για κοινοτική και θεσμική υποστήριξη ως ικανή να τονώσει τους κοινοτικούς πόρους σε περιόδους κρίσης, ώστε ο Ίκαρος να συνεχίσει να αποτελεί κινητήρια δύναμη κοινωνικής αλλαγής, προωθώντας την ευημερία των μελών του αλλά και του Ρεθύμνου εν γένει.

Λέξεις-Κλειδιά: Ενδυνάμωση, Πράξη, Κοινωνική δικαιοσύνη, Κοινότητα, Αθλητισμός

Θεματική Συνεδρία 8B | Κλινική Ψυχολογία και Ψυχοπαθολογία: Στοιχεία ψυχοπαθολογίας

Η σχέση ανάμεσα στα αποσυνδεδετικά συμπτώματα και τη συναισθηματική ρύθμιση

Ι. Τσιγάρος

Επιβλέπουσα: Ε. Βούσουρα, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η αποσύνδεση/ διάσχιση ενδέχεται να επηρεάζει την ανθρώπινη συναισθηματική λειτουργία ως προς την έκφραση και τη διαχείριση των συναισθημάτων, ενώ επίσης η συναισθηματική ρύθμιση μπορεί να επηρεάζει τη βίωση αποσυνδεδειγμένων συμπτωμάτων. Η παρούσα μελέτη εξετάζει την πιθανή σχέση ανάμεσα στα αποσυνδεδειγμένα συμπτώματα και τη συναισθηματική ρύθμιση σε ενήλικο, μη κλινικό πληθυσμό 18-65 ετών. Με βάση την υπάρχουσα βιβλιογραφία υποτέθηκε, μεταξύ άλλων, ότι θα παρατηρηθεί μια θετική, στατιστικώς σημαντική συσχέτιση ανάμεσα στα αποσυνδεδειγμένα συμπτώματα και τις δυσκολίες συναισθηματικής ρύθμισης. Συμμετείχαν 212 άτομα, τα οποία αποτελούσαν δείγμα ευκολίας λόγω της χρήσης μη τυχαίας δειγματοληψίας. Η μέση ηλικία των συμμετεχόντων ήταν 27,5 έτη (Τ.Α.: 13,5, εύρος: 18-63) και το 77,4% δήλωσαν γυναικείο φύλο. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω μιας διαδικτυακής φόρμας και αξιοποιήθηκαν οι κλίμακες Dissociative Experiences Scale και Difficulties in Emotion Regulation Scale για την αξιολόγηση των αποσυνδεδειγμένων συμπτωμάτων και των δυσκολιών συναισθηματικής ρύθμισης αντίστοιχα. Τα ευρήματα της στατιστικής ανάλυσης επιβεβαίωσαν την ερευνητική υπόθεση, αναδεικνύοντας μια θετική και στατιστικώς σημαντική συσχέτιση ανάμεσα στα αποσυνδεδειγμένα συμπτώματα και τις δυσκολίες συναισθηματικής ρύθμισης των συμμετεχόντων ($Rho = 0,56, p < 0,001$). Επίσης, παρατηρήθηκε ότι το εκπαιδευτικό επίπεδο και η ηλικία των συμμετεχόντων συσχετίζονται αρνητικά με τα αποσυνδεδειγμένα συμπτώματα και τις δυσκολίες στη συναισθηματική ρύθμιση, επιβεβαιώνοντας τις υπόλοιπες υποθέσεις. Τα ευρήματα αυτά υποστηρίζουν τη θεωρητική οπτική η οποία ισχυρίζεται πως τα αποσυνδεδειγμένα φαινόμενα συνδέονται με δυσκολίες στην προσπάθεια των ατόμων να ρυθμίσουν αποτελεσματικά τα συναισθήματα τα οποία βιώνουν. Κρίνεται απαραίτητη η περαιτέρω έρευνα, ιδιαίτερα σε ένα κλινικό δείγμα, η οποία όχι μόνο θα διευρύνει την επιστημονική γνώση γύρω από την έννοια της αποσύνδεσης, αλλά μπορεί και να συνεισφέρει στη βελτιωμένη αξιολόγηση και την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των αποσυνδεδειγμένων συμπτωμάτων μέσω της αξιοποίησης τεχνικών συναισθηματικής διαχείρισης.

Λέξεις-Κλειδιά: Αποσύνδεση, Διάσχιση, Αποσυνδεδειγμένα συμπτώματα, Συναισθηματική ρύθμιση, Δυσκολίες συναισθηματικής ρύθμισης

Διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα σε συμπεριφορές που χαρακτηρίζουν τη φοβία με την κοινωνική τιμωρία και την αρνητική ενίσχυση

A. Δέδε

Επιβλέπων: Ρ. Μέλλον, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης πτυχιακής μελετάται κατά πόσο υπάρχει συσχέτιση ανάμεσα σε συμπεριφορές που χαρακτηρίζουν τη φοβία και στην κοινωνική τιμωρία και την αρνητική ενίσχυση. Σύμφωνα με την τρέχουσα βιβλιογραφία, η αποφυγή του φόβου μπορεί να ενισχυθεί μέσω αρνητικών τιμωριών, όταν η απομάκρυνση από τη φοβική κατάσταση ανακουφίζει το άτομο από το άγχος του. Αντίστοιχα, η κοινωνική ενίσχυση, που περιλαμβάνει θετικές αντιδράσεις από το κοινωνικό περιβάλλον, μπορεί είτε να ενισχύσει φοβικές αντιδράσεις είτε να βοηθήσει στην υπέρβαση τους, αναλόγως με το πώς χρησιμοποιείται. Το ερευνητικό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε για τη συλλογή δεδομένων είναι το ερωτηματολόγιο καθώς η έρευνα είναι ποσοτική. Η πρώτη ενότητα περιλαμβάνει την Κλίμακα Συμπεριφορών Φοβίας των J. Wolpe and Lang, η δεύτερη ενότητα την κλίμακα της Κοινωνικής Τιμωρίας και Αρνητικής Ενίσχυσης και η τρίτη ενότητα περιλαμβάνει κάποιες δημογραφικές ερωτήσεις και άλλα στοιχεία των συμμετεχόντων. Στην έρευνα συμμετείχαν συνολικά 201 ενήλικα άτομα, 133 γυναίκες και 68 άντρες που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο. Η στατιστική ανάλυση των δεδομένων έγινε μέσω του προγράμματος Statistical Package for Social Sciences Συγκεκριμένα, έγινε χρήση μέσων τιμών και τυπικών αποκλίσεων, ελαχίστων και μεγίστων τιμών, έλεγχος T-test, One-way ANOVA, ανάλυση συσχέτισης Pearson και δείκτης

Cronbach's alpha. Από την περιγραφική ανάλυση βρέθηκε πως οι εντονότερες φοβίες που έχουν τα περισσότερα άτομα είναι το να φανούν ανόητοι σε άλλους, το να αποτύχουν σε κάτι, ο φόβος των εντόμων, ο φόβος της βρωμιάς καθώς και η χρήση υλικών που είναι δηλητηριώδη. Από το επαγωγικό κομμάτι της ανάλυσης πως οι γυναίκες του δείγματος εμφανίζουν κατά μέσο όρο εντονότερες συμπεριφορές φοβίας συγκριτικά με τους άνδρες. Αντίθετα, οι άνδρες δέχθηκαν περισσότερη αρνητική ενίσχυση και τιμωρία σε σχέση με τις γυναίκες. Τέλος, βρέθηκε πως το ιστορικό αρνητικής ενίσχυσης και κοινωνικής τιμωρίας συσχετίζεται θετικά με τις συμπεριφορές φοβίας των ατόμων. Τα άτομα που έχουν δεχθεί περισσότερη αρνητική ενίσχυση και τιμωρία στο παρελθόν τείνουν να εμφανίζουν περισσότερες συμπεριφορές φοβίας.

Λέξεις-Κλειδιά: Συμπεριφορισμός, Αρνητική ενίσχυση, Τιμωρία

Συσχέτιση δημιουργικότητας, σχιζοτυπίας και υπομανίας σε φοιτητές ψυχολογίας και καλλιτεχνικών σπουδών

I. Κατσούλης

Επιβλέπουσα: Ε. Βούσουρα, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ερείσματα για την συσχέτιση της δημιουργικότητας με την ψυχοπαθολογία δύναται κανείς να εντοπίσει από καταβολής της φιλοσοφικής και ερευνητικής σκέψης. Ωστόσο, μετά από μία μακρά και πολυδιάστατη διαδρομή με ενδιάμεσους σταθμούς τις αυτοβιογραφίες επιφανών καλλιτεχνών και την έρευνα μέσω ψυχομετρικών εργαλείων, η ύπαρξη, η φορά και η ισχύς της προαναφερθείσας σχέσης παραμένουν ζητήματα που χρήζουν διερεύνησης. Η παρούσα εργασία έχει ως σκοπό την διερεύνηση της σχέσης δημιουργικότητας με δύο προγνωστικούς αν όχι ενδεικτικούς παράγοντες ψυχοπαθολογίας, ήτοι την σχιζοτυπία και την υπομανία. Η μεταβλητή της δημιουργικότητας προσεγγίστηκε τόσο ως χαρακτηριστικό στοιχείο προσωπικότητας μέσω του Creative Personality Scale όσο και ως δημιουργικότητα επιτευγμάτων – εισαγωγή και φοίτηση σε καλλιτεχνική σχολή – μέσω δειγματοληψίας σκοπιμότητας. Αντίστοιχα, η σχιζοτυπία διερευνήθηκε μέσω του Schizotypal Personality Questionnaire και η υπομανία μέσω του Hypomania Checklist-32. Διενεργήθηκε δειγματοληψία σκοπιμότητας μέσω ταυτόχρονης διαδικτυακής συλλογής δύο δειγμάτων, ένα φοιτητών σε καλλιτεχνικές σχολές (N=90) -θέατρο, εικαστικές τέχνες, μουσική, χορός- και ένα φοιτητών ψυχολογίας (N=119). Αναδείχθηκε θετική συσχέτιση μεταξύ της δημιουργικότητας και της υπομανίας, του «γνωστικού/αντιληπτικού» παράγοντα της θετικής σχιζοτυπίας και της αποδιοργανωμένης σχιζοτυπίας, ενώ αρνητική ήταν η συσχέτιση μεταξύ της δημιουργικότητας και της αρνητικής σχιζοτυπίας. Αντίστοιχα, οι φοιτητές των καλλιτεχνικών σπουδών διακρίνονται από υψηλότερα επίπεδα συγκριτικά με τους φοιτητές ψυχολογίας στην μεταβλητή της υπομανίας, καθώς και στους τρεις παράγοντες της σχιζοτυπίας – «γνωστικό/αντιληπτικό», «παράνοια/καχυποψία» και «αποδιοργάνωση». Ωστόσο, σε αντίθεση με την ερευνητική υπόθεση, καθώς και με το προαναφερθέν εύρημα είναι το αντίστοιχο των υψηλότερων επιπέδων των φοιτητών καλλιτεχνικών σπουδών έναντι των φοιτητών ψυχολογίας στον παράγοντα της αρνητικής σχιζοτυπίας. Εν κατακλείδι, καθίσταται πρόδηλη η σύνδεση μεταξύ δημιουργικότητας και – υποκλινικής – ψυχοπαθολογίας με αποτέλεσμα να συνιστά επιτακτική ανάγκη τόσο η περαιτέρω διερεύνηση της σχέσης όσο και η ενημέρωση των φοιτητών καλλιτεχνικών σπουδών για ζητήματα ψυχικής υγείας ως ομάδα υψηλού κινδύνου για εκδήλωση ψυχοπαθολογίας.

Λέξεις-Κλειδιά: Δημιουργικότητα, Σχιζοτυπία, Υπομανία, Ψυχοπαθολογία, Καλλιτέχνες

Συσχέτιση Σχιζότυπων και Ιδεοψυχαναγκαστικών Τάσεων: ο Ρόλος της Μαγικής Σκέψης

Α. Πανιεράκης

Επιβλέπουσα: Ε. Βούσουρα, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η παρούσα έρευνα εξετάζει τη διαμεσολαβητική επίδραση της Μαγικής Σκέψης στη σχέση ανάμεσα στις Σχιζότυπες και Ιδεοψυχαναγκαστικές τάσεις σε ένα μη κλινικό δείγμα ενηλίκων. Με βάση την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, υποτέθηκε πως υψηλότερα επίπεδα Σχιζότυπων τάσεων αναμένεται να σχετίζονται με αυξημένη Μαγική Σκέψη η οποία με τη σειρά της θα προβλέπει αυξημένες Ιδεοψυχαναγκαστικές τάσεις. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 300 συμμετέχοντες με ηλικιακό εύρος από 18 έως 77 έτη και μέση ηλικία τα 37 έτη. Εξ αυτών το 73% δήλωσε γυναίκες. Στους συμμετέχοντες χορηγήθηκε διαδικτυακά η κλίμακα Obsessive Compulsive Inventory-Revised (OCI-R) για την αξιολόγηση των Ιδεοψυχαναγκαστικών τάσεων, η κλίμακα Schizotypal Personality Questionnaire (SPQ) για την αξιολόγηση των Σχιζότυπων τάσεων και η κλίμακα Magical Ideation Scale (MIS) για την αξιολόγηση της Μαγικής Σκέψης. Τα δεδομένα αναλύθηκαν με τη μέθοδο της ανάλυσης διαμεσολάβησης στο στατιστικό πρόγραμμα SPSS μέσω της προέκτασης PROCESS macro. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η Μαγική Σκέψη πράγματι μεσολαβεί μερικώς στη σχέση μεταξύ των Σχιζότυπων και Ιδεοψυχαναγκαστικών τάσεων. Η συνολική έμμεση επίδραση ήταν στατιστικά σημαντική και ερμήνευε το 16.8% της εξηγούμενης διασποράς. Μάλιστα, η διαμεσολάβηση της Μαγικής Σκέψης στη σχέση των δύο μεταβλητών παρουσιάστηκε στατιστικά σημαντική όχι μόνο σε συνολικό επίπεδο αλλά και στις υποκατηγορίες των θετικών, αρνητικών, παρανοϊκών και αποδιοργανωμένων σχιζότυπων τάσεων. Τα αποτελέσματα ενισχύουν την υπόθεση που θέλει τη Μαγική Σκέψη ως έναν σημαντικό γνωστικό μηχανισμό που συνδέει τις Σχιζότυπες και Ιδεοψυχαναγκαστικές τάσεις και χρίζουν σημαντική την περαιτέρω έρευνα σε πλέον κλινικό πληθυσμό με απώτερο σκοπό πιθανές εφαρμογές στην πρόληψη, τη διάγνωση και την παρέμβαση.

Λέξεις-Κλειδιά: Μαγική σκέψη, Σχιζότυπες τάσεις, Ιδεοψυχαναγκαστικές τάσεις, Διαμεσολάβηση

Διερεύνηση της σχέσης μεταξύ επιστημικής στάσης, παρανοϊκού ιδεασμού και ψυχοδιανοητικοποίησης

Δ. Γαλιώτη

Επιβλέπουσα: Ε. Βούσουρα, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η επιστημική στάση αφορά στην εμπιστοσύνη του ατόμου στις διαπροσωπικά μεταδιδόμενες πληροφορίες και χωρίζεται σε τρεις διαστάσεις, την επιστημική εμπιστοσύνη, την δυσπιστία και την ευπιστία. Η ψυχοδιανοητικοποίηση είναι η ικανότητα του ατόμου να κατανοεί την ψυχολογική και νοητική κατάσταση του εαυτού και των γύρω του. Η μελέτη αυτή εξετάζει τη σχέση μεταξύ επιστημικής στάσης και παρανοϊκού ιδεασμού, στον γενικό πληθυσμό, και τον διαμεσολαβητικό ρόλο της ψυχοδιανοητικοποίησης (mentalizing) στις σχέσεις αυτές. Στη μελέτη συμμετείχαν 438 άτομα (N γυναικών = 300) με μέση ηλικία τα 30,1 έτη (εύρος 18-79). Πρόκειται για μια συγχρονική, διαδικτυακή μελέτη με μη τυχαία δειγματοληψία ευκολίας. Χρησιμοποιήθηκαν τα ερωτηματολόγια Epistemic Trust General, το Reflective Functioning Questionnaire – Short (RFQ-31), και το Paranoia Checklist. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η συχνότητα και η ένταση των παρανοϊκών σκέψεων σχετίστηκε μέτρια με την επιστημική δυσπιστία ($r = 0.442$, $p < 0.001$) και σε μικρότερο βαθμό με την ευπιστία ($r = 0.362$, $p < 0.001$), ενώ δεν βρέθηκε συσχέτιση με την επιστημική εμπιστοσύνη. Η αβεβαιότητα ως διάσταση της ψυχοδιανοητικοποίησης διαμεσολάβησε μερικώς στη σχέση μεταξύ των διαφορετικών πτυχών της επιστημικής στάσης και του παρανοϊκού ιδεασμού, με την πιο έντονη επίδραση να παρατηρείται στη σχέση μεταξύ επιστημικής δυσπιστίας και συχνότητας παρανοϊκών σκέψεων. Επίσης, η διάσταση του ενδιαφέροντος διαμεσολάβησε αρνητικά, αλλά με πολύ χαμηλή επίδραση, στη σχέση

εμπιστοσύνης και παρανοϊκού ιδεασμού. Επιπλέον, βρέθηκαν στατιστικώς σημαντικές διαφορές φύλου ως προς την επιστημική εμπιστοσύνη και το ενδιαφέρον/περιέργεια, όπου οι γυναίκες παρουσίασαν υψηλότερες τιμές σε σύγκριση με τους άνδρες. Ελλείμματα στην επιστημική στάση, αλλά και στην ψυχοδιανοητικοποίηση φαίνεται να συνδέονται με παρανοϊκού περιεχομένου σκέψεις στον μη γενικό πληθυσμό, κάτι που θέτει τα ερωτήματα για τον ρόλο που μπορεί να έχουν σε άλλες μορφές ψυχοπαθολογίας, αλλά και στην θεραπευτική διαδικασία.

Λέξεις-Κλειδιά: Επιστημική στάση, Δυσπιστία, Ευπιστία, Ψυχοδιανοητικοποίηση, Παρανοϊκός ιδεασμός

Ναρκισσιστικά στοιχεία προσωπικότητας και γονεϊκός δεσμός

Ε. Κολοβού

Επιβλέπουσα: Ε. Βούσουρα, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σύμφωνα με την υπάρχουσα ερευνητική βιβλιογραφία, φαίνεται ότι ο δεσμός που αναπτύσσεται μεταξύ των γονέων και των παιδιών τους έχει καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη ναρκισσιστικών χαρακτηριστικών προσωπικότητας του ατόμου. Η παρούσα πτυχιακή εργασία διερευνά τη σχέση των ναρκισσιστικών στοιχείων προσωπικότητας και του γονεϊκού δεσμού σε ένα μη-κλινικό δείγμα νεαρών ενηλίκων που διαμένουν στην Ελλάδα. Η μελέτη υιοθέτησε ένα συγχρονικό, συναφειακό σχεδιασμό με δειγματοληψία ευκολίας. Η μελέτη απευθυνόταν σε αναδυόμενους ενήλικες, ηλικίας 18 έως και 29 ετών, που έχουν μεγαλώσει με τουλάχιστον έναν από τους δύο βιολογικούς τους γονείς και που διαμένουν στην Ελλάδα. Συμμετείχαν 232 άτομα (Νγυναικών= 165) με μέση ηλικία 22,1 έτη. Για τη συλλογή δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν, στις ελληνικές προσαρμογές τους, το Pathological Narcissism Inventory για τη μέτρηση των ναρκισσιστικών στοιχείων προσωπικότητας και το Parental Bonding Instrument για τη μέτρηση του γονεϊκού δεσμού. Κατά την ανάλυση δεδομένων, προέκυψαν στατιστικώς σημαντικές θετικές συσχετίσεις μεταξύ των τύπων ναρκισσισμού, μεγαλειώδους, ευάλωτου και παθολογικού, και της μητρικής και πατρικής προστασίας, ενώ με τη μητρική και πατρική φροντίδα προέκυψαν στατιστικώς σημαντικές αρνητικές συσχετίσεις. Οι άντρες εμφάνισαν υψηλότερο μέσο όρο στην υποκλίμακα της τάσης εκμετάλλευσης του μεγαλειώδους τύπου ναρκισσισμού σε σύγκριση με τις γυναίκες ($t(229) = 2,03, p = 0,044$). Τέλος, το φύλο ήταν ρυθμιστικός παράγοντας στη σχέση της μητρικής φροντίδας με τον ευάλωτο ναρκισσισμό καθώς και στη σχέση της πατρικής προστασίας με τις υποκλίμακες της εξαρτώμενης αυτοεκτίμησης, της τάσης εκμετάλλευσης και της απόκρυψης εαυτού. Φαίνεται ότι ο βαθμός προστασίας και φροντίδας που παρέχουν οι γονείς στα παιδιά τους σχετίζεται με την μετέπειτα ανάπτυξη ναρκισσιστικών στοιχείων προσωπικότητάς τους. Τα πορίσματα αυτά μπορούν να αποτελέσουν έρεισμα για εμπλουτισμό των τρόπων πρόληψης και θεραπείας του παθολογικού ναρκισσισμού.

Λέξεις-Κλειδιά: Ναρκισσιστικά στοιχεία προσωπικότητας, Μεγαλειώδης ναρκισσισμός, Ευάλωτος ναρκισσισμός, Παθολογικός ναρκισσισμός, Γονεϊκός δεσμός

Τετάρτη 7 Μαΐου 2025 | 09.00-10.15**Θεματική Συνεδρία 3Γ | Εργασιακή και Οργανωσιακή Ψυχολογία****Εργασιακές απαιτήσεις και επαγγελματική εξουθένωση: Ο ρυθμιστικός ρόλος της εργασίας με νόημα και της αφοσίωσης στην καριέρα**

B. Μιλιώνη

Επιβλέπουσα: Κ. Γεωργαντά, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η επαγγελματική εξουθένωση αποτελεί φαινόμενο που δύναται να βιώσουν οι εργαζόμενοι/ες και συχνά γίνεται κατανοητό ως αποτέλεσμα των χαρακτηριστικών του εργασιακού περιβάλλοντος. Το επάγγελμα του/της εκπαιδευτικού έχει αναγνωριστεί ως ένα από τα επαγγέλματα στα οποία οι εργαζόμενοι/ες βιώνουν υψηλά επίπεδα επαγγελματικής εξουθένωσης λόγω των υψηλών εργασιακών απαιτήσεων με τις οποίες έρχονται καθημερινά αντιμέτωποι/ες. Σύμφωνα με τη Θεωρία Απαιτήσεων-Πόρων που υποστηρίζεται από ευρήματα προηγούμενων ερευνών, εργασιακοί και προσωπικοί πόροι είναι δυνατό να μετριάσουν τον αντίκτυπο των εργασιακών απαιτήσεων στην επαγγελματική εξουθένωση. Δύο τέτοιοι πόροι είναι η εργασία με νόημα και η αφοσίωση στην καριέρα. Οι ως τώρα έρευνες δείχνουν περιπλεγμένα αποτελέσματα σχετικά με την προστατευτική επίδραση των δύο αυτών πόρων. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να μελετήσει τις παραπάνω σχέσεις σε εκπαιδευτικούς που εργάζονται στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ώστε να εντοπιστούν παράγοντες που μπορούν να μειώσουν το ψυχοκοινωνικό βάρος στο επάγγελμα αυτό. Συγκεκριμένα, οι στόχοι της έρευνας είναι να εξεταστεί α) αν υπάρχει θετική σχέση μεταξύ του φόρτου εργασίας και της έλλειψης κοινωνικής υποστήριξης από τους συνάδελφους και της επαγγελματικής εξουθένωσης των εκπαιδευτικών και β) αν οι πόροι εργασία με νόημα και αφοσίωση στην καριέρα μπορούν να λειτουργήσουν ρυθμιστικά στις παραπάνω σχέσεις. Πρόκειται για μια συγχρονική έρευνα ποσοτικού τύπου με τη χρήση τυποποιημένων ερωτηματολογίων αυτοαναφοράς. Για τη συλλογή των δεδομένων επιλέχθηκε η δειγματοληψία ευκολίας. Πραγματοποιήθηκαν αναλύσεις δύναμης για να υπολογιστεί το ελάχιστο μέγεθος του δείγματος που απαιτείται για τον εντοπισμό στατιστικά σημαντικών σχέσεων μεταξύ των μεταβλητών που θα μελετηθούν. Για τον έλεγχο των υποθέσεων θα πραγματοποιηθούν αναλύσεις παλινδρόμησης και αναλύσεις ρύθμισης. Η παρούσα έρευνα έχει εγκριθεί από την Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Λέξεις-Κλειδιά: Επαγγελματική εξουθένωση, Εργασιακές απαιτήσεις, Νόημα, Αφοσίωση στην καριέρα, Εκπαιδευτικοί

Ανισορροπία εργασιακής και προσωπικής ζωής, επαγγελματική εξουθένωση και ποιότητα ύπνου: Ο ρυθμιστικός ρόλος της ροής και της κατάστασης ενσυνειδητότητας

Δ. Βασιλείου

Επιβλέπουσα: Κ. Γεωργαντά, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η ανισορροπία μεταξύ εργασιακής και προσωπικής ζωής αποτελεί παγκόσμια πρόκληση για τους εργαζόμενους και τις εργαζόμενες καθώς, και τους οργανισμούς και τις κοινωνίες. Η παρούσα έρευνα έχει στόχο να μελετήσει τις επιπτώσεις του φαινομένου καθώς και παράγοντες που δύνανται να λειτουργήσουν προστατευτικά. Βασικές συνέπειες της ανισορροπίας εργασιακής και προσωπικής ζωής αποτελούν η επαγγελματική εξουθένωση και η χαμηλή ποιότητα ύπνου. Αντίθετα, η ψυχολογική ροή και η κατάσταση ενσυνειδητότητας μπορούν να έχουν θετικά αποτελέσματα στην υγεία και την ποιότητας ζωής των εργαζομένων. Η έρευνα βασίζεται στη Θεωρία των Απαιτήσεων-Πόρων Εργασίας που περιγράφει το πώς οι πόροι, όπως οι δύο αυτές θετικές ψυχολογικές καταστάσεις, μπορούν να μετριάσουν τις αρνητικές επιπτώσεις των απαιτήσεων στην εργασία. Συγκεκριμένα, στην παρούσα μελέτη θα διερευνηθεί η σχέση μεταξύ της ανισορροπίας εργασιακής και προσωπικής ζωής με την επαγγελματική εξουθένωση και την ποιότητα ύπνου και θα εξεταστεί ο ρυθμιστικός ρόλος της ψυχολογικής ροής και της κατάστασης ενσυνειδητότητας στις σχέσεις αυτές. Θα πραγματοποιηθεί συγχρονική έρευνα ποσοτικού τύπου με τη χρήση ερωτηματολογίων αυτοαναφοράς. Δείγμα θα αποτελούν εργαζόμενοι/ες ενήλικες. Για τη συλλογή των δεδομένων θα πραγματοποιηθεί δειγματοληψία ευκολίας. Για τη μέτρηση των μεταβλητών θα χρησιμοποιηθούν πέντε ερωτηματολόγια: α) Survey Work-home Interaction/NijmeGen (SWING) για την ανισορροπία εργασιακής και της προσωπικής ζωής, β) Oldenburg Burnout Inventory (OLBI) για την επαγγελματική εξουθένωση, γ) PSQI για τη συνολική ποιότητα ύπνου, δ) Flow Short Scale (FSS) για την ψυχολογική ροή και ε) Mindful Attention Awareness Scale (MAAS) για την κατάσταση ενσυνειδητότητας. Πραγματοποιήθηκαν αναλύσεις δύναμης για να υπολογιστεί το μικρότερο δυνατό δείγμα που απαιτείται για τον εντοπισμό στατιστικά σημαντικών σχέσεων κατά τον έλεγχο των υποθέσεων, που θα περιλαμβάνει μία σειρά από αναλύσεις παλινδρόμησης και αναλύσεις ρύθμισης. Η παρούσα έρευνα έχει εγκριθεί από την Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Λέξεις-Κλειδιά: Ανισορροπία εργασιακής-προσωπικής ζωής, Επαγγελματική εξουθένωση, Ποιότητα ύπνου, Ψυχολογική ροή, Κατάσταση ενσυνειδητότητας

Προβλέπουν τα σκορ του Parenting Bonding Instrument τα επίπεδα του οργανωσιακού κυνισμού των εργαζομένων στην Ελλάδα; Ο διαμεσολαβητικός ρόλος της συναισθηματικής νοημοσύνης

A. Αλεξίου

Επιβλέπουσα: N. Δαμασκηνού, City college, University of York

Δύο διαστάσεις της επαγγελματικής εξουθένωσης, αυτή της συναισθηματικής εξουθένωσης και του οργανωσιακού κυνισμού (ΟΚ) έχουν αναγνωριστεί τα τελευταία χρόνια. Αρκετά ερευνητικά ευρήματα έχουν καταδείξει ότι οι σύγχρονοι επαγγελματίες αντιλαμβάνονται την εργασία τους ως πηγή απογοήτευσης και κυνισμού, ενώ δεν αισθάνονται ικανοποίηση και δημιουργικότητα στον εργασιακό τους χώρο. Ωστόσο, ενώ υπάρχει πληθώρα δημοσιεύσεων για τους όρους επαγγελματική εξουθένωση και επαγγελματική εξάντληση, δε συμβαίνει το ίδιο και με την παράμετρο του οργανωσιακού κυνισμού. Η παρούσα μελέτη έχει ως στόχο να ξεδιπλώσει την τελευταία παράμετρο, του οργανωσιακού κυνισμού, και να διερευνήσει (1) εάν ο τύπος γονεϊκού δεσμού (υπερπροστασία/φροντίδα), μπορεί να προβλέψει τα επίπεδα του οργανωσιακού κυνισμού των εργαζομένων στην Ελλάδα, και (2) εάν αυτή η σχέση διαμεσολαβείται από τη συναισθηματική νοημοσύνη ως χαρακτηριστικό προσωπικότητας (trait emotional intelligence, TEI) των εργαζομένων. Οι παραπάνω στόχοι εξετάστηκαν σε μια ποσοτική μελέτη διατομής. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν από ένα ευκαιριακό δείγμα [N=88, n=45 (51.1%) γυναίκες and n=43 (48.9%) άνδρες], εργαζομένων στην Ελλάδα μέσω ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου. Οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν τρία ερωτηματολόγια αυτοαναφοράς:

την κλίμακα του Οργανωσιακού Κυνισμού, (Organisational Cynicism Scale), την κλίμακα του γονεϊκού δεσμού, (φροντίδας/υπερπροστασίας, Parental Bonding Instrument) και την κλίμακα της συναισθηματικής νοημοσύνης του Schutte (TEI, Emotional Intelligence Scale). Η ανάλυση έδειξε ήπια αρνητική σχέση μεταξύ των μητρικών και των πατρικών δεσμών φροντίδας και του ΟΚ των εργαζομένων. Τέλος, βρέθηκε σημαντική θετική σχέση μεταξύ της μητρικής φροντίδας και των επιπέδων TEI, ενώ η πατρική υπερπροστασία προέβλεπε χαμηλότερα επίπεδα TEI. Ωστόσο, δεν βρέθηκε ότι η σχέση μεταξύ γονεϊκού δεσμού και ΟΚ, διαμεσολαβείται από τη συναισθηματική νοημοσύνη των συμμετεχόντων. Τα ευρήματα συζητούνται σύμφωνα με τις προσεγγίσεις της ψυχοδυναμικής θεώρησης, καθώς και της οργανωσιακής ψυχολογίας, κι εξετάζονται οι πρακτικές επιπτώσεις, οι περιορισμοί της μελέτης και οι δυνατότητες για μελλοντική έρευνα.

Λέξεις-Κλειδιά: Οργανωσιακός-κυνισμός, Συναισθηματική-νοημοσύνη, Ψυχοδυναμική-προσέγγιση, Υπερπροστασία, Φροντίδα

Η επίδραση της τηλεργασίας στην ψυχική ευημερία των εργαζομένων: Διαφορές στην κοινωνική υποστήριξη, τις μικρο-συζητήσεις, την κοινωνική απομόνωση και την συναισθηματική εργασία μεταξύ τριών τύπων εκτέλεσης της εργασίας

Δ. Δ. Σκουρλά & Ι. Κρύος

Επιβλέπουσα: Κ. Γεωργαντά, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Μετά την εξάπλωση της ασθένειας COVID-19 και την πρόκληση της πανδημίας, η τηλεργασία και οι διάφορες μορφές της έχουν εδραιωθεί στην ζωή των εργαζομένων. Σύμφωνα με την Θεωρία της Διατήρησης Πόρων, η τηλεργασία αποτελεί ένα τροποποιημένο περιβάλλον εργασίας το οποίο δύναται να ωφελήσει τους εργαζόμενους μέσω της απόκτησης και διατήρησης πόρων αλλά και να βλάψει τους εργαζόμενους μέσω της απώλειας πόρων. Ο σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η μελέτη της σχέσης των κοινωνικών πτυχών της εργασίας με την ψυχική ευημερία των εργαζομένων. Συγκεκριμένα θα μελετηθούν η σχέση της κοινωνικής υποστήριξης και των μικρο-συζητήσεων (ως πόρων) και της κοινωνικής απομόνωσης και της συναισθηματικής εργασίας (ως απαιτήσεων) με την ψυχική ευημερία. Θα πραγματοποιηθούν αναλύσεις για τρεις τύπους εκτέλεσης της εργασίας: τηλεργασία, υβριδική εργασία και εργασία αποκλειστικά στις εγκαταστάσεις του εργοδότη. Επιπλέον θα μελετηθούν οι διαφορές των μέσων τιμών των μεταβλητών αυτών μεταξύ των τριών τύπων εκτέλεσης της εργασίας. Η παρούσα έρευνα είναι συγχρονική, ποσοτικού τύπου. Για τη συλλογή των δεδομένων επιλέχθηκε η δειγματοληψία ευκολίας. Πραγματοποιήθηκαν αναλύσεις δύναμης για να υπολογιστεί το ελάχιστο μέγεθος του δείγματος που απαιτείται για τον εντοπισμό στατιστικά σημαντικών σχέσεων μεταξύ των μεταβλητών που θα μελετηθούν. Για τον έλεγχο των υποθέσεων θα πραγματοποιηθούν απλές γραμμικές παλινδρομήσεις και μία σειρά από αναλύσεις διακύμανσης ANOVA και post hoc ελέγχους για να εξεταστεί αν οι μέσες τιμές των τεσσάρων προβλεπτικών παραγόντων διαφοροποιούνται ανάλογα με το είδος εργασίας. Η παρούσα έρευνα έχει εγκριθεί από την Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Λέξεις-Κλειδιά: Ψυχική ευημερία, Κοινωνική υποστήριξη, Μικρο-συζητήσεις, Κοινωνική απομόνωση, Συναισθηματική εργασία

Ενδογενή και εξωγενή κίνητρα της ενασχόλησης με το θέατρο για επαγγελματίες ηθοποιούς, ερασιτέχνες και φοιτητές Σχολών Θεάτρου και Υποκριτικής

Κ. Σαράντου, Α. Γκαρή & Ι. Mrvoljak-Θεοδωροπούλου

Επιβλέπουσα: Α. Γκαρή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η παρούσα μελέτη διερευνά τα κίνητρα, ενδογενή και εξωγενή, που ωθούν στην ενασχόληση με το θέατρο επαγγελματίες και ερασιτέχνες ηθοποιούς, φοιτητές πανεπιστημιακών τμημάτων Θεατρικών Σπουδών και σπουδαστές ιδιωτικών και δημόσιων σχολών υποκριτικής. Το θεωρητικό υπόβαθρο της μελέτης βασίζεται στη Θεωρία του Αυτοπροσδιορισμού, τα ευρήματα από πειραματικές μελέτες για τα κίνητρα των Ryan & Deci (2000), καθώς και τη Θεωρία της Ροής του Csikszentmihalyi (1990). Στόχος της έρευνας είναι να διερευνήσει τις διαφορές και τις ομοιότητες στα κίνητρα των τριών αυτών ομάδων που σχετίζονται με την τέχνη του θεάτρου, και συγκεκριμένα ενδογενή κίνητρα, όπως είναι η προσωπική ικανοποίηση, η αυτοέκφραση και η δημιουργικότητα, και εξωγενή κίνητρα, όπως την αναγνώριση, το κύρος, την κοινωνική αποδοχή και τις οικονομικές απολαβές. Στην έρευνα συμμετείχαν 130 ενήλικες που ασχολούνται με την τέχνη του θεάτρου, εκ των οποίων 41 είναι επαγγελματίες ηθοποιοί, 53 είναι ερασιτέχνες ηθοποιοί και 36 είναι φοιτητές του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών των πανεπιστημίων ΕΚΠΑ και ΑΠΘ, καθώς και σχολών υποκριτικής. Οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν ηλεκτρονικά το «Ερωτηματολόγιο Δημιουργικού Κινήτρου ως Χαρακτηριστικού» των Taylor και Kaufman (2021), συνοδευόμενο από ένα αυτοσχέδιο ερωτηματολόγιο δημογραφικών πληροφοριών. Τα κύρια ευρήματα της μελέτης δείχνουν ότι και οι τρεις ομάδες παρουσιάζουν σημαντικές ομοιότητες ως προς τα ενδογενή κίνητρα, ενώ παρατηρούνται σαφείς διαφοροποιήσεις στα εξωγενή κίνητρα, με τους επαγγελματίες και τους φοιτητές θεατρικών σπουδών να σημειώνουν υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με τους ερασιτέχνες. Γενικότερα φάνηκε ότι τα ενδογενή κίνητρα, όπως η αγάπη για το θέατρο και η ανάγκη για έκφραση αποτελούν κοινά χαρακτηριστικά και στις τρεις ομάδες, με τους φοιτητές να επιβεβαιώνουν ότι η ενασχόλησή τους με το θέατρο βασίζεται κυρίως στην προσωπική ικανοποίηση και τη δημιουργική έκφραση. Τα αποτελέσματα της έρευνας συζητώνται αναδεικνύοντας τη σημασία της κατανόησης των κινήτρων που ωθούν στην ενασχόληση με το θέατρο.

Λέξεις-Κλειδιά: Ενδογενή κίνητρα, Εξωγενή κίνητρα, Θέατρο, Επαγγελματική ενασχόληση, Μη επαγγελματική ενασχόληση, Θεωρία του αυτοπροσδιορισμού

Θεματική Συνεδρία 17 | Φροντίδα παιδιών με διαταραχή αυτιστικού φάσματος, συντροφική/συζυγική σχέση και ψυχική υγεία

Η αμφίδρομη σχέση του έρωτα με το άγχος, το στρες και τα καταθλιπτικά αισθήματα

Α. Τζιλή

Επιβλέπουσα: Μ. Μπαξεβανίδου, University of East London (Μητροπολιτικό Κολλέγιο)

Η παρούσα ερευνητική εργασία είχε ως στόχο να εξετάσει τη σχέση ανάμεσα στο άγχος, το στρες και τα καταθλιπτικά αισθήματα με τα τρία συστατικά του έρωτα: την εγγύτητα, το πάθος και τη δέσμευση, όπως αυτά περιγράφονται από τη Θεωρία Τριγωνικού Έρωτα του Sternberg. Για τον σκοπό αυτόν, πραγματοποιήθηκε ποσοτικός σχεδιασμός μελέτης αξιοποιώντας τόσο την περιγραφική όσο και την

επαγωγική στατιστική ανάλυση. Η συλλογή δεδομένων πραγματοποιήθηκε με τις ελληνικές προσαρμογές των ερωτηματολογίων: α) DASS 21 [Depression, Anxiety, Stress Scale (DASS)], που αξιολογεί τα επίπεδα κατάθλιψης, άγχους και στρες και β) το Ερωτηματολόγιο Τριγωνικού Έρωτα του Sternberg [Sternberg's triangular love scale (STLS)], το οποίο μετρά την εγγύτητα, το πάθος και τη δέσμευση στις διαπροσωπικές σχέσεις. Τέλος, δημιουργήθηκε και μία φόρμα με τα βασικά δημογραφικά στοιχεία όπως το φύλο (άνδρας, γυναίκα, άλλο), η ηλικία (18-29, 30-39, 40-49, 50-59, 60+) και η οικογενειακή κατάσταση (ελεύθερος/η, σε σχέση, έγγαμος/η, χήρος/α). Βασική προϋπόθεση συμμετοχής στην έρευνα ήταν οι συμμετέχοντες είτε να βρίσκονται σε σχέση την δεδομένη στιγμή, είτε να έχουν δημιουργήσει κάποια μακροχρόνια σχέση (6 μήνες και άνω) τα τελευταία 3 έτη, γεγονός που εξασφάλιζε την εμπειρική τους εξοικείωση με τα συστατικά του έρωτα. Το τελικό δείγμα της έρευνας αποτελούνταν από 257 ενήλικες. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης έδειξαν ότι υπήρχε στατιστικά μη σημαντικής συσχέτισης ανάμεσα στο στρες και το άγχος με τα τρία συστατικά του έρωτα. Ωστόσο, παρατηρήθηκε έντονη και στατιστικά σημαντική συσχέτιση ανάμεσα στα καταθλιπτικά αισθήματα και τα συστατικά του έρωτα. Τα ευρήματα αυτά υποδεικνύουν ότι η κατάθλιψη ενδέχεται να επηρεάζει βαθύτερα την ποιότητα των ερωτικών σχέσεων σε σύγκριση με το άγχος και το στρες. Συμπερασματικά, η μελέτη παρέχει σημαντικές ενδείξεις για την αμφίδρομη σχέση μεταξύ ψυχολογικών παραγόντων και συναισθηματικών σχέσεων, αναδεικνύοντας με αυτόν τον τρόπο τον κρίσιμο ρόλο της κατάθλιψης στις ερωτικές σχέσεις και την ανάγκη για περαιτέρω έρευνες σε αυτό το πεδίο.

Λέξεις-Κλειδιά: Άγχος, Στρες, Καταθλιπτικά αισθήματα, Έρωτας, Ρομαντική σχέση

Ο ρόλος της κοινωνικής υποστήριξης και της ποιότητας της συζυγικής σχέσης στην ψυχική υγεία των γυναικών και η ανάπτυξη επιλόχειου κατάθλιψης

Μ. Λογδανίδου

Επιβλέπουσα: Π. Ανδριοπούλου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η εγκυμοσύνη αποτελεί μια συναισθηματική και ψυχολογική εμπειρία που μπορεί να διαταράξει την ψυχική υγεία και την κοινωνική ζωή της νέας μητέρας. Παγκοσμίως περίπου το 13% των γυναικών που μόλις γέννησαν αντιμετωπίζουν κάποια ψυχική διαταραχή, κυρίως κατάθλιψη. Παράγοντες όπως η κοινωνική και η συζυγική υποστήριξη φαίνεται να επιδρούν στη διατήρηση της ψυχικής ευημερίας αυτών των γυναικών αλλά και την αποφυγή της επιλόχειου κατάθλιψης. Στην υπάρχουσα βιβλιογραφία, η συζυγική υποστήριξη πολύ συχνά ταυτίζεται και παρουσιάζεται ως μέρος της κοινωνικής. Ωστόσο, σε περιπτώσεις που επιδιώκεται η εξέταση της συζυγικής ικανοποίησης αυτόνομα και όχι ως κομμάτι της συνεισφοράς του κοινωνικού περιβάλλοντος, η ταύτιση αυτή δεν εξυπηρετεί. Έτσι, η παρούσα έρευνα, χρησιμοποιώντας διαφορετικά εργαλεία, εξετάζει ποσοτικά την κοινωνική υποστήριξη και την συζυγική ικανοποίηση και προσαρμογή που παρουσιάζουν οι γυναίκες στην Ελλάδα μεταγεννητικά και πώς αυτές επιδρούν τελικά στην ψυχική ευημερία τους και στην μετέπειτα ανάπτυξη επιλόχειου κατάθλιψης. Το δείγμα της έρευνας αποτελούν γυναίκες που βρίσκονται στην περίοδο μετά την εγκυμοσύνη (έως ένα έτος), οι οποίες ενημερώθηκαν για την διεξαγωγή της έρευνας από τις διαδικτυακές ομάδες (Facebook, Instagram) στις οποίες αποτελούν μέλη. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω τεσσάρων ερωτηματολογίων αξιολόγησης, τη Κλίμακα Κοινωνικής Υποστήριξης (SSQ-6), τη Κλίμακα Δυαδικής Προσαρμογής (DAS), τη Γενική Κλίμακα Ψυχικής Υγείας (GHQ-12) και τη Κλίμακα Μεταγεννητικής Κατάθλιψης του Εδιμβούργου (EPDS-10), καθώς και μιας αυτοσχέδιας φόρμας δημογραφικών χαρακτηριστικών. Το συνολικό ερωτηματολόγιο της μελέτης, συμπληρώθηκε ηλεκτρονικά, κατόπιν ενήμερης συγκατάθεσης. Με την χρήση των παραπάνω ερωτηματολογίων που εξετάζουν την κοινωνική υποστήριξη, την συζυγική σχέση, την ψυχική ευημερία των γυναικών και την παρουσία επιλόχειου κατάθλιψης, αναμένεται ότι οι γυναίκες που είχαν καλύτερη σχέση με τον σύζυγο τους και λάμβαναν υψηλή κοινωνική υποστήριξη μετά την εγκυμοσύνη θα παρουσιάζουν

καλύτερη ψυχική υγεία και χαμηλές βαθμολογίες επιλόχειου κατάθλιψης. Δεδομένου ότι η έρευνα είναι υπό εξέλιξη, θα παρουσιαστούν προκαταρκτικά δεδομένα, τα οποία θα συζητηθούν στο πλαίσιο της υπάρχουσας βιβλιογραφίας.

Λέξεις-Κλειδιά: Εγκυμοσύνη, Κοινωνική υποστήριξη, Συζυγική σχέση, Επιλόχειος κατάθλιψη

Ικανοποίηση στον γάμο και στρες μεταξύ των γονιών παιδιών με διαταραχή αυτιστικού φάσματος (ΔΑΦ)

Ε. Βασιλείου

Επιβλέπουσα: Α. Φλωρά, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Εισαγωγή: Η παρούσα έρευνα μελετά την συσχέτιση μεταξύ του στρες που βιώνουν οι γονείς παιδιών με ΔΑΦ και της ικανοποίησης που αντλούν από τον γάμο τους. Η διαχείριση των παιδιών με ΔΑΦ είναι ένα έργο το οποίο μπορεί να αυξήσει το γονεϊκό στρες, επηρεάζοντας έτσι αρνητικά την σχέση των γονέων. Κύριος στόχος είναι η βαθύτερη εξέταση των εμπειριών των γονέων και η διαμόρφωση μιας πλήρους εικόνας των δυσκολιών που καλούνται να αντιμετωπίσουν. **Σημασία Έρευνας:** Η σημασία της έρευνας αυτής έγκειται στο κενό που φαίνεται να υπάρχει στην ελληνική βιβλιογραφία σχετικά με τις επιδράσεις του στρες που προέρχεται από τη ΔΑΦ επάνω στον γάμο. Μέσω της κατανόησης αυτής της σχέσης μπορούν να βελτιωθούν οι δομές υποστήριξης που απευθύνονται στους γονείς. **Μεθοδολογία:** Για την διεξαγωγή της έρευνας, χρησιμοποιήθηκε ποιοτική μεθοδολογία και η ανάλυση των δεδομένων έγινε συγκεκριμένα με την τεχνική της Ερμηνευτικής Φαινομενολογικής Ανάλυσης, έτσι ώστε να υπάρξει μεγαλύτερη εστίαση στις προσωπικές εμπειρίες των γονιών. Η λήψη των δεδομένων έγινε μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων σε 7 μητέρες παιδιών με ΔΑΦ. Κανένας πατέρας δεν συμμετείχε στην έρευνα, γεγονός το οποίο υπογραμμίζει τη διαφορετική στάση των φύλων επάνω στο συγκεκριμένο ζήτημα. **Αποτελέσματα:** Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας αποτελούνται από 7 θεματικές ενότητες. Με την σύνοψη των εννοιών αυτών φαίνεται πως, παρά τις προκλήσεις που ακολουθούν την ΔΑΦ, οι περισσότερες μητέρες ανέφεραν ότι η σχέση τους με τον σύζυγό τους δυνάμωσε μετά την διάγνωση, ενώ μόνο λίγες ανέφεραν αρνητικές επιπτώσεις. Παράγοντες όπως η αναποτελεσματική επικοινωνία και άλυτα ζητήματα πριν τη διάγνωση φάνηκαν να επηρεάζουν αρνητικά τον γάμο. **Συμπέρασμα:** Η έρευνα αυτή έδειξε πως η ΔΑΦ δεν είναι απαραίτητο πως μειώνει την ικανοποίηση από τον γάμο. Αντίθετα, η επικοινωνία και οι οικονομικές δυσκολίες παίζουν πιο κρίσιμο ρόλο, παράγοντες στους οποίους θα πρέπει να εστιάσουν οι υποστηρικτικές δράσεις για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς τους.

Λέξεις-Κλειδιά: Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος, ΔΑΦ, Στρες, Ικανοποίηση στον γάμο

Η συναισθηματική κατάσταση των γονέων παιδιών με αυτισμό και η σχέση της με την ύπαρξη ή την έλλειψη δομών υποστήριξης στην περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας

Ρ. Τυριγιάννη

Επιβλέπουσα: Α. Φλωρά, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Η εργασία αυτή επικεντρώνεται στον ρόλο των γονέων παιδιών που ανήκουν στο φάσμα της αυτιστικής διαταραχής, αναδεικνύοντας τις συναισθηματικές και πρακτικές δυσκολίες που αυτοί αντιμετωπίζουν. Η απαιτητική και συνεχής φροντίδα που απαιτείται καθιστά την ύπαρξη εξειδικευμένων δομών στήριξης

ζωτικής σημασίας για την διασφάλιση της ψυχικής υγείας ολόκληρης της οικογένειας. Αντίθετα, η απουσία τους μπορεί να επιβαρύνει τα συναισθηματικά και πρακτικά προβλήματα που βιώνουν οι γονείς. Ο σκοπός της πτυχιακής εργασίας είναι να εξετάσει την συσχέτιση μεταξύ της παρουσίας /απουσίας δομών υποστήριξης, που στεγάζονται στην περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, και της συναισθηματικής κατάστασης των γονέων αυτών. Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 8 μητέρες παιδιών με αυτισμό, ηλικίας 1 έως 14 ετών. Για την εκπόνησή της, επιλέχθηκε η μέθοδος της ποιοτικής προσέγγισης με την χρήση ημιδομημένων συνεντεύξεων. Μέσα από τις συνεντεύξεις προέκυψαν 6 θεματικές, οι οποίες χωρίστηκαν σε υποκατηγορίες. Η ανάλυση των δεδομένων έγινε με την Ερμηνευτική Φαινομενολογική Ανάλυση (Interpretative Phenomenological Analysis), για την εις βάθος κατανόηση των εμπειριών και των συναισθημάτων των συμμετεχουσών μέσω της διερεύνησης της υποκειμενικής εμπειρίας. Τα ευρήματα ανέδειξαν την έντονη ψυχική επιβάρυνση που βιώνουν οι γονείς, με κοινά θέματα όπως απογοήτευση, ψυχική εξουθένωση και την επιτακτική ανάγκη για βελτίωση των διαθέσιμων δομών υποστήριξης. Η μελέτη συνεισφέρει στην βιβλιογραφία, αναφορικά με τον κρίσιμο ρόλο της στήριξης των γονέων παιδιών με αυτισμό, ειδικά σε περιφέρειες με περιορισμένη πρόσβαση σε υπηρεσίες. Τέλος, τα συμπεράσματα της έρευνας υποδεικνύουν την ανάγκη για ουσιαστική παρέμβαση σε επίπεδο τοπικής κοινωνίας και κεντρικής πολιτικής, με στόχο τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας των οικογενειών αυτών.

Λέξεις-Κλειδιά: Αυτισμός, Δομές υποστήριξης, Δυτική Μακεδονία, Ψυχική υγεία, Υπηρεσίες

Διερεύνηση των επιπτώσεων του τύπου διαβίωσης στην ευημερία Ελλήνων φροντιστών ατόμων με διαταραχή αυτιστικού φάσματος (ΔΑΦ)

Δ. Ωραιοπούλου

Επιβλέπουσα: Ε. Ορφανίδου, Deree-The American College of Greece

Η Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) είναι μια νευροαναπτυξιακή διαταραχή με διάχυτες δυσκολίες με ποικίλες εκδηλώσεις και επίπεδα λειτουργικότητας καθώς παρουσιάζει και έντονη συννοσηρότητα. Αυτή η μοναδικότητα καθιστά δύσκολο για τους γονείς ατόμων με ΔΑΦ να κατανοήσουν τη διαταραχή, οδηγώντας σε έλλειψη σαφών προτύπων απόκρισης. Υπάρχουν ενδείξεις ότι ορισμένοι παράγοντες, όπως η παρουσία κοινωνικής υποστήριξης, η ανθεκτικότητα και οι μηχανισμοί αντιμετώπισης θα μπορούσαν να προβλέψουν και να μειώσουν το γονικό άγχος, καθώς και να ενισχύσουν τη γενική ευημερία και την ικανοποίηση από τη ζωή. Λαμβάνοντας αυτά υπόψη, η μελέτη είχε στόχο να ρίξει φως στις πιθανές διαφορές στα συστήματα υποστήριξης και την ψυχική υγεία των φροντιστών ατόμων με ΔΑΦ που κατοικούν σε αστικές και επαρχιακές περιοχές της Ελλάδας, επισημαίνοντας την επίδραση της περιοχής σε αυτά τα ζητήματα. Δικαίωμα συμμετοχής είχαν μόνο οι κύριοι φροντιστές διαγνωσθέντων ατόμων. Διεξήχθη διαδικτυακά με 121 συμμετέχοντες, κυρίως γυναίκες, από 26 περιοχές. Τα ευρήματα δεν έδειξαν σημαντική διαφορά στην ανεπίσημη υποστήριξη μεταξύ των φροντιστών αστικών και επαρχιακών περιοχών. Ωστόσο, ο επαρχιακός τρόπος ζωής συσχετίστηκε με χαμηλότερα επίπεδα κατάθλιψης, στρες και άγχους μεταξύ των φροντιστών, υπογραμμίζοντας πιθανές περιβαλλοντικές επιδράσεις στην ψυχική υγεία. Σε αντίθεση με τις προσδοκίες, δεν υπήρχε σημαντική διαφορά στην αντιληπτή επίσημη υποστήριξη μεταξύ των φροντιστών αστικών και επαρχιακών περιοχών, αν και οι συμμετέχοντες στην επαρχία θεώρησαν σε μεγαλύτερο βαθμό την τοποθεσία τους ως αποτρεπτικό παράγοντα για την πρόσβαση σε υπηρεσίες. Συγκεκριμένα, η μελέτη εντόπισε ότι οι στρατηγικές κοινωνικής υποστήριξης, ανθεκτικότητας και αντιμετώπισης προβλέπουν την ευημερία με τους μηχανισμούς αποφυγής αντιμετώπισης να είναι ο ισχυρότερος προγνωστικός παράγοντας της ευημερίας στους φροντιστές, τονίζοντας τη σημασία της αντιμετώπισης δυσπροσαρμοστικών στρατηγικών αντιμετώπισης. Η μελέτη συμβάλλει στη βιβλιογραφία για το φάσμα του αυτισμού

ανακαλύπτοντας ορισμένες ιδιότητες που ενισχύουν την ευημερία των φροντιστών και φανερώνει την ανάγκη για μελλοντική έρευνα.

Λέξεις-Κλειδιά: Αυτισμός, Ευημερία, Φροντιστές, Επαρχία, Αστική πόλη

Θεματική Συνεδρία 8Γ | Κλινική Ψυχολογία και Ψυχοπαθολογία: Συμπεριφορές Εξάρτησης

Εθισμός στο διαδίκτυο και ψυχολογική δυσφορία: Εμπειρικά στοιχεία από αναλύσεις μονοπατιού σε Έλληνες εφήβους σε διαφορετικά αναπτυξιακά στάδια

Φ. Ε. Αδαμοπούλου, Χ. Παρπούλα & Β. Γιωτσίδη

Επιβλέπουσα: Χ. Παρπούλα, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Ο εθισμός στο διαδίκτυο, σύμφωνα με την πρόσφατη έκδοση του Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM-5-TR), αποτελεί πεδίο που χρήζει περαιτέρω μελέτης, δεδομένου ότι δεν έχει προσδιοριστεί κατά πόσο αποτελεί ξεχωριστή κλινική οντότητα, ή αντίθετα εκδήλωση άλλων ψυχικών διαταραχών. Αντίστοιχα, η μέχρι τώρα έρευνα υποδεικνύει ότι υπάρχει αμφίδρομη και κυκλική σχέση μεταξύ του εθισμού στο διαδίκτυο και της εμφάνισης συμπτωμάτων κατάθλιψης στους εφήβους, ωστόσο οι υποκείμενοι μηχανισμοί παραμένουν ασαφείς. Εμπειρικά δεδομένα δείχνουν ότι το άγχος μπορεί να αποτελεί προγνωστικό παράγοντα για τον εθισμό στο διαδίκτυο, ο οποίος, με τη σειρά του, συνδέεται με την κατάθλιψη. Επιπλέον, μελέτες δείχνουν ότι οι έφηβοι ηλικίας 12-18 ετών που είναι εθισμένοι στο διαδίκτυο διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο κατάθλιψης. Στην παρούσα μελέτη, διερευνάται πώς ο εθισμός στο διαδίκτυο και το στρες διαμεσολαβούν στη σχέση μεταξύ άγχους και κατάθλιψης, και πώς η σχέση μεταξύ κατάθλιψης και εθισμού στο διαδίκτυο μπορεί να διαφέρει ανάλογα με το συγκεκριμένο αναπτυξιακό στάδιο της εφηβείας. Για τον σκοπό αυτό, ένα δείγμα ευκολίας 215 Ελλήνων εφήβων, ηλικίας 11 έως 20 ετών, που αντλήθηκε από διαδικτυακά φόρουμ, συμπεριλαμβανομένων των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, συμπλήρωσε κλίμακες αυτο-αναφοράς σχετικά με τον εθισμό στο διαδίκτυο, την κατάθλιψη, το άγχος και το στρες. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι ο εθισμός στο διαδίκτυο και το στρες διαμεσολαβούν σειριακά στη σχέση άγχους-κατάθλιψης, ενώ το αναπτυξιακό στάδιο της εφηβείας φαίνεται να παίζει ρυθμιστικό ρόλο στη σχέση κατάθλιψης-εθισμού στο διαδίκτυο. Τα ευρήματα αυτά συμπληρώνουν τα υπάρχοντα ερευνητικά δεδομένα για τον εθισμό στο διαδίκτυο και συμβάλλουν στον σχεδιασμό ηλικιακά στοχευμένων παρεμβάσεων πρόληψης και θεραπείας για την από κοινού αντιμετώπιση του εθισμού στο διαδίκτυο και της ψυχολογικής δυσφορίας στους εφήβους.

Λέξεις-Κλειδιά: Εθισμός στο διαδίκτυο, Εφηβεία, Κατάθλιψη, Άγχος, Στρες

Τύπος προσωπικότητας (A/B) και εθισμός στα έξυπνα κινητά τηλέφωνα (smartphones): Ο ρυθμιστικός ρόλος των συμπεριφορών εξάρτησης

Ε. Α. Σταυροπούλου, Κ. Κάλλη & Δ. Μανωλάκη

Επιβλέπων: Σ. Νικολακόπουλος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Στην σύγχρονη εποχή, η χρήση των έξυπνων κινητών τηλεφώνων (smartphones) αποτελεί μια ευρέως διαδεδομένη πρακτική σε πολλαπλούς τομείς και διαστάσεις της καθημερινής ζωής των ατόμων. Ωστόσο, στον τομέα της ψυχικής υγείας, η εξάρτηση από τα έξυπνα κινητά τηλέφωνα (smartphones) αποτελεί πρόκληση. Παλαιότερες έρευνες έχουν διερευνήσει τη σχέση μεταξύ των χαρακτηριστικών προσωπικότητας με τον τομέα των εξαρτήσεων, ωστόσο τα ευρήματα σε αυτό το πεδίο είναι αρκετά περιορισμένα. Η παρούσα έρευνα έχει ως βασικό ερευνητικό σκοπό να διερευνήσει το εάν και κατά πόσο η επίδραση του καπνίσματος, του αλκοόλ, ή του συνδυασμού και των δύο, μπορεί να παίξει ρυθμιστικό ρόλο στη σχέση μεταξύ του Τύπου Προσωπικότητας (A/B) και του εθισμού στα έξυπνα κινητά τηλέφωνα (ΣΣΕ). Το δείγμα της παρούσας μελέτης αποτέλεσαν 688 προπτυχιακοί φοιτητές του Πανεπιστημίου Notre Dame στον Λίβανο και χρησιμοποιήθηκε ένα αυτοσχέδιο ερωτηματολόγιο για την καταγραφή των δημογραφικών στοιχείων και του τύπου προσωπικότητας, καθώς επίσης και η κλίμακα 26 στοιχείων Smartphone Addiction Inventory (SPAI). Στον τομέα των αποτελεσμάτων, φάνηκε ότι τα υψηλότερα συνολικά σκορ εθισμού (ΣΣΕ) στα κινητά τηλέφωνα συσχετιζόνταν σημαντικά με τον Τύπο Προσωπικότητας. Ωστόσο, δε βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις του συνολικού σκορ εθισμού στα έξυπνα κινητά τηλέφωνα (ΣΣΕ) με τις συμπεριφορές εξάρτησης (κάπνισμα, αλκοόλ) και δεν φάνηκε να ρυθμίζουν την υπάρχουσα σχέση. Εν κατακλείδι, μέσα από τα δεδομένα φάνηκε ότι οι παραπάνω μεταβλητές δεν αποτελούσαν ρυθμιστικό παράγοντα της σχέσης μεταξύ του Τύπου Προσωπικότητας και της εξάρτησης από τα έξυπνα κινητά τηλέφωνα αλλά διαφαίνεται ότι μεταβλητές που αφορούν πολλαπλούς εθισμούς, πέραν του καπνίσματος και του αλκοόλ, χρειάζονται περαιτέρω μελλοντική διερεύνηση ως προς την φύση της επίδρασης τους σε αυτή τη σχέση.

Λέξεις-Κλειδιά: Τύπος προσωπικότητας (A/B), Εθισμός στα έξυπνα κινητά τηλέφωνα (Smartphones), Συμπεριφορές εξάρτησης, Κάπνισμα, Αλκοόλ

Ο εθισμός στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στην Ελλάδα: Ο ρόλος της ικανοποίησης ψυχολογικών αναγκών και του φόβου μην μείνω εκτός

Α. Νταλαμάγκα

Επιβλέπουσα: Μ. Τζιτζικά, University of Derby, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Κάντε κλικ ή πατήστε εδώ για να εισαγάγετε κείμενο. Η εκτεταμένη ενσωμάτωση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης (ΜΚΔ) στην καθημερινότητα έχει εγείρει ανησυχίες στο κοινό και στην επιστημονική κοινότητα σχετικά με πιθανούς κινδύνους και οφέλη για την ευημερία, ειδικά δεδομένου του αναδυόμενου φαινομένου της καταναγκαστικής υπερκατανάλωσης, που πιθανώς οδηγεί σε εθισμό στα ΜΚΔ. Εμπειρικές μελέτες παρουσιάζουν αντικρουόμενα στοιχεία σχετικά με την επίδραση της χρήσης ΜΚΔ στην ψυχική υγεία και ευημερία, καταδεικνύοντας την πολύπλευρη φύση του φαινομένου. Είναι συνεπώς σημαντική η κατανόηση των παραγόντων που συμβάλλουν στην ανάπτυξη εθισμού. Σύμφωνα με τη Θεωρία του Αυτοπροσδιορισμού, οι δυνατότητες των ΜΚΔ παρέχουν εμπειρίες που μπορεί να ικανοποιήσουν τις θεμελιώδεις ψυχολογικές ανάγκες για αυτονομία, σχετιζομαι και ικανότητα, ακριβώς όπως συμβαίνει και με τα εκτός διαδικτύου πλαίσια. Επομένως, η τρέχουσα μελέτη στοχεύει να συμβάλει στη βιβλιογραφία

σχετικά με την ψηφιακή ευημερία, εξερευνώντας τις εμπειρίες ικανοποίησης ψυχολογικών αναγκών των νέων μέσω των εμπειριών στα ΜΚΔ και εκτός διαδικτύου, και πώς η ικανοποίησή τους σχετίζεται με την ανάπτυξη εθισμού στα ΜΚΔ. Μέσω ενός σχεδιασμού πολλαπλής παλινδρόμησης, η μελέτη στοχεύει να προσδιορίσει ένα προγνωστικό μοντέλο του εθισμού στα ΜΚΔ υπό το πρίσμα της ικανοποίησης των θεμελιωδών αναγκών. Η μελέτη στοχεύει να στρατολογήσει 155 ενήλικες συμμετέχοντες μέσω εθελοντικής και snowball δειγματοληψίας. Βάσει προηγούμενων ερευνών, τα αποτελέσματα αναμένονται να δείξουν ότι μια άνιση ικανοποίηση των αναγκών, όπως ορίζεται από τον Φόβο Μην Μείνω εκτός (Fear of Missing Out), προβλέπει την ανάπτυξη εθισμού στα ΜΚΔ. Επιπλέον, η μη επαρκής ικανοποίηση των αναγκών εκτός διαδικτύου αναμένεται να προβλέπει την ανάπτυξη εθισμού στα ΜΚΔ, καθώς οι νέοι βασίζονται μόνο σε μία πηγή ικανοποίησης αναγκών. Τα ερευνητικά ευρήματα αναμένονται να φωτίσουν τη διπλή φύση των ΜΚΔ όσον αφορά την ικανοποίηση των αναγκών και την ανάπτυξη εθισμού, να παρέχουν πληροφορίες για πιθανούς παράγοντες κινδύνου για την ανάπτυξη εθισμού στα ΜΚΔ και να ενημερώσουν στρατηγικές πρόληψης για την ανάπτυξη μιας υγιούς σχέσης με τα ΜΚΔ.

Λέξεις-Κλειδιά: Problematic social media use, Social media addiction, Self-Determination theory, Fear of missing out, Greece

Η επίδραση του νευρωτισμού και της προθυμίας στην αντίληψη του εαυτού και του επιπέδου της τάσης εθισμού στα τυχερά παιχνίδια

A. Πέτκογλου

Επιβλέπων: Γ. Θωμάς, University of Derby, Mediterranean College

Η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια αποτελεί μια πολυδιάστατη συμπεριφορά που μπορεί να παραμείνει ψυχαγωγική ή να εξελιχθεί σε παθολογική εξάρτηση, επηρεάζοντας την ψυχική υγεία, τις διαπροσωπικές σχέσεις και την οικονομική σταθερότητα. Αυτή η μελέτη εξετάζει τον ρόλο των προσωπικών χαρακτηριστικών, συγκεκριμένα της νευρωτικότητας και της προθυμίας, στη διαμόρφωση της αυτοαντίληψης και της συμπεριφοράς τζόγου. Το θεωρητικό υπόβαθρο βασίζεται στο Μοντέλο των Πέντε Παραγόντων (Five-Factor Model), το οποίο εστιάζει στις διαστάσεις της ανθρώπινης προσωπικότητας. Η νευρωτικότητα συνδέεται με αρνητικά συναισθήματα και δυσκολία στη αυτορρύθμιση τους, ενώ η προθυμία και αποδοχή χαρακτηρίζεται από ενσυναίσθηση και κοινωνική ευαισθησία, λειτουργώντας συχνά ως προστατευτικός παράγοντας. Η μελέτη εστιάζει επίσης στην αλληλεπίδραση αυτών των χαρακτηριστικών, διερευνώντας πώς η υψηλή νευρωτικότητα σε συνδυασμό με χαμηλή προθυμία μπορεί να αυξήσει την ευαλωτότητα σε προβληματικό τζόγο αλλά και τον ρόλο της αυτοαντίληψης στην τάση ή την αυτοπροστασία του ατόμου. Ο ερευνητικός σχεδιασμός που ακολουθήθηκε είναι 2x2 factorial MANOVA, διερευνώντας τις κύριες και διαδραστικές επιδράσεις της νευρωτικότητας και της προθυμίας (σε χαμηλό και υψηλό επίπεδο) σε δύο εξαρτημένες μεταβλητές: την αυτοαντίληψη και τη συμπεριφορά τζόγου, και η ανάλυση έγινε σε SPSS 28. Η έρευνα αποτελείται από 180 συμμετέχοντες, οι οποίοι συμπλήρωσαν διαδικτυακό ερωτηματολόγιο που περιλάμβανε την κλίμακα BFI-2-S για την προσωπικότητα των Soto & John, την κλίμακα αυτοαντίληψης των Harter και Messer με την τελευταία αναθεώρηση, καθώς και την κλίμακα G-SAS του Kim S.W. για τη σοβαρότητα και συχνότητα των συμπτωμάτων τζόγου με τουλάχιστον τελευταία παικτική δραστηριότητα την τελευταία εβδομάδα. Τα αποτελέσματα αναμένεται να ενισχύσουν την κατανόηση των ψυχολογικών μηχανισμών που οδηγούν σε προβληματικό τζόγο, παρέχοντας δεδομένα για την ανάπτυξη στοχευμένων παρεμβάσεων. Οι εφαρμογές περιλαμβάνουν προγράμματα πρόληψης που εστιάζουν στη ρύθμιση των συναισθημάτων και την ενίσχυση της κοινωνικής ευαισθησίας, συμβάλλοντας στην έγκαιρη αναγνώριση και αντιμετώπιση ατόμων υψηλού κινδύνου.

Λέξεις-Κλειδιά: Gambling, Self-perseption, Problematic behavior, Big5

Διερεύνηση της εξάρτησης στο φαγητό (food addiction) ως τρόπος συμπεριφοράς στον ελληνικό πληθυσμό

Σ. Λαϊνά

Επιβλέπουσα: Ε. Σιδέρη, Cardiff Metropolitan University, City Unity College

Στη σύγχρονη εποχή, μία από τις πιο κοινές ασθένειες είναι η διαταραχή εξάρτησης. Ωστόσο, η Εξάρτηση από Τρόφιμα (Food Addiction - FA), παρά τις ομοιότητές της με άλλες διαταραχές, δεν περιλαμβάνεται στο Διαγνωστικό και Στατιστικό Εγχειρίδιο Ψυχικών Διαταραχών, Πέμπτη Έκδοση (DSM-5). Η παρούσα μελέτη εξετάζει τη σχέση μεταξύ FA και ψυχικών καταστάσεων σε 100 Έλληνες ενήλικες άνω των 18 ετών, περιλαμβάνοντας 28 άνδρες (26,7%) και 72 γυναίκες (71,3%), εξαιρώντας άτομα με ψυχολογικές διαταραχές. Δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω κοινωνικών δικτύων με στόχο τη μέτρηση συμπεριφορικών συνθηκών και παραγόντων όπως ο Δείκτης Μάζας Σώματος (Body Mass Index - BMI). Για την αξιολόγηση της ψυχικής κατάστασης των συμμετεχόντων, χρησιμοποιήθηκαν διαδικτυακά ερωτηματολόγια, όπως η Κλίμακα Κατάθλιψης και Άγχους - 21 Στοιχείων (Depression Anxiety Scale - DASS-21) και η Κλίμακα Εξάρτησης από Τρόφιμα του Γέιλ (Yale Food Addiction Scale - YFAS), για τις διατροφικές συνήθειες των προηγούμενων 12 μηνών. Δημιουργήθηκε δημογραφικό ερωτηματολόγιο για πληροφορίες που επηρεάζουν την κατανάλωση τροφίμων. Η ανάλυση των σκορ YFAS πραγματοποιήθηκε μέσω SPSS, εξετάζοντας δημογραφικούς παράγοντες. Χρησιμοποιήθηκαν πολυδιάστατη ανάλυση διακύμανσης (Multifactorial ANOVA) και πολλαπλή ανάλυση παλινδρόμησης για την αξιολόγηση παραγόντων τρόπου ζωής. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η FA σχετίζεται με συμπτώματα ψυχικής υγείας, ιδιαίτερα με το στρες ($F(96,4)=3.312, p=.014$). Ο συνδυασμός αλκοόλ και καπνίσματος συσχετίστηκε επίσης με την FA ($F=2.995, df=3, p=.036$). Δεν παρατηρήθηκε σύνδεση μεταξύ BMI και ψυχικής υγείας. Τέλος, το ετήσιο εισόδημα αποδείχθηκε σημαντικός παράγοντας που σχετίζεται με την FA ($F(97,1)=3.694, p=.014$). Απαιτείται περαιτέρω έρευνα για τον ψυχολογικό μηχανισμό της FA.

Λέξεις-Κλειδιά: Εξάρτηση από το φαγητό, FA, Ψυχική υγεία, Ψυχολογία, Άγχος, Ανησυχία, Κατάθλιψη, DASS21, YFAS, BMI, Αλκοόλ, Κάπνισμα, Ετήσιο εισόδημα, Ελληνικός πληθυσμός

Τετάρτη 7 Μαΐου 2025 | 10.30-12.00

Θεματική Συνεδρία 18 | Ειδική Εκπαίδευση

Διερεύνηση απόψεων επαγγελματιών ψυχικής υγείας για τη σεξουαλική αγωγή ατόμων με ΔΑΦ στην Ελλάδα

Σ. Α. Δεληκούρα

Επιβλέπουσα: Α. Αναγνωστάκη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η σεξουαλική αγωγή αφορά στη μετάδοση επιστημονικών πληροφοριών για θέματα που σχετίζονται με τη σεξουαλικότητα και περιλαμβάνει ενημέρωση σχετικά με τη σεξουαλική επαφή, την αναπαραγωγή, την ανατομία, τη συναίνεση, τη σεξουαλική υγεία και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Μέσω της παροχής απαραίτητων γνώσεων και δεξιοτήτων, στόχος της σεξουαλικής αγωγής είναι τα άτομα να μπορούν να κάνουν ασφαλείς επιλογές που τους αποφέρουν ικανοποίηση. Αν και παρατηρείται διαφορά ανάμεσα στα άτομα με διαταραχή αυτιστικού φάσματος (ΔΑΦ) και στα άτομα χωρίς αναπηρία στην έκφραση σεξουαλικών επιθυμιών και στους τρόπους συμπεριφοράς και κοινωνικοποίησης, η σεξουαλική αγωγή δεν θα έπρεπε να αποτελεί εξαίρεση για τα άτομα με ΔΑΦ. Στην παρούσα ποιοτική έρευνα διερευνώνται οι απόψεις των επαγγελματιών ψυχικής υγείας για τη σεξουαλική αγωγή των ατόμων με ΔΑΦ γενικά και ειδικά σε σχέση με το Πρόγραμμα Κοινωνικών Δεξιοτήτων και Σεξουαλικής - Αναπαραγωγικής Υγείας για άτομα με Νοητικές Αναπηρίες και Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος που εφαρμόζεται σε εφήβους/ες και νεαρούς/ες ενήλικες με ΔΑΦ. Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 10 επαγγελματίες ψυχικής υγείας που εργάζονται σε Κέντρο Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας και εφαρμόζουν το συγκεκριμένο πρόγραμμα σε άτομα με ΔΑΦ. Πραγματοποιήθηκαν ημιδομημένες συνεντεύξεις για τη συλλογή δεδομένων. Η ανάλυση των δεδομένων ανέδειξε 12 κύρια θέματα. Συνολικά, αναδείχθηκε η συμβολή της σεξουαλικής αγωγής στα άτομα με ΔΑΦ και τα οφέλη του συγκεκριμένου προγράμματος σεξουαλικής αγωγής στα άτομα με ΔΑΦ. Η συζήτηση επικεντρώνεται στην ανάγκη ενσωμάτωση τέτοιων προγραμμάτων σεξουαλικής αγωγής στην εκπαίδευση των ατόμων με ΔΑΦ.

Λέξεις-Κλειδιά: ΔΑΦ, Σεξουαλική αγωγή, Πρόγραμμα Σ.Α.

Ιστορίες ζωής φοιτητών με αναπηρίες: Μια ποιοτική μελέτη

Λ. Ευαγγελάκη

Επιβλέπων: Ε. Παπασταθόπουλος Ευστάθιος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Αντικείμενο της συγκεκριμένης μελέτης είναι η περιγραφή και η κατανόηση των εμπειριών των φοιτητών με κινητική ή αισθητηριακή αναπηρία στο Πανεπιστήμιο, από την προοπτική του κοινωνικού μοντέλου της αναπηρίας. Ο πληθυσμός των ανάπηρων φοιτητών είναι σχετικά άορατος στο ακαδημαϊκό πλαίσιο εξαιτίας των περιορισμών στις διαδικασίες ένταξης και πρόσβασης σε αυτό. Η επιλογή της ποιοτικής μεθόδου και συγκεκριμένα της βιογραφικής προσέγγισης, επιτρέπει τη διερεύνηση της ιδιαιτερότητας των εμπειριών κάθε ατόμου μέσω της σκιαγράφησης της προσωπικής του ιστορίας, με έμφαση στους τρόπους με τους οποίους δίνει νόημα στη δράση του ως κοινωνικά δρών υποκείμενο. Το δείγμα αντλήθηκε από τον γενικό πληθυσμό των ανάπηρων φοιτητών στα Δημόσια Πανεπιστήμια και απαρτίζεται από δέκα άτομα, με κινητική ή αισθητηριακή αναπηρία. Για το σκοπό της έρευνας πραγματοποιήθηκαν ημι-δομημένες συνεντεύξεις. Αξιοποιήθηκε, επίσης, η τεχνική photovoice, ώστε οι συμμετέχοντες να έχουν έναν πιο ενεργό ρόλο, αξιοποιώντας την εικόνα ως πολύσημο εργαλείο και παρουσιάζοντας αυθεντικές αναπαραστάσεις του ακαδημαϊκού κυρίως πλαισίου, με στόχο την ενίσχυση της γνώσης για σημαντικά ζητήματα όπως αυτό της προσβασιμότητας. Στην ανάλυση ακολουθείται η μέθοδος της θεματικής ανάλυσης. Η μελέτη βρίσκεται εν εξελίξει και τα τελικά αποτελέσματα θα παρουσιαστούν κατά τη διάρκεια του συνεδρίου.

Λέξεις-Κλειδιά: Αναπηρική κοινότητα, Τριτοβάθμια εκπαίδευση, Προσβασιμότητα, Ορατότητα, Συμπερίληψη

Πόσο έτοιμα είναι τα παιδιά για μια συμπεριληπτική εκπαίδευση;

Σ. Κώτση

Επιβλέπων: Σ. Γ. Σούλης, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Αποτελεί κοινό τόπο ότι η αναπηρία είναι ένα σύνθετο και πολυδιάστατο φαινόμενο, για την οποία κατά την πάροδο των ετών έχουν διαμορφωθεί ποικίλα μοντέλα κατανόησής της, όπως παραδείγματος χάρη, το ιατρικό, το κοινωνικό, το εκπαιδευτικό μοντέλο, κ.α. Σύμφωνα με τις σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις, ζητούμενο αποτελεί η από κοινού εκπαίδευση παιδιών με και δίχως αναπηρία, η οποία υλοποιείται μέσω της συμπερίληψης. Η υλοποίηση της δεν προσδιορίζεται ως η τυχαία συνύπαρξη παιδιών με και δίχως αναπηρία εντός ενός κοινού εκπαιδευτικού πλαισίου, αλλά ως η δημιουργία μίας συνεκτικής κοινότητας μάθησης στην οποία όλα τα παιδιά αναπτύσσουν συμπορευόμενα το δυναμικό τους στο μέγιστο βαθμό, διατηρώντας την ταυτότητά τους. Ένας από τους κυρίαρχους παράγοντες για την επιτυχία της από κοινού εκπαίδευσης παιδιών με και δίχως αναπηρία αποτελεί ο τρόπος με τον οποίο τα ίδια τα παιδιά κατανοούν την αναπηρία. Ως αποτέλεσμα των προαναφερομένων σχεδιάστηκε η παρούσα έρευνα, μέσω της οποίας επιχειρήθηκε να προσδιοριστεί πώς ορίζουν τα παιδιά ηλικίας 7 - 12 ετών την αναπηρία, ποιες κατηγορίες αναπηρίας αναγνωρίζουν, πόσο δύσκολο ή εύκολο θεωρούν την από κοινού εκπαίδευση παιδιών με ή δίχως αναπηρία, αλλά και την πρόθεση τους να υποστηρίξουν τους/τις συμμαθητές/τριες τους με αναπηρία. Ως εργαλείο έρευνας αξιοποιήθηκε σχετικό ερωτηματολόγιο. Για την εξαγωγή αποτελεσμάτων χρησιμοποιήθηκε η ποιοτική ανάλυση περιεχομένου. Τα αποτελέσματα της έρευνας μπορούν να αξιοποιηθούν από τους εκπαιδευτικούς, αλλά και από τους ερευνητές του πεδίου, προκειμένου να ενισχυθεί η συμπεριληπτική εκπαίδευση.

Λέξεις-Κλειδιά: Αναπηρία, Συμπερίληψη, Ποιοτική ανάλυση περιεχομένου

Η συναισθηματική νοημοσύνη των ειδικών παιδαγωγών

Ν. Σεφέρη

Επιβλέπων: Σ. Γ. Σούλης, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η συναισθηματική νοημοσύνη αποτελεί μια βασική δεξιότητα που πρέπει να διαθέτουν οι εκπαιδευτικοί, και ιδίως της ειδικής αγωγής, καθώς η διαχείριση συναισθημάτων και η κατανόηση αναγκών των μαθητών είναι κρίσιμης σημασίας. Οι εκπαιδευτικοί έρχονται αντιμέτωποι με πολύπλοκες προκλήσεις, όπως η εξατομικευμένη διδασκαλία και η ύπαρξη έντονων συναισθηματικών καταστάσεων. Σε βιβλιογραφική ανασκόπηση βρέθηκε ότι η συναισθηματική νοημοσύνη αφορά την ικανότητα του ατόμου να αντιλαμβάνεται και να εκφράζει συναισθήματα, να αναγνωρίζει τα συναισθήματα των άλλων, να ρυθμίζει τα συναισθήματά του και να τα χρησιμοποιεί για επικοινωνιακές δραστηριότητες και προσωπικές επιδόσεις. Η παρούσα έρευνα επικεντρώνεται στη συναισθηματική νοημοσύνη των εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής διαφόρων ηλικιών με διαφορετικά έτη εμπειρίας, εφαρμόζοντας στα ερωτηματολόγια την κλίμακα Wong & Law Emotional Intelligence Scale (WLEIS), η οποία μετρά τέσσερις διαστάσεις της συναισθηματικής νοημοσύνης: την αξιολόγηση των συναισθημάτων του εαυτού και των άλλων και τη χρήση και ρύθμιση των συναισθημάτων. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε δια ζώσης και διαδικτυακά, διασφαλίζοντας τη συμμετοχή εκπαιδευτικών από ποικίλα επαγγελματικά πλαίσια. Τα αποτελέσματα της έρευνας αναμένεται να αποκαλύψουν ότι οι εκπαιδευτικοί ειδικής αγωγής διαθέτουν υψηλά επίπεδα συναισθηματικής νοημοσύνης. Συμπερασματικά, τα ευρήματα θα μπορούσαν να αναδείξουν την ανάγκη για στοχευμένες παρεμβάσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα ενίσχυσης της συναισθηματικής νοημοσύνης

των εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής, προκειμένου να ανταποκρίνονται με επιτυχία στις αυξημένες απαιτήσεις του ρόλου τους.

Λέξεις-Κλειδιά: Συναισθηματική νοημοσύνη, Ειδικοί παιδαγωγοί, Ενσυναίσθηση

Μαθησιακή ετοιμότητα και αυτόνομη διαβίωση: Εφαρμογή εκπαιδευτικού υλικού μαθησιακής ετοιμότητας σε μελέτη περίπτωσης εφήβου με νοητική αναπηρία

Μ. Λουζιώτη

Επιβλέπουσα: Β. Ζακοπούλου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Σκοπό της παρούσας έρευνας αποτελεί η μελέτη της αποτελεσματικότητας της μεθόδου παρέμβασης μαθησιακής ετοιμότητας με τίτλο «Δραστηριότητες Μαθησιακής Ετοιμότητας», στον τομέα της νοητικής ικανότητας. Η έρευνα διεξάγεται στο πεδίο των επιστημών υγείας και ειδικότερα στον τομέα της Λογοθεραπείας με την εφαρμογή του Στοχευμένου, Ατομικού, Δομημένου, Ενταξιακού, Προγράμματος, Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΣΑΔΕΠΕΑΕ). Μελέτη περίπτωσης αποτέλεσε ένας έφηβος δεκαέξι ετών με μέτρια νοητική αναπηρία ο οποίος φοιτά σε Ε.Ε.Ε.Κ. Η μεθοδολογία της έρευνας είναι μεικτή και χρησιμοποιεί ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα. Η συλλογή ποιοτικών δεδομένων έγινε μέσω της μεθοδολογίας της παρατήρησης (Άτυπη Παιδαγωγική Αξιολόγηση, Λίστες Ελέγχου Βασικών Δεξιοτήτων). Τα ποσοτικά δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω της χρήσης της μεθόδου «Δραστηριότητες Μαθησιακής Ετοιμότητας» έπειτα από εξατομίκευση του υλικού στις δυσκολίες και στα ενδιαφέροντα του εφήβου. Στα αποτελέσματα της έρευνας η πρώτη ερευνητική υπόθεση, σχετικά με την αποτελεσματικότητα της μεθόδου σε έφηβο με νοητική αναπηρία, αποδείχθηκε μερικώς. Η δεύτερη υπόθεση, αν οι δραστηριότητες στον τομέα της μνήμης του εργαλείου μαθησιακής ετοιμότητας προάγουν την αυτονομία του μαθητή, αποδείχθηκε ανεπαρκώς. Από την έρευνα που διεξήχθη, τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο, διαπιστώθηκε πως χρήζεται εντατικής διδακτικής παρέμβασης από άτομο που είναι εξειδικευμένο στην ειδική αγωγή. Τα αποτελέσματα από την μελέτη μας έδειξαν ότι οι διδακτικές και παιδαγωγικές παρεμβάσεις μπορούν να φέρουν βελτίωση σε μαθητή με μέτρια νοητική αναπηρία στην μαθησιακή ετοιμότητα και στις προεπαγγελματικές δεξιότητες.

Λέξεις-Κλειδιά: Νοητική αναπηρία, Βιβλιοτετράδια Μαθησιακής Ετοιμότητας, Λίστες Ελέγχου Βασικών Δεξιοτήτων, ΣΑΔΕΠΕΑΕ, Νοητικές ικανότητες, Μνήμη

Ειδικοί παιδαγωγοί και ψυχική ανθεκτικότητα: Μια ποσοτική μελέτη

Ν. Σεφέρη

Επιβλέπων: Σ. Γ. Σούλης, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η ψυχική ανθεκτικότητα, με βάση την σύγχρονη βιβλιογραφία, ορίζεται ως η διαδικασία θετικής προσαρμογής του ατόμου παρά την ύπαρξη τραυματικών εμπειριών ή δύσκολων καταστάσεων. Προκειμένου το άτομο να έχει ψυχική ανθεκτικότητα, είναι αναγκαίο να αντιμετωπίζει σημαντικές αντιξοότητες, τους λεγόμενους παράγοντες επικινδυνότητας, αλλά και να δείχνει θετική προσαρμογή, παρά το γεγονός ότι βρίσκεται σε αυτές τις συνθήκες. Η ψυχική ανθεκτικότητα των εκπαιδευτικών αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την επαγγελματική επιτυχία και ευημερία τους, ιδιαίτερα σε εργασιακές συνθήκες με αυξημένο στρες. Η παρούσα έρευνα επικεντρώνεται στην ψυχική ανθεκτικότητα των εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής, εξετάζοντας τα επίπεδα ανθεκτικότητας και τους παράγοντες που την επηρεάζουν. Στην

έρευνα συμμετείχαν εκπαιδευτικοί ειδικής αγωγής διαφόρων ηλικιών με διαφορετικά έτη εμπειρίας και ως εργαλείο μέτρησης της ψυχικής ανθεκτικότητας χρησιμοποιήθηκε η κλίμακα Connor-Davidson Resilience Scale (CD-RISK). Τα δεδομένα συλλέχθηκαν τόσο μέσω δια ζώσης συναντήσεων όσο και διαδικτυακά, εξασφαλίζοντας ευρεία συμμετοχή εκπαιδευτικών από διαφορετικά επαγγελματικά περιβάλλοντα. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων αναμένεται να αποκαλύψει τα υψηλά επίπεδα ψυχικής ανθεκτικότητας, καθώς και τους παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξή της. Συμπερασματικά, τα ευρήματα θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη προγραμμάτων υποστήριξης και στρατηγικών ενίσχυσης της ψυχικής ανθεκτικότητας των εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής, καθώς είναι ιδιαίτερα σημαντική για την ψυχική και σωματική υγεία τους.

Λέξεις-Κλειδιά: Ψυχική ανθεκτικότητα, Ειδικοί παιδαγωγοί, Παράγοντες ανθεκτικότητας, Επαγγελματική ευημερία

Θεματική Συνεδρία 3Δ | Εργασιακή και Οργανωσιακή Ψυχολογία

Συναισθηματική Νοημοσύνη, Επαγγελματική Ικανοποίηση και Επαγγελματική Εξουθένωση Εκπαιδευτικών

Ε. Μ. Ζαμανή & Μ. Ζαμανή

Επιβλέπων: Π. Βογαζιανός, European University Cyprus

Οι εκπαιδευτικοί εκτελούν ένα απαιτητικό επάγγελμα το οποίο μπορεί να τους προκαλέσει σημαντικό άγχος. Το άγχος μπορεί να οδηγήσει στην εξουθένωση και τη δυσαρέσκειά τους από την εργασία. Τα συναισθηματικά χαρακτηριστικά των εκπαιδευτικών, όπως είναι η Συναισθηματική Νοημοσύνη μπορεί να λειτουργήσουν προστατευτικά στο βίωμα του επαγγελματικού άγχους. Ο σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να ερευνήσει την σχέση Συναισθηματικής Νοημοσύνης, Εργασιακής Ικανοποίησης και Επαγγελματικής Εξουθένωσης εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Κύπρο. Στην έρευνα συμμετείχαν 300 εκπαιδευτικοί. Η συλλογή των δεδομένων έγινε με τη χρήση του ερωτηματολογίου Self-report WLEIS για τη μέτρηση της Συναισθηματικής Νοημοσύνης, του General Index of Job Satisfaction για τη μέτρηση της επαγγελματικής ικανοποίησης και του Ερωτηματολογίου Maslach Burnout Inventory (MBI) – Education Survey για τη μέτρηση της επαγγελματικής εξουθένωσης. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι υπάρχει υψηλό επίπεδο Συναισθηματικής Νοημοσύνης, μέτριο επίπεδο επαγγελματικής ικανοποίησης και μέτριο επίπεδο επαγγελματικής εξουθένωσης στους εκπαιδευτικούς. Ακόμα, παρατηρήθηκαν σημαντικές συσχετίσεις μεταξύ των τριών παραγόντων. Το συμπέρασμα που προκύπτει από την έρευνα είναι ότι η Συναισθηματική Νοημοσύνη των εκπαιδευτικών είναι ένας παράγοντας που επηρεάζει την ικανοποίηση και την εξουθένωση που βιώνουν στην εργασία τους.

Λέξεις-Κλειδιά: Εκπαιδευτικοί, Συναισθηματική νοημοσύνη, Επαγγελματική ικανοποίηση, Επαγγελματική εξουθένωση

Η διαδικασία ανάρρωσης των εργαζόμενων γονέων: Ο ρόλος του εργασιακού και του οικογενειακού φόρτου και η γονεϊκή εξουθένωση ως ρυθμιστή

Β. Λίταινα & Γ. Βουλγαράκη

Επιβλέπουσα: Δ. Ξανθοπούλου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Στόχος της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση της διαδικασίας ανάρρωσης των εργαζόμενων γονέων. Στη βάση του μοντέλου προσπάθειας-ανάρρωσης και της θεωρίας διατήρησης πόρων αναμενόταν ότι ο εργασιακός και ο οικογενειακός φόρτος θα σχετίζονται αρνητικά με το χρόνο που αφιερώνουν οι εργαζόμενοι γονείς σε δραστηριότητες του ελεύθερου χρόνου (αθλητικές, κοινωνικές, παθητικές) μαζί με τα παιδιά τους. Επίσης, αναμενόταν ότι η σχέση ανάμεσα στο χρόνο που αφιερώνουν οι εργαζόμενοι γονείς σε αυτές τις δραστηριότητες και τις εμπειρίες ανάρρωσης (ψυχολογική αποσύνδεση και χαλάρωση) θα ρυθμίζεται από τη γονεϊκή εξουθένωση. Συγκεκριμένα, η σχέση θα είναι αρνητική για τους γονείς με υψηλότερα επίπεδα γονεϊκής εξουθένωσης και θετική για τους γονείς με χαμηλότερα επίπεδα γονεϊκής εξουθένωσης. Στην έρευνα συμμετείχαν 269 εργαζόμενοι γονείς, οι οποίοι συμπλήρωσαν ένα ανώνυμο ερωτηματολόγιο. Τα αποτελέσματα δεν επιβεβαίωσαν την αρνητική σχέση ούτε του εργασιακού ούτε του οικογενειακού φόρτου με το χρόνο που αφιερώνουν οι εργαζόμενοι γονείς σε (αθλητικές, κοινωνικές, παθητικές) δραστηριότητες μαζί με τα παιδιά τους. Παρόλα αυτά βρέθηκε ότι η γονεϊκή εξουθένωση ρυθμίζει τη σχέση ανάμεσα στο χρόνο που αφιερώνουν οι εργαζόμενοι γονείς σε δραστηριότητες του ελεύθερου χρόνου μαζί με τα παιδιά τους και την ψυχολογική αποσύνδεση (αλλά όχι τη χαλάρωση). Συγκεκριμένα, η σχέση ανάμεσα στο χρόνο που αφιερώνουν οι εργαζόμενοι γονείς σε δραστηριότητες του ελεύθερου χρόνου μαζί με τα παιδιά τους και την ψυχολογική αποσύνδεση ήταν αρνητική για τους γονείς με υψηλότερα επίπεδα γονεϊκής εξουθένωσης και μη στατιστικώς σημαντική για τους γονείς με χαμηλότερα επίπεδα γονεϊκής εξουθένωσης. Η παρούσα έρευνα συμβάλλει στη βιβλιογραφία για τη διαδικασία ανάρρωσης μιας ειδικής κατηγορίας εργαζόμενων, αυτής των εργαζόμενων γονέων, και αναδεικνύει το σημαντικό ρόλο της γονεϊκής εξουθένωσης στη διαδικασία αυτή.

Λέξεις-Κλειδιά: Εργασιακός φόρτος, Οικογενειακός φόρτος, Γονεϊκή εξουθένωση, Δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου μαζί με τα παιδιά, Εμπειρίες ανάρρωσης

Σύγκρουση εργασίας-οικογένειας, επαγγελματική εξουθένωση και συμπεριφορές υγείας: Βοηθά το υβριδικό μοντέλο εργασίας;

Μ. Μάστορα, Κ. Τσέβη & Π. Μανιάκη

Επιβλέπουσα: Κ. Γεωργαντά, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η σύγκρουση εργασίας – οικογένειας αποτελεί ένα ψυχολογικό φαινόμενο που περιγράφει ένα είδος σύγκρουσης ρόλων που συμβαίνει όταν οι απαιτήσεις από τους τομείς της εργασίας και της οικογένειας είναι αμοιβαία αποκλειόμενες. Οι αρνητικές συνέπειες της σύγκρουσης εργασίας – οικογένειας έχουν μελετηθεί ευρέως στη βιβλιογραφία με κύρια να θεωρείται η επαγγελματική εξουθένωση, μία από τις βασικές επιπτώσεις της οποίας είναι η μείωση της εμπλοκής των εργαζόμενων σε συμπεριφορές υγείας ειδικά σε χρόνους εκτός εργασίας. Παρόλα αυτά οι σχέσεις των παραπάνω δεν έχουν μελετηθεί εκτενώς στο πλαίσιο της τηλεργασίας και κυρίως στο πλαίσιο της πιο συνήθους πλέον μορφής της, της υβριδικής εργασίας. Μέσα από την οπτική της εξάντλησης των πόρων, πρώτος στόχος της παρούσας έρευνας είναι να διερευνηθεί η σχέση μεταξύ σύγκρουσης εργασίας - οικογένειας και οικογένειας - εργασίας με την επαγγελματική εξουθένωση σε άτομα που τηλεργάζονται. Δεύτερος στόχος είναι να εξεταστεί η σχέση

μεταξύ σύγκρουσης εργασίας - οικογένειας και οικογένειας - εργασίας και συμπεριφορών υγείας (κάπνισμα, διατροφή, χρήση ουσιών, ύπνος, σωματική άσκηση, αναζήτηση υγειονομικής περίθαλψης και συμμόρφωση με τις ιατρικές οδηγίες) σε άτομα που τηλεργάζονται. Τρίτος στόχος είναι να μελετηθεί η επίδραση της τηλεργασίας στις παραπάνω μεταβλητές και συγκεκριμένα να διερευνηθεί κατά πόσο υπάρχουν διαφορές στην επαγγελματική εξουθένωση και τις συμπεριφορές υγείας μεταξύ ατόμων που τηλεργάζονται εξ ολοκλήρου και ατόμων που τηλεργάζονται με το υβριδικό μοντέλο. Η έρευνα είναι ποσοτική με συγχρονικό σχεδιασμό. Η δειγματοληψία θα είναι ευκολίας. Για τον υπολογισμό του μεγέθους του δείγματος πραγματοποιήθηκαν αναλύσεις δύναμης. Για τον έλεγχο των υποθέσεων θα πραγματοποιηθούν απλές γραμμικές παλινδρομήσεις καθώς και ο έλεγχος του στατιστικού κριτηρίου F για ανεξάρτητα δείγματα (θα υπολογιστεί το μέγεθος επίδρασης η^2 και *post hoc* έλεγχου). Η παρούσα έρευνα έχει εγκριθεί από την Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Λέξεις-Κλειδιά: Σύγκρουση εργασίας – οικογένειας, Επαγγελματική εξουθένωση, Συμπεριφορές υγείας, Τηλεργασία

Διερεύνηση της σχέσης του συνδρόμου εργασιακής εξουθένωσης με την εξισορρόπηση της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής: Μελέτη απόψεων ανώτερων στελεχών του ιδιωτικού τομέα

N. Σουλμιώτη

Επιβλέπων: X. Αλεξόπουλος, Cardiff Metropolitan University, City Unity College

Μέσα από ποικίλες μελέτες έχει διαπιστωθεί ότι περίπου το 50% των εργαζομένων αντιμετωπίζουν γενικά καταστάσεις στην εργασία τους, οι οποίες θέτουν σε κίνδυνο την ψυχική τους υγεία και ευημερία, μερικές εκ των οποίων είναι ο υπερβολικός φόρτος εργασίας, οι αντικρουόμενες απαιτήσεις κι η ανησυχία για την εργασιακή ασφάλεια. Ωστόσο, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, μία ιδιαίτερα σημαντική επίπτωση, είναι και το σύνδρομο της επαγγελματικής εξουθένωσης (Burnout), το οποίο προκαλείται από το επίμονο στρες στο χώρο εργασίας όταν αυτό δεν αντιμετωπίζεται αποτελεσματικά. Κύρια χαρακτηριστικά του είναι τα αισθήματα εξάντλησης ή χαμηλής ενέργειας, η μείωση της επαγγελματικής αποτελεσματικότητας, αλλά κι η απώλεια της ισορροπίας διαχείρισης ανάμεσα στην εργασιακή και την προσωπική ζωή των εργαζομένων. Ωστόσο, παρά το γεγονός ότι η επαγγελματική εξουθένωση και η επίδρασή της στην εξισορρόπηση επαγγελματικής – προσωπικής ζωής έχουν αποτελέσει αντικείμενο πολυάριθμων διεθνών μελετών με πρώτους συμμετέχοντες τους εργαζόμενους στην υγεία κι ακολούθως τους εκπαιδευτικούς, στην περίοδο μετά το ξέσπασμα του Covid 19, υπάρχει έλλειψη έρευνας για το θέμα στην Ελλάδα στους υπόλοιπους κλάδους. Για το λόγο αυτό, στόχος της παρούσας έρευνας ήταν να εξετάσει μέσα από ημιδομημένες συνεντεύξεις τις απόψεις ανώτερων στελεχών εταιρειών του ιδιωτικού τομέα, σχετικά με τον πιθανό βαθμό στον οποίο η εργασιακή εξουθένωση (Burnout) ασκεί επιρροή στη συνέργεια ανάμεσα στην επαγγελματική και οικογενειακή ζωή των εργαζομένων. Συνοπτικά, από την ερευνητική διαδικασία, διαπιστώθηκε ότι οι επαγγελματικές υποχρεώσεις και ευθύνες είναι παράγοντες που οδηγούν στην εργασιακή εξουθένωση και επιβαρύνουν το ισοζύγιο της επαγγελματικής και προσωπικής ζωής των εργαζομένων. Επιπλέον, συμφώνησαν πως οι προσωπικές τους φιλοδοξίες να ανέλθουν στην ιεραρχία της εταιρείας που απασχολούνται είναι ένας ακόμη παράγοντας που οδηγεί στο φαινόμενο. Τέλος, σε ότι αφορά στην προσωπική τους ζωή, περιέγραψαν πως οι οικογενειακές και οι διαρκώς αυξανόμενες οικονομικές τους υποχρεώσεις επιδρούν αρνητικά στην εξισορρόπηση ανάμεσα στην προσωπική και την εργασιακή τους ζωή.

Λέξεις-Κλειδιά: Burnout, Εργασιακή εξουθένωση, Ισοζύγιο επαγγελματικής και προσωπικής ζωής

Η διαμεσολαβητική επίδραση της σιωπηρής αποχώρησης στην σχέση ανάμεσα στην επαγγελματική εξουθένωση, την οργανωσιακή φωνή και σιωπή και την υπό-βέλτιστη φροντίδα των νοσηλευτών

Μ. Αναστασίου

Επιβλέπουσα: Κ. Γεωργαντά, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Το νοσηλευτικό επάγγελμα είναι εξαιρετικά απαιτητικό και συχνά συνδέεται με την επαγγελματική εξουθένωση, φαινόμενο που χαρακτηρίζεται από συναισθηματική εξάντληση, αποπροσωποποίηση και αίσθηση μειωμένης προσωπικής επίτευξης. Η επαγγελματική εξουθένωση σχετίζεται με την σιωπηρή αποχώρηση, η οποία αναφέρεται στην περιορισμένη δέσμευση των εργαζομένων να εκτελέσουν τα εργασιακά τους καθήκοντα και την έντονη παραίτηση από την ενασχόληση με οποιοδήποτε έργο δεν εμπίπτει στην επίσημη λίστα καθηκόντων. Σύμφωνα με την Θεωρία Διατήρησης των Πόρων, όταν οι εργαζόμενοι βιώνουν επαγγελματική εξουθένωση, οι συνεχείς εργασιακές απαιτήσεις που αντιμετωπίζουν οδηγούν σε συστηματική εξάντληση των διαθέσιμων πόρων τους, δηλαδή των πτυχών της εργασίας τους που έχουν αξία για τους ίδιους και συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων τους. Αυτό έχει σημαντικές επιπτώσεις στην ψυχική τους ευημερία και, στην περίπτωση του νοσηλευτικού προσωπικού, στην ασφάλεια και την ποιότητα φροντίδας των ασθενών. Προκειμένου να προστατευτούν από την απώλεια πόρων και την επαγγελματική εξουθένωση, οι εργαζόμενοι/ες συχνά καταφεύγουν στην εκδήλωση σιωπηρής αποχώρησης και άλλων συμπεριφορών, όπως η οργανωσιακή σιωπή, η εσκεμμένη, δηλαδή, παρακράτηση, ωφέλιμων ιδεών και πληροφοριών για τον οργανισμό και η οργανωσιακή φωνή, η έκφραση εποικοδομητικών απόψεων και ανησυχιών που σχετίζονται με εργασιακά ζητήματα. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να εξετάσει την σιωπηρή αποχώρηση του νοσηλευτικού προσωπικού με βάση την Θεωρία Διατήρησης των Πόρων και να διερευνήσει πως διαμεσολαβεί στην σχέση ανάμεσα στην επαγγελματική εξουθένωση και την οργανωσιακή φωνή και σιωπή που συναντώνται στα ελληνικά νοσοκομεία καθώς και την ποιότητα της φροντίδας των ασθενών. Πρόκειται για συγχρονική έρευνα, ποσοτικού τύπου με χρήση τυποποιημένων ερωτηματολογίων αυτοαναφοράς. Στην έρευνα θα συμμετέχουν ενήλικες που εργάζονται ως νοσηλευτικό προσωπικό. Το μέγεθος του δείγματος που χρειάζεται για να εντοπιστούν στατιστικά σημαντικές σχέσεις υπολογίσθηκε με αναλύσεις δύναμης. Ο έλεγχος των υποθέσεων θα πραγματοποιηθεί με αναλύσεις παλινδρόμησης και αναλύσεις διαμεσολάβησης. Η παρούσα έρευνα έχει εγκριθεί από την Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Λέξεις-Κλειδιά: Επαγγελματική εξουθένωση, Σιωπηρή αποχώρηση, Οργανωσιακή σιωπή, Οργανωσιακή φωνή, Υπό-βέλτιστη φροντίδα υγείας

Θεματική Συνεδρία 8Δ | Κλινική Ψυχολογία και Ψυχοπαθολογία: Σεξουαλικότητα και έμφυλη ταυτότητα

Αρρενωπότητα και ψυχοσωματική υγεία

Μ. Χατζηιωαννίδου

Επιβλέπουσα: Α. Μ. Παλαιολόγου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Εξετάζεται για πρώτη φορά η σύνθετη σχέση ανάμεσα στην αρσενικότητα και τη σύνολη υγεία. Προκειμένου για μια διευρυμένη κατανόηση των σύγχρονων εμπειριών έμφυλης υποκειμενοποίησης της ψυχοφυσικής ευεξίας, καταρτίζεται συγχρονική συγκριτική-συσχετιστική ποσοτική μελέτη βολικής δειγματοληψίας σε N=100 φοιτητές έναντι ομάδας ελέγχου ισάριθμων φοιτητριών και αποτυπώνονται: α) πιθανώς παγιωμένες άκαμπτες όψεις της παραδοσιακής ιδεολογίας για την αρρενωπότητα (CMNI-30) και β) οι Διαφορικές Δομικές Διαρθρώσεις της εαυτότητας των μελών του δείγματος (NHS-50) ως προς εκδοχές: i) αντιληπτής τρωτότητας (SSSH-10), ii) προθέσεων αναζήτησης βοήθειας επ' αυτής (AtSPPH-29) και iii) κλινικής επισφάλειας από αναμνηστικού ψυχοσωματικών εκδηλώσεων. Τα ευρήματα αποτιμώνται βάσει δυνάμει εμπέλειας των επισφαλών προτύπων αρρενωπότητας να ευνοούν ψυχοσωματικές δυσλειτουργίες και με προοπτική τη λυσιτελή κατάλυση αυτών με βέλτιστες αναδιαρθρώσεις προτεραιοτήτων υπό την υπέρθετη εαυτότητα.

Λέξεις-Κλειδιά: Αρρενωπότητα, Ψυχοσωματική υγεία

Το βίωμα του διεμφυλικού άνδρα ως προς τις διαπροσωπικές του σχέσεις πριν και μετά την φυλομετάβαση

Ε. Παπαδάκη

Επιβλέπουσα: Β. Κανελλοπούλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η μελέτη αυτή διερευνά την εμπειρία διεμφυλικών ανδρών αναφορικά με τις σχέσεις τους, πριν και μετά την διαδικασία της φυλομετάβασης. Στόχος είναι να αναδείξει την σημαντικότητα των σχέσεων, οικογενειακές, φιλικές, ερωτικές, τον ρόλο της αποδοχής/απόρριψης από τον περίγυρο αλλά και τον ρόλο των ειδικών ψυχικής υγείας στην ενίσχυση ή μείωση των αρνητικών συναισθημάτων που βιώνει ένας διεμφυλικός άντρας. Στην συνέχεια στοχεύει να παρουσιάσει μέρος των διαδικασιών της φυλομετάβασης, τον ρόλο των φορέων που εμπλέκονται στις διαδικασίες αυτές, καθώς και ποια σημεία τους θα μπορούσαν να βελτιωθούν συγκριτικά με άλλες χώρες, βασιζόμενη στις προτάσεις των συμμετεχόντων και το βίωμα τους. Ενώ παράλληλα προσπαθεί, να αναδείξει σκέψεις και απόψεις σχετικά με την διαδικασία της φυλομετάβασης, προτάσεις για το πως θα μπορούσε να βελτιωθεί η εκλαμβανόμενη φροντίδα από τους ειδικούς ψυχικής υγείας, καθώς και τα μελλοντικά σχέδια των συμμετεχόντων. Κάποιες από τις παραπάνω διαστάσεις όπως το φύλο, ο ρόλος της οικογένειας και των σημαντικών άλλων, η δυσφορία και το άγχος ως σύμπτωμα, η φυλομετάβαση, παρουσιάζονται μέσα από το πρίσμα της ψυχαναλυτικής θεωρίας. Για την συλλογή των εμπειριών, χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της ποιοτικής έρευνας, καθώς αποδίδει την εμπειρία του βιώματος όπως αυτή περιγράφεται για τον κάθε συμμετέχοντα μέσα από την συνέντευξη, δίνοντας παράλληλα την δυνατότητα να παρουσιαστούν τα κοινά σημεία χωρίς να χαθεί η υποκειμενική εμπειρία του καθενός. Ακολουθήθηκαν αυστηρά οι κανόνες της δεοντολογίας στην έρευνα. Ενώ τα ευρήματα, όπως αυτά προέκυψαν από την επεξεργασία των συνεντεύξεων διακρίθηκαν στις εξής θεματικές, Σχέσεις οικογενειακές

και ευρύτερου περιβάλλοντος, Εμπειρίες σχετικά με την διαδικασία της φυλομετάβασης, καθώς και Σκέψεις για την διαδικασία, την θεραπεία και μελλοντικά σχέδια. Συμπερασματικά προέκυψαν, η σημαντικότητα της οικογένειας στον καθορισμό μιας ξεκάθαρης ταυτότητας του ατόμου, η ανάγκη για ορθή και έγκαιρη διάγνωση της δυσφορίας φύλου, η σωστή πληροφόρηση αναφορικά με την διαδικασία φυλομετάβασης, καθώς και η ανάγκη για ψυχική φροντίδα και υποστήριξη.

Λέξεις-Κλειδιά: Φύλο, Οικογένεια, Δυσφορία φύλου, Άγχος, Διεμφυλικός

Δεσμός, εαυτοαντικειμενοποίηση, ενοχή και ντροπή εικόνας σώματος: Μια συγχρονική μελέτη του ελληνικού ΛΟΑΤΚΙ+ πληθυσμού

Γ. Ηλιόπουλος

Επιβλέπουσα: Π. Ανδριοπούλου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η παρούσα μελέτη, έχοντας λάβει την έγκριση της Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, διεξάγεται προκειμένου να κατανοηθούν οι παράγοντες που σχετίζονται με τα συναισθήματα ντροπής και ενοχής που βιώνουν τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα κατά την αξιολόγηση της εικόνας σώματος τους. Η Θεωρία της Αντικειμενοποίησης, που θα αποτελέσει τη βάση του εγχειρήματος, προτείνει πως η εσωτερίκευση της οπτικής του άνδρα παρατηρητή εκ μέρους των γυναικών, οδηγεί τις τελευταίες στο να βιώνουν το σώμα τους με όρους αντικειμένου προς αξιολόγηση και σε αισθήματα ντροπής όταν αυτό αποκλίνει από το ιδανικό μέτρο. Αν και η Θεωρία της Αντικειμενοποίησης διαμορφώθηκε με βάση τη θέση ετεροφυλόφιλων γυναικών, οι μηχανισμοί που περιγράφει επιβεβαιώνονται και στον ΛΟΑΤΚΙ+ πληθυσμό διαφωτίζοντας τις διαδικασίες μέσω των οποίων αναπαριστούν το σώμα τους οι σεξουαλικές και έμφυλες μειονότητες. Στην προσπάθεια, μάλιστα, να κατανοηθούν πληρέστερα η ντροπή, αλλά και η ενοχή, ως διακριτό συναίσθημα συνείδησης του εαυτού που βιώνει αυτή η ομάδα, η μελέτη θα εξετάσει τον ρόλο που ενδέχεται να διαδραματίζουν τα ενεργά μοντέλα δεσμού στις πρακτικές ελέγχου του σώματος και τις αξιολογήσεις που προκύπτουν σχετικά με αυτό. Η κύρια υπόθεση του ερευνητικού εγχειρήματος είναι πως η ενασχόληση με το σώμα θα μεσολαβεί ανάμεσα στη σχέση του άγχους δεσμού και α) της ντροπής, β) της ενοχής εικόνας σώματος. Για την επιβεβαίωση ή μη των υποθέσεων της έρευνας θα πραγματοποιηθεί μια ποσοτική μελέτη συνάφειας, χρονικής στιγμής. Για τη συλλογή των δεδομένων θα χορηγηθεί ένα αυτοσχέδιο ερωτηματολόγιο δημογραφικών στοιχείων και τρία σταθμισμένα και μεταφρασμένα στα ελληνικά ερωτηματολόγια για τη μέτρηση των μεταβλητών (Revised Experiences in Close Relationships, Appearance Schemas Inventory – Revised και Body Image Guilt and Shame Scale). Η στατιστική ανάλυση θα περιλαμβάνει περιγραφική ανάλυση των εξεταζόμενων μεταβλητών, δοκιμασίες (ιεραρχικής) γραμμικής παλινδρόμησης και αναλύσεις διαμεσολάβησης. Τα δεδομένα θα είναι προκαταρκτικά και θα συλλεχθούν μέχρι και τον Μάιο του 2025.

Λέξεις-Κλειδιά: Δεσμός, Εαυτοαντικειμενοποίηση, Ντροπή, Εικόνα σώματος, Ενοχή εικόνας σώματος, ΛΟΑΤΚΙ+

Τρανς ταυτότητα και κοινωνικός δεσμός στη μέση ενήλικη ζωή

Χ. Μαυράκη

Επιβλέπουσα: Β. Κανελλοπούλου Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η παρούσα εργασία αποτελεί μία από τις πρώτες ερευνητικές προσπάθειες στην Ελλάδα που στοχεύουν στη διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο τρανς μεσήλικα άτομα βιώνουν την τρανς ταυτότητα και τον κοινωνικό δεσμό. Τα ερευνητικά δεδομένα ως σήμερα υποστηρίζουν ότι τα βιώματα των τρανς ατόμων διαφοροποιούνται με την ηλικία. Τα τρανς άτομα μεγαλύτερης ηλικίας φαίνεται να βιώνουν διακρίσεις, εμπόδια στη φυλομετάβαση και δυσκολίες στη συντροφική ζωή, με αποτέλεσμα να πλήττονται η ψυχική υγεία και η κοινωνική προσαρμογή τους. Ωστόσο, οι επιπτώσεις από τα αρνητικά γεγονότα ζωής μειώνονται με το χρόνο, υποδηλώνοντας την ανάπτυξη ψυχικής ανθεκτικότητας. Στην παρούσα έρευνα αξιοποιήθηκαν η λακανική και η κουήρ θεωρία για την προσέγγιση της τρανς ταυτότητας. Συμμετείχαν 5 τρανς μεσήλικα άτομα, τα οποία έλαβαν μέρος σε ημιδομημένες συνεντεύξεις που αφορούσαν στην αντίληψη εαυτού, το βίωμα του φύλου, την κοινωνική αποδοχή και τη συντροφική ζωή. Τα αποτελέσματα οργανώθηκαν με τη μέθοδο της θεματικής ανάλυσης. Η ανάλυση έδειξε ότι οι συμμετέχοντες προσέγγιζαν το φύλο ως εγγενές μέρος της ταυτότητάς τους αλλά, παράλληλα, και ως έναν επιβεβλημένο ρόλο. Αναδείχθηκε η σημασία της διά βίου φυλομετάβασης για την αυτοεικόνα και την προσαρμογή τους, καθώς και το ζήτημα της αορατότητας τις προηγούμενες δεκαετίες. Επιπλέον, οι συμμετέχοντες περιέγραψαν συστηματικές εμπειρίες διακρίσεων, τις οποίες συνέδεσαν με προκλήσεις ψυχικής υγείας. Ωστόσο, φάνηκε ότι μεγαλώνοντας διαμόρφωσαν μηχανισμούς διαχείρισης των προκλήσεων αυτών. Τέλος, οι συμμετέχοντες αναφέρθηκαν στις δυσκολίες που αντιμετώπιζαν στο πεδίο της συντροφικότητας, εκφράζοντας επιθυμία για ασφαλείς σχέσεις. Στην έρευνα φάνηκε ότι το φύλο βιώνόταν από τους συμμετέχοντες ως μία ψυχική λειτουργία που συγκροτεί τον εαυτό, αλλά και ως μια επιτέλεση ενός περιοριστικού ρόλου, υποδεικνύοντας ότι η λακανική και η κουήρ θεωρήσεις του έμφυλου θα μπορούσαν να θεωρηθούν συμπληρωματικές. Συμπερασματικά, η παρούσα έρευνα υπογραμμίζει την πολυδιάστατη λειτουργία του φύλου, καθώς και την ανάγκη για ορατότητα, ενδυνάμωση και συμπερίληψη των φυλοδιαφορετικών ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας.

Λέξεις-Κλειδιά: Τρανς, Μέση ενήλικη ζωή, Φύλο, Queer, Ψυχανάλυση

Αναζήτηση διέγερσης, κοινωνικοσεξουαλικός προσανατολισμός και σεξουαλικοποιημένη χρήση ουσιών

Μ. Παρασυράκη

Επιβλέπουσα: Ε. Βούσουρα, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η σεξουαλικοποιημένη χρήση ουσιών, δηλαδή η χρήση ουσιών σε σεξουαλικά πλαίσια, είναι ένα αυξανόμενο φαινόμενο στους νεαρούς ενήλικες, ωστόσο λίγα γνωρίζουμε για το φαινόμενο αυτό στην Ελλάδα ή για την συσχέτισή του με άλλες μεταβλητές. Η παρούσα μελέτη διερευνά τη συσχέτιση ανάμεσα στην τάση των ατόμων να αναζητούν έντονες σεξουαλικές διεγέρσεις, την προτίμηση για εφήμερες σεξουαλικές σχέσεις χωρίς δέσμευση – ή αλλιώς μη περιορισμένη κοινωνικοσεξουαλικότητα, και την σεξουαλικοποιημένη χρήση ουσιών. Πρόκειται για μια συναφειακή, συγχρονική μελέτη που πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά με δείγμα ευκολίας από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Το δείγμα αποτέλεσαν 288 άτομα (Μ.Ο. ηλικίας = 25,5 έτη), εκ των οποίων 129 ήταν cis γυναίκες, 139 cis άντρες, 3 τρανς άντρες, και 16 μη δυαδικού φύλου. Βρέθηκε πως η σεξουαλική αναζήτηση διέγερσης συσχετίζεται

θετικά με την κοινωνικοσεξουαλικότητα, και τις επιμέρους διαστάσεις της. Οι συμμετέχοντες που ανέφεραν σεξουαλικοποιημένη χρήση ουσιών είχαν υψηλότερες βαθμολογίες στην σεξουαλική αναζήτηση διέγερσης και λιγότερο περιορισμένη κοινωνικοσεξουαλικότητα (με εξαίρεση το αλκοόλ) συγκριτικά με τα άτομα που δήλωσαν πως δεν κάνουν σεξουαλικοποιημένη χρήση. Επιπλέον βρέθηκαν διαφορές στην σεξουαλική αναζήτηση διέγερσης και την κοινωνικοσεξουαλικότητα ως προς την ταυτότητα φύλου και την σεξουαλική ταυτότητα. Τα παραπάνω ευρήματα συμπληρώνουν την διεθνή βιβλιογραφία προσφέροντας δεδομένα για συσχετίσεις που ελάχιστα έχουν μελετηθεί έως σήμερα. Για πρώτη φορά αναδείχθηκαν οι συσχετίσεις ανάμεσα στην σεξουαλική αναζήτηση διέγερσης, την κοινωνικοσεξουαλικότητα και την σεξουαλικοποιημένη χρήση ουσιών, ενώ είναι επίσης η πρώτη φορά που οι μεταβλητές αυτές μελετώνται σε ελληνικό πλαίσιο, συμπεριλαμβάνοντας ένα ευρύ φάσμα σεξουαλικών ταυτοτήτων και ταυτοτήτων φύλου.

Λέξεις-Κλειδιά: Αναζήτηση διέγερσης, Ουσίες, Περιστασιακές σχέσεις, Σεξουαλική λειτουργία.

Σχέση τύπου ενήλικου δεσμού με το είδος των σεξουαλικών φαντασιώσεων σε νεαρούς ενήλικες (18-29 ετών)

Π. Τσιργιάννη

Επιβλέπουσα: Ε. Βούσουρα, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ο τύπος ενήλικου δεσμού αντικατοπτρίζει τα εσωτερικευμένα μοντέλα συμπεριφοράς που αναπτύσσονται με βάση τις πρώιμες εμπειρίες φροντίδας. Αυτά τα μοντέλα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στον τρόπο με τον οποίο τα άτομα εκφράζουν τις σεξουαλικές τους φαντασιώσεις. Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση της σχέσης μεταξύ των δύο διαστάσεων του ενήλικου δεσμού (άγχος και αποφυγή) και του περιεχομένου των σεξουαλικών φαντασιώσεων σε δείγμα 197 νεαρών ενηλίκων (18-29 ετών, Μ.Ο. ηλικίας = 22.2, γυναίκες = 69%) που βρίσκονται σε συντροφική σχέση. Συμπληρώθηκαν διαδικτυακά τα ερωτηματολόγια Greek Version of the Experiences in Close Relationships-Revised και Sexual Fantasy Checklist. Βρέθηκε ότι η διάσταση του άγχους συσχετίστηκε θετικά με φαντασιώσεις μη περιοριστικού και μη συναισθηματικού σεξ ($p=0,02$), αποσύνδεσης ($p=0,04$) και σεξουαλικής υποταγής ($p<0,001$), ενώ δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική συσχέτιση με τον ρομαντισμό. Η αποφυγή συσχετίστηκε αρνητικά με τον ρομαντισμό ($p=0,003$) και θετικά με το μη περιοριστικό σεξ, ($p=0,002$), αλλά όχι με τη σεξουαλική κυριαρχία. Δεν βρέθηκε στατιστικώς σημαντική αλληλεπίδραση φύλου και δεσμού ως προς τις σεξουαλικές φαντασιώσεις, ωστόσο βρέθηκε στατιστικά σημαντική η κύρια επίδραση του φύλου στον ρομαντισμό, την υποταγή και την κυριαρχία. Στατιστικά σημαντική κρίθηκε η προβλεπτική αξία των μεταβλητών της αποφυγής, του άγχους, του φύλου και της σεξουαλικότητας σε ορισμένες από τις διακυμάνσεις του μη περιοριστικού σεξ, του ρομαντισμού, της σεξουαλικής υποταγής, της αποσύνδεσης και της σεξουαλικής κυριαρχίας, εξηγώντας ένα μικρό έως μέτριο ποσοστό των διασπορών. Τα ευρήματα συμφωνούν με τη βιβλιογραφία και αναδεικνύουν την ανάγκη για περαιτέρω διερεύνηση του ρόλου του ενήλικου δεσμού στις σεξουαλικές φαντασιώσεις, καθώς και τη σημασία της εφαρμογής της θεωρίας του δεσμού σε θεραπευτικά πλαίσια για την ενίσχυση της σεξουαλικής ευημερίας.

Λέξεις-Κλειδιά: Τύπος ενήλικου δεσμού, Σεξουαλικές φαντασιώσεις, Θεωρία δεσμού

Περιλήψεις Αναρτημένων Ανακοινώσεων

Δευτέρα 5 Μαΐου 2025 | 14.00-15.00

Συνεδρία K1

Διαστάσεις γονεϊκότητας και βιώματα ψυχολογικής / συναισθηματικής κακομεταχείρισης

Σ. Νένου & Φ. Κολιούλη

Επιβλέπουσα: Φ. Κολιούλη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ερευνητικά δεδομένα υποδεικνύουν ότι οι πρώιμες εμπειρίες συναισθηματικής κακομεταχείρισης θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε αρνητικές εσωτερικές αναπαραστάσεις τόσο του εαυτού όσο και των άλλων (Riggs, 2010), οι οποίες στη συνέχεια μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά την ποιότητα των διαπροσωπικών σχέσεων, συμπεριλαμβανομένης της μελλοντικής ανατροφής των παιδιών. Η γονεϊκότητα αποτελεί μια πολυδιάστατη έννοια η οποία επηρεάζει διαφορετικούς τομείς στη ζωή ενός γονέα. Ορισμένες διαστάσεις της γονεϊκότητας αποτελούν το γονικό στυλ διαπαιδαγώγησης (Maccoby & Martin, 1983), οι γονικές πρακτικές (Darling & Steinberg, 1993), η συζυγική ικανοποίηση (Wong & Goodwin, 2009), η γονική αυτό-αποτελεσματικότητα (Bandura, 1977), η γονική αναστοχαστικότητα (Slade et al., 2005). Ο στόχος της παρούσας ανακοίνωσης είναι πολλαπλός. Αρχικά, να εστιάσει στην ήδη υπάρχουσα βιβλιογραφία και να ανιχνεύσει το τρόπο με τον οποίο τα βιώματα συναισθηματικής κακομεταχείρισης των γονέων (μητέρας ή πατέρα) κατά τη παιδική τους ηλικία από τους δικούς τους γονείς είναι δυνατόν να επηρεάσουν τη σχέση τους με το παιδί προσχολικής ηλικίας. Να αναδείξει με παραπομπές από την ήδη υπάρχουσα βιβλιογραφία κατά πόσο η ανάπτυξη δεξιοτήτων αναστοχαστικής ικανότητας από τους γονείς, το γονικό στυλ διαπαιδαγώγησης το οποίο επιλέγουν για την ανατροφή των παιδιών τους, η συζυγική ικανοποίηση, η γονική αυτό-αποτελεσματικότητα μπορούν να συσχετιστούν με τη ποιότητα των μεταξύ τους αλληλεπιδράσεων. Να προτείνει έναν ερευνητικό σχεδιασμό για τη διερεύνηση της συσχέτισης μεταξύ όλων των παραπάνω μεταβλητών με μια μεικτού τύπου μεθοδολογία χρησιμοποιώντας έναν διερευνητικό διαδοχικό σχεδιασμό (exploratory sequential design) (Creswell & Plano Clark, 2011). Με αυτό το τρόπο επιδιώκουμε να περιγράψουμε και να κατανοήσουμε καλύτερα τις εμπειρίες γονέων με βιώματα συναισθηματικής κακομεταχείρισης για να μπορέσουμε να εκτιμήσουμε την περιπλοκότητα των διαστάσεων της γονεϊκότητας καθώς και τις επιδράσεις στη ποιότητα των αλληλεπιδράσεων μεταξύ γονέων και παιδιών προσχολικής ηλικίας.

Λέξεις-Κλειδιά: Βιώματα ψυχολογικής/συναισθηματικής κακομεταχείρισης, Γονική αναστοχαστικότητα, Συζυγική ικανοποίηση, Γονική αυτό-αποτελεσματικότητα, Γονική ζεστασιά/έλεγχος

Η σχέση της συναισθηματικής κατάστασης των γονέων με τους ψυχολογικούς παράγοντες των παιδιών πρώτης παιδικής ηλικίας κατά τη σχολική προσαρμογή

Μ. Χαραλάμπους

Επιβλέπουσα: Τ. Γκάτσα, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Η παρούσα έρευνα διερευνά τη σχέση μεταξύ της συναισθηματικής κατάστασης των γονέων και των ψυχολογικών παραγόντων που επηρεάζουν τη σχολική προσαρμογή των παιδιών προσχολικής ηλικίας. Εστιάζει στη σύνδεση της ευημερίας ή των δυσκολιών των γονέων με την προσαρμοστικότητα και τη συναισθηματική κατάσταση των παιδιών στο σχολικό περιβάλλον, λαμβάνοντας δεδομένα από γονείς, νηπιαγωγούς και διευθυντές. Πρόκειται για ποσοτική έρευνα που θα λάβει χώρα στη πόλη Λευκωσία με στόχο τη γενίκευση των αποτελεσμάτων στον πληθυσμό της Κύπρου. Σκοπός είναι να αναδειχθεί η σημασία της συναισθηματικής κατάστασης των γονέων ως κρίσιμος παράγοντας για την προσαρμογή, τη συμμετοχή και την κοινωνική αλληλεπίδραση των παιδιών προσχολικής ηλικίας. Το δείγμα θα αποτελείται από τουλάχιστον 100 γονείς και τα παιδιά τους από 10 τυχαία επιλεγμένα ιδιωτικά νηπιαγωγεία. Για τη συλλογή δεδομένων, χρησιμοποιούνται τρεις κλίμακες: α) το Depression Anxiety Stress Scales - Short Form (DASS-21) για την αξιολόγηση της ψυχοσυναισθηματικής κατάστασης των γονέων, β) το Preschool Anxiety Scale (PAS) για την εκτίμηση του άγχους των παιδιών προσχολικής ηλικίας και γ) το Emotion Regulation Checklist (ERC) από νηπιαγωγούς, για τη μέτρηση της ρύθμισης των συναισθημάτων των παιδιών στο σχολικό περιβάλλον. Η ανάλυση των δεδομένων περιλαμβάνει τη διερεύνηση της σχέσης μεταξύ της ψυχοσυναισθηματικής κατάστασης των γονέων/φροντιστών και δύο βασικών μεταβλητών: α) της προσαρμοστικότητας των παιδιών στο σχολικό περιβάλλον και β) των κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων τους. Η μελέτη αναμένεται να καταδείξει τη θετική συσχέτιση μεταξύ της ψυχικής ευεξίας των γονέων και των κοινωνικών δεξιοτήτων των παιδιών, καθώς και αρνητική συσχέτιση μεταξύ του άγχους των γονέων και των προβλημάτων συμπεριφοράς των παιδιών στο σχολείο. Τα ευρήματα δύναται να προσφέρουν πολύτιμες πληροφορίες για την υποστήριξη των οικογενειών και την ενίσχυση της σχολικής κοινότητας κατά τη φάση προσαρμογής των παιδιών. Επιπλέον, θα συμβάλουν στη βελτίωση των παρεμβάσεων για τη συναισθηματική και κοινωνική ενδυνάμωση των παιδιών, των γονέων και των εκπαιδευτικών.

Λέξεις-Κλειδιά: Συναισθηματική κατάσταση γονέα, Ψυχολογικοί παράγοντες, Σχολική προσαρμογή, Πρώτη παιδική ηλικία, Υποστήριξη οικογενειών

Στάσεις και αντιλήψεις γονέων για τον σχολικό εκφοβισμό: Ο ρόλος της εθνοκοινοπολιτισμικής διαφοροτικότητας στον Νομό Ροδόπης

Τ. Μουρατίδου

Επιβλέπουσα: Τ. Γκάτσα, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Η παρούσα μελέτη εξετάζει τις αντιλήψεις και τις στάσεις των γονέων του Νομού Ροδόπης απέναντι στο φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού. Ειδικότερα, διερευνώνται οι στάσεις και οι αντιλήψεις των γονέων για το σχολικό εκφοβισμό και οι παράγοντες που επηρεάζουν αυτές τις στάσεις και αντιλήψεις, όπως το θρήσκευμα, το μορφωτικό επίπεδο, η ηλικία, το φύλο, η οικογενειακή δομή, οι εμπειρίες βίας ή επιθετικότητας στο σχολείο, καθώς και η επίδραση του οικογενειακού και κοινωνικού περιβάλλοντος. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω ερωτηματολογίων που απευθύνονταν σε γονείς παιδιών και εφήβων ηλικίας 6-18 ετών που κατοικούν στον Νομό Ροδόπης. Χρησιμοποιήθηκαν το ερωτηματολόγιο "Parents' Experiences, Perceptions, and Responses to Bullying Behavior Survey" (Smith, 2018) και το "Ερωτηματολόγιο για τους

γονείς” από το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου (2015). Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με τη χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS 25. Τα αποτελέσματα της μελέτης αναμένεται να αναδείξουν κρίσιμους εθνικούς και πολιτισμικούς παράγοντες που συνδέονται με το σχολικό εκφοβισμό. Επίσης, φαίνεται πως το θρήσκευμα και το μορφωτικό επίπεδο των γονέων διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στις αντιλήψεις τους. Η μελέτη υπογραμμίζει την ανάγκη για στοχευμένες παρεμβάσεις που υποστηρίζουν τους γονείς, ενισχύοντας την προστασία των παιδιών μέσα στο σχολικό περιβάλλον.

Λέξεις-Κλειδιά: Σχολικός εκφοβισμός, Σχολική βία, Γονείς, Κοινωνία

Το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού: Η σχέση του με τη ψυχική ανθεκτικότητα και τη συναισθηματική νοημοσύνη μαθητών σχολικής ηλικίας

Σ. Ραχιώτη

Επιβλέπουσα: Τ. Γκάτσα, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού αποτελεί αυξανόμενη ανησυχία στην εκπαιδευτική κοινότητα, επηρεάζοντας την ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των μαθητών. Η παρούσα μελέτη εξετάζει τη σχέση μεταξύ της συναισθηματικής νοημοσύνης, της ψυχικής ανθεκτικότητας και του σχολικού εκφοβισμού σε μαθητές Δημοτικού σχολείου. Το δείγμα αποτελείται από 200 μαθητές των τάξεων Γ', Δ', Ε' και ΣΤ' από σχολείο στο κέντρο της Αθήνας. Χρησιμοποιήθηκαν οι κλίμακες Revised Bullying and Victimization Questionnaire (BVQ), Bar-On Emotional Quotient Inventory: Youth Version (EQ: YV) και Resilience Scale (Wagnild & Young, 1993) για τη μέτρηση των σχετικών μεταβλητών. Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω του στατιστικού πακέτου SPSS (Έκδοση 25.0). Τα ευρήματα της μελέτης αναμένεται να συμβάλουν στην κατανόηση των παραγόντων που επηρεάζουν την εμφάνιση εκφοβιστικής συμπεριφοράς, προσφέροντας παράλληλα πολύτιμες πληροφορίες για τη δημιουργία στοχευμένων παρεμβάσεων στον σχολικό χώρο.

Λέξεις-Κλειδιά: Σχολικός εκφοβισμός, Συναισθηματική νοημοσύνη, Ανθεκτικότητα

Κατανοώντας την αναβλητικότητα: ο ρόλος της τελειομανίας και της μη ανοχής στην αβεβαιότητα στην πρόβλεψη της αναβλητικής συμπεριφοράς

Ε. Ταουκτσή Φιολιτάκη & Γ. Παυλίδης

Επιβλέπουσα: Ε. Σουμελίδου, Mediterranean College

Η αναβλητικότητα είναι ένας τύπος δυσλειτουργικής συμπεριφοράς που ορίζεται ως η εκκούσια, μη αναγκαία αναστολή ενεργειών που είναι προγραμματισμένες και εξυπηρετούν κάποιο προσωπικό σκοπό για το άτομο, παρά το γεγονός ότι οι αρνητικές συνέπειες αυτής της αναστολής δύναται να ξεπερνούν τις θετικές (Klingsieck, 2013). Η επίδραση της τελειομανίας, ενός τύπου δυσλειτουργικού τρόπου σκέψης, στην αναβλητικότητα έχει μελετηθεί προηγουμένως, με τα ευρήματα να παραμένουν αμφιλεγόμενα. Η μη ανοχή στην αβεβαιότητα, ένας άλλος τύπος δυσλειτουργικού τρόπου σκέψης, έχει μελετηθεί ελάχιστα σε σχέση με την αναβλητικότητα, με τα λίγα ευρήματα να υποδεικνύουν την ύπαρξη θετικής συσχέτισης. Προκειμένου να εξεταστεί η συνδυαστική δύναμη αυτών των δύο παραγόντων στην πρόβλεψη της αναβλητικότητας, απαντήσεις από ερωτηματολόγιο 57 συμμετεχόντων υποβλήθηκαν σε πολλαπλή γραμμική παλινδρόμηση, συσχέτιση Pearson, καθώς και ανάλυση διακύμανσης μονής κατεύθυνσης. Τα αποτελέσματα των αναλύσεων αποκάλυψαν μεσαίου μεγέθους επίδραση των δύο παραγόντων στα επίπεδα αναβλητικότητας ($R^2 = .14$, $R^2_{adj} = .11$), ενώ επιπρόσθετα βρέθηκε θετική συσχέτιση μεταξύ της μη ανοχής στην αβεβαιότητα

και της αναβλητικότητας ($r = .32$), με περαιτέρω διαφορές να σημειώνονται μεταξύ ιδιοκτητών και μη ιδιοκτητών κατοικιδίων. Επιπτώσεις, περιορισμοί και ιδέες για μελλοντική έρευνα συζητούνται εκτενέστερα.

Λέξεις-Κλειδιά: Αναβλητικότητα, Μη ανοχή της αβεβαιότητας, Τελειομανία, Αναστολή, Δυσλειτουργικές συμπεριφορές

Βαθμός συμφωνίας της μεταγνωστικής εκτίμησης νεαρών ενηλίκων για την επίδοσή τους με την πραγματική επίδοση στην έκθεση και σε έργο προφορικής έκφρασης

Γ. Μπάκα, Κ. Τραϊανού, Ε. Γωνίδα, Μ. Κωνσταντίνου & Μ. Ε. Κοσμίδου

Επιβλέπουσα: Μ. Ε. Κοσμίδου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η μεταγνώση είναι η επίγνωση των ικανοτήτων ή της ορθότητας των επιδόσεών μας. Έχει βρεθεί ότι σχετίζεται με τη μάθηση γενικότερα, αλλά και την αναγνωστική ικανότητα και τη γραπτή έκφραση. Επιπλέον, παρουσιάζει εξασθένηση στις ειδικές μαθησιακές διαταραχές. Μάλιστα, η εκπαίδευση σε μεταγνωστικές στρατηγικές βρέθηκε ότι βελτιώνει τόσο την αναγνωστική κατανόηση όσο και την γραπτή έκφραση. Στην παρούσα έρευνα, διερευνήσαμε τη σχέση της μεταγνωστικής εκτίμησης με την πραγματική επίδοση. Συγκεκριμένα, εξετάσαμε 107 υγιείς νεαρούς ενήλικες [μέσος όρος ηλικίας= 22 (TA=2.4) ετών, μέση εκπαίδευση= 14 (TA=1.5) χρόνια] με δοκιμασίες γραπτής και προφορικής έκφρασης, συμπεριλαμβανομένων και ερωτήσεων μεταγνωστικής εκτίμησης των επιδόσεών τους. Υπολογίσαμε τον βαθμό συμφωνίας της μεταγνωστικής εκτίμησης των επιδόσεών τους σε σχέση με τις πραγματικές τους βαθμολογίες σε αυτά, χωρίζοντας τις βαθμολογίες στις δοκιμασίες σε τεταρτημόρια. Στη δοκιμασία γραπτής έκφρασης, το ποσοστό συμφωνίας ανερχόταν στα 41% του δείγματος και της προφορικής έκφρασης στα 43%. Επιπλέον παρατηρήσαμε θετική συσχέτιση ανάμεσα στην πραγματική επίδοση στις δοκιμασίες και τις εκτιμήσεις των συμμετεχόντων (γραπτή έκφραση: $r=0,234$, $p=0,014$ και προφορική έκφραση: $r=0,472$, $p<0,001$). Τα ευρήματά μας κατέδειξαν πιο συχνές αποκλίσεις μεταξύ των μεταγνωστικών εκτιμήσεων και των πραγματικών επιδόσεων (γραπτή έκφραση: $\chi^2(9)=20,631$, $p=0,014$, προφορική έκφραση: $\chi^2(9)=40,256$, $p<0,001$), με κυρίαρχο το στοιχείο της υπερεκτίμησης των πραγματικών επιδόσεων. Τα άτομα με επιδόσεις στα δύο άκρα – χαμηλή ή άριστη βαθμολογία στις δοκιμασίες – ήταν πιο πιθανό να παρουσιάσουν συμφωνία μεταξύ της μεταγνωστικής εκτίμησης και της πραγματικής επίδοσής τους.

Λέξεις-Κλειδιά: Μεταγνώση, Επίδοση, Εκτίμηση, Γνωστικά τεστ, Βαθμός συμφωνίας

Οι κοινωνικές δεξιότητες παιδιών με Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητα: στρατηγικές ανάπτυξης και βελτίωσής τους

Η. Ρέντζου

Επιβλέπων: Α. Ευθυμιόπουλος, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Η παρούσα πτυχιακή εργασία με τίτλο: «Οι κοινωνικές δεξιότητες παιδιών με Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας: στρατηγικές ανάπτυξης και βελτίωσής τους» διερευνά τη σχέση της Διαταραχής Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας (ΔΕΠ-Υ) στα παιδιά, με το επίπεδο των κοινωνικών τους δεξιοτήτων και των τεχνικών που μπορούν να ενισχύσουν αυτές τις δεξιότητες. Τα πρώτα κεφάλαια καλύπτουν το θεωρητικό πλαίσιο, αναφέροντας τα χαρακτηριστικά της διαταραχής, τα συμπτώματα, τους παράγοντες κινδύνου, τη διάγνωση, τη συννοσηρότητα και τη διαφοροδιάγνωση, καθώς

και τις θεραπευτικές προσεγγίσεις. Παράλληλα, διερευνώνται οι κοινωνικές δεξιότητες και οι στρατηγικές που μπορούν να εφαρμοστούν αρχικά από την πλευρά των γονέων, και στη συνέχεια από εκπαιδευτικούς, με στόχο την ανάπτυξη και ενίσχυση αυτών των δεξιοτήτων στα παιδιά με ΔΕΠ-Υ. Η ερευνητική μέθοδος που επιλέχθηκε ήταν αυτή της θεματικής ανάλυσης με τις απαντήσεις που προκύπτουν να επεξεργάζονται θεματικά, δεδομένου ότι συμμετέχουν στην έρευνα άτομα με κοινά χαρακτηριστικά. Ειδικότερα, μέσα από την χρήση ημι-δομημένων συνεντεύξεων συγκεντρώνονται τα δεδομένα και ομαδοποιούνται σε πίνακες συνοδευόμενα από αποσπάσματα των συνεντεύξεων που δηλώνουν την κοινή θέση των γονέων και έτσι διαμορφώνονται τα κοινά νοηματικά μοτίβα. Οι ερωτήσεις που απευθύνονται στους γονείς αφορούν τις αντιλήψεις τους για τις κοινωνικές δεξιότητες των παιδιών τους, τις τεχνικές που χρησιμοποιούν προκειμένου να ενισχύσουν αυτές τις δεξιότητες και πώς ανταποκρίνονται τα παιδιά σε αυτές τις μεθόδους. Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν την σχετική βιβλιογραφία, αφού σημειώνεται η δυσκολία των παιδιών να εκφράσουν και να ρυθμίσουν τα συναισθήματά τους, να προσαρμοστούν στο κοινωνικό πλαίσιο και να αναπτύξουν ισχυρές κοινωνικές σχέσεις. Ωστόσο, διαφαίνεται ότι η διαταραχή δεν αποτελεί πάντα εμπόδιο, ειδικά όταν υπάρχει στήριξη πρωτίστως από την οικογένεια, έπειτα από ειδικούς θεραπευτές και, ορισμένες φορές, από εκπαιδευτικούς. Εν κατακλείδι, διαπιστώνεται ότι η αλληλεπίδραση των παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τον κοινωνικό περίγυρο συχνά τούς δημιουργεί αισθήματα ανασφάλειας και γι' αυτό συνιστά καθοριστικό παράγοντα η παρουσία γονέων και θεραπευτών στη ζωή τους.

Λέξεις-Κλειδιά: Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας (ΔΕΠ-Υ), Κοινωνικές δεξιότητες, Παιδιά, Γονείς, Στρατηγικές

Εσωτερικευμένα και εξωτερικευμένα προβλήματα παιδιών προσχολικής ηλικίας σε κίνδυνο εμφάνισης ειδικής μαθησιακής διαταραχής / δυσλεξίας

A. M. Χριστοδούλου & Σ. Κύτταρη

Επιβλέπουσα: Β. Ζακοπούλου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Θεωρητικό Υπόβαθρο: Τα παιδιά που βρίσκονται σε κίνδυνο για εκδήλωση Ειδικής Μαθησιακής Διαταραχής/ Δυσλεξίας (ΕΜΔ), έρχονται αντιμέτωπα με πρώιμα ελλείμματα στο σχολικό περιβάλλον, τα οποία αφορούν στη γλώσσα, τις γνωστικές και κινητικές λειτουργίες, καθώς και τις μειωμένες κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες. Αυτές οι πολυεπίπεδες δυσκολίες επηρεάζουν από νωρίς τόσο τη ζωή του ίδιου του παιδιού όσο και την εύρυθμη λειτουργία του οικογενειακού συστήματος (γονείς, αδέρφια). **Σκοπός:** Η παρούσα μελέτη αποτελεί συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση, στόχος της οποίας είναι η διερεύνηση του ρόλου των εσωτερικευμένων και εξωτερικευμένων προβλημάτων στην πρώιμη εκδήλωση της ΕΜΔ στην προσχολική ηλικία. **Μεθοδολογία:** Έγινε αναζήτηση δημοσιευμένων εργασιών στις εξής βάσεις δεδομένων: PubMed, Google Scholar, Wiley Online Library, Springer Link κ.α. Ανακτήθηκαν 131 δημοσιευμένες έρευνες, που κρίθηκαν συναφείς με τα ερευνητικά ερωτήματα. Ωστόσο, πέντε από αυτές πληρούσαν τα κριτήρια εισαγωγής που είχαν τεθεί εξ' αρχής στην παρούσα μελέτη. **Αποτελέσματα:** Με βάση την επισκόπηση των συγκεκριμένων ερευνητικών μελετών, προέκυψαν τα εξής αποτελέσματα: (i) παρατηρείται ελλιπής παρουσία ερευνών για τη συσχέτιση προβλημάτων συμπεριφοράς και συναισθήματος με την ΕΜΔ με επίκεντρο αναφοράς τον πληθυσμό προσχολικής ηλικίας, και (ii) διαπιστώνεται απουσία δεδομένων σχετικά με τον ρόλο της πρώιμης αντιμετώπισης των εσωτερικευμένων και εξωτερικευμένων προβλημάτων στην πρώιμη εκδήλωση της ΕΜΔ και (iii) υπάρχει ασυμφωνία ως προς τη θέση ότι τα εσωτερικευμένα και εξωτερικευμένα προβλήματα αποτελούν προγνωστικό παράγοντα της ΕΜΔ. **Συμπεράσματα:** Κύρια διαπίστωση της παρούσας συστηματικής βιβλιογραφικής ανασκόπησης αποτελεί ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ εξωτερικευμένων και εσωτερικευμένων προβλημάτων και της ΕΜΔ, χωρίς ωστόσο να έχει προσδιοριστεί με σαφήνεια ο ακριβής μηχανισμός αλληλεπίδρασης. Για τον λόγο αυτόν, και δεδομένης της

απουσίας ενδεδειγμένης έρευνας του συγκεκριμένου ερευνητικού ερωτήματος, συνιστάται περαιτέρω έρευνα, η οποία θα εστιάζει στη διερεύνηση αφενός, της αιτιακής σχέσης μεταξύ των δύο μεταβλητών και αφετέρου, στη συμβολή της πρώιμης αντιμετώπισης ψυχοσυναισθηματικών και συμπεριφορικών προβλημάτων σε συνδυασμό με την πρώιμη παρέμβαση στην εκδήλωση πρώιμων ενδείξεων ΕΜΔ στην προσχολική ηλικία.

Λέξεις-Κλειδιά: Εσωτερικευμένα και εξωτερικευμένα προβλήματα, Ειδική Μαθησιακή Διαταραχή, Προσχολική ηλικία, Προγνωστικοί παράγοντες, Πρώιμη παρέμβαση

Ψυχολογική ανθεκτικότητα. Μοντέλα ανάπτυξης της και αποτελέσματα στο σύγχρονο κοινωνικό και εργασιακό πλαίσιο

Π. Σπανός

Επιβλέπων: Μ. Γαλανάκης, Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Η ψυχική ανθεκτικότητα είναι η ικανότητα προσαρμογής και ανάκαμψης από δυσκολίες, διατηρώντας την ευεξία και την καθημερινή λειτουργικότητα. Σύμφωνα με την Αμερικανική Ψυχολογική Εταιρεία (APA), περιλαμβάνει τη νοητική, συναισθηματική και συμπεριφορική ευελιξία για την αντιμετώπιση αντιξοοτήτων. Οι Wolin και η Δρ. Λακιώτη την ορίζουν ως την ικανότητα του ατόμου να αντέχει, να επανέρχεται και να αναπτύσσεται μέσα από δύσκολες εμπειρίες. Η ανάπτυξη της ψυχικής ανθεκτικότητας επηρεάζεται από γενετικούς, επιγενετικούς, αναπτυξιακούς και ψυχοκοινωνικούς παράγοντες. Προστατευτικοί παράγοντες, όπως η θετική αυτοεικόνα, η ικανότητα ελέγχου συναισθημάτων, η κοινωνική υποστήριξη, η αισιοδοξία και η ύπαρξη νοήματος στη ζωή, μειώνουν την ευαλωτότητα του ατόμου απέναντι στο στρες και τις δυσκολίες. Ειδικότερα, η υποστήριξη κατά την παιδική ηλικία από γονείς ή φροντιστές διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση της ανθεκτικότητας. Η ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας επιτυγχάνεται μέσα από σχέσεις με αξιόπιστους ανθρώπους, τη φροντίδα του σώματος μέσω άσκησης, διατροφής, ύπνου και mindfulness, και την εύρεση σκοπού στη ζωή. Μοντέλα όπως το ABCX των McCubbin και Patterson, το αντισταθμιστικό και το προστατευτικό μοντέλο, παρέχουν εργαλεία για τη διαχείριση του στρες και την ενδυνάμωση σε προσωπικό και επαγγελματικό πλαίσιο. Συμπερασματικά, η ψυχική ανθεκτικότητα είναι μια δυναμική διαδικασία που εξελίσσεται μέσα από προκλήσεις και αντιξοότητες. Με την κατάλληλη ενίσχυση, το άτομο μπορεί να αναπτύξει αυτογνωσία, αυτοπεποίθηση και αντοχή, κατακτώντας υψηλότερα επίπεδα ευεξίας και απολαμβάνοντας την προσωπική του εξέλιξη.

Λέξεις-Κλειδιά: Ψυχική, ανθεκτικότητα, Θετική, ψυχολογία

Κατασκευή και στάθμιση της Ελληνικής Κλίμακας Επίτευξης· πρώτα δεδομένα

Κ. Τραϊανού, Μ. Κωνσταντίνου & Ε. Γωνίδα

Επιβλέπουσα: Μ. Ε. Κοσμίδου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ολοένα και περισσότεροι άνθρωποι, έφηβοι και νεαροί ενήλικες, απευθύνονται καθημερινά σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς για τη διερεύνηση πιθανής Ειδικής Μαθησιακής Διαταραχής ή Διαταραχής Ελλειμματικής Προσοχής/Υπερκινητικότητας. Στην Ελλάδα ωστόσο, τα διαθέσιμα εργαλεία διερεύνησης Μαθησιακών Διαταραχών είναι απόντα για την όψιμη εφηβεία και την ενήλικη ζωή. Για τον λόγο αυτό, έχουμε κατασκευάσει μια συστοιχία δοκιμασιών επίτευξης, έχουμε διεξάγει πιλοτική έρευνα και στο παρόν, βρισκόμαστε στη διαδικασία στάθμισης της στον ελληνικό πληθυσμό. Μέχρι στιγμής, έχουμε συλλέξει δεδομένα από 190 συμμετέχοντες, ηλικίας 12-30 ετών και μορφωτικού επιπέδου γυμνασίου έως τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Όλοι οι συμμετέχοντες παρουσιάζουν ελεύθερο ατομικό ψυχιατρικό και

νευρολογικό ιστορικό. Η Ελληνική Κλίμακα Επίτευξης χορηγήθηκε σε όλους τους συμμετέχοντες ατομικά και περιλαμβάνει δοκιμασίες που εξετάζουν ακουστική και αναγνωστική κατανόηση, ευχέρεια και ταχύτητα ανάγνωσης, προφορική και γραπτή έκφραση, ορθογραφία, μαθηματική ευχέρεια, αριθμητικούς υπολογισμούς και επίλυση μαθηματικών προβλημάτων. Επίσης, είναι εμπνευσμένη από την Κλίμακα Ατομικής Επίτευξης του Wechsler (WIAT-4), με έργα που βασίζονται στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και προσθήκη ελέγχου της μεταγνωστικής ικανότητας. Η ανάλυση ερωτημάτων (item analysis) μέσω του ελέγχου αξιοπιστίας α του Cronbach έδειξε εξαιρετική αξιοπιστία για την ακουστική κατανόηση (Cronbach's $\alpha=.971$), την ανάγνωση λέξεων ($\alpha=.934$) και τους αριθμητικούς υπολογισμούς ($\alpha=.904$), καλή αξιοπιστία για την αποκωδικοποίηση ψευδολέξεων ($\alpha=.881$), τους μαθηματικούς συλλογισμούς ($\alpha=.828$) και τη μαθηματική ευχέρεια ($\alpha=.860$), αποδεκτή αξιοπιστία για την ορθογραφία ($\alpha=.784$), τη σύνθεση προτάσεων ($\alpha=.772$) και τη γραπτή έκφραση ($\alpha=.777$), πιο περιορισμένη αξιοπιστία για την προφορική έκφραση ($\alpha=.650$) και την αναγνωστική κατανόηση ($\alpha=.456$). Συμπερασματικά, οι περισσότερες δοκιμασίες της συστοιχίας παρουσίασαν καλή αξιοπιστία. Η περιορισμένη αξιοπιστία της αναγνωστικής κατανόησης πιθανώς οφείλεται στις διαφορετικές πτυχές της κατανόησης κειμένου που εξετάζονται σε αυτήν τη δοκιμασία και στον διαφορετικό τύπο ερωτημάτων (περιεχομένου, συμπερασμού, κεντρικής ιδέας, κ.ο.κ.). Θα ακολουθήσουν περαιτέρω αναλύσεις για τη διερεύνηση της καταλληλότητας της συστοιχίας για τον εντοπισμό ατόμων με Ειδική Μαθησιακή Διαταραχή.

Λέξεις-Κλειδιά: Εκτίμηση, Ακαδημαϊκές δεξιότητες, Έφηβοι, Ενήλικες

Διαδικασία επισημάνσης χαρισματικότητας/υψηλής ικανότητας και το βίωμά της σε ενήλικες στον ελληνικό πληθυσμό

Ε. Βιριράκη

Επιβλέπουσα: Β. Νικολοπούλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Αυτή η μελέτη είναι μέρος μίας διαπολιτισμικής έρευνας σε 23 διαφορετικές χώρες, με τίτλο PHOENIX, και αφορά σε ενήλικες με υψηλή ικανότητα/χαρισματικότητα, η οποία αναπτύχθηκε από μία διεθνή ομάδα ερευνητών με επικεφαλής τη Σχολή Επιστημών της Αγωγής στο UDE, στο Μοντεβιδέο της Ουρουγουάης. Η μελέτη επιδιώκει να συγκεντρώσει δεδομένα σχετικά με τη διαδικασία αναγνώρισης της χαρισματικότητας των συμμετεχόντων και τον τρόπο με τον οποίο τη βίωσαν καθώς και να κατανοήσει τις στάσεις και τα συναισθήματά τους, εάν αυτοπροσδιορίζονται ή προσδιορίζονται από άλλους, ή είναι επίσημα διαγνωσμένοι ή σε διαδικασία διάγνωσης. Το ελληνικό δείγμα αποτελούνταν από 83 ενήλικες (73,5% άνδρες και 25,3% γυναίκες), ηλικίας 36-50 ετών. Το ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο που συμπλήρωσαν περιελάμβανε ένα σύνολο δημογραφικών ερωτήσεων, ανοικτές ερωτήσεις για τη διαδικασία αναγνώρισης και τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς τους με στενές και ανοικτές ερωτήσεις. Η μεγάλη πλειοψηφία ($n=53$) εντοπίστηκε μέσω του τεστ IQ MENSA-Greece, με $IQ=130$ ή μεγαλύτερο. Τα αποτελέσματα συζητούνται σε σχέση με τις ανάγκες των ατόμων με υψηλές ικανότητες και χαρίσματα και το πόσο είναι αναγκαίο να εντοπιστούν έγκαιρα στο δημόσιο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Λέξεις-Κλειδιά: Χαρισματικοί ενήλικες, Επισημάνση χαρισματικότητας

Εκπαίδευση με εστίαση στο τραύμα: Δευτερογενές τραυματικό στρες, πνευματικές στρατηγικές και ευγνωμοσύνη

Σ. Αβάτζου, Ε. Μισουρίδου, Α. Αντωνοπούλου & Κ. Κουτρούμπα

Επιβλέπουσα: Ε. Μισουρίδου, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Οι μαθητές-τριες που έχουν εκτεθεί σε τραύμα αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εκπαιδευτική διαδικασία, αλλά και στην αλληλεπίδρασή τους με τους/τις συνομηλίκους-κες τους/τις και τους/τις εκπαιδευτικούς. Παράλληλα, οι εκπαιδευτικοί, λόγω της έκθεσής τους στο τραύμα των μαθητών-τριών τους, σημειώνουν υψηλά επίπεδα δευτερογενούς τραυματικού στρες (STS) νιώθοντας άγχος και αυξημένη ανησυχία για την ασφάλεια των παιδιών. Στην παρούσα έρευνα 155 εκπαιδευτικοί γενικής και ειδικής αγωγής που εργάζονται σε δημοτικά σχολεία και νηπιαγωγεία της Ελλάδας συμπλήρωσαν τα εξής ερωτηματολόγια: Professional quality of life scale Version 5 (ProQOL5), Traumatic Life Events Questionnaire (TLEQ), Spiritual Coping Strategies Scale (SCSS), The Spiritual Climate Scale (SCS), The Gratitude Questionnaire- Six Item Form (GQ-6). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι πάνω από τα δύο τρίτα (70,3%) των συμμετεχόντων ανέφεραν μέτριο και υψηλό κίνδυνο δευτερογενούς τραυματικού στρες, ενώ το 86,8% εξέφρασε υψηλή έως μέτρια πιθανότητα ικανοποίησης από συμπόνια. Οι εκπαιδευτικοί γενικής αγωγής ανέφεραν ότι επιθυμούν περισσότερη εκπαίδευση στην προσέγγιση μαθητών-τριών με τραυματικό βίωμα, ενώ η επιθυμία για υποστήριξη αυτών των μαθητών-τριών σχετιζόταν με αυξημένη ικανοποίηση συμπόνιας και αυξημένο δευτερογενές τραυματικό στρες. Το δευτερογενές τραυματικό στρες βρέθηκε να συσχετίζεται θετικά με τραυματικά γεγονότα της ζωής και το κάπνισμα και αρνητικά με το θετικό εργασιακό κλίμα στη σχολική μονάδα. Το πνευματικό κλίμα της σχολικής μονάδας, οι πνευματικές στρατηγικές, η υψηλή ευγνωμοσύνη, η επαρκής προετοιμασία για το εκπαιδευτικό έργο με μαθητές-τριες που έχουν βιώσει κάποιο τραύμα, η καλή σωματική υγεία και το θετικό εργασιακό κλίμα συσχετίστηκαν θετικά με υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης συμπόνιας. Τα ευρήματα αυτής της μελέτης ρίχνουν φως στην ανησυχητική αναφορά μετρίων επιπέδων δευτερογενούς τραυματικού στρες και ιστορικού προσωπικού τραύματος από εκπαιδευτικούς, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για στοχευμένες παρεμβάσεις για την προετοιμασία των εκπαιδευτικών για την προσέγγιση μαθητών -τριών με τραύμα αλλά και την προώθηση πνευματικού κλίματος που δίνει προτεραιότητα στην πνευματική και ψυχολογική ευημερία της σχολικής κοινότητας.

Λέξεις-Κλειδιά: Δευτερογενές τραυματικό στρες, Εκπαιδευτικοί, Τραύμα, Ευγνωμοσύνη, Πνευματικές στρατηγικές

Ψυχολογικοποίηση και εξατομίκευση: Ο κατακερματισμός του υποκειμένου στην σύγχρονη καπιταλιστική κοινωνία

Α. Κατσαράκη

Επιβλέπων: Ε. Δαφερμάκης, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Η παρούσα εργασία εξετάζει τις έννοιες της ψυχολογικοποίησης και του κατακερματισμού, αναλύοντας τόσο τις ρίζες τους που εντοπίζονται στις δομές της καπιταλιστικής κοινωνίας, όσο και τη συμβολή τους στη διαίωνηση των κοινωνικών ανισοτήτων. Η ψυχολογικοποίηση περιγράφεται ως η διαδικασία μέσω της οποίας κοινωνικά και πολιτικά φαινόμενα ερμηνεύονται μέσα από ατομικιστικά ψυχολογικά πλαίσια, απομακρύνοντας την ευθύνη από τις δομικές αιτίες και εστιάζοντάς την στο άτομο. Αυτή η μετατόπιση ενισχύει την ατομικιστική κουλτούρα, οδηγώντας σε διάλυση της συλλογικής δράσης και κοινωνικής συνοχής. Ο κατακερματισμός αναλύεται ως ένα πολυεπίπεδο φαινόμενο που επηρεάζει όλες τις διαστάσεις

της ανθρώπινης ζωής, από την εργασία και την εκπαίδευση, έως τις κοινωνικές σχέσεις και την ατομική ταυτότητα. Εντός του καπιταλιστικού πλαισίου, διαλύεται η συνοχή του υποκειμένου, υπονομεύεται η συλλογική δράση και ενισχύεται η αποξένωση από την κοινότητα. Ο πολυδιάστατος χαρακτήρας του κατακερματισμού αναδεικνύει τη διάσπαση όχι μόνο της κοινωνικής εμπειρίας, αλλά και της ανθρώπινης ταυτότητας, με αποτέλεσμα την υποβάθμιση της αλληλεγγύης και την προώθηση ατομικιστικών στρατηγικών. Η μελέτη εστιάζει στη διαλεκτική σχέση μεταξύ ψυχολογικοποίησης και κατακερματισμού, αναδεικνύοντας πώς αυτές οι διαδικασίες λειτουργούν ως εργαλεία εξουσίας που εδραιώνουν τις νεοφιλελεύθερες αξίες. Τα ευρήματα τονίζουν την ανάγκη για μια αναστοχαστική προσέγγιση της ψυχολογίας ως μέσο κοινωνικού μετασχηματισμού, παρέχοντας νέους δρόμους κατανόησης για την κοινωνική δικαιοσύνη.

Λέξεις-Κλειδιά: Ψυχολογικοποίηση, Κατακερματισμός, Ατομικισμός

Η επίδραση των κοινωνικών αναπαραστάσεων του ελληνικού πληθυσμού στην ανάπτυξη της συμπόνιας προς τους μετανάστες

Σ. Μπέφας

Επιβλέπων: Β. Χατζημπύρος, City College, University of York

Η κατανόηση των κοινωνικών αναπαραστάσεων του ελληνικού πληθυσμού για τους μετανάστες διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη της συμπόνιας προς αυτούς μέσα στην κοινωνία. Βασισμένη στη θεωρία των κοινωνικών αναπαραστάσεων, η παρούσα ποιοτική έρευνα αποσκοπεί να προβάλει τον πολυδιάστατο χαρακτήρα της συμπόνιας και τη διασύνδεσή της με τις κοινωνικές αντιλήψεις και στάσεις. Μέσα από την θεματική ανάλυση επιχειρείται η ανάδειξη του τρόπου με τον οποίο οι κοινωνικές αναπαραστάσεις για τους μετανάστες επηρεάζουν τη συμπόνια προς αυτούς στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία. Η μελέτη πραγματοποιήθηκε με δείγμα πέντε ατόμων διαφορετικών ηλικιών, φύλων και επαγγελματικών υποβάθρων ενώ οι συνεντεύξεις διεξήχθησαν με τη χρήση ανοιχτού τύπου ερωτήσεων μαζί με ερωτήσεις προτροπής για την εμβάθυνση των απαντήσεων, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να αναπτύξουν τις εμπειρίες, αντιλήψεις και συναισθήματά τους σχετικά με τη συμπόνια προς τους μετανάστες. Η θεματική ανάλυση ανέδειξε δύο κύριες θεματικές· πρωτίστως την ατομική και δευτερευόντως τη συλλογική συμβολή στην κατανόηση και στην αποδοχή των μεταναστών από τα άτομα που απαρτίζουν την ελληνική κοινωνία. Η έρευνα καταδεικνύει ότι πολιτισμικοί και οικονομικοί παράγοντες, σε συνδυασμό με τον ρόλο των μέσων μαζικής ενημέρωσης, επηρεάζουν την αντίληψη των κοινωνικών αναπαραστάσεων για τους μετανάστες. Τα ευρήματα υπογραμμίζουν την αναγκαιότητα για προώθηση της ενσυναίσθησης και της κατανόησης, τόσο μέσω εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών όσο και μέσω πολιτικών κοινωνικής ενσωμάτωσης, ώστε να ενισχυθεί η κοινωνική συνοχή και να αμβλυνθούν οι αρνητικές προκαταλήψεις. Τέλος, η έρευνα προτείνει ότι η ανάπτυξη συμπόνιας μέσω της ευαισθητοποίησης και της διεύρυνσης της κατανόησης μπορεί να συμβάλει στη διαμόρφωση μιας πιο φιλόξενης και συμπεριληπτικής κοινωνίας για τους μετανάστες στην Ελλάδα, όπου η ισότητα και η αποδοχή προάγονται σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής.

Λέξεις-Κλειδιά: Κοινωνικές αναπαραστάσεις, Ενσωμάτωση, Κοινωνικές δυναμικές, Συστήματα υποστήριξης, Μετανάστες

Η κόπωση συμπόνιας και το δευτερογενές τραύμα σε κοινωνικούς επιστήμονες δομών ασυνόδευτων προσφύγων

Μ. Μεταλλινού

Επιβλέπουσα: Α. Τουλουμάκου, Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Εισαγωγή: Οι κοινωνικοί επιστήμονες που εργάζονται σε δομές ασυνόδευτων προσφύγων συχνά έρχονται σε επαφή με τραυματικές εμπειρίες των ωφελούμενων, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει στην ανάπτυξη δευτερογενούς τραυματικού στρες και κόπωσης συμπόνιας, επηρεάζοντας αρνητικά την ψυχολογία και την επαγγελματική αποτελεσματικότητα. Σκοπός: Η διερεύνηση της συχνότητας εμφάνισης της κόπωσης συμπόνιας και του δευτερογενούς τραύματος στους κοινωνικούς επιστήμονες και της σχέσης τους με τις στρατηγικές αντιμετώπισης του εργασιακού στρες. Μέθοδος: Χρησιμοποιήθηκαν η κλίμακα ProQOL-5 και η Βραχεία Κλίμακα Εκτίμησης Τρόπων Αντιμετώπισης Προβλημάτων (BRIEF-COPE). Συμμετείχαν 103 κοινωνικοί επιστήμονες με τουλάχιστον 6 μήνες προϋπηρεσίας σε δομές προσφύγων στην Ελλάδα, εκ των οποίων το 60,2% ήταν γυναίκες, με τους ψυχολόγους να αποτελούν το 42,7% του δείγματος. Αποτελέσματα: Οι συμμετέχοντες ήταν κυρίως γυναίκες (60,2%) με πανεπιστημιακή εκπαίδευση (58,3%). Το φύλο δεν επηρέασε σημαντικά τα συμπτώματα ($p>0,05$), ενώ η ηλικία είχε σημαντική επίδραση στην κόπωση συμπόνιας ($p<0,05$), με την ομάδα 36-42 ετών να εμφανίζει υψηλότερα επίπεδα. Η εργασιακή εμπειρία και ειδικότητα δεν είχαν σημαντική επίδραση. Οι κοινωνικοί λειτουργοί χρησιμοποίησαν περισσότερες στρατηγικές αντιμετώπισης άγχους εστιασμένες στο συναίσθημα από τους ψυχολόγους. Υπήρξε αρνητική σχέση μεταξύ κόπωσης συμπόνιας και δευτερογενούς τραύματος ($r=-0,538$, $p<0,01$) και θετική σχέση με τις στρατηγικές αντιμετώπισης άγχους ($r=0,265$, $p<0,05$). Συμπεράσματα: Το φύλο και η εργασιακή εμπειρία δεν επηρεάζουν σημαντικά την κόπωση συμπόνιας και το δευτερογενές τραύμα, ενώ η επαγγελματική υποστήριξη και οι στρατηγικές αντιμετώπισης είναι καθοριστικοί παράγοντες. Παρά τους περιορισμούς του βολικού δείγματος, η έρευνα καλύπτει σημαντικές πτυχές του θέματος και προτείνει μελλοντική διερεύνηση της επαγγελματικής υποστήριξης και της αξιολόγησης προγραμμάτων παρέμβασης.

Λέξεις-Κλειδιά: Ασυνόδευτοι πρόσφυγες, Κόπωση συμπόνιας, Δευτερογενές τραυματικό στρες, Κλίμακα Επαγγελματικής Ποιότητας Ζωής – 5, Βραχεία Κλίμακα Εκτίμησης Τρόπων Αντιμετώπισης Προβλημάτων

Η σχέση των γνωρισμάτων της ιδιοσυγκρασίας και του χαρακτήρα με την κοινωνική νόηση

Δ. Μαζαρακιώτη & Μ. Καρακάρα

Επιβλέπουσα: Σ. Γιακουμάκη, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Σύμφωνα με τη θεωρία του C.R. Cloninger, η προσωπικότητα αποτελείται από γνωρίσματα Ιδιοσυγκρασίας και Χαρακτήρα, τα οποία καθορίζονται από βιολογικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες. Τα γνωρίσματα αυτά με τη σειρά τους καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι εκδηλώνουν διαφορετικές συμπεριφορές και σχετίζονται με τη γνωστική λειτουργικότητα του ατόμου. Η Κοινωνική Νόηση συμπεριλαμβάνει μια σειρά λειτουργιών κομβικής σημασίας, μέσω των οποίων τα άτομα ερμηνεύουν τόσο τη δική τους συμπεριφορά όσο και των άλλων, ρυθμίζοντας έτσι την κοινωνική συμπεριφορά μας. Στόχος της συγκεκριμένης μελέτης ήταν η διερεύνηση της σχέσης μεταξύ των γνωρισμάτων της Ιδιοσυγκρασίας και του Χαρακτήρα με την Κοινωνική Νόηση και ειδικότερα τη διάσταση της αναγνώρισης συναισθημάτων. Στην μελέτη συμμετείχαν 93 υγιείς ενήλικες, ηλικίας από 18 έως 50 ετών, στους/στις οποίους/ες χορηγήθηκε η ελληνική εκδοχή της Κλίμακας Αξιολόγησης Γνωρισμάτων της Ιδιοσυγκρασίας και του Χαρακτήρα και η

ελληνική εκδοχή της δοκιμασίας Reading the Mind in the Eyes test. Μέσα από μία σειρά αναλύσεων ιεραρχικής γραμμικής παλινδρόμησης με τις διαστάσεις της Ιδιοσυγκρασίας βρέθηκε σημαντική αρνητική σχέση ανάμεσα στην υποκλίμακα Αυθορμητισμός vs Στοχασμός ($\beta = -0.211$, $t = -2.102$, $p < 0.05$) και σημαντική θετική σχέση ανάμεσα στην υποκλίμακα Προκαταβολική Ανησυχία vs Απαισιοδοξία ($\beta = 0.257$, $t = 2.012$, $p < 0.05$) με τις σωστές απαντήσεις στη δοκιμασία. Η ανάλογη σειρά αναλύσεων με τις διαστάσεις του Χαρακτήρα ανέδειξε σημαντική θετική σχέση μεταξύ των σωστών απαντήσεων και της υποκλίμακας Αγνή Συνείδηση vs Έμφαση στην Ιδιοτέλεια ($\beta = 0.277$, $t = 1.996$, $p < 0.05$). Τα αποτελέσματα (α) αναδεικνύουν διαφοροποιημένες σχέσεις ανάμεσα στις διαστάσεις της Ιδιοσυγκρασίας και του Χαρακτήρα με την κοινωνική νόηση στον υγιή άνθρωπο και (β) μπορούν να έχουν μελλοντική εφαρμογή σε προγράμματα αποκατάστασης σχετικά με την Κοινωνική Νόηση.

Λέξεις-Κλειδιά: Ιδιοσυγκρασία, Χαρακτήρας, Κοινωνική νόηση, Αναγνώριση συναισθημάτων

Επιτελεστικότητα και ταυτότητες φύλου: παρεμβατική τέχνη στον δημόσιο χώρο

Κ. Μαντζιάρας

Επιβλέπων: Β. Μπούζας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Η παρούσα έρευνα εξετάζει τη σχέση μεταξύ ταυτοτήτων φύλου και δημόσιου χώρου, εστιάζοντας στον ρόλο της παρεμβατικής τέχνης ως μέσου έκφρασης, κατανόησης και κοινωνικής παρέμβασης. Μέσα από την προσέγγιση της έρευνας μέσω Τέχνης (art-based research), η μελέτη διερευνά πώς οι έμφυλες ταυτότητες αποτυπώνονται και βιώνονται στις σύγχρονες δυτικές πόλεις, καθώς και πώς η τέχνη μπορεί να δημιουργήσει νέες αφηγήσεις και να διευρύνει τον δημόσιο διάλογο γύρω από το φύλο. Κεντρικό άξονα της μελέτης αποτελεί η έννοια της επιτελεστικότητας, καθώς το φύλο δεν εξετάζεται ως σταθερή κατηγορία, αλλά ως μια δυναμική διαδικασία που διαμορφώνεται και εκφράζεται μέσα από το σώμα, την κίνηση και την αλληλεπίδραση στον δημόσιο χώρο. Η έρευνα βασίζεται στη δημιουργία και ανάλυση παρεμβατικών καλλιτεχνικών δράσεων στον αστικό χώρο, αξιοποιώντας βιωματικές προσεγγίσεις, όπως η περιπλάνηση, η χαρτογράφηση, η φωτο-φωνή και η συλλογική δημιουργία. Μέσω αυτής της διαδικασίας, εξετάζεται η δυναμική της τέχνης ως εργαλείου κριτικής, αμφισβήτησης και κοινωνικής αλλαγής, καθώς και η ικανότητά της να αναδείξει τις αόρατες ή περιθωριοποιημένες πτυχές της έμφυλης εμπειρίας στον δημόσιο χώρο. Η εργασία επιχειρεί να συμβάλει στη θεωρητική και καλλιτεχνική έρευνα για τις ταυτότητες φύλου, αναδεικνύοντας τη σημασία της τέχνης ως πεδίου έρευνας, διαλόγου και δράσης στον δημόσιο χώρο. Τα ευρήματα αναμένεται να προσφέρουν νέες προοπτικές για τη σχέση μεταξύ επιτελεστικότητας, αστικού χώρου και καλλιτεχνικής πρακτικής, ενισχύοντας την κατανόηση της τέχνης ως φορέα κοινωνικής μεταμόρφωσης.

Λέξεις-Κλειδιά: Ταυτότητες φύλου, Επιτελεστικότητα, Δημόσιος χώρος, Art-based research, Παρεμβατική τέχνη

Σtereότυπα φύλου των εκπαιδευτικών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Ε. Δημητρακοπούλου

Επιβλέπουσα: Α. Λαμπροπούλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Στην παρούσα μελέτη εξετάζονται τα στερεότυπα των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με το φύλο των παιδιών και τις δυνατότητες και προτιμήσεις τους στα σχολικά μαθήματα. Ειδικότερα διερευνάται και η σχέση δημογραφικών μεταβλητών όπως το φύλο, η ηλικία, τα χρόνια προϋπηρεσίας, η

ειδικότητα, η ακαδημαϊκή μόρφωση και η παρακολούθηση εκπαίδευσης σχετική με τα στερεότυπα. Η συλλογή των δεδομένων έγινε διαδικτυακά αλλά και με φυσική παρουσία, ενώ χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο “Έμφυλα στερεότυπα και αντιλήψεις εκπαιδευτικών Δημοτικού αναφορικά με τα μαθήματα των Θετικών Επιστημών και τις μελλοντικές εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές αγοριών και κοριτσιών” (Σανοζίδου, 2020). Το δείγμα αποτελούνταν από 88 εκπαιδευτικούς της Αθήνας. Η έρευνα επιβεβαίωσε κάποια από τα παραδοσιακά στερεότυπα στο χώρο της εκπαίδευσης, όπως η υπεροχή και προτίμηση των κοριτσιών στον τομέα των θεωρητικών σπουδών και των αγοριών στον τομέα των θετικών σπουδών. Έντονες διαφορές παρατηρήθηκαν ανάμεσα σε άνδρες και γυναίκες εκπαιδευτικούς, με τους άνδρες να έχουν περισσότερο παραδοσιακές αντιλήψεις από τις γυναίκες, όχι όμως στο βαθμό που παρατηρείται στη βιβλιογραφία. Αντίθετα με τη βιβλιογραφία, οι εκπαιδευτικοί διαφορετικής ηλικίας και κατάρτισης δεν διαφέρουν προς τις απόψεις τους, ενώ περισσότερο παραδοσιακές απόψεις εμφανίζουν οι μόνιμοι εκπαιδευτικοί και εκείνοι με περισσότερα έτη προϋπηρεσίας. Τέλος, τα ευρήματα σχετικά με την παρακολούθηση εκπαίδευσης σχετική με τα έμφυλα στερεότυπα, ήταν μη αναμενόμενα, με τους εκπαιδευτικούς που έχουν παρακολουθήσει εκπαίδευση να διακατέχονται επίσης από στερεότυπα. Τα αποτελέσματα θα χρησιμεύσουν στην διερεύνηση των στερεοτυπικών αντιλήψεων των εκπαιδευτικών στο σημερινό σχολικό περιβάλλον, με σκοπό την υλοποίηση επιμορφώσεων και προγραμμάτων.

Λέξεις-Κλειδιά: Στερεότυπα, Εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας, Φύλο, Μαθήματα

Η οπτική των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για το φαινόμενο των μικρο-διακρίσεων

Α. Τζημαγιώργη & Χ. Κοντοκώστα

Επιβλέπουσα: Λ. Ε. Μιχαλοπούλου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Το κεντρικό φαινόμενο της παρούσας ποιοτικής έρευνας αφορά τις μικρο-διακρίσεις (microaggressions) στο σχολικό πλαίσιο, οι οποίες αναφέρονται σε λεκτικές, συμπεριφορικές ή περιβαλλοντικές προσβολές που γίνονται εκούσια ή ακούσια και για αυτούς/ές που τις βιώνουν προσλαμβάνονται ως αγένεια ή απάθεια. Συγκεκριμένα, η παρούσα έρευνα βασιζόμενη στην οριοθέτηση του φαινομένου από τον Sue (2007) εξετάζει τις αναπαραστάσεις των εκπαιδευτικών για τις μικρο-διακρίσεις σε ελληνικά δημόσια σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης των οποίων η σύσταση είχε έναν σημαντικό βαθμό πολυπολιτισμικότητας (άνω του 30% του μαθητικού πληθυσμού ανήκε σε μειονοτικές ή/και ευάλωτες ομάδες). Δέκα εκπαιδευτικοί διαφορετικών ειδικοτήτων συμμετείχαν σε δια ζώσης ημι-δομημένες συνεντεύξεις. Μέσω της Θεματικής Ανάλυσης (Braun & Clarke, 2006) αναδείχθηκαν τα παρακάτω θέματα: (α) ασυμφωνία και δυσκολία διάκρισης, (β) πτυχές της ταυτότητας των εμπλεκόμενων και (γ) επακόλουθα των περιστατικών των μικρο-διακρίσεων. Από τις αναφορές των εκπαιδευτικών το φαινόμενο των μικρο-διακρίσεων φάνηκε να υπάρχει σε πολυπολιτισμικές τάξεις αλλά και να συνυπάρχει και με άλλα φαινόμενα διακρίσεων και εκφοβισμού. Από την οπτική των εκπαιδευτικών τονίζεται η σημασία της κατανόησης και διαχείρισης των μικρο- και μακροδιακρίσεων, ειδικά σε τάξεις με μαθητές/τριες πολλαπλών ταυτοτήτων. Αναδεικνύεται επίσης η ανάγκη ουσιαστικής αλληλεπίδρασης μέσα στην τάξη για την προώθηση της ισότητας, της αποδοχής της διαφορετικότητας και της ενσωμάτωσης. Τα αποτελέσματα της έρευνας πλαισιώνονται στην ευρύτερη δημοσιευμένη βιβλιογραφία. Τέλος, παρουσιάζονται προτάσεις και προεκτάσεις για όλα μέλη της σχολικής κοινότητας (εκπαιδευτικούς, γονείς, μαθητές/τριες, ειδικούς ψυχικής υγείας, ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό).

Λέξεις-Κλειδιά: Μικρο-διακρίσεις, Ελληνικά σχολεία, Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, Πολυπολιτισμικότητα, Ποιοτική μεθοδολογία

Η σχέση σιωπηρής γνώσης και ηγεσίας: Μία συστηματική ανασκόπηση

Γ. Μπέλτσιου

Επιβλέπουσα: Γ. Παπαντωνίου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η σιωπηρή γνώση αποτελεί ένα βασικό και άδηλο συστατικό της πρακτικής νοημοσύνης, που αποκτάται μέσω προσωπικών εμπειριών και είναι δύσκολο να εκφραστεί λεκτικά. Η ηγεσία ως δυνατό στοιχείο του χαρακτήρα (ψυχική δύναμη) αποτελεί ένα από τα κύρια συστατικά της διαπροσωπικής αρετής (μία από τις πέντε πιο συνήθεις αρετές του ελληνικού πληθυσμού από τον έλεγχο του μοντέλου PERMA), αλλά και θεωρητικών μοντέλων της χαρισματικότητας. Στο πλαίσιο της ηγεσίας, η ικανότητα των ατόμων να αξιοποιούν τη σιωπηρή γνώση και να τη μοιράζονται είναι σημαντική καθώς είναι πιθανό να επιδρά στη δυναμική της εκάστοτε ομάδας και στην επίτευξη των συλλογικών στόχων που αυτή έχει θέσει. Η παρούσα ανασκόπηση στοχεύει στον εντοπισμό πιθανών σχέσεων μεταξύ της σιωπηρής γνώσης, του διαμοιρασμού της και της ηγεσίας. Αυτή η συστηματική ανασκόπηση πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με το πρωτόκολλο PRISMA, συγκεντρώνοντας τα στοιχεία από 12 μελέτες που πληρούσαν τα κριτήρια ένταξης από τη βάση δεδομένων SCOPUS. Τα κριτήρια ένταξης αφορούσαν τον επιστημονικό κλάδο (κλάδος ψυχολογίας), τη γλώσσα συγγραφής (αγγλική) και το είδος της μελέτης (ερευνητικό άρθρο), χωρίς να θέσουμε χρονικό περιορισμό. Τα ευρήματα θα συζητηθούν υπό το πρίσμα θεωριών που αφορούν τη νοημοσύνη και τα θετικά συστατικά των αρετών. Η σιωπηρή γνώση φαίνεται ότι επιδρά άμεσα στην ηγεσία καθώς επιτρέπει στα άτομα να λαμβάνουν σημαντικές αποφάσεις υπό συνθήκες αβεβαιότητας, ενώ ο διαμοιρασμός της ενισχύει τη συνεργασία μεταξύ των ατόμων, οδηγώντας στην καινοτομία και την ανάπτυξη δυναμικών σχέσεων, οι οποίες εξυπηρετούν την αποτελεσματική ηγεσία. Η ηγεσία φαίνεται να βοηθάει στην ενεργοποίηση και στον διαμοιρασμό της σιωπηρής γνώσης, προάγοντας την ψυχολογική ασφάλεια, την εμπιστοσύνη και τη συναισθηματική δέσμευση. Η σιωπηρή γνώση και η ηγεσία δείχνουν να έχουν μία αμφίδρομη και δυναμική σχέση, όπου η μία ενισχύεται από την άλλη. Συνεπώς, ο συνδυασμός τους θα μπορούσε να συμβάλλει στη δημιουργία του κατάλληλου περιβάλλοντος για την ενίσχυση της οργανωσιακής επιτυχίας και της προσωπικής ανέλιξης.

Λέξεις-Κλειδιά: Σιωπηρή γνώση, Διαμοιρασμός σιωπηρής γνώσης, Ηγεσία

Αναπαραστάσεις της υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας στον λόγο νέων στην Ελλάδα

Ο. Ιατρίδης & Δ. Κατσαούνη

Επιβλέπουσα: Ε. Φίγγου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η στρατιωτική θητεία αποτελεί, λόγω της υποχρεωτικότητάς της, αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής των νέων στην Ελλάδα και τους καλεί να προβληματιστούν σχετικά με τον ρόλο της και την επιρροή που έχει τόσο στα άτομα και την πορεία τους όσο και στην κοινωνία, γενικότερα. Η παρούσα μελέτη επιδιώκοντας να διερευνήσει αυτούς τους προβληματισμούς και τις αναπαραστάσεις που τους διαμεσολαβούν, απευθύνθηκε σε νέες και νέους ηλικίας 22 - 25 ετών (συνολικά 18 άτομα) που προσελκύστηκαν με τη μέθοδο της χιονοστιβάδας και συμμετείχαν σε τρεις ομάδες εστίασης. Οι συζητήσεις μεταγράφηκαν και αναλύθηκαν με βάση την θεωρία και τα μεθοδολογικά εργαλεία της κριτικής κοινωνικής λογοψυχολογίας. Το ενδιαφέρον μας στράφηκε προς τον τρόπο που τα άτομα κατασκευάζουν στον λόγο τους την στρατιωτική θητεία και στις δυνητικές ιδεολογικές συνέπειες αυτού του λόγου. Η ανάλυση ανέδειξε διαφορετικές και αντιφατικές, σε κάποιες περιπτώσεις, αναπαραστάσεις και ερμηνευτικά ρεπερτόρια για την στρατιωτική θητεία από τα

οποία τα άτομα άντλησαν επιχειρήματα για να διαμορφώσουν την θέση τους στην συζήτηση. Οι κεντρικές αναπαραστάσεις που εντοπίστηκαν ήταν α) η αναπαράσταση της στρατιωτικής θητείας ως παρένθεσης, και για τα περισσότερα άτομα χαμένου χρόνου, β) η σύνδεση της στρατιωτικής θητείας με ψυχική φθορά των ατόμων, γ) η αναπαράσταση της θητείας ως φορέα πειθάρχησης, σκληραγώγησης και κοινωνικοποίησης και δ) ο ρόλος της ιδεολογίας στην επιλογή των ατόμων για τέλεση της θητείας.

Λέξεις-Κλειδιά: Υποχρεωτική στρατιωτική θητεία, Κριτική κοινωνική λογοψυχολογία, Χαμένος χρόνος, Πειθαρχία, Ιδεολογία

Τρίτη 6 Μαΐου 2025 | 13.00-14.00

Συνεδρία K2

Ψυχανάλυση και κινηματογράφος: Το βλέμμα, η ταύτιση και το βίωμα του θεατή

Μ. Ι. Κατερέλου

Επιβλέπουσα: Β. Κανελλοπούλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε συνιστά μια προσπάθεια προσέγγισης της κινηματογραφικής διήγησης και της διαδικασίας της θέασης υπό το πρίσμα της ψυχαναλυτικής σκέψης και πάντοτε γύρω από το βίωμα του εκάστοτε υποκειμένου-θεατή. Άλλωστε, ο κινηματογράφος αποτελεί μια αντιστροφή της εικόνας παραγωγής, σαν μια *camera obscura* στην οποία κάθε θεατής βλέπει την αντανάκλασή του. Διενεργήθηκαν ημι-δομημένες συνεντεύξεις με ανθρώπους του κινηματογραφικού χώρου είτε με έντονο ενδιαφέρον για αυτόν και με ανθρώπους που βρίσκονται σε επαφή με την ψυχανάλυση σε ακαδημαϊκό ή βιωματικό επίπεδο έχοντας υπάρξει οι ίδιοι αναλυόμενοι. Επιλέχθηκαν τέσσερα κινηματογραφικά έργα προκειμένου να υπάρξει πιο στοιχειοθετημένη ανάλυση και στοχοθετημένη τοποθέτηση των συνεντευξιαζόμενων: “The Lobster”, “Dogtooth” από Γιώργο Λάνθιμο και “Black Swan”, “Mother!” από Darren Aronofsky εξαιτίας του συμβολικού τους περιεχομένου αλλά και της επιρροής της ψυχανάλυσης στη ματιά των σκηνοθετών και σεναριογράφων τους. Οι κατηγοριοποιήσεις των ευρημάτων που προέκυψαν αφορούσαν τη διαδικασία της ναρκισσιστικής ταύτισης του θεατή μέσω του βλέμματος με την κατοπτρική λειτουργία της κάμερας, τις προβολές των υποκειμένων σε συνάρτηση με τα προσωπικά τους βιώματα και τα γλωσσικά σημεία της ερμηνείας τους, την αλληλεπίδραση της ιδεολογικής φόρτισης του κινηματογραφικού έργου με τη διαμόρφωση της ψευδαισθητικής υποκειμενικότητας του ατόμου, την αίσθηση ανοίκειου που προκλήθηκε στους θεατές αλλά και την εξέταση του θεραπευτικού ρόλου του κινηματογράφου. Στο επίπεδο της ταύτισης και της ερμηνείας των θεατών με προβολικά σχήματα, διαπιστώθηκε άμεση συσχέτιση με προσωπικά τους βιώματα ενώ η ιδεολογική εισχώρηση διατάραξε την έννοια του Εαυτού και έφερε στη συνειδητότητά τους την ψευδαίσθηση της κοινωνικής πραγματικότητας. Επιπλέον, το τραυματισμένο σώμα, το άγνωστο και το αφηρημένο στις κινηματογραφικές εικόνες διέγειραν την αίσθηση του Ανοίκειου στους συνεντευξιαζόμενους αλληλεπιδρώντας με τις απωθημένες τους σκέψεις. Εν κατακλείδι, ευνοήθηκε από τα λεγόμενα των υποκειμένων μια θεραπευτική προσέγγιση του κινηματογράφου αφού, όπως ανέφεραν, συνέβαλε στην επαφή με τα ενδόμυχα συναισθήματά τους και τους βοήθησε στη διαχείριση προσωπικών τους ζητημάτων.

Λέξεις-Κλειδιά: Ψυχανάλυση, Κινηματογράφος, Βίωμα, Βλέμμα, Ταύτιση

Η τεχνητή νοημοσύνη στο κλινικό πλαίσιο: Εφαρμογές, δεοντολογικά ζητήματα και στάσεις επαγγελματιών

Β. Γαζή & Α. Αδαμάκη

Επιβλέπουσα: Χ. Παπαχρήστου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Δεδομένης της εξέλιξης της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN), η παρούσα εργασία, ως πρώτο μέρος μίας σχεδιαζόμενης έρευνας, αποσκοπεί στην χαρτογράφηση των διαφορετικών εφαρμογών της TN στο χώρο της ψυχικής υγείας, των συνακόλουθων ηθικών και δεοντολογικών ζητημάτων και των στάσεων των επαγγελματιών του χώρου απέναντι στην ένταξη της στο κλινικό πλαίσιο, όπως αποτυπώνεται στην βιβλιογραφία. Πραγματοποιήθηκε αναζήτηση στις βάσεις δεδομένων Science Direct, PubMed, Springer, Research Gate και Scopus χρησιμοποιώντας τους όρους [“AI” OR “Artificial Intelligence” OR “AI applications” OR “ machine learning” OR “LLMs” OR “chatbots”] AND [“psychotherapy” OR “psychology” OR “mental health”] OR “ethics” OR “attitudes”. Η αφηγηματική ανασκόπηση 69 ερευνητικών άρθρων της τελευταίας δεκαετίας ανέδειξε το ενδεχόμενο ενσωμάτωσής της στο κλινικό πλαίσιο ως εργαλείο. Η διεθνής βιβλιογραφία σφύζει από προσπάθειες ανάπτυξης αντίστοιχων εφαρμογών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα συνιστούν οι αλγόριθμοι μηχανικής μάθησης για την πρώιμη ανίχνευση ψυχικών ασθενειών και την πρόβλεψη θεραπευτικών αποτελεσμάτων. Τα θεραπευτικά chatbots φαίνεται να μειώνουν την ψυχική δυσφορία, το άγχος και την κατάθλιψη. Τα προηγμένα LLMs συνεπάγονται εφαρμογές όπως η αυτοματοποίηση απλών κλινικών πράξεων και η ανατροφοδότηση σε εκπαιδευόμενους ψυχοθεραπευτές. Ωστόσο, εγείρονται ζητήματα που αφορούν στην προστασία δεδομένων και την ανάληψη νομικής ευθύνης σε περίπτωση βλάβης, λόγω απουσίας νομικού και δεοντολογικού πλαισίου. Οι μεροληπτικοί αλγόριθμοι, η απανθρωποποίηση της θεραπευτικής διαδικασίας, η επίδραση στην θεραπευτική συμμαχία, η πιθανή εξάρτηση από τα chatbots και η έλλειψη ενσυναίσθησης και κατανόησης της φαινομενολογικής εμπειρίας απασχολούν την βιβλιογραφία. Η βιβλιογραφία επικεντρώνεται στις στάσεις επαγγελματιών ψυχικής υγείας απέναντι στην ενσωμάτωση της TN στο κλινικό πλαίσιο επιστρατεύοντας ποσοτική μεθοδολογία χωρίς αποκλειστική εστίαση σε δεοντολογικά και θεραπευτικά θέματα. Συγχρόνως, απουσιάζουν αντίστοιχες έρευνες στην Ελλάδα. Τα αποτελέσματα καθιστούν αναγκαία τη ποιοτική μελέτη των στάσεων Ελλήνων ψυχοθεραπευτών απέναντι στην χρήση TN στην ψυχοθεραπεία δίνοντας έμφαση σε δεοντολογικά και θεραπευτικά ζητήματα. Το συγκεκριμένο βιβλιογραφικό κενό επιχειρούμε να καλύψουμε σε δεύτερο χρόνο μέσω ημι-δομημένων συνεντεύξεων.

Λέξεις-Κλειδιά: Τεχνητή νοημοσύνη, Δεοντολογία, Ψυχοθεραπεία, Στάσεις ψυχοθεραπευτών, Εφαρμογές

Τεχνητή νοημοσύνη στην ψυχική υγεία και ψυχοθεραπεία

Ι. Θεοδώρου

Επιβλέπων: Δ. Ταχματζίδης, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Η ραγδαία εξέλιξη της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN) έχει αρχίσει να επηρεάζει πολλούς τομείς, συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής υγείας και της ψυχοθεραπείας. Η παρούσα έρευνα εστιάζει στη διερεύνηση της χρήσης της TN ως υποστηρικτικού εργαλείου στην ψυχοθεραπευτική διαδικασία. Η ενσωμάτωση εφαρμογών TN σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας, όπως η παροχή ψυχολογικής υποστήριξης μέσω chatbot ή η ανάλυση συναισθηματικών δεδομένων, προσφέρει νέες δυνατότητες, εγείρει όμως και ερωτήματα σχετικά με την ηθική διάσταση και την ανθρώπινη αλληλεπίδραση στη θεραπεία. Στόχος της έρευνας είναι να εξεταστεί πώς οι μελλοντικοί επαγγελματίες του χώρου αντιλαμβάνονται τις δυνατότητες

και τους κινδύνους της ΤΝ στην ψυχοθεραπεία, να αναλυθούν οι ηθικές και δεοντολογικές ανησυχίες που προκύπτουν και να αξιολογηθεί η προοπτική αποδοχής ή απόρριψης αυτής της τεχνολογίας. Τα ευρήματα αναμένεται να συμβάλουν στην καλύτερη κατανόηση της σχέσης ΤΝ και ψυχολογικής υποστήριξης, παρέχοντας παράλληλα πολύτιμες πληροφορίες για τη μελλοντική εκπαίδευση των φοιτητών ψυχολογίας σε έναν ταχέως μεταβαλλόμενο τομέα.

Λέξεις-Κλειδιά: Τεχνητή νοημοσύνη, Ψυχική υγεία, Ηθικές συνέπειες, Ψηφιακή ψυχοθεραπεία, Chatbot

Εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης στην πρόβλεψη και ανίχνευση ψυχικών διαταραχών: Μια μελέτη απευθυνόμενη σε επαγγελματίες ψυχικής υγείας

Κ. Τσιγγένη

Επιβλέπων: Κ. Σεβρής, University of East London, Μητροπολιτικό Κολλέγιο

Η παρούσα μελέτη διερευνά την αποτελεσματικότητα των εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης (ΤΝ) στη πρόβλεψη και ανίχνευση ψυχικών διαταραχών, στοχεύοντας στη παροχή βοήθειας σε μεγαλύτερο εύρος πληθυσμού. Σε ένα πλαίσιο συνεχούς τεχνολογικής προόδου, η έρευνα αξιολογεί τις δυνατότητες ενσωμάτωσης της ΤΝ σε έναν ανθρωποκεντρικό επιστημονικό τομέα, επιδιώκοντας την προαγωγή της ευημερίας. Δέκα επαγγελματίες ψυχικής υγείας, με ξεχωριστό ακαδημαϊκό υπόβαθρο και στάδια σταδιοδρομίας, αποτέλεσαν το δείγμα της έρευνας, το οποίο επιλέχθηκε μέσω σκόπιμης δειγματοληψίας. Χρησιμοποιήθηκε μια ποιοτική προσέγγιση, με τα δεδομένα να αποκτώνται μέσω εξ' αποστάσεως ημιδομημένων συνεντεύξεων, με ερωτήσεις ανοικτού τύπου, τηρώντας τα απαραίτητα κριτήρια για ασφαλή καταγραφή. Η ανάλυση των δεδομένων έγινε με τεχνικές φαινομενολογικής ερμηνείας, αποκαλύπτοντας τις πεποιθήσεις των επαγγελματιών σχετικά με τον ρόλο της μηχανικής μάθησης στη ψυχική υγεία. Τα ευρήματα ανέδειξαν τις απόψεις τους για τις πιθανές θετικές και αρνητικές επιπτώσεις της ενσωμάτωσής της στη θεραπεία, αντιμετωπίζοντας παράλληλα ηθικά και δεοντολογικά ζητήματα. Η μελέτη ολοκληρώνεται με μια ενδελεχή ανάλυση των απαραίτητων προϋποθέσεων για την ενσωμάτωση της τεχνητής νοημοσύνης, υπογραμμίζοντας τις πιθανές επιπτώσεις της στην ψυχική υγεία και αναδεικνύοντας ανησυχίες, αβεβαιότητες και ηθικά διλήμματα. Η έρευνα τηρεί τις ηθικές και δεοντολογικές κατευθυντήριες γραμμές του επαγγέλματος, επισημαίνοντας τα πιθανά οφέλη που μπορεί να δικαιολογήσουν την αποδοχή της τεχνητής νοημοσύνης στον κλάδο.

Λέξεις-Κλειδιά: Τεχνητή νοημοσύνη, Ψυχικές διαταραχές, Πρόβλεψη, Ανίχνευση, Ψυχική υγεία

Η χρήση του διαδικτύου και η σχέση του με τον εθισμό στο διαδίκτυο, το cyberbullying και την ψυχική υγεία

Ν. Γ. Δρακωνάκη

Επιβλέπουσα: Τ. Γκάτσα, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Η χρήση του διαδικτύου έχει ισχυρό αντίκτυπο στην ψυχική υγεία των νέων, με τον εθισμό και τον διαδικτυακό εκφοβισμό (cyberbullying) να είναι δύο από τα πιο σημαντικά φαινόμενα που παρατηρούνται. Αυτά τα φαινόμενα σχετίζονται με αυξημένα επίπεδα άγχους, κατάθλιψης και κοινωνικής δυσλειτουργίας. Η παρούσα εργασία εξετάζει τη σύνδεση της χρήσης του διαδικτύου με την ψυχική υγεία, εστιάζοντας στην ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών. Για τη συλλογή δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν τα εξής εργαλεία: το Ερωτηματολόγιο Εθισμού στο Διαδίκτυο (Internet Addiction Test) του Young (1998), το Ερωτηματολόγιο

Γενικής Ψυχικής Υγείας (General Health Questionnaire - GHQ) του Goldberg (1978), και το Ερωτηματολόγιο για τον Ηλεκτρονικό Εκφοβισμό (Cyberbullying Questionnaire). Τα αποτελέσματα αναδεικνύουν την αλληλεπίδραση μεταξύ της διαδικτυακής χρήσης, του εθισμού, του ηλεκτρονικού εκφοβισμού και της ψυχικής υγείας. Η χρησιμότητα αυτής της έρευνας έγκειται στην ενίσχυση της κατανόησης των παραμέτρων που επηρεάζουν την ψυχική υγεία των νέων στην ψηφιακή εποχή. Τα ευρήματα μπορούν να οδηγήσουν σε την ανάπτυξη προγραμμάτων πρόληψης και παρέμβασης, καθώς και να ενισχύσουν τις νομοθετικές πρωτοβουλίες για την προστασία των νέων από τα αρνητικά φαινόμενα που σχετίζονται με την υπερβολική χρήση του διαδικτύου.

Λέξεις-Κλειδιά: Διαδίκτυο , Cyberbullying , Ψυχική Υγεία

Η αναπαραγωγή και η επαναδιαπραγμάτευση των έμφυλων ρόλων στην BDSM πρακτική: Μια κριτική ψυχολογική προσέγγιση

Ε. Χατζηγιαννίδου

Επιβλέπων: Ε. Παπασταθόπουλος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Αντικείμενο της συγκεκριμένης ανακοίνωσης είναι η διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στην διαμόρφωση των έμφυλων ρόλων και την BDSM πρακτική. Το BDSM αποτελεί σεξουαλική πρακτική που περιλαμβάνει δεσμά και πειθαρχία (Bondage, Discipline), σαδομαζοχισμό (sadomasochism) και γενικότερα την ευχαρίστηση μέσω της βίας, του πόνου. Το BDSM οργανώνεται σε κοινότητες σε όλο τον κόσμο με την μορφή μαθημάτων και συναντήσεων. Οι συναντήσεις αυτές πραγματοποιούνται δημόσια και ιδιωτικά δημιουργώντας τις αντίστοιχες σκηνές. Με τον όρο σκηνή προσδιορίζεται το χωρικό και χρονικό πλαίσιο που εφαρμόζονται οι BDSM πρακτικές. Η κοινότητα BDSM λειτουργεί με κανόνες και κώδικες ασφάλειας, όπως το Safe, Sane, Consensual (SSC) και οι παραλλαγές του, RACK και 4Cs , που εστιάζουν στην ασφάλεια, τη λογική, τη συναίνεση των συμμετεχόντων. Για την εξασφάλιση των βασικών αυτών αρχών τα μέλη εκπαιδεύονται και εξειδικεύονται στις BDSM πρακτικές καθιερώνοντας μια ιεραρχία μεταξύ νέων και εξειδικευμένων μελών. Ο κύριος ερευνητικός στόχος αφορά τη διερεύνηση αυτής ακριβώς της σχέσης εξουσίας και των έμφυλων σχέσεων που διαμορφώνονται στο BDSM. Συγκεκριμένα, τους ρόλους του κυρίαρχου και υποτακτικού σε συνάρτηση με τον έμφυλο παράγοντα, υπό την προοπτική της θεωρίας της επιτελεστικότητας του φύλου της Judith Butler . Ως έμφυλο προσδιορισμό εννοούμε την κοινωνική επιτελεστική κατασκευή του φύλου η οποία δεν συνδέεται με ταυτότητες αλλά με πράξεις. Τέλος, το BDSM προσεγγίζεται μέσα από τις θεωρητικές προσεγγίσεις των G. Bateson, V. Turner, M. Kundera και J. Huizinga για το παιχνίδι, προκειμένου να αναδειχτεί η σημασία που φέρει το πλαίσιο του παιχνιδιού και πώς αυτό συνδιαλέγεται με την πραγματικότητα. Το παιχνίδι δημιουργεί χώρο για επαναδιαπραγμάτευση της κοινωνικής ζωής, των κανόνων και των ιεραρχιών της. Υπό την προοπτική αυτή, επιχειρείται ένας διαφορετικός τρόπος θέασης του BDSM που απομακρύνεται από τις ουσιοκρατικές και παθολογικές αναγωγές, οι οποίες κυριαρχούν στον επιστημονικό ψυχολογικό λόγο.

Λέξεις-Κλειδιά: BDSM, Σκηνή, Παιχνίδι, Σαδομαζοχισμός, Έμφυλοι ρόλοι

Διαφορές με βάση τη σεξουαλική προτίμηση, ως προς την αυτοεκτίμηση και την ικανοποίηση από τη ζωή

Σ. Χριστόπουλος

Επιβλέπουσα: Δ. Μεντή, City Unity College

Εισαγωγή: Σύμφωνα με προηγούμενες μελέτες, έχει φανεί ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση της σεξουαλικής προτίμησης / σεξουαλικού προσανατολισμού με την αυτοεκτίμηση και της ικανοποίησης με τη ζωή. Μεθοδολογία: Η συγκεκριμένη έρευνα χρησιμοποιεί ποσοτική έρευνα με ανώνυμο διαδικτυακό ερωτηματολόγιο. Οι μεταβλητές ήταν ως ανεξάρτητη μεταβλητή η σεξουαλική προτίμηση και εξαρτημένες η αυτοεκτίμηση και η ικανοποίηση από τη ζωή. Η επιλογή του δείγματος έγινε με δειγματοληψία ευκολίας. Οι στόχοι της παρούσας μελέτης ήταν να μελετηθούν οι διαφορές με βάση τη σεξουαλική προτίμηση ως προς την αυτοεκτίμηση και την ικανοποίηση από τη ζωή. Αποτελέσματα: Το δείγμα στη συγκεκριμένη ήταν 138 συμμετέχοντες, Έλληνες, υγιείς, ενήλικες. Το δείγμα περιλάμβανε 48 άνδρες (34,8%) και 90 γυναίκες (65,2%) με μέσο όρο ηλικίας τα 33 έτη. Δεν βρέθηκε στατιστική σημαντικότητα ως προς καμία από τις μεταβλητές που εξετάστηκαν. Συζήτηση: Τα ευρήματα δεν συμφωνούν με πολλές από τις προηγούμενες μελέτες ωστόσο κάτι που μπορεί επίσης να εξηγήει τις παρεκκλίσεις των αποτελεσμάτων της έρευνας μας μπορεί να σχετίζεται με το γεγονός ότι δεν έγινε ανάλυση του φύλου ως moderator αλλά και ο μικρός αριθμός του δείγματος μας. Επιπλέον, υπάρχει πιθανότητα το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα μας να μην είναι ικανό να ανιχνεύσει τα επίπεδα αυτοπεποίθησης και ικανοποίησης για ορισμένα άτομα καθώς μπορεί αυτά να ανιχνεύονται διαφορετικά για μη ετεροφυλόφιλους πληθυσμούς.

Λέξεις-Κλειδιά: Σεξουαλικός προσανατολισμός, Αυτοεκτίμηση, Ικανοποίηση με τη ζωή

Η οικογενειακή ανθεκτικότητα στη διαμόρφωση σεξουαλικής ταυτότητας νέων της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας

P. Ζαπάντης

Επιβλέπουσα: Γκιντώνη Ευγενία, Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Πατρών

Εισαγωγή: Η διαμόρφωση της σεξουαλικής ταυτότητας αποτελεί κρίσιμη διαδικασία για την αναπτυξιακή πορεία των ατόμων της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας. Η επικράτηση της ετεροφυλοφιλικής νόρμας συχνά περιορίζει την ψυχική ευημερία των νέων, με την κοινωνική υποστήριξη να αναγνωρίζεται ως καθοριστικός προστατευτικός παράγοντας απέναντι στις ψυχικές αντιξοότητες. Από συστημική οπτική, η αυτο-αποκάλυψη της σεξουαλικότητας στο οικογενειακό περιβάλλον μπορεί να λειτουργήσει είτε ως εμπόδιο είτε ως ευκαιρία ενίσχυσης της οικογενειακής ανθεκτικότητας και διαμόρφωσης μιας συνεκτικής ταυτότητας. Μεθοδολογία: Η παρούσα εργασία βασίζεται σε συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση ερευνών που εξετάζουν τη σχέση μεταξύ οικογενειακής ανταπόκρισης και ψυχικής υγείας των νέων της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας. Συγκεντρώθηκαν εμπειρικές μελέτες που εστιάζουν στη δυναμική του συναισθηματικού πλαισίου της αποκάλυψης της σεξουαλικότητας και τις επιπτώσεις της γονεϊκής αποδοχής ή αποδοκίμασias. Αποτελέσματα: Η ανάλυση αναδεικνύει ότι οι επικριτικές γονεϊκές αντιδράσεις σχετίζονται θετικά με την ανάπτυξη ανασφαλών δεσμών, αισθήματα ντροπής και εσωτερικευμένη ομοφοβία, ενισχύοντας την αρνητική αυτοαντίληψη των νέων. Αυτές οι συνθήκες συσχετίστηκαν με αυξημένη εμφάνιση ψυχιατρικών συμπτωμάτων, όπως κατάθλιψη, κοινωνική απομόνωση και, σε ακραίες περιπτώσεις, αυτοκτονικό ιδεασμό. Αντίθετα, η οικογενειακή ανθεκτικότητα μέσω θετικής υποστήριξης συνέβαλε στη διαμόρφωση ώριμης αίσθησης εαυτού και στη βελτίωση της ψυχικής ευεξίας. Συμπεράσματα: Η έλλειψη γονεϊκής αποδοχής

αποτελεί κρίσιμο εμπόδιο στη διαμόρφωση της σεξουαλικής ταυτότητας. Επιτακτική είναι η ανάγκη ενίσχυσης της οικογενειακής ανθεκτικότητας μέσω κατάλληλης εκπαίδευσης και υποστήριξης των οικογενειών, ώστε να προσαρμόζονται θετικά στις στρεσογόνες καταστάσεις και να προάγουν την ψυχική ευημερία των νέων.

Λέξεις-Κλειδιά: Οικογενειακή ανθεκτικότητα, Γονεϊκή ανταπόκριση, Σεξουαλική ταυτότητα, Εσωτερικευμένη ομοφοβία, Ανασφαλής δεσμός

Εικόνα σώματος, σεξουαλική ικανοποίηση και ριψοκίνδυνες σεξουαλικές πράξεις

Φ. Καρατσαλου-Λεγακι, Χ. Νέγκα & Μ. Μ. Μαρτίνο

Επιβλέπουσα: Μ. Μ. Μαρτίνο, American College of Greece Deree

Είναι γνωστό από προηγούμενες ερευνητικές μελέτες ότι η κακή εικόνα εαυτού συσχετίζεται αρνητικά με τη σεξουαλική ικανοποίηση (π.χ. τη διέγερση, την επιθυμία κτλ.). Στόχοι της παρούσας εργασίας ήταν να μελετήσει περαιτέρω αν η εικόνα του σώματος σχετίζεται με (α) τις ριψοκίνδυνες σεξουαλικές συμπεριφορές και τη σεξουαλική ικανοποίηση και (β) αν υπάρχουν διάφορες μεταξύ των δυο φύλων στον συσχετισμό εικόνας σώματος και των δύο αυτών μεταβλητών. Οι συμμετέχοντες (μια ομάδα ετεροφυλόφιλων νεαρών ενηλίκων (18-28)) κλήθηκαν να συμπληρώσουν τρεις κλίμακες: (α) το Body Esteem scale for Adolescents and Adults που εξετάζει την εικόνα σώματος, (β) το Sexual Satisfaction scale που εξετάζει τη σεξουαλική ικανοποίηση, και (γ) το Sexual Risky Survey που εξετάζει τις σεξουαλικά ριψοκίνδυνες συμπεριφορές, καθώς και να συμπληρώσουν κάποια δημογραφικά και άλλα στοιχεία που έχουν φανεί από τη βιβλιογραφία πως επηρεάζουν τις σεξουαλικές συμπεριφορές (π.χ. ο Δείκτης Μάζας Σώματος (ΔΜΣ)). Το τελικό δείγμα της παρούσας μελέτης αποτελούνταν από 61 συμμετέχοντες (Γ:44). Για να εξετάσουμε αρχικά τη σχέση μεταξύ εικόνας σώματος και σεξουαλικής ικανοποίησης καθώς και των ριψοκίνδυνων σεξουαλικών συμπεριφορών κάναμε τεστ συσχέτισης. Για να εξετάσουμε πώς άλλοι παράγοντες όπως το ΔΜΣ και η ηλικία σχετίζονται με τις μεταβλητές μας χρησιμοποιήσαμε την μέθοδο της πολλαπλής παλινδρόμησης. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι, η εικόνα του σώματος αποτελεί σημαντικό προγνωστικό παράγοντα για την σεξουαλική ικανοποίηση ($\beta = 0.048$). Επιπλέον έδειξαν ότι η εικόνα του σώματος αποτελεί σημαντικό προγνωστικό παράγοντα για σεξουαλικές ριψοκίνδυνες συμπεριφορές, στον ανδρικό πληθυσμό αλλά όχι στον γυναικείο πληθυσμό. Πιο συγκεκριμένα, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι υψηλότερη ικανοποίηση του σώματος συνδέεται με αυξημένη εμπλοκή σε σεξουαλικά ριψοκίνδυνες συμπεριφορές στους άντρες αλλά όχι στις γυναίκες. Συμπερασματικά, η παρούσα μελέτη παρέχει σημαντικά ευρήματα σχετικά με τη σχέση της εικόνας του σώματος με τη σεξουαλική ικανοποίηση και τις ριψοκίνδυνες σεξουαλικές συμπεριφορές σε μια ομάδα νέων ενηλίκων και αναδεικνύει την επιρροή του φύλου στους παραπάνω συσχετισμούς.

Λέξεις-Κλειδιά: Εικόνα σώματος, Σεξουαλική ικανοποίηση, Σεξουαλικές επικίνδυνες συμπεριφορές, Νέοι ενήλικες, Ελληνικό δείγμα, Ποσοτικές μέθοδοι

Η επίδραση του σεξισμού στην παραμονή σε κακοποιητικές σχέσεις: Αυτοαντίληψη και ψυχολογικές θεωρίες

Z. Παπαχριστοφόρου

Επιβλέπουσα: Β. Κανελλοπούλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η πτυχιακή μου εργασία με τίτλο «Η επίδραση του σεξισμού στην παραμονή σε κακοποιητικές σχέσεις: αυτοαντίληψη και ψυχολογικές θεωρίες» διερευνά πώς τα έμφυλα στερεότυπα και ο σεξισμός, μέσα από τη διαδικασία της ανατροφής, διαμορφώνουν μια διαστρεβλωμένη αυτοεικόνα στις γυναίκες. Αυτή η στρεβλή αντίληψη του εαυτού αναδύεται εντονότερα σε συνθήκες τοξικής συμπεριφοράς, επηρεάζοντας τη στάση τους απέναντι στις κακοποιητικές σχέσεις. Μέσα από ποιοτική έρευνα βασισμένη σε συνεντεύξεις με γυναίκες που έχουν βιώσει τέτοιες σχέσεις, η εργασία αναλύει τους κοινωνικούς και ψυχολογικούς παράγοντες που οδηγούν στην ανοχή της κακοποίησης. Εξετάζονται θεωρίες όπως η μαθημένη αβοήθεια και η κοινωνική κυριαρχία, οι οποίες ενισχύουν την υποτακτική στάση των γυναικών μέσω του εσωτερικευμένου σεξισμού και της αναπαραγωγής των πατριαρχικών στερεότυπων από την παιδική ηλικία. Η εργασία εστιάζει στη συστηματική διαμόρφωση μιας διαστρεβλωμένης αυτοεικόνας, η οποία συμβάλλει στην υποτίμηση της προσωπικής αξίας των γυναικών και στην αποδοχή τοξικών συμπεριφορών. Η διαρκής έκθεση σε κακοποιητικές συνθήκες οδηγεί στην ανάπτυξη συναισθηματικών μηχανισμών άμυνας, όπως η ταύτιση με τον επιτιθέμενο και η αρνητική αποποίηση, που δυσκολεύουν την απόδραση από αυτές τις καταστάσεις. Στα αποτελέσματα της έρευνας φάνηκε ότι οι γυναίκες αρχικά δεν αντιλαμβάνονταν πως οι υποτακτικές τους αντιδράσεις στις κακοποιητικές σχέσεις σχετίζονταν με βαθιά ριζωμένες πεποιθήσεις από την παιδική τους ηλικία, αντίθετα πίστευαν πως αυτό προέκυψε κατά την διάρκεια της σχέσης. Η αδυναμία να συνδέσουν αυτές τις αντιλήψεις με την ανατροφή τους έκανε δύσκολη την αναγνώριση και αντιμετώπιση της συμπεριφοράς αυτής, αυξάνοντας έτσι την ψυχολογική εξάρτηση και τον εγκλωβισμό τους στη σχέση.

Λέξεις-Κλειδιά: Έμφυλα στερεότυπα, Αυτοαντίληψη, Κακοποίηση, Ψυχολογικές θεωρίες

Η ψυχαναλυτική κατανόηση των διαταραχών διατροφής: Η σχέση τους με το φύλο και το βλέμμα

Θ. Β. Μπαλη

Επιβλέπουσα: Β. Κανελλοπούλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Με αφετηρία τη μελέτη των μορφών συμπτωμάτων στον σύγχρονο κόσμο, η παρούσα πτυχιακή εργασία έχει ως κεντρικό θέμα τις διαταραχές διατροφής, με έμφαση στη νευρική ανορεξία και την ψυχογενή βουλιμία και πιο συγκεκριμένα τη διερεύνηση της σχέσης τους με το φύλο και το βλέμμα. Σκοπός της εργασίας αυτής είναι να εξετάσει τη δυναμική μεταξύ του υποκειμένου, που κάποια στιγμή στη ζωή του εμφάνισε συμπτώματα διατροφικών διαταραχών και των σημαντικών του Άλλων και να διερευνήσει τη σημασία των συμπτωμάτων αυτών για το ίδιο το άτομο. Μεθοδολογικά ακολουθήθηκε η Ποιοτική ερευνητική προσέγγιση με τη διεξαγωγή ημι-δομημένων συνεντεύξεων. Οι βασικοί άξονες των συνεντεύξεων αφορούσαν τα ερωτήματα «Πώς τοποθετούμε τα υποκείμενα αυτά σε σχέση με τους σημαντικούς Άλλους;», «Πώς είναι η δυναμική της οικογένειας σε αυτά τα υποκείμενα;» και «Ποια είναι η σημασία των διατροφικών διαταραχών για τα άτομα με διατροφικές διαταραχές;». Ακολούθησε η επεξεργασία των δεδομένων και η εξαγωγή κοινών νοηματικών θεμάτων μέσω της διαδικασίας της Θεματικής Ανάλυσης. Με τον τρόπο αυτό, προέκυψαν τέσσερα κύρια θέματα, τα οποία ήταν η ευθραυστότητα των οικογενειακών δεσμών, η κρίσιμη περίοδος της μετάβασης στην εφηβεία, ως μια

περίοδος που αναδύονται ερωτήματα σχετικά με τη θηλυκότητα, η πρωτοκαθεδρία του βλέμματος στην κλινική των διατροφικών διαταραχών και τα διατροφικά συμπτώματα ως μια μορφή υποκειμενικών «λύσεων» που επινοούν τα άτομα σε συνθήκες κρίσης.

Λέξεις-Κλειδιά: Διατροφικές Διαταραχές, Σύμπτωμα, Βλέμμα, Θηλυκότητα

Καταθλιπτική συμπτωματολογία και ανάπτυξη της κοινωνιοψυχολογικής ταυτότητας κατά την αναδυόμενη ενηλικίωση

Θ. Σιβρήκας & Χ. Παρπούλα

Επιβλέπουσα: Χ. Παρπούλα, Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Η παρούσα μελέτη επιχειρεί να εξετάσει τη σχέση μεταξύ της εμφάνισης καταθλιπτικής συμπτωματολογίας και των διαστάσεων ταυτοτικής ανάπτυξης σε ελληνικό δείγμα αναδυόμενων ενηλίκων. Οι έξι διαστάσεις του μοντέλου διακρίθηκαν, βάσει της βιβλιογραφίας, σε περισσότερο και λιγότερο προσαρμοστικές για την υγιή εξέλιξη του εαυτού, ανάλογα με τη σχέση τους με ψυχοπαθολογικά συμπτώματα της διάθεσης. Ως λιγότερο προσαρμοστικές διαστάσεις θεωρήθηκαν η μηρυκαστική διερεύνηση ταυτότητας και η επανεξέταση της δέσμευσης. Στόχος της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση της πιθανής σχέσης αυτών των διαστάσεων με την καταθλιπτική συμπτωματολογία, το άγχος και το στρες, η κατασκευή ενός μοντέλου που ερμηνεύει την ενδεχόμενη αύξηση της καταθλιπτικότητας σε συνάρτηση με την αύξηση των επιπέδων των υπό μελέτη μεταβλητών, καθώς και η εξέταση πιθανών διαφορών βάσει του φύλου, της ηλικίας, της επαγγελματικής ιδιότητας και του σεξουαλικού προσανατολισμού. Τα ευρήματα, παρά τους όποιους ερευνητικούς περιορισμούς, επιβεβαίωσαν ότι η μηρυκαστική διερεύνηση ταυτότητας αποτελεί τη λιγότερο προσαρμοστική διάσταση για την υγιή ανάπτυξη της ταυτότητας των αναδυόμενων ενηλίκων. Φάνηκε να συνδέεται άμεσα με την καταθλιπτική συμπτωματολογία, γεγονός που ενδεχομένως προμηνύει σημάδια ταυτοτικής σύγχυσης, ένα ζήτημα που απαιτεί περαιτέρω διερεύνηση. Επιπλέον, δεν βρέθηκαν στατιστικώς σημαντικές διαφορές στα επίπεδα της μηρυκαστικής διερεύνησης και της καταθλιπτικής συμπτωματολογίας βάσει φύλου. Επίσης, δεν παρατηρήθηκαν σημαντικές διαφορές συναρτήσει της ηλικίας και της επαγγελματικής ιδιότητας. Η μόνη μεταβλητή που φάνηκε να επηρεάζει τα επίπεδα καταθλιπτικότητας ήταν ο σεξουαλικός προσανατολισμός, με τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα να εμφανίζονται πιο επιρρεπή.

Λέξεις-Κλειδιά: Ταυτότητα, Αναδυόμενη ενηλικίωση, Καταθλιπτική συμπτωματολογία, Άγχος, Μηρυκαστική διερεύνηση

Η επίδραση της δυαδικής προσαρμογής στην εμφάνιση συμπτωμάτων περιγεννητικής κατάθλιψης

Θ. Δ. Σταυρακάκη

Επιβλέπουσα: Ε. Βούσουρα, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η περιγεννητική κατάθλιψη αποτελεί μια σοβαρή πρόκληση που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν οι νέοι γονείς, επηρεάζοντας την οικογενειακή δυναμική και την ψυχική υγεία και των δύο συντρόφων. Η παρούσα εργασία διερευνά την σχέση της δυαδικής προσαρμογής, δηλαδή της ποιότητας της αλληλεπίδρασης μεταξύ του ζευγαριού, με την εμφάνιση συμπτωμάτων κατάθλιψης από την αρχή της εγκυμοσύνης έως και έναν χρόνο μετά τον τοκετό. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται επίσης στην εμφάνιση παρόμοιων συμπτωμάτων στους άνδρες, τα οποία συχνά παραμένουν μη αναγνωρισμένα λόγω των κοινωνικών στερεοτύπων που

επικεντρώνουν την προσοχή στις μητέρες. Η μελέτη είναι συγχρονική με δειγματοληψία ευκολίας, και διεξήχθη κατά τη διάρκεια των μηνών Φεβρουαρίου έως Μαΐου του 2024. Στη μελέτη συμμετείχαν 220 έγκυες και λεχώιδες (μέση ηλικία 32) και 50 σύντροφοί τους (μέση ηλικία 37). Οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν τόσο δια ζώσης όσο και διαδικτυακά το Edinburgh Postnatal Depression Scale για τη μέτρηση των συμπτωμάτων επιλόχειας κατάθλιψης, καθώς και το Revised Dyadic Adjustment Scale για την αξιολόγηση της δυαδικής προσαρμογής. Βρέθηκε αρνητική συσχέτιση ανάμεσα στην δυαδική προσαρμογή και την εμφάνιση περιγεννητικής επιλόχειας καταθλιπτικής συμπτωματολογίας τόσο στις γυναίκες ($\rho = -0,49, p < 0,001$), όσο και στους συντρόφους τους ($\rho = -0,30, p = 0,03$). Επίσης, βρέθηκε θετική συσχέτιση ανάμεσα στην εμφάνιση συμπτωμάτων των γυναικών και των συντρόφων τους (με $\rho = 0,36, p = 0,01$). Τα ευρήματα συνάδουν με την υπάρχουσα βιβλιογραφία και αναμένεται να συμβάλουν στην καλύτερη κατανόηση των παραγόντων που επιβαρύνουν την ψυχική υγεία των νέων γονέων και να προσφέρουν πληροφορίες σημαντικές για την ανάπτυξη των κατάλληλων υποστηρικτικών παρεμβάσεων.

Λέξεις-Κλειδιά: Επιλόχειος κατάθλιψη, Δυαδική προσαρμογή, Περιγεννητική περίοδος

Αντιλήψεις ειδικών ψυχικής υγείας για το βιωμένο πένθος και την σύνδεση του με την συμπτωματολογία διαταραχής μετατραυματικού στρες

M. Αναγνωστίδου

Επιβλέπουσα: A. Νίκου, University of East London, Μητροπολιτικό Κολλέγιο

Η διαταραχή του μετατραυματικού στρες (PTSD) είναι μία ψυχολογική αντίδραση σε ένα πολύ στρεσογόνο και απειλητικό για τη σωματική ακεραιότητα γεγονός, που συχνά οδηγεί σε άγχος, υπερδιέγερση, κατάθλιψη και άλλα θέματα ψυχικής υγείας για μια εκτεταμένη χρονική περίοδο. Υπάρχουν αρκετοί άνθρωποι που έχουν βιώσει ένα τραυματικό γεγονός σε κάποια στιγμή της ζωής τους. Η παρούσα πτυχιακή εργασία έχει ως σκοπό τις αντιλήψεις ειδικών ψυχικής υγείας για το βιωμένο πένθος και την σύνδεση του με την συμπτωματολογία διαταραχής μετατραυματικού στρες. Πιο συγκεκριμένα, αναλύεται η διαταραχή του μετατραυματικού στρες οφειλόμενη στο βιωμένο πένθος και τον τρόπο όπου προκλήθηκε. Το ερευνητικό κενό που προέκυψε είναι οι ελλιπείς έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα και το εξωτερικό που να διερευνούν παρόμοια θεματολογία. Η συγκεκριμένη θεματολογία χρειάζεται να διερευνηθεί περαιτέρω αφού θα είναι πολύ χρήσιμη για τους ειδικούς καθώς χρειάζεται να γνωρίζουν ότι είναι μια ομάδα υψηλού κινδύνου για την ανάπτυξη της διαταραχής μετατραυματικού στρες για να μπορέσουν να σχεδιάσουν ένα ερευνητικό θεραπευτικό πλάνο ώστε να τους βοηθήσει και να μπορέσουν να γίνουν λειτουργικότεροι στην καθημερινότητα τους. Ο σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση των αντιλήψεων ειδικών ψυχικής υγείας για το βιωμένο πένθος και την σύνδεση του με την συμπτωματολογία διαταραχής μετατραυματικού στρες. Το εργαλείο στην συγκεκριμένη έρευνα ήταν ένας οδηγός ημιδομημένης συνέντευξης. Εφαρμόστηκε η θεματική ανάλυση και τέλος ο οδηγός συνέντευξης για την παρούσα έρευνα αποτελούνταν από 11 ερωτήσεις με την μορφή συνέντευξης και λαμβάνοντας συμμετοχή 10 επαγγελματίες ψυχικής υγείας. Τα αποτελέσματα επιβεβαίωσαν και παρόμοιες έρευνες που έδειξαν να συμφωνούν με την σύνδεση του βιωμένου πένθους και της διαταραχής μετατραυματικού στρες.

Λέξεις-Κλειδιά: Μετατραυματικό στρες, Πένθος, Τραύμα, Βίωμα, Θλίψη, Σωματοποίηση στρες

Η ψυχοεκπαίδευση και η συνεισφορά της στη διπολική διαταραχή

Σ. Κουρτίδου

Επιβλέπουσα: Ε. Γκιντώνη, Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Πατρών

Εισαγωγή: Η διπολική διαταραχή είναι μια σοβαρή ψυχική νόσος που επηρεάζει την ποιότητα ζωής τόσο των ασθενών όσο και των οικογενειών τους. Η ψυχοεκπαίδευση έχει αναγνωριστεί ως μια αποτελεσματική παρέμβαση για τη βελτίωση της κατανόησης, της διαχείρισης και της πρόληψης της υποτροπής της διαταραχής. Σκοπός της εργασίας είναι η διερεύνηση της συνεισφοράς της ψυχοεκπαίδευσης και η παρουσίαση ενός δομημένου ψυχοεκπαιδευτικού προγράμματος για τη διπολική διαταραχή. Μεθοδολογία: Η εργασία διαρθρώνεται σε δύο μέρη. Το πρώτο αναφέρεται στον ρόλο της ψυχοεκπαίδευσης στη διπολική διαταραχή, εστιάζοντας στη μείωση των συμπτωμάτων, τη συμμόρφωση στη φαρμακευτική αγωγή και την υποστήριξη από το οικογενειακό περιβάλλον. Στο δεύτερο μέρος, περιγράφεται ένα προτεινόμενο ψυχοεκπαιδευτικό πρόγραμμα, εμπνευσμένο από διεθνείς πρακτικές, με επίκεντρο την εκπαίδευση των ασθενών και των φροντιστών τους. Αποτελέσματα: Η ψυχοεκπαίδευση ενισχύει την κατανόηση της διπολικής διαταραχής και διευκολύνει την αντιμετώπιση κρίσεων. Το προτεινόμενο πρόγραμμα, μέσω ομαδικών και ατομικών συνεδριών, βελτιώνει τη συμμόρφωση στη θεραπεία, μειώνει τις υποτροπές και αναβαθμίζει τη λειτουργικότητα των ασθενών. Η συμμετοχή οικογενειών ενδυναμώνει το υποστηρικτικό δίκτυο και μειώνει το στίγμα. Συζήτηση: Η εφαρμογή της ψυχοεκπαίδευσης, είτε σε οικογενειακό είτε σε ομαδικό επίπεδο, προσφέρει σημαντικά οφέλη στη διαχείριση της διπολικής διαταραχής. Το προτεινόμενο πρόγραμμα ενσωματώνει αρχές της γνωστικής-συμπεριφορικής θεραπείας και της οικογενειακής ψυχοεκπαίδευσης, προσαρμοσμένο στις ανάγκες του ελληνικού πλαισίου. Απαιτούνται περαιτέρω μελέτες για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς του.

Λέξεις-Κλειδιά: Ψυχοεκπαίδευση, Ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις, Διπολική διαταραχή

Στάσεις και αντιλήψεις των μουσουλμάνων της Θράκης απέναντι στη χρήση υπηρεσιών ψυχικής υγείας

Ε. Δ. Αχμέτ

Επιβλέπων: Α. Μπρούζος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η διεθνής βιβλιογραφία αναδεικνύει ότι οι μουσουλμάνοι που ζουν σε δυτικές χώρες και στις Ηνωμένες Πολιτείες δεν αξιοποιούν επαρκώς τις υπηρεσίες ψυχικής υγείας. Τα τελευταία χρόνια, η έρευνα για την ψυχική υγεία των μουσουλμάνων έχει επικεντρωθεί στη διερεύνηση παραγόντων που επηρεάζουν αρνητικά τη στάση τους απέναντι στη χρήση αυτών των υπηρεσιών. Η κατανόηση αυτών των παραγόντων είναι κρίσιμη, καθώς μπορεί να οδηγήσει σε βελτιώσεις στις παρεχόμενες υπηρεσίες και να υποστηρίξει την ανάπτυξη πολιτισμικά ευαίσθητων πλαισίων ψυχολογικής υποστήριξης. Πολλές μελέτες έχουν δείξει ότι παράγοντες όπως οι πολιτισμικές πεποιθήσεις, το αντιλαμβανόμενο κοινωνικό στίγμα, ο αυτο-στιγματισμός και η έλλειψη γνώσης για ζητήματα και υπηρεσίες ψυχικής υγείας, συνδέονται με μη ευνοϊκές στάσεις απέναντι στη χρήση των υπηρεσιών ψυχικής υγείας. Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα έρευνα στοχεύει να διερευνήσει τις αντιλήψεις και τις στάσεις των μουσουλμάνων της Θράκης, συμβάλλοντας τόσο στη βελτίωση των τοπικών υπηρεσιών ψυχικής υγείας όσο και στη διεύρυνση της γνώσης για τη συγκεκριμένη πληθυσμιακή ομάδα. Στην έρευνα συμμετείχαν 217 άτομα (Μ.Ο. ηλικίας = 38,33, Τ.Α. = 12,43), τα οποία κλήθηκαν να απαντήσουν διαδικτυακά δύο ερωτηματολόγια: α) την Κλίμακα Αντιλήψεων και Στάσεων των Μουσουλμάνων προς τις Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας (M-PAMH) και β) την Κλίμακα Προσωπικού Στίγματος

σχετικά με την Αναζήτηση Ψυχολογικής Βοήθειας (SSOSH). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι αυξημένες πολιτισμικές πεποιθήσεις, το αντιλαμβανόμενο κοινωνικό στίγμα, ο αυτο-στιγματισμός και η χαμηλή εξοικείωση με ζητήματα ψυχικής υγείας αποτελούν σημαντικούς προβλεπτικούς παράγοντες μη ευνοϊκής στάσης απέναντι στις υπηρεσίες ψυχικής υγείας. Τα ευρήματα της παρούσας έρευνας ευθυγραμμίζονται με τα αποτελέσματα παρόμοιων διεθνών μελετών. Ωστόσο, η έρευνα υποδεικνύει ότι οι παράγοντες που εξετάστηκαν ενδέχεται να μην επαρκούν πλήρως για να εξηγήσουν τις στάσεις των μουσουλμάνων της Θράκης. Μελλοντικές μελέτες μπορούν να εστιάσουν σε πρόσθετες μεταβλητές, λαμβάνοντας υπόψη τη σύνθεση και την αλληλεπίδραση αυτών των παραγόντων, με στόχο μια πιο ολοκληρωμένη κατανόηση του ζητήματος.

Λέξεις-Κλειδιά: Στάσεις, Υπηρεσίες ψυχικής υγείας, Πολιτισμικές πεποιθήσεις, Κοινωνικό στίγμα, Αυτό-στιγματισμός, Μουσουλμάνοι Θράκης

Διερεύνηση των επιπτώσεων της ποιότητας του ύπνου στην ψυχική υγεία (στρες, άγχος, κατάθλιψη) και στη συνολική ποιότητα ζωής σε Έλληνες ενήλικες

Β. Ζαΐρη

Επιβλέπουσα: Ε. Σιδέρη, City Unity College

Στόχοι: Ο ύπνος είναι ένας από τους πιο κρίσιμους παράγοντες για μια υγιή ζωή. Πολυάριθμες μελέτες προτείνουν ένα αποτέλεσμα αλληλεπίδρασης με μια ποικιλία πτυχών που σχετίζονται με την υγεία και την ποιότητα του ύπνου. Η ποιότητα του ύπνου φαίνεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στη γενική υγεία των ατόμων. Είναι σημαντικό να διερευνηθούν περαιτέρω οι επιπτώσεις αυτές στον ελληνικό πληθυσμό, λαμβάνοντας υπόψιν και περιβαλλοντικούς- κοινωνικούς παράγοντες. Η έρευνα αυτή έχει ως στόχο να διερευνήσει τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει η ποιότητα του ύπνου στην ψυχική υγεία και τη συνολική ποιότητα ζωής των Ελλήνων ενηλίκων. **Μέθοδος:** Ένας ποσοτικός ερευνητικός σχεδιασμός, με πρωτόκολλο συσχέτισης, θα χρησιμοποιηθεί για τη διερεύνηση της σχέσης μεταξύ των μεταβλητών. Οι συμμετέχοντες στο ερευνητικό πρόγραμμα είναι 100 Έλληνες άνω των 18 ετών. Ένα δημογραφικό ερωτηματολόγιο μαζί με τρία άλλα ερωτηματολόγια, ένα για κάθε κύρια μεταβλητή, χρησιμοποιήθηκε για τη διερεύνηση του θέματος (κλίμακες DASS21, EQ-5D-5L & PITTSBURG). **Αποτελέσματα:** Η διερεύνηση των επιπτώσεων των παραγόντων ζωής ($p = .965$), του στρες και του άγχους ($F(6,93)=1,811$ και $p>.05$) στην ποιότητα του ύπνου δεν έδειξε σημαντικά αποτελέσματα, λόγω του ότι οι μεταβλητές παραμένουν σε φυσιολογική κλίμακα. Το δείγμα είχε συνολικά καλή ποιότητα ύπνου. Σημαντικά αποτελέσματα βρέθηκαν για την κατάθλιψη (DASS21) και την αγχώδη κατάθλιψη (συνιστώσα QoL) που έδειξαν αρνητική τάση για χειρότερη ποιότητα ύπνου ως $B = 3.006$, $t = 2.377$ και $p = .019$. **Συμπεράσματα:** Η έρευνα έδειξε ότι η ποιότητα του ύπνου έχει επίδραση αλληλεπίδρασης τόσο με την ψυχική υγεία (άγχος, κατάθλιψη, στρες) όσο και με την ποιότητα ζωής των ατόμων. Λόγω του ότι το δείγμα έχει καλή ποιότητα ύπνου δεν αναμένεται να παρουσιάσει σημαντικές επιπτώσεις στην ψυχική υγεία ή την ποιότητα ζωής. Οι επιπτώσεις της μελέτης θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την ευαισθητοποίηση σχετικά με την ποιότητα του ύπνου και τη σημασία της για τη συνολική λειτουργία του σώματος.

Λέξεις-Κλειδιά: Ποιότητα ύπνου, Ψυχική υγεία, Ποιότητα ζωής, Άγχος, Κατάθλιψη, Στρες.

Αυτοσυγχώρηση και ψυχολογική ευεξία: Μια συσχετιστική έρευνα σε δείγμα ελληνικού πληθυσμού

Χ. Σταϊκού

Επιβλέπων: Χ. Αλεξόπουλος, City Unity College, Cardiff Metropolitan University

Η έννοια της διαπροσωπικής συγχώρεσης έχει μελετηθεί αρκετά τα τελευταία χρόνια. Ωστόσο, ελάχιστα έχουν τεκμηριωθεί σχετικά με την έννοια της αυτοσυγχώρεσης. Η αυτοσυγχώρεση μπορεί να οριστεί ως η μετάβαση από την αποξένωση του εαυτού στην αίσθηση του να νιώθει κανείς άνετα με τον εαυτό του. Με βάση την υπάρχουσα βιβλιογραφία γνωστικοί, συναισθηματικοί και συμπεριφορικοί μηχανισμοί πιστεύεται ότι κινητοποιούν την αυτοσυγχώρεση. Επιπλέον, η πίστη στο Θεό και το αίσθημα συγχώρεσης από Εκείνον διευκολύνουν την αυτοσυγχώρεση. Η έννοια της ευεξίας περιλαμβάνει τις ευχάριστες εμπειρίες και εκτιμήσεις των ανθρώπων για τη ζωή τους. Υπάρχουν κυρίως δύο προοπτικές για την εννοιολόγηση της ευεξίας στην τρέχουσα βιβλιογραφία: η ηδονική ευεξία και η ευδαιμονική ευεξία στην οποία εντάσσεται η ψυχολογική ευεξία. Σχετικά λίγες έρευνες έχουν διεξαχθεί για να κατανοήσουμε το νόημα, τις αιτίες και τα αποτελέσματα της αυτοσυγχώρεσης. Είναι γενικά αποδεκτό ότι η αυτοσυγχώρεση βελτιώνει τόσο τη σωματική όσο και τη ψυχολογική ευεξία, ενώ παράλληλα έχει αποδειχθεί σε διάφορες έρευνες ότι έχει σημαντική συσχέτιση με την ψυχική υγεία. Ωστόσο, μελέτες δείχνουν επίσης ότι η αυτοσυγχώρεση μπορεί να μην έχει πάντα ευεργετικά αποτελέσματα. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση της συσχέτισης της μεταβλητής της αυτοσυγχώρεσης και της ψυχολογικής ευεξίας και η σχέση αυτών των μεταβλητών με ατομικά χαρακτηριστικά. Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε είναι η ποσοτική με τη χρήση ερωτηματολογίων. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι υπάρχει θετική συσχέτιση ανάμεσα στη μεταβλητή της αυτοσυγχώρεσης και της ψυχολογικής ευεξίας. Ως εκ τούτου, όσο περισσότερο συγχωρεί το άτομο τον εαυτό του, τόσο πιο θετικά συναισθήματα βιώνει. Επιπλέον, όσον αφορά τον παράγοντα του φύλου, διαπιστώθηκε ότι οι άντρες τείνουν να συγχωρούν τον εαυτό τους πιο εύκολα σε σύγκριση με τις γυναίκες. Συμπερασματικά, η έννοια της αυτοσυγχώρεσης είναι άμεσα συνυφασμένη με την ψυχολογική ευεξία καθώς μέσω της αυτοσυγχώρεσης μειώνονται τα αισθήματα ενοχής και βελτιώνεται η ποιότητα ζωής του ατόμου.

Λέξεις-Κλειδιά: Αυτοσυγχώρεση, Ψυχολογική ευεξία

Ιατρική χειραγώγηση των γυναικών: Μια αφηγηματική ανασκόπηση στο φαινόμενο του Medical Gaslighting

Ε. Καλλέργη, Θ. Μπερέτσος & Γ. Νασιάκος

Επιβλέπουσα: Ε. Βούσουρα, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Στην αφηγηματική μας ανασκόπηση επιχειρείται η ανάδειξη της ιατρικής χειραγώγησης (medical gaslighting) των γυναικών ως συστημικού, δομικού φαινομένου που υπερβαίνει την αλληλεπίδραση ασθενούς-ιατρού και ανάγεται στο σύστημα υγείας. Το φαινόμενο του medical gaslighting αποκτά κοινωνιολογικό πρόσημο, αφού προσεγγίζεται υπό τη φιλοσοφική θέση του Michel Foucault περί βιο-εξουσίας, ενώ συνδέεται με τις έμφυλες προκαταλήψεις που παρεισφύρουν στην ιατρική έρευνα και πρακτική. Η εύρεση των ανασκοπούμενων μελετών υπήρξε αποτέλεσμα της ακόλουθης στρατηγικής αναζήτησης: τα άρθρα ανασύρθηκαν από την ομόσπονδη αναζήτηση στις βάσεις EBSCO που προσφέρεται μέσω της ενιαίας αναζήτησης ΕΚΠΑ (www.lib.uoa.gr). Ειδικότερα, αξιοποιήθηκαν οι βάσεις PsycInfo της Αμερικανικής Ψυχολογικής Εταιρείας και Medline της Αμερικανικής Εθνικής Ιατρικής Βιβλιοθήκης μέσω της μηχανής

αναζήτησης Pubmed. Για την εστιασμένη κατεύθυνση της τελευταίας χρησιμοποιήθηκε η επιλογή "φίλτρα" (filters), με πρόσβαση στην πληρότητα του άρθρου (full-text availability), όπως επίσης και οι ακόλουθες λέξεις-κλειδιά: "medical gaslighting", "gender bias", "gender disparities in healthcare", "sex disparities", "gender gap in healthcare". Ως προς το χρονικό εύρος, η αναζήτηση περιλαμβάνει άρθρα δημοσιευμένα μέχρι και την 25η Απριλίου 2024, οπότε και την ολοκληρώσαμε. Ο συμφυρμός των ερευνητικών δεδομένων, ποσοτικών και ποιοτικών, όπως προέκυψαν από τις ανασκοπούμενες μελέτες, μπορεί να κατηγοριοποιηθεί στους εξής βασικούς άξονες: Διαγνωστική διαδικασία και θεραπεία, Προκατειλημμένες στάσεις ιατρών, Επακόλουθες στάσεις των ασθενών. Βάσει αυτών, φαίνεται πως οι γυναίκες στο ιατρικό σύστημα βιώνουν ανισότητες ως προς τη διάγνωση, τη φαρμακοθεραπεία και τα διαγνωστικά μέσα αξιολόγησης. Τα συμπτώματα τους ψυχολογικοποιούνται, η εμπειρία τους υποτιμάται και το βίωμα τους απορρίπτεται. Επιπρόσθετα, αποθαρρύνονται, είναι εφεκτικές ως προς την αναζήτηση βοήθειας και οι ιατρικές ανάγκες τους παραγνωρίζονται. Αναδεικνύεται το μέγεθος και η κλινική σημασία του φαινομένου της ιατρικής χειραγώγησης στην κοινωνιολογική ανάγνωσή του, αλλά και η ανάγκη για εκπαίδευση, ευαισθητοποίηση και ενημερότητα επ' αυτού. Η παρούσα ανασκόπηση, η πρώτη εν γνώσει μας στο είδος της στην ελληνική βιβλιογραφία, μπορεί να αποτελέσει εφαλτήριο για μελλοντική έρευνα.

Λέξεις-Κλειδιά: Medical gaslighting, Ιατρική χειραγώγηση, Έμφυλη προκατάληψη, Διαφυλικές διαφορές, Βιοεξουσία

Μελέτη αντιλήψεων αιμοκαθαιρόμενων ασθενών σχετικά με τη γενική τους υγεία και την ποιότητα ζωής τους

Π. Παγώνα

Επιβλέπων: Ανδρουτσάκος Ιωάννης, Aegean College

Η παρούσα μελέτη εστιάζει στην αξιολόγηση των γενικών αντιλήψεων ασθενών που κατάσταση της υγείας τους και την ποιότητα ζωής τους (QoL). Βασικοί στόχοι της μελέτης ήταν η εξέταση του τρόπου με τον οποίο οι αυτοαναφερόμενοι παράγοντες υγείας και οι κοινωνικοδημογραφικοί παράγοντες σχετίζονται με την QoL των ασθενών, καθώς και η σύγκριση της ψυχικής τους υγείας με αυτή του γενικού πληθυσμού. Στην έρευνα συμμετείχαν 34 αιμοκαθαιρόμενοι στη Νεφρική Μονάδα της Κλινικής «Λευκός Σταυρός» και 38 υγιή άτομα, και χρησιμοποιήθηκαν δύο ερωτηματολόγια: (α) το KDQOL-SF™, ειδικά σχεδιασμένο για πάσχοντες από Νεφρική Νόσο, που αξιολογεί την QoL σε 19 κλίμακες, και (β) το GHQ-28, για την αυτοαξιολόγηση της Γενικής Υγείας και της ψυχολογικής ευεξίας. Η στατιστική ανάλυση των δεδομένων κατέδειξε ότι οι αιμοκαθαιρόμενοι είχαν συνολικά χαμηλότερες βαθμολογίες ποιότητας ζωής σε σύγκριση με τον γενικό πληθυσμό, ιδιαίτερα στην εργασιακή κατάσταση και τη σωματική λειτουργία. Επίσης, το φύλο και οι συννοσηρότητες ήταν σημαντικοί παράγοντες που επηρέασαν ορισμένες πτυχές της QoL. Επιπλέον, και οι δύο ομάδες έδειξαν καλή αξιοπιστία στις βαθμολογίες ψυχικής υγείας, με τις γυναίκες, ωστόσο, να εμφανίζουν υψηλότερες βαθμολογίες ψυχολογικής δυσφορίας. Γενικά τα αποτελέσματα ευθυγραμμίστηκαν με προηγούμενες μελέτες, παρότι οι βαθμολογίες των αιμοκαθαιρόμενων ασθενών ήταν σχετικά χαμηλότερες από προηγούμενες έρευνες, αντανakλώντας πιθανώς τη βελτιωμένη προσαρμογή ή τα διαφορετικά χαρακτηριστικά του δείγματος. Συμπερασματικά, η διαδικασία της αιμοκάθαρσης έχει αξιοσημείωτες επιπτώσεις τόσο στη σωματική όσο και στην ψυχική υγεία των ασθενών, αν και τα ευρήματα υποδηλώνουν ορισμένους τομείς ανθεκτικότητας. Η επίδραση των κοινωνικο-δημογραφικών παραγόντων στις αντιλήψεις των αιμοκαθαιρόμενων για την υγεία και την ποιότητα ζωής τους υποδεικνύουν ότι εξατομικευμένες προσεγγίσεις υποστήριξης για τη διαχείριση των αναγκών αυτών των ασθενών είναι απαραίτητες για καλύτερα αποτελέσματα στην ψυχική τους ευεξία.

Λέξεις-Κλειδιά: Αιμοκαθαιρόμενοι, Φύλο, Ψυχική υγεία